

**T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ**

**67 A 90 NUMARALI (ONUNCU CİLT) 1077-1080 (1666-1670)
TARİHLİ KADIASKER DEFTERİNE GÖRE KIRIM'DA
SOSYAL VE EKONOMİK HAYAT (1-70 VARAK)**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Mehmet Caner ÇAVUŞ

**Enstitü Anabilim Dalı : Tarih
Enstitü Bilim Dalı : Yeniçağ Tarihi**

Tez Danışmanı: Prof. Dr. Yücel ÖZTÜRK

MAYIS - 2019

T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

67 A 90 NUMARALI (ONUNCU CİLT) 1077-1080 (1666-1670)
TARİHLİ KADIASKER DEFTERİNE GÖRE KIRIM'DA
SOSYAL VE EKONOMİK HAYAT (1-70 VARAK)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Mehmet Caner ÇAVUŞ

Enstitü Anabilim Dalı : Tarih
Enstitü Bilim Dalı : Yeniçağ Tarihi

"Bu tez 28.05.2019 tarihinde aşağıdaki jüri tarafından Oybirliği / Oyçokluğu ile kabul edilmiştir."

JÜRİ ÜYESİ	KANAATI	İMZA
Prof. Dr. Yücel ÖZTÜRK	Bazarı	
Dr. Öğr. Üyesi Recep YASA	Bazarı	
Dr. Öğr. Üyesi Fırat YASA	Bazarı	

T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TEZ SAVUNULABİLİRLİK VE ORJİNALLİK BEYAN FORMU

Sayfa : 1/1

Öğrencinin

Adı Soyadı	:	Mehmet Caner Çavuş
Öğrenci Numarası	:	1460Y12003
Enstitü Anabilim Dalı	:	Tarih
Enstitü Bilim Dalı	:	Yeniçağ Tarihi
Programı	:	☒ YÜKSEK LİSANS ☐ DOKTORA
Tezin Başlığı	:	67 A 90 NUMARALI (ONUNCU CİLT) 1077-1080 (1666-1670) TARİHLİ KADIASKER DEFTERİNE GÖRE KIRIM'DA SOSYAL VE EKONOMİK HAYAT (1-70 VARAK)
Benzerlik Oranı	:	%12

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE,

Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Enstitüsü Lisansüstü Tez Çalışması Benzerlik Raporu Uygulama Esaslarını inceledim. Enstitünüz tarafından Uygulama Esasları çerçevesinde alınan Benzerlik Raporuna göre yukarıda bilgileri verilen tez çalışmasının benzerlik oranının herhangi bir intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi beyan ederim.

28/05/2019
Öğrenci İmza

Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Lisansüstü Tez Çalışması Benzerlik Raporu Uygulama Esaslarını inceledim. Enstitünüz tarafından Uygulama Esasları çerçevesinde alınan Benzerlik Raporuna göre yukarıda bilgileri verilen öğrenciye ait tez çalışması ile ilgili gerekli düzenleme tarafımda yapılmış olup, yeniden değerlendirilmek üzere sbtezler@sakarya.edu.tr adresine yüklenmiştir.

Bilgilerinize arz ederim.

28/05/2019
Öğrenci İmza

Uygundur

Danışman
Unvanı / Adı-Soyadı: Prof. Dr. Yücel Öztürk

Tarih: 28/05/2019

İmza:

KABUL EDİLMİŞTİR

REDDEDİLMİŞTİR

EYK Tarih ve No:

Enstitü Birim Sorumlusu Onayı

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER	ii
KISALTMALAR	iv
TABLO LİSTESİ	v
ÖZET	vi
ABSTRACT	vii
GİRİŞ	1
BÖLÜM 1: BELGELERİN TANITIMI	5
BÖLÜM 2: KIRIM'DA İDARİ YAPILANMA	8
2.1 Kazâlar	9
2.2 Kasabalar	13
2.3 Köyler.....	14
2.4 Mahalleler	15
2.5 Coğrafi Mekânlar	15
BÖLÜM 3: KIRIM'DA SOSYAL YAPI	17
3.1 Aile Hayatı.....	17
3.1.1 Evlenme ve Mehir.....	17
3.1.2 Boşanma.....	18
3.1.3 Nafaka.....	18
3.2 Etnik ve Dini Yapılar.....	19
3.2.1 Aşiretler ve Boylar	19
3.2.2 Yahudiler ve Diğer Gayrimüslimler	20
3.2.3 Kölelik	22
3.2.3.1 Köle Alım – Satımı	24
3.2.3.2 Kölenin Azat Edilmesi.....	25
3.2.4 Suç ve Suçlular	26
BÖLÜM 4: KIRIM'DA EKONOMİK YAPI	27
4.1 Para Birimleri	28
4.2 Ölçü ve Tartı Birimleri	29
4.3 Eşyalar ve Fiyatları	31
4.4 Hayvancılık.....	39

4.5 Borçlar.....	42
SONUÇ.....	44
KAYNAKÇA.....	47
EKLER.....	52
ÖZGEÇMİŞ.....	185

KISALTMALAR

- Bkz.** : Bakınız
C. : Cilt
çev. : Çeviren
DİA : Diyanet İslam Ansiklopedisi
H. : Hicri
KŞS. : Kırım Şer`iyye Sicili
M. : Miladi
s. : Sayfa
TTK : Türk Tarih Kurumu
T.C : Türkiye Cumhuriyeti
vb. : Ve benzeri
Yay. : Yayın
yy. : Yüzyıl

TABLO LİSTESİ

Tablo 1 : Defterdeki Konular ve Numaraları	5
Tablo 2 : Defterde Adı Geçen Kazalar	10
Tablo 3 : Defterde Adı Geçen Köyler	14
Tablo 4 : Defterde Adı Geçen Mahalleler	15
Tablo 5 : Defterde Adı Geçen Coğrafi Mekânlar.....	16
Tablo 6 : Defterde Adı Geçen Yahudiler	21
Tablo 7 : Defterde Adı Geçen Zimmiler	22
Tablo 8 : Defterde Adı Geçen Köleler	23
Tablo 9 : Defterde Adı Geçen Cariyeler	24
Tablo 10 : Defterde Adı Geçen Köle ve Cariyelerin Fiyatları	25
Tablo 11 : Defterde Adı Geçen Para Birimleri	28
Tablo 12 : Defterde Adı Geçen Ölçü Birimleri.....	29
Tablo 13 : Defterde Adı Geçen Giyim Kuşam Eşyaları.....	31
Tablo 14 : Defterde Adı Geçen Yatak Odası ve Oturma Odası Eşyaları.....	33
Tablo 15 : Defterde Adı Geçen Mutfak Eşyaları	35
Tablo 16 : Defterde Adı Geçen Besin Ürünleri.....	37
Tablo 17 : Defterde Adı Geçen Araç – Gereçler.....	38
Tablo 18 : Defterde Adı Geçen Atların Cinsleri ve Değerleri	40
Tablo 19 : Defterde Adı Geçen Büyükbaş ve Küçükbaş Hayvanların Cinsleri ve Değerleri.....	40

Sakarya Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü Tez Özeti

Yüksek Lisans	☒	Doktora	☐
Tezin Başlığı: 67 A 90 Numaralı (Onuncu Cilt) 1077 – 1080 (1666 – 1670) Tarihli Kadıasker Defterine Göre Kırım’da Sosyal ve Ekonomik Hayat (1-70 Varak)			
Tezin Yazarı: Mehmet Caner Çavuş Danışman: Prof. Dr. Yücel Öztürk			
Kabul Tarihi: 28.05.2019		Sayfa Sayısı: vii(ön kısım) +51 (tez) 134(ek)	
Anabilim Dalı: Tarih		Bilim Dalı: Yeniçağ Tarihi	
Tarih araştırmalarında yerel ve sosyal tarih incelemeleri yapılmak istendiğinde en önemli kaynaklardan biri mahkeme kayıtlarıdır. Osmanlı Devleti’nde olduğu gibi Kırım Hanlığı’nda da mahkeme kayıtları tutulmuştur. Bu mahkeme kayıtlarına “Şer’iyye Sicilleri” ya da “Kadıasker Defterleri” denmektedir. Bu defterler kadılar tarafından tutulmaktadır. Kırım Hanlığı’nda yaşayan halkın gündelik hayatına dair bilgiler edinebileceğimiz bu defterlerde, Kırım’ın idari, sosyal, ekonomik ve kültürel hayatını gözden geçirme imkânı bulmaktayız. Bu yönüyle Kadıasker Defterleri çok önemli bir kültürel mirası içlerinde barındırırlar. Tarih araştırmacıları için keşfedilmeyi bekleyen bir hazine olarak görülebilirler. Osmanlı Devleti’nin himayesinde olan Kırım Hanlığı ve Kırım halkının aile hayatından, ekonomik yaşantısına, yeme içme kültüründen mesleki hayatına kadar birçok bilgiyi bu defterler vasıtasıyla öğrenmekteyiz. Toplum içerisindeki dini ve etnik grupların hangileri olduğu, hangi ekonomik uğraşlara sahip oldukları ve toplumun diğer kısımlarıyla nasıl geçindikleri hakkında davalarda bilgilere rastlamaktayız. 67 A 90 Numaralı (Onuncu Cilt) H. 1077 – 1080 (M. 1666 – 1670) Tarihli Kırım Kadıasker Defteri latin harflerine aktarılarak Osmanlı Devleti yönetimi altındaki Kırım coğrafyasına ve sosyal hayatına dair değerlendirmeler yapılmıştır. Dünden bugüne Kırım coğrafyasının ve insanların hayatlarına ışık tutabilmek ve geçmişten günümüze bir köprü kurabilmek arzusuyla, Kırım nüfusunun sosyal ve ekonomik yönden tahlil edildiği ve üzerine değerlendirmeler yapıldığı bir çalışma ortaya koymak temel amaçtır.			
Anahtar Kelimeler: Kırım Hanlığı, Osmanlı Devleti, Şer’iyye Sicilleri, Kadı			

Sakarya University
Institute of Social Sciences Abstract of Thesis

Master Degree	☒	Ph.D.	☐
Title of Thesis: Social and Economic Life in the Crimea According to Book of Kadiasker 67 A 90 number and date 1077 – 1080 (1666-1670) (Tenth Volume) (1-70 Page)			
Author of Thesis: Mehmet Caner Çavuş		Supervisor: Prof. Dr. Yücel Öztürk	
Accepted Date: 28.05.2019		Number of Pages: vii (pre text) 51(main body) 134 (app)	
Department: History		Subfield: New Age Period History	
When asked to conduct local and social history surveys, one of the most important sources is court records. As in the Ottoman Empire, court records were kept in Crimean Khanate. These court records are called “Shariah records” or “Kadiasker books”. These books are kept by the Kadi. In these books, that we can obtain information about the daily life of the people living in the Crimean Khanate, we have the opportunity to review the administrative, social, economic and cultural life of the Crimean. In this regard, Kadiasker books contain a very important cultural heritage. They can be seen as a treasure waiting to be discovered for historians. We learn from the family life of the Crimean Khanate and Crimean people under the auspices of the Ottoman state, from the economic life, from the food and drink culture to the professional life through these books. We find information on the cases in which religious and ethnic groups in the society are, what economic struggles they have, and how they deal with other parts of the society. 67 A 90 (Tenth Volume) H. 1077 – 1080 (M. 1666 – 1670) the Crimean Kadiasker book was transferred to Latin letters and evaluations were made on Crimean geography and social life under Ottoman rule. It is the main objective of a study in which the population of the Crimea was analyzed and evaluated in social and economic terms, with the desire to shed light on the lives of the Crimean geography and its people from past to present and to establish a bridge.			
Keywords: Crimean Khanate, Şer`iyye Register, Ottoman State, Kadi.			

GİRİŞ

Çalışmanın Konusu

Tarihçiler tarafından yapılan araştırmaların son yıllarda farklı yönlerde doğru kaymaya başladığını görmekteyiz. Bunun en önemli sebeplerinden biri devletlerin, savaşların, komutanların, büyük zaferler ve yenilgilerin artık çokça çalışılmış olmasıdır. Tarihçiler artık bu büyük kişilerin ve olayların arkasındaki sosyal güce dikkatlerini çevirmeye başlamışlardır. Bu sosyal güç insanın ta kendisidir. Bu bağlamda dikkatler artık söz konusu büyük devletler ve olayların arkasındaki insana ve insanın neler yaşadığına, tarihi olaylarda nasıl ve ne kadar rol aldığına çevrilmiştir. Tarih bu yönüyle ele alınacağı zaman en önemli başvuru kaynağı olarak karşımıza şer`iyye sicilleri çıkmaktadır. Osmanlı hukuk nizamı hakkında bilgi edinmemizi sağlayan en önemli kaynak şer`iyye mahkemeleri tarafından tutulan ve bize kadar intikal eden şer`iyye sicilleridir. Şer`iyye sicilleri aile, toplum, ekonomi, hukuk gibi birçok alanda önemli bilgilere ulaşılmasını sağlayan kaynaklardan biridir.¹ Biz bu çalışmamızda Kırım Hanlığı'nın arka planını oluşturan, bölge sakinlerinin gündelik yaşamından önemli izler barındıran Kırım Şer`iyye Sicillerini inceledik. Bu sicilleri tek tek ele alarak Kırım halkının sosyal, kültürel, ekonomik ve siyasal durumu hakkında birçok çıkarımda bulduk. Değerlendirdiğimiz davalar Kırım toplumunun her kesiminden insanı barındıran ve adalet namına hakkaniyetin nasıl sağlanmaya çalışıldığını ortaya koyan örneklerden oluşmaktadır. Kimi zaman bir geminin taşıdığı malların durumunu, kimi zaman bir miras davasını, kimi zaman ise gayrimüslimlerle Müslümanlar arasındaki problemlerin nasıl çözüldüğüne dair örnekler inceledik. Bazen bir katilin mahkemedeki itirafına, bazen bir hırsızın pişmanlığına bazen de basit bir gayrimenkul kaydına rastladık. Bu örneklerden de görüleceği gibi şer`iyye sicilleri insana dair her şeyi içinde bulunduran önemli kaynaklardan biri olarak tarihçilerin kendilerini aydınlatmasını, ortaya çıkarıp yorumlamasını beklemektedir.

Çalışmamızın ana kaynağı olan Kırım Şer`iyye Sicillerini bilim dünyasına kazandıran ve bizlere bu çalışma sahasını açan Halil İnalçık olmuştur. İnalçık, "Kırım Hanlığı Kadı Sicilleri Bulundu" adlı makalesiyle söz konusu kaynağı bizlere tanıtmıştır. Kırım Hanlığı'na ait bazı belgelerin İsmail Gaspıralı Kütüphanesi'nde

¹ Yunus Uğur, "Şer`iyye Sicilleri", Türkiye *Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi* (İstanbul: TDV Yayınları, 2010), 39: 8.

olduğunu Hakam Kırımlı'dan öğrenmiştir. Kütüphâne müdürü Naciye Tairova, İnalçık'a belgelerin yerini göstermiş ve çalışması için yardımcı olmuştur.² Siciller ülkemize kazandırıldıktan sonra Ahmet Nezih Turan³, Ahmet Cihan, Fehmi Yılmaz⁴, Nuri Kavak⁵ gibi Kırım tarihi alanında uzmanlaşmış kişiler tarafından birçok defa farklı yönleriyle ele alınmıştır. Kırım tarihi alanında çalışmalarıyla ön plana çıkan diğer iki isim ise Yücel Öztürk ve Hakan Kırımlı olmuştur.

Bu gelişmelerin ardından yüksek lisans ve doktora öğrencileri de Kırım Şer'iyye Sicillerine ilgi duymaya başlamış ve bu alanda 2006 yılında siciller üzerine ilk yüksek lisans çalışması Zeynep Özdem tarafından yapılmıştır. Ayrıca Zeynep Özdem'in bu çalışması Türk Tarih Kurumu tarafından kitap haline getirilerek yayımlanmıştır.⁶ Daha sonra Dilek Çelik⁷, Fırat Yaşa⁸, Sema Aktaş Sarı⁹, Erim Vatansver¹⁰ tarafından yüksek lisans tezleri ve Nuri Kavak¹¹, Ömer Bıyık¹² tarafından doktora tezleri yapılmıştır. Çalışmamızda hem bu literatür çalışmalarından hem de Kırım tarihi hakkında yapılan diğer çalışmalardan yararlanılmıştır.

Çalışmamızın arşiv kaynağı olan Kırım Şer'iyye Sicilinin 10. Cildi, 17. yüzyılın ikinci yarısında Kırım'ın sosyo-kültürel hayatına dair birinci elden verilerle değerlendirmeler yapmamıza ve bu alana katkıda bulunmamıza olanak sağlamıştır.

² Halil İnalçık, "Kırım Hanlığı Kadı Sicilleri Bulundu", *Bellekten* LX/227 (Nisan 1996): 166.

³ Ahmet Nezih Turan, "Kırım Hanlığı Kadı Sicilleri Hakkında Notlar", *Türk Kültürü İncelemeleri Dergisi* 9 (2003);

⁴ Ahmet Cihan, Fehmi Yılmaz, "Kırım Kadı Sicilleri", *İslam Araştırmaları Dergisi* 11 (2004).

⁵ Nuri Kavak, "Kırım Hanlığı Şer'iyye Sicilleri ve Muhtevası Üzerine", *Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* 7 (2008).

⁶ Zeynep Özdem, *Kırım Karasubazar'da Sosyo Ekonomik Hayat* (Ankara: TTK Yayınları, 2010).

⁷ Dilek Çelik, *67 A 90 Nolu ve 1017 – 1022 Tarihli Kırım Hanlığı Kadıasker Defteri (Tahlil ve Transkripsiyon)*, (Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2011).

⁸ Fırat Yaşa, *67 A 90 Numaralı (Dördüncü Cilt), 1061 – 1062 Tarihli Kadıasker Defteri'ne Göre Kırım'da Sosyal ve Ekonomik Hayat*, (Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2014).

⁹ Sema Aktaş Sarı, *67 A 90 Numaralı (Üçüncü Cilt), 1648 – 1679 Tarihli Kadıasker Defteri'ne Göre Kırım'da Sosyal ve Ekonomik Hayat*, (Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2016).

¹⁰ Erim Vatansver, *67 A 90 Numaralı (On dokuzuncu Cilt), 1083 – 1087 (1672 1676) Tarihli Kadıasker Defteri'ne Göre Kırım'da Sosyal ve Ekonomik Hayat*, (Yüksek Lisans Tezi, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2018).

¹¹ Nuri Kavak, *Kırım'ın Karasu Kazası 1683 – 1744 (Şer'iyye Sicillerine Göre)*, (Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü 2008).

¹² Ömer Bıyık, *Kırım'ın İdari ve Sosyo – Ekonomik Tarihi (1600 - 1774)*, (İstanbul: Ötügen Yayınları, 2014).

Çalışmanın Amacı

67 A 90 Numaralı (Onuncu Cilt) Kırım Şer'iyye Sicili 1666 – 1670 yıllarını kapsamaktadır. Bu çalışmayla söz konusu birinci el kaynağın transkripsiyonu gerçekleştirilmiştir. Elde edilen veriler ışığında dönemin Kırım Hanlığı'na ve Kırım halkına ait sosyo-ekonomik, sosyo-kültürel ve idari yapısı hakkında bilgilere ulaşılmış, böylece Kırım coğrafyası hakkında aydınlatıcı bilgiler ve değerlendirmeler yapmak amaçlanmıştır.

Çalışmanın Önemi

Şer'iyye Sicilleri bir toplumun geçmişini aydınlatan ve o topluma geniş pencereden bakabilmeyi sağlayan arşiv kaynaklarından biridir. Toplumun en küçük yapı taşı olan aileyi ve onun etrafında meydana gelen olayları görmemizi sağlamaktadır. Toplumun kendi içindeki ekonomik ilişkisini, dini algısını, yabancılara ya da farklı dinlerden olanlara yaklaşımını ve kendilerini yönetenlerle olan yakınlığını ortaya koymaktadır. Evlilik, boşanma, mehir, miras, gasp, hırsızlık, cinayet, ticaret, para alış veriş, borç, kölelik gibi birçok toplumsal konuyu bizlerin dikkatine sunmaktadır. Bu kaynaklar bir tarihçi için keşfedilmeyi bekleyen hazine gibidir. Dolayısıyla şer'iyye sicilleri Kırım Hanlığı'nın toplumsal yapısını süzgeçten geçirebildiğimiz ve önemli çıkarımlar elde edebildiğimiz bir kaynaktır.

Çalışmanın Yöntemi

Kırım Şer'iyye Sicilinin 10. cildi olan 1666 – 1670 tarihli 67 A 90 numaralı defter temin edildikten sonra transkripsiyon çalışmaları yapılmıştır. Çalışma sırasında Arapça harflerden elif harfi “ ^ ”, ayın harfi “ ` ”, hemze harfi ise “ ’ ” simgeleri ile gösterilmiştir. Bunlara ek olarak Arapça ve Farsça tamlamalar terkip oluşumuna göre yazılmıştır. Çalışmamızda okunmasında zorluk yaşanan, silinmiş, tahrip olmuş kısımlarında “ silik” ifadesi kullanılmıştır. Yazılmasının gerekli veya eksik olduğunu veya katibin o sırada unuttuğunu düşündüğümüz kısımlar parantez içinde () gösterilmiştir. Okunmasında emin olmadığımız kelimelerin sonuna “ ? ” işareti konulmuştur. Okunmayan kısımlarda bir kelimenin yeri “ ... ” ile gösterilmiştir. Böylelikle kaç kelime bir boşluk olduğu anlaşılacaktır.

Numaralandırılan hükümler içerdiği konulara göre sınıflandırılıp tablolar haline getirilmiştir. Tablolandırma aşamasında öncelikle her varak kendi içinde değerlendirilmiştir. İçinde barındırdığı bilgilere göre tablolara başlıklar verilmiş, bu şekilde verileri değerlendirmede daha sistematik bir yol tercih edilmiştir. Ardından konularına göre hükümler tespit edilmiş literatürdeki çalışmalardan da yararlanılarak değerlendirmeler yapılmıştır.

BÖLÜM 1: BELGELERİN TANITIMI

67 A 90 numaralı (Onuncu Cilt), 1077-1080 (1666-1670) Tarihli Kadıasker Defterinin mikrofilmmini tez danışmanım Prof. Dr. Yücel Öztürk'ten aldım. Söz konusu defter 141 varak 282 sayfadan oluşmaktadır. Ancak bu sayfa sayısı diğer defterlerin iki katı olduğundan ve genellikle çalışılan sayfa sayıları 70 – 80 sayfa civarında olduğu için tez danışmanımın da desteğiyle defteri ikiye bölmeye ve yarısını çalışmaya karar verdik. Böylece 70 varak 140 sayfayı transkrip etmiş olduk. Defterdeki kayıtları 1'den başlayarak numaralandırdık ve toplamda 311 adet hüküm çıktı. Bu hükümlerin büyük çoğunluğu para alış verişi, muhalefât, miras, vekâlet verme, borç ve gayrimenkul alım satımı hakkındadır. Bunların dışında az sayıda da olsa cinayet, mehir, gayrimenkul, vekâlet, hapis vb. davalarda vardır.

Defterdeki yazılar kırık divani olmakla birlikte yazı stiline de değişimine bakarak birden fazla kâtip tarafından yazıldığı anlaşılmaktadır. Kâtiplerin yazı stillerinin farklı olması zaman zaman okumayı zorlaştırmaktadır. Türkçe, Arapça ve Farsça kelimeler içermesine rağmen belgelerin yazı dili sade ve anlaşılırdır. Zaman zaman kullanılan Arapça ve Farsça terkipler metnin bütünlüğünü bozmamaktadır. Zaman içerisinde yıpranmış, yazıları silinmiş, üstü karalanmış ya da yanlış yazılıp tekrarlanmış kelimelere az da olsa rastlanmaktadır. Bu tarz zorluklara rağmen belgelerin transkrip edilmesi tamamlanmış ve değerlendirmeleri yapılmıştır.

Tablo 1

Defterdeki Konular ve Numaraları

Konular	Numaralar
Muhalefât ve Tereke Listeleri	7, 10, 15, 24, 25, 26, 27, 30, 31, 32, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 47, 48, 49, 50, 82, 92, 97, 101, 103, 136, 137, 141, 142, 143, 144, 146, 152, 154, 157, 162, 169, 170, 177, 180, 185, 239, 244, 247, 249, 251, 252, 253, 256, 261, 281, 282, 283, 284, 285, 289, 290, 291, 295, 301.
Alacak – Verecek ve Borç Hücçeti	2, 14, 18, 19, 42, 43, 55, 56, 58, 59, 61, 67, 77, 108, 116, 117, 118, 120, 125, 133, 160, 163, 174, 175, 182, 183, 184, 187, 188, 189, 194, 196, 197, 201, 202, 203,

	206, 208, 211, 214, 215, 217, 218, 227, 228, 238, 242, 245, 246, 250, 266, 270, 271, 278, 279, 280, 292, 296, 302.
Miras ve Mal Taksimi Hücçeti	9, 65, 68, 75, 102, 105, 129, 135, 151, 153, 155, 161, 168, 171, 178, 190, 192, 198, 205, 212, 219, 222, 226, 231, 255, 258, 277, 294, 306.
Köle Satın Alma ve Azat Etme Hücçeti	22, 53, 57, 84, 85, 93, 94, 96, 123, 213, 267, 311.
Vekâlet Hücçeti	12, 17, 66, 73, 76, 98, 99, 100, 147, 148, 149, 150, 158, 166, 173, 191, 216, 220, 224, 257, 268, 272, 273, 276, 286, 287, 288.
Nafaka Hücçeti	20, 64, 70, 71, 72, 107, 113, 115, 132, 159, 165, 209, 237, 298, 299, 303.
Ticaret Hücçeti	3, 4, 11, 28, 46, 54, 79, 80, 86, 109, 110, 111, 176, 207, 262, 274.
Cinayet – Ölüm – Darp – Ceza Hücçeti	21, 119, 122, 124, 200, 221, 225, 260, 263, 269, 293, 301, 308.
Mal Ziyanı Hücçeti	5, 78, 87, 88, 89, 121, 127, 130, 134, 172, 181, 195, 310.
Gayrimenkul Alım – Satım – Tespit Hücçeti	6, 95, 156, 167, 193, 199, 223, 229, 254, 259, 264, 297, 304, 309.
Vasiyet Hücçeti	13, 16, 60, 62, 81, 106, 138, 139, 140.
Hırsızlık Hücçeti	52, 63, 204, 230, 300.
Hayır İşleri Hücçeti	232, 233, 234, 235, 236, 239, 240, 241.

Hapis Hücçeti	8, 69, 265.
Kefalet Hücçeti	23, 74.
Diğer Hücçetler	1, 29, 33, 40, 41, 45, 51, 83, 90, 112, 114, 126, 128, 131, 145, 179, 186, 210, 243.

Kaynak: Bu alışma 10. cildin 1 – 70 sayfa aralığındaki belgeleri incelenerek oluşturulmuştur.

BÖLÜM 2: KIRIM'DA İDARİ YAPILANMA

Kırım yarımadası, batı ve güneyden Karadeniz, doğu ve kuzeyden Azak Denizi ile çevrili olup Orkapı adı verilen bir berzahla anakaraya bağlanmaktadır. Orkapı bağlantısının 20 km gibi küçük bir alan ile sağlanıyor olması Kırım'a yarımadadan daha ziyade bir ada görüntüsü vermekte ve anakaradan gelebilecek saldırılar için doğal bir set görevi görmektedir. Kırım'a bu özelliklerinden dolayı halk arasında Yeşil Ada ismi verilmiştir. Kıyıları girintili çıkıntılıdır ve 1000 km'yi bulmaktadır. Gemilerin yanaşması için elverişli koylar ve limanlar bulundurulur. 1500 metreyi aşan dağ silsilelerinin ardından bozkırlar gelmektedir. Bu dağlar aynı zamanda önemli akarsu yataklarına sahiptir ve Bahçesaray, Karasubazar, Akmescit gibi önemli şehirler bu akarsuların etrafında kurulmuştur.¹³ Kırım Hanlığı'ndan önce bu topraklar Altın Orda Devleti'ne bağlıydı. Altın Orda Devleti, Cengiz Han'ın oğullarından Cuci Han tarafından kurulmuştur. Zaman içinde Altın Orda Devleti içine düştüğü taht kavgaları sonrasında parçalanmış ve 1441'de Kırım Hanlığı ortaya çıkmıştır. Kırım Hanlığı'nın kurucusu Hacı Giray'dır.¹⁴ Bu yıllarda Kırım sahilleri Cenevizli ticaret kolonileri tarafından yönetilmektedir. Tatarlar daha iç bölgelerde kalmışlar ama Kırım'daki Ceneviz üstünlüğüne son vermek istemektedirler. Hacı Giray'ın ardından I. Mengli Giray tahta geçmiş ve tarih 1475'i gösterdiğinde Fatih Sultan Mehmet, İstanbul'un fethinin ve Marmara Denizi'nde kurulan hâkimiyetin pekişmesi için ve aynı zamanda İpek Yolu'nun da kontrolünü sağlamak için Karadeniz'deki Ceneviz hâkimiyetine son vermek istemektedir. Osmanlı ordusu Gedik Ahmet Paşa komutasında bir donanma ile Kırım'ı ele geçirdi ve Cenevizliler tarafından hapse atılmış olan Mengli Giray Han'ı kurtardı. Böylece Kırım, Osmanlı Devleti'nin hâkimiyeti altına girdi.¹⁵

Kırım'ın Osmanlı Devleti'nin idaresine girmesiyle birlikte Osmanlı devlet teşkilatına ait rütbelere, mansıplara, müesseselere Kırım idari yapısında da oluşturulmaya başlanmıştır. Bu değişimde hem Mengli Giray Han hem de Sahib Giray Han'ın rolleri büyük olmuştur. Çünkü ikisi de bir süre İstanbul'da kalarak Osmanlı Devleti

¹³ Kırım, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi* (İstanbul: TDV Yayınları, 2002) 25: 447.

¹⁴ Halil İnalçık, "Kırım Hanlığı", *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi* (İstanbul: TDV Yayınları, 2002) 25: 450.

¹⁵ Halil İnalçık, "Yeni Vesikalara Göre Kırım Hanlığı'nın Osmanlı Tabiliğine Girmesi ve Ahidnâme Meselesi", *Bellekten* VIII/30 (Nisan 1944): 206.

idari yapısı hakkında oldukça bilgi edinmişler ve döndüklerinde İstanbul'da öğrendikleri birçok şeyi Kırım idari yapısına uygulamışlardır.

Kırım Hanlığı yabancı devletlerle kurduğu ilişkilerde Osmanlı Devleti'nden bağımsız hareket etmiyordu. Osmanlı İmparatorluğunun siyasi nüfuzunun tam anlamıyla egemen olduğu XVII. ve XVIII. yüzyıllarda Kırım Hanlığı kurduğu diplomatik ilişkilerde, Osmanlı Devleti'ni her alanda bilgilendiriyordu.¹⁶ Osmanlı Devleti'nde olduğu gibi Kırım'da da bölgelerin idaresi için kadılar gönderilmiş ve Kırım coğrafyası kadılıklara ayrıldı. Kadılıklar ise kendi içinde kaza, kasaba, mahalle, köy şeklinde idari yapılara ayrıştırıldı.¹⁷ XVII. yüzyıl ortalarında Kırım'ı ziyaret eden Evliya Çelebi'ye göre Kırım'da yirmi dört kadılık vardır.¹⁸ Şer'iyye Sicillerine yansıyan davaların çoğunda idari bölgelere ayrılan bu yerleşim birimlerinin isimleri geçiyordu. İncelediğimiz defterde en çok adı geçen idari yapılar; Bahçesaray, Kefe, Karasu kazaları ve alt birimleridir.

2.1 Kazalar

Kaza, Osmanlı Devleti'nde kadı'nın idari bölgesi ve bu bölgeyi içine alan coğrafyaya verilen addır. Bugünkü idari teşkilatta ise ilçe, Kaza'nın karşılığı olarak görülmektedir. Osmanlı'dan önce Selçuklularda kaza adıyla bu şekilde bir yapılanma yoktur. Bu yönüyle kaza tamamen Osmanlı Devleti'nin geliştirdiği bir idari yönetim birimidir. Kaza, kadılık bölgesi olarak çevresinin merkezi konumundadır. Şehir, kasaba ve etraftaki köylerin bağlı olduğu bir idari birlik niteliğindedir. Zaman içerisinde nüfusun artması ve yerleşim yerlerinin genişlemesiyle birlikte kadılıklarda bölünmüş ve çoğalmıştır. Böylece yeni kadılıklar ortaya çıkmıştır.¹⁹ Kırım'ın idari dağılımına baktığımızda XVII. yüzyılda Evliya Çelebi Kırım'da yirmi dört kaza olduğunu ve bunlardan dördünün Osmanlı Devleti'ne direk bağlı olan Kefe eyaletinde olduğunu söylüyor olmasına rağmen zaman içinde hanlığın teşkilat yapısındaki değişimlerle birlikte XVIII. yüzyılda kaza sayısının kırk altıya yükseldiği

¹⁶ Muzaffar Ürekli, *Kırım Hanlığı'nın Kuruluşu ve Osmanlı Himayesinde Yükselişi (1441 - 1569)*, (Ankara: Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü Yayınları, 1989) 60.

¹⁷ Ömer Bıyık, *Kırım'ın İdari ve Sosyo – Ekonomik Tarihi (1600 - 1774)*, (İstanbul:Ötüken Yayınları, 2014) 63.

¹⁸ Evliya Çelebi, *Seyahatname VII*, hzr. Y. Dağlı, S. A. Karaman, Robert Dankof (İstanbul: Yapı Kredi Yayınları, 2003), 228.

¹⁹ Tuncer Baykara, "Kaza", *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi* (Ankara: TDV Yayınları, 2002) 25: 119.

gözlemlenmektedir.²⁰ Biz ise incelediğimiz defterde adı geçen kaza sayısını yirmi olarak tespit ettik. Defterde adı geçen kazalar şunlardır:

Tablo 2
Defterde Adı Geçen Kazalar

Kefe	Erbat
Bahçesaray	Taşlıçay
Karasu	Şirin
Gözleve	Ferahkirman
Kırım	Şeyh Eli
Salacık	Çongar Ağzı
Suğdak	Karasutmat
Tarhan	Konbak
Akmescit	Nehr-i Taşlı
Osmancık	Nehr-i Kaçı

Kaynak: Bu çalışma 10. cildin 1 – 70 sayfa aralığındaki belgeleri incelenerek oluşturulmuştur.

İncelediğimiz defterde Bahçesaray, Karasu ve Gözleve kazaları için “*mahmiye-i Karasu, mahrûse-i Gözleve*” şeklinde bazı sıfatlar dikkatimizi çekmiştir. “*Mahmiye*”²¹ kelimesi büyük ve güvenli şehir anlamına geliyorken, “*mahrûse*”²² kelimesi korunan şehir anlamına gelmektedir. Bu şehirlerin Kırım idari yapısı içerisindeki önemini ortaya çıkarmak açısından önemli bir detaydır. Defterde davaların çoğunun Bahçesaray, Kefe ve Karasu kazalarına ait olduğu anlaşılmaktadır. Bu durum bizleri bu üç kazanın hem nüfus olarak daha kalabalık hem de sosyo – ekonomik olarak daha hareketli bir hayata sahip oldukları sonucuna götürmektedir. Bu üç kaza içerisinde ise en önemlisi Bahçesaray’dır.

²⁰ Bıyık, Kırım’ın İdari ve Sosyo – Ekonomik Tarihi (1600 - 1774), 64.

²¹ Ferit Develioğlu, “Mahmiye”i *Osmanlıca Türkçe Ansiklopedik Lugat*, (Ankara: Akaydın Kitabevi, 2008), 568.

²² Ferit Develioğlu, “Mahruse”, 570.

Bahçesaray, Çürüksu nehrinin vadisinde yer almaktadır. XVI. yüzyıla kadar ormanlarla kaplı derelerin, pınarların aktığı yeşillik bir bölgedir. Hem Altın Orda Devleti'nin valileri hem de sonradan Kırım Hanları, Bahçesaray'a gelerek avlanmaktadırlar. Mengli Giray Han'ın 1503'te Han Sarayı olarak bilinen sarayın temelini Çürüksu nehrinin kenarına atmasıyla ve ardından bu sarayın etrafında bir şehir inşa edilmesiyle ortaya çıkmış bir yerleşim yeridir. XVI. yüzyılın sonunda mamur hale gelmiştir. Han Sarayı'nın bağlar ve bahçeler içerisinde olması nedeniyle de Bahçesaray adını almış ve Kırım Hanlığı'nın başkenti olmuştur.²³ Bahçesaray'ın kuruluşu gelişmesiyle birlikte güneyinde bulunan Kırk Yer ve kuzeybatısında bulunan Eski Yurt şehirleri önemini kaybetmiştir. Bahçesaray, doksan iki köy ile en çok köye sahip olan kazadır. Bahçesaray başkent olduğu için hem kalabalık ve kozmopolit hem de ticari ve sosyal hayatın hızlı yaşandığı bir şehir haline gelmiştir.²⁴ Ayrıca Kırım Hanlığı'nın kazaskeri olarak Han divanında temsil edilen Bahçesaray merkez kadısının yargı sistemi hiyerarşisinde en üst mevkide olduğu ve diğer kazaların teftiş, terfi, nakil, azil gibi işlemlerini yürüttüğü bilinmektedir.²⁵

Çalışmamızda Bahçesaray'da yaşayan İbrahim Çelebi'nin annesi ve dedesinden kalan mirası babası ve kardeşinden nasıl aldığına²⁶, yine Bahçesaray'dan Elya'nın gayrimenkulünü Baba'ya nasıl sattığına²⁷ kadar toplumun her kesiminden insanın hayata dair her türlü halini görebileceğimiz örnekler bulunmaktadır.

Defterde adı geçen diğer önemli şehir ise Kefe'dir. Yücel Öztürk, "*Osmanlı Hâkimiyetinde Kefe (1475 - 1600)*" isimli eseriyle Kefe üzerine çok kapsamlı bir çalışma yapmış ve okuyucunun dikkatine sunmuştur.²⁸ 1453'te İstanbul'un fethiyle birlikte Fatih Sultan Mehmet'in temellerini attığı Karadeniz politikası Kefe'nin geleceğinin belirlenmesinde bir dönüm noktası olmuştur. İstanbul'un fethiyle birlikte boğazlarda tamamen kontrolü sağlayan Osmanlı Devleti, Ceneviz kolonilerinin ticareti potansiyelini ciddi anlamda tehdit altına sokmuştur. Aynı zaman diliminde kuruluşunu tamamlaya doğru ilerleyen Kırım Hanlığı, Karadeniz'de ortaya çıkan

²³ Zafer Karatay, "Bahçesaray", *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi* (İstanbul: TDV Yayınları, 1991), 4: 482.

²⁴ Bıyık, *Kırım'ın İdari ve Sosyo-Ekonomik Tarihi (1660 - 1774)*, 65.

²⁵ Cihan - Yılmaz, "Kırım Kadı Sicilleri", 133.

²⁶ KŞS, 10. Cilt, s.70.

²⁷ KŞS, s.69.

²⁸ Yücel Öztürk, *Osmanlı Hâkimiyetinde Kefe (1475 - 1600)*, (İstanbul: Bilge Kültür Sanat Yayınları, 2014).

Osmanlı Devleti faktörünü iyi tahlil etmiş ve Cenevizlilere karşı Osmanlı Devleti ile işbirliği yapmıştır. Ticaret yollarının önemli geçiş noktası ve Cenevizlilerin hâkimiyet sahasında kalan Kefe, Osmanlı Devleti'nin Karadeniz'e hâkim olmak istemesi ve Kırım Hanlığı'nın da Osmanlı Devleti'nin himayesini kabullenmesi sonucunda 1475'te Gedik Ahmet Paşa komutasındaki Osmanlı donaması tarafından Kırım Hanlığı'nın da yardımlarıyla ele geçirilmiştir.²⁹ Kefe ile birlikte Kırım sahillerinin fethedilmiş olması Osmanlı Devleti için bir dönüm noktasıdır. Kırım Hanlığı, Osmanlı Devleti'nin koruması altına alınırken, Ceneviz siyasi olarak tamamen saf dışı edilmiştir. Kefe bir liman şehri olarak ticari olduğu kadar siyasi öneme de sahiptir. Hem şehzadelerin sancak beyi olarak gönderildiği hem de Yavuz'un taht mücadelesinde üs olarak kullandığı bir merkezdir.³⁰ Kefe, Osmanlı Devleti için önemli bir gelir kaynağıdır. İstanbul merkezli büyük gümrük bölgesinin dört ayağından biri Kefe Gümrüğü olmuştur. Türkler zamanında Kefe Cenevizliler dönemindeki ticari hareketliliğini korumuş hatta artırmıştır. Osmanlı Devleti bu ticaret ağının güvenliğini sağlamayı başarabildiği sürece Kefe ticaretteki önemini korumaya devam etmiştir.³¹

Defterdeki ilk kayıt Kefe ile ilgilidir. Bu kayıta İstanbul müteferrikalarından olup Kefe'ye gönderilen Rüstem Emektar'ı görmekteyiz. Kefe iskelesi mukataaları nazırı Yusuf Ağa'dan yedi bin iki yüz akçe olan maaşını alıp işe başladığını ifade etmektedir.³²

Bir diğer önemli şehrimiz ise Karasu ya da diğer adıyla Karasubazar'dır. Şehrin adını aldığı büyük Karasu çayı, şehrin kenarından geçmektedir. Adından da anlaşılacağı üzere şehir önemli bir ticaret merkezidir. XIII. yüzyıldan itibaren yerleşim yeri olarak kullanılan Karasubazar asıl gelişimini XVI. yüzyılda Kırım Hanlığı döneminde gerçekleştirmiştir.³³ Kırım'ın ortasında konumlandırılmış olan Karasubazar, kervan yollarının birleştiği bir kavşak noktasıdır ve tahıldan kumaşa, ev

²⁹ Öztürk, *Osmanlı Hakimiyetinde Kefe (1475 - 1600)*, 39.

³⁰ Öztürk, *Osmanlı Hakimiyetinde Kefe (1475 - 1600)*, 40.

³¹ Yücel Öztürk, "Karadeniz Ticaret Ağları ve Kefe (XIV. – XVI. yüzyıllar)", *Archivum Ottomanicum*, 34 (2017): 106.

³² KŞS, s.1

³³ Hakan Kırımlı, "Karasubazar", *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi* (İstanbul: TDV Yayınları, 2001), 24: 472.

eşyalarından savaş eşyalarına ve en önemlisi esir ticaretine kadar farklı birçok ticaretin gerçekleştiği bir merkez olmuştur.³⁴

Çalışmamızda Karasubazar ile ilgili davalarda dikkatimizi çeken nokta Müslüman ya da gayrimüslim olsun davaların genelinin para alış verişi ve ticaret üzerine olmasıdır. Bu durum Karasubazar'ın Kırım ekonomisindeki yerini ortaya çıkarmaktadır. Örneğin; vefat eden Sefer Gazi'nin oğlu Tahmas Mirza'ya vekâlet eden el-Hâc Aliş, Sefer Gazi'nin Karasubazar'daki kahvehânesini altmış kuruştan iki yıllığına kiraya vermiştir. Ancak yüz yirmi kuruşu Tahmas Mirza'nın vekili olduğu için kendisi aldığı ifade etmektedir.³⁵ Başka bir davada Karasubazar'ın zımmi ahalisinden Esvadar, yine zımmi olan Kenstor'un kardeşi Semaden'den borç aldığını fakat kardeşi Semaden'in akli dengesini kaybettiğini ve kendisinin Kenstor'dan kardeşine olan borcunu aldığını ve kardeşi sağlığına kavuşunca ona bu parayı verdiğini anlatmaktadır.³⁶

Farklı örneklerle de görüldüğü üzere farklı dinlerden, milletlerden, mesleklerden insanların birlikte nasıl yaşadıklarını ve problemlerini nasıl çözdüklerini görmekteyiz. Şer'iyye sicilleri Kırım toplumunun sosyo – ekonomik hayatını bu şekilde gözler önüne sermekte ve bizlere o dönemin sosyal yapısını anlama ve inceleme fırsatı sunmaktadır.

2.2 Kasabalar

Kasaba, idari bir birim olarak Kazadan küçük ve köyden büyük olan yerleşim birimlerine verilen addır. Büyüklük ya da küçüklükten kasıt hem coğrafya hem de nüfus bakımındandır.³⁷ İncelediğimiz defterde dört adet kasaba ismi geçmektedir ancak bunlardan bir tanesi Kırım'ın karşısında kalan Karadeniz kıyılarındaki Giresun – Tirebolu'dur. Tirebolu'dan gelen Recep, Balıklı'da ikamet eden zımmi ahaliden Elya'nın evine girip hırsızlık yapmış ve Elya tarafından dava edilmiştir.³⁸ Kırım'a ait olan üç kasabanın isimleri ise: Gelye, Gözlü ve Akmescit'tir.

³⁴ Özdem, *Kırım Karasubazar'da Sosyo – Ekonomik Hayat*, 3.

³⁵ KŞS, s.11.

³⁶ KŞS, s.48.

³⁷ Tuncer Baykara, “Kasaba”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi* (İstanbul: TDV Yayınları, 2001), 24: 526.

³⁸ KŞS, s.45.

Bu üç kasabanın adı defterin tamamında sadece birer defa geçmektedir. Örnek olarak Gelye kasabasında merhûm İslam Ağa'nın, uzak bir yoldan dönerken Bahtiyar isimli cariyesinin hamile olduğunu ve sekiz aylık çocuğunu düşürdüğüyle ilgili bir davaya rastlamaktayız.³⁹

2.3 Köyler

Köy terimi Farsça kökenli olup, Kırım sicillerinde köylere “*karye*” denilmektedir. Osmanlı Devleti'nde tarla, otlak, çayırda sınırlanmış tarım alanlarının tamamına köy denmekteydi.⁴⁰ Çalışmamızda 37 adet köy ismi geçmektedir. Buradan anlaşılacağı üzere köyler hakkında oldukça fazla bilgiye sahip olabilir ve toplumsal hayatın nabzını daha iyi ölçebiliriz. Defterde adı geçen köylerin isimleri şöyledir:

Tablo 3

Defterde Adı Geçen Köyler

Küçük Karasu	Çanak	Sarı Hafız	Ahardan
Abbas Bağlağı	Mankuş	Kayata	Karacura
Vakitçe	Aktacı	Harabe	Elşata
Bozca	Mehmet Şah Ağa	Kadiş	Boğasla
Çoreş	Karabike	Kadıköy	Ayiş
Tula	Divan	Yenimik	Ter-i Ambar
Asker Hac Bike	Kapaça	Mik	Oydar Gazi
İkiz	Çor	Kırmaçı	Ulaklı
Marko	Baron	Başla	Haram
Şako	Kamışlı	Odamanlı	

Kaynak: Bu çalışma 10. cildin 1 – 70 sayfa aralığındaki belgeleri incelenerek oluşturulmuştur.

³⁹ KŞS, s.11

⁴⁰ Osman Gümüşçü - Mustafa Sabri Küçükbaşçı, “Köy”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi* (İstanbul: TDV Yayınları, 2016), EK-2: 87.

Hem Kadıköy, Ulaklı, Bozca gibi Anadolu’da da var olan köy isimlerinin kullanıldığını hem Mehmet Şah Ağa, Oydar Gazi gibi bölgede yaşamış önemli kanaat önderlerinin isimlerinin köylere verildiğini hem de Marko, Şako, Baron gibi gayrimüslimlere ait köy isimlerinin de bulunduğunu görmekteyiz. Bu tablo bizlere Kırım toplumunun kökenlerine, dinlerine ve manevi hassasiyetlerine dair bilgiler vermektedir. Örneğin: Bahçesaray kazasına bağlı Mankuş köyü sakinlerden Dimitri mahkemeye gelip kaçak olan kölesi Fedur’u mallarımdan azat ettim üzerinde başka hakkım yoktur diyerek kaçak duruma düşmüş olan kölesinin durumunu mahkemeye bildiriyor.⁴¹

2.4 Mahalleler

Osmanlı’da mahalleler birbirini tanıyan, birbirlerinin davranışlarından sorumlu sosyal dayanışma içinde olan kişilerden oluşmuş bir topluluğun yaşadığı yerdir.⁴² Aileden sonra sosyalleşmenin ve aidiyetin kurulduğu ortam mahallede inşa edilir.⁴³ İncelediğimiz defterde adı geçen mahalleler şu şekildedir:

Tablo 4

Defterde Adı Geçen Mahalleler

Cami – i Kebir	Kuba	Yarhisari Mustafa Efendi
Sulu Kuba	Hacı Mescidi	

Kaynak: Bu çalışma 10. cildin 1 – 70 sayfa aralığındaki belgeleri incelenerek oluşturulmuştur.

Çalışmamızda Hacı Mescidi mahallesinde yaşayan Pir Ali’nin, Ali Beşe’den sekiz yüz doksan akçe alacağı olup, sekiz yüzünü aldığını ancak doksanını hala alamadığını ve mahkemeye başvurarak hakkı olanı talep ettiğini görmekteyiz.⁴⁴

2.5 Coğrafi Mekânlar

Kaza, kasaba, köy ve mahalleler dışında şer’iyye sicillerine yansıyan coğrafi mekân isimleri de dikkatimizi çekmektedir. Bazen bir olayın yaşandığı mekânı tarif etmek,

⁴¹ KŞS, s.13.

⁴² Özer Ergenç, “Osmanlı Şehrindeki Mahallenin İşlev ve Nitelikleri Üzerine”, *Osmanlı Araştırmaları* IV (1984): 69.

⁴³ Nuri Kavak, “Kırım Tatarlarında Mahalle Kültürü”, *Bilgi* 55 (Güz/2010): 93.

⁴⁴ KŞS, s.62.

bazen de bir gayrimenkul satışı esnasında satılan arazinin yerini tarif etmek için coğrafi mekan isimlerinin kullandığını görmekteyiz. Bu mekanların içinde nehirler, vadiler, mevki ve mevziler yer almaktadır. İncelenen defterde adı geçen coğrafi mekanlar şu şekildedir:

Tablo 5

Defterde Adı Geçen Coğrafi Mekânlar

Don Kalesi Nehri	Güngörmez Mevzi	Kefe İskelesi
Nehr-i Kaçı	Karaağaç Mevzi	Sebir Bahçeleri
Nehr-i Taşlı	Fındıklı Mevzi	Frankol Bağı
Nehr-i Balbek	Taş Köprü	Çongar Ağızı
Nehr'ül Manik	Balbek Vadi	Küçük Oba

Kaynak: Bu çalışma 10. cildin 1 – 70 sayfa aralığındaki belgeleri incelenerek oluşturulmuştur.

Örnek olarak; Yahudiyandan Mortahay'ın Taş Köprü 'de ki bağını Mustafa Efendiye nasıl sattığını⁴⁵, yine Zeyn Ali'nin Balbek Vadisi Güngörmez mevkiinde dedesinden kalan bağını zamanında zımmi Papo'nun validesinin kullanımına bırakıp şimdi geri almak istediği bu davada⁴⁶ coğrafi mekân isimlerinin nasıl kullanıldığını görmekteyiz.

⁴⁵ KŞS, s.38.

⁴⁶ KŞS. S.44.

BÖLÜM 3: KIRIM'DA SOSYAL YAPI

3.1 Aile Hayatı

Osmanlı Devleti'nde aile farklı dini ve etnik grupların birlikte yaşadığı, Müslüman olan ve olmayan kültürlerin bulunduğu geniş bir yapıdır. Farklı etnik, dini ve kültürel özellikleri olsa da Osmanlı aile hayatı birbirine çok benzeyen özellikler taşımaktadır.⁴⁷ Kırım'da ise bundan biraz daha farklı bir durum söz konusudur. Hanlığın oluşumunda etkili olan bazı aileler diğer Osmanlı topraklarındakinin aksine aristokrat bir oluşum içine girmişlerdir.⁴⁸

Kırım Hanlığı'nın kurucusu ve Kırım toplumunun en önemli ailesi Giray hânedânıdır.⁴⁹ Daha sonra Karai, Şirin, Barın, Sincivit, Argın sülaleri ve diğerleri gelir.⁵⁰ Toplumun geriye kalan aile hayatı imparatorluğun diğer bölgelerindekiyle benzerlik gösterir. Şer'iyye sicilleri aile hayatını ortaya koyan en önemli kaynak olarak karşımıza çıkmaktadır.

3.1.1 Evlenme ve Mehir

Evlilik, bir erkek ve kızın evlenmeye karar verip kadı huzurunda, yanlarında iki şahit olmak kaydıyla bu isteklerini kayıtlara geçirmesidir ve ailelerin rızası bu konuda çok önemlidir.⁵¹ Ailenin temelini oluşturan evlilik bütün ilahi dinlerde kadın ve erkeğin mahremiyet alanını ifade eder ve yegâne meşru ilişki biçimidir.⁵² İncelenen defterde sadece bir adet evlilik akdine rastlanmıştır.⁵³

Mehir ise sözlükte ücret manasına gelmekle birlikte, İslam hukukuna göre nikâh esnasında kadına ödenecek ücretin miktarının ve ödeme şeklinin belirtilmesi ve kayda geçirilmesidir.⁵⁴ İncelenen defterde üç adet mehir davasına rastlanmıştır. Mehir miktarının belirlendiği davalarda aslında evlilik akdi olarak değerlendirilebilir.

⁴⁷ İlber Ortaylı, *Osmanlı Toplumunda Aile*, (İstanbul: Timaş Yayınları 2016), 2.

⁴⁸ Ortaylı, *Osmanlı Toplumunda Aile*, 34.

⁴⁹ Halil İnalıcık, "Giray", *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi* (İstanbul: TDV Yayınları, 1996), 14: 76.

⁵⁰ Bıyık, *Kırım'ın İdari ve Sosyo – Ekonomik Tarihi (1600 - 1774)*, 112.

⁵¹ Mehmet Alparğu, "Tarihi Süreç İçinde Nogay Türklerinde Aile ve Akrabalık Münasebetleri", *Emel* 216 (1996):16.

⁵² Fahrettin Atar, "Nikah", *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi* (İstanbul: TDV Yayınları, 2007), 33: 112.

⁵³ KŞS, s.63.

⁵⁴ Mehmet Akif Aydın, "Mehir", *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi* (Ankara: TDV Yayınları, 2003), 28: 389.

Örnek olarak farklı bir kayıt olması açısından; Melek Sima isimli kadının mahkemeye vekilini göndererek kocası el-Hâc Osman Dede'den alacağı mehir ücreti olan iki yüz altını kocasına hibe ettiğini ve bu mehiri istemediğini kayıtlara geçirdiği dava dikkatimizi çekmektedir.⁵⁵ Bu mehir miktarı aynı zamanda defterdeki en yüksek mehir miktarıdır.

3.1.2 Boşanma

Sözlükte tâlak olarak geçen, serbest bırakma, bağlarından kurtulma gibi anlamlara gelen boşanma hadisesi Kur'an'da yaratıcının en sevmediği helal olarak geçmektedir. En kısa tarifıyla evlilik akdinin koca ya da belli durumlarda kadın tarafından tek taraflı olarak sona erdirilmesidir.⁵⁶ İncelenen defterde sadece bir adet boşanma davasına rastlanmaktadır. Bu dava da el-Hâc Hanife eşi Zahide'den tâlak-ı bâyin ile boşandığını belirtmektedir.⁵⁷

3.1.3 Nafaka

İslam hukukuna göre nafaka hem erkeğin evine bakmakla yükümlü olması ve evine bakarken harcadığı para anlamına gelir hem de evlilik akdinin hukuki sonuçlarından birisidir. Sona eren evliliğin ardından erkek, kadına üç ay on gün boyunca iddet nafakası ödeyebilir ancak asıl mecburiyet kocanın boşanmadan sonra kadına hayatını devam ettirebilecek kadar nafaka ödemek zorunda olmasıdır. Nafaka para olacağı gibi, gıda, eşya yardımı ya da barınma ihtiyacının karşılanması gibi şeylerde olabilir.⁵⁸ İncelenen defterde yeterli miktarda nafaka davası bulunmaktadır. Örnek olarak; ilk davada henüz yaşı küçük olan Âşir Ali'nin annesi Ayişe hatunun isteği üzerine babası Mevlüt Ali'nin yirmi bir akçe nafaka ödemesine karar verildiği görülmektedir.⁵⁹ İkinci davada ise Akbeye hatun eşi Mehmet'ten hiç nafaka alamadığı için zor durumda olduğunu ve eşinden nafaka talep ettiğini belirten bir kaydı görmekteyiz.⁶⁰

⁵⁵ KŞS, s.15.

⁵⁶ Halil İbrahim Acar, "Tâlak", *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi* (İstanbul: TDV Yayınları, 2010), 39: 496.

⁵⁷ KŞS, s.20

⁵⁸ Celal Erbay, "Nafaka", *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi* (İstanbul: TDV Yayınları, 2006), 32: 282.

⁵⁹ KŞS, s.20.

⁶⁰ KŞS, s.37.

3.2 Etnik ve Dini Yapılar

Kırım, tarih boyunca hem göç ve ticaret yollarının geçtiği hem de liman şehirleri vasıtasıyla farklı etnik ve dini gruplardan insanların sık sık ziyaret ettiği bir coğrafya olmuştur. Bazıları Kırım'dan gelip geçerken bazıları kalıcı olmayı tercih etmiştir. İşte bu durum Kırım'ın farklı dinlerden ve kültürlerden insanların birlikte yaşadığı kozmopolit bir merkez olmasına neden olmuştur.⁶¹ İncelenen defterde etnik olarak farklı aşiret ve boylara mensup Giraylar, Atalıklar, Nogaylar ve Çerkeslerle alakalı davalar vardır. Dini olarak sadece Yahudilerle ilgili davalar olmakla birlikte geriye kalan gayrimüslimlerin davalarında onlardan zımmi olarak bahsetmektedir. Dolayısıyla Ermeni, Kıpti ya da başka bir etnik ya da dini kökene sahip olup olmadıklarını sadece isimlerine bakarak tahmin edebilmekteyiz.

3.2.1 Aşiretler ve Boylar

Giraylar, Cengiz Han'ın oğullarından Cuci Han'ın küçük oğlu Togay Timur'un soyundan gelmektedir. Hacı Giray Kırım Hanlığı'nın kurucu sayılmakta ve I. Mengli Giray ise Kırım Hanlığı'nı 1475'te Osmanlı'ya bağlayan kişi olarak bilinmektedir. Giraylar Kırım toplumunun soylu ailelerindedir.⁶² İncelediğimiz defterde Giray ailesine mensup kişilere rastlamak mümkündür. Örneğin, Ferah Sultan Hanî tarafından Kethüda ve Fedâî'nin şehâdetleriyle Mehmet Efendi'nin kayıp olan ve artık öldükleri düşünülen Hacı Giray Sultan, Mübarek Giray Sultan ve Saadet Giray Sultanların vasiyetlerini yerine getirmeye memur edildiği davayı görmekteyiz.⁶³

Atalıklar, tıpkı Selçuklularda olduğu gibi çocuklarının iyi bir eğitim görmesini isteyen ailelerin, çocuklarını düzgün bir eğitim almaları için göndermeyi tercih ettiği ailelere ve o ailelerin reislerin verilen isimdir. Atalıklar, siyasi bir mevki işgal etmez ve siyasi bir görevleri yoktur. Devletin askeri yapısı içerisinde yer bulmuşlardır.⁶⁴ İncelenen defterde yine yeterli sayıda Atalıkların dâhil olduğu davalar bulunmaktadır. Örneğin; Osman Atalık mahkemeye başvurup babasının olduğunu iddia edip aldığı malın aslında babasına ait olmadığını ve malın gerçek sahibinin

⁶¹ Mirza Bala, "Kırım", *MEB İslam Ansiklopedisi* (Ankara: MEB Yayınları, 1977), 6: 741.

⁶² İncelik, "Giray", 14: 76.

⁶³ KŞS, s.65.

⁶⁴ Bıyık, *Kırım'ın İdari ve Sosyo – Ekonomik Tarihi (1600 - 1774)*, 58.

Aydabol Atalık olduğunu itiraf ettiğini görmekteyiz.⁶⁵ Başka bir kayıta ise şöyle geçmektedir; Osman Atalık isimli kişi Eşkol isimli kişiyi vekili tayin etmekte ve bu duruma Kaplan ve Ali isimli kişiler şahitlik etmektedir.⁶⁶ Defterde bu kayıta benzer bir çok vekil tayin etme davası bulunmaktadır.

Nogaylar, Altın Orda emiri Edige'nin soyundan gelmektedir. Nogayların halk tabakası Kıpçak Türklerinden meydana gelmektedir. Ancak yine de farklı gruplardan meydana gelen bir topluluk olma özelliğindedir. Deşt-i Kıpçak ve Kırım coğrafyasına yayılmışlardır. En önemli uğraşları hayvancılıktır ve mevsimlik göç bölgelerinde yaşarlar.⁶⁷ Nogayların Kırım toplumunda Mirza, Ağa, Gazi gibi unvanları olduğu sicillere yansımıştır. Örneğin; merhûm Hasan Çelebi'nin kölesi mahkemeye başvurup, Hasan Çelebi beni sağlığında azat etmişti demektedir. Bu olaya şahitlik eden Şahbaz Mirza ve Molaş'ın köleyi tasdik etmesiyle birlikte kölenin azat edildiğini ve bu durumun mahkemede kayıt altına alındığını görmekteyiz.⁶⁸

Çerkesler, kendilerini Adige olarak adlandıran ve Kafkasya'da yaşayan bir topluluktur. Altın Orda Devleti'nin hâkimiyet sahasında yaşadıkdan sonra Osmanlı Devleti tarafından Kırım Hanlığı ile birleştirildiler.⁶⁹ İncelenen defterde dört davada Çerkeslerden bahsetmektedir. Örneğin; Çerkes Ali ve Mustafa'nın, Merhûm İslam Gazi vefat etmeden önce cariyesi Gülbahar için kendisi vefat ettikten kırk gün sonra azat edilsin dediğine şahit olduklarını mahkemede beyan ettiklerini görmekteyiz.⁷⁰

3.2.2 Yahudiler ve Diğer Gayrimüslimler

Yahudilerin Kırım coğrafyasına gelmelerinde ticaret ve göç yollarının etkisi olmakla birlikte, Kırım coğrafyasında Yahudi nüfusunun asıl artışı Hazar Devleti'nin VIII. yüzyılda Museviliği benimsemesiyle gerçekleşmiştir.⁷¹ Karailer⁷² ve Kırımçaklar⁷³

⁶⁵ KŞS, s.34.

⁶⁶ KŞS, s.34.

⁶⁷ Mehmet Alparğu, "Nogaylar", *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi* (İstanbul: TDV Yayınları, 2007), 33: 202.

⁶⁸ KŞS, s.22

⁶⁹ Sadık Müfit Bilge, "Çerkesler", *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi* (İstanbul: TDV Yayınları, 2016), Ek-1: 289.

⁷⁰ KŞS, s.16.

⁷¹ Mehmet Caner Çavuş, "67 A90 Numaralı H.1077 – 1080 (M. 1666 - 1670) Tarihli Kırım Kadiasker Defterine (Şer'iyye Siciline) Göre Yahudilerin Sosyo – Kültürel Hayatı", *Vakanüvis* 4/1 (2019): 120.

⁷² Durmuş Arık, "Türk Yahudiler: Kırım Karailer", *Dini Araştırmalar Dergisi* 7/21(2005): 27.

⁷³ Erdoğan Altınkaynak, "Kırımçakların Menşei ve Bu Konudaki Çalışmaların Değerlendirilmesi", *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi* 2/7 (2009): 11.

Türk kökenli olup Museviliği benimseyen farklı topluluklardır.⁷⁴ Bu yönüyle baktığımızda Musevilerin çoğunluğu Türk kökenli oldukları için kültürel olarak toplumun Müslüman olan kısmıyla neredeyse aynı özelliklere sahiptir.⁷⁵ Karailer ve Kırımçaklar'ın isimleri dahi Türkçe isimlerdir. Örneğin: Çongar Ağzı'na bağlı Abbas Ormanı köyünde Teleş Dede isimli Yahudi'nin Kastamonulu Mustafa Paşa'nın bir miktar parasını alıp kalanını Mustafa Paşa'ya verdiğini beyan ettiği bir kayıt görmekteyiz.⁷⁶ İncelenen defterde Yahudilere ait on dokuz adet kayıt vardır. Bunlardan bazıları şöyledir; mahkemeye başvuran Ali, annesi Ayişe'nin Geyikçioğlu Elya isimli Yahudi'den borç aldığını fakat veremeden vefat ettiğini beyan etmektedir.⁷⁷ Başka bir kayıta ise mahkemeye başvuran Ali, Avrahim isimli Yahudi'nin kendisine ait bir miktar parayla köle aldığını ve bundan haberi olduğunu beyan ederek kayıt altına aldığını görmekteyiz.⁷⁸

Tablo 6

Defterde Adı Geçen Yahudiler

Teleş Dede	İshak	Şemayil	Mortahay
Avrahim	İsak	Babaş	Baba
İfda	David	Semi	Şoy
Elya	Andon	Moşe	

Kaynak: Bu çalışma 10. cildin 1 – 70 sayfa aralığındaki belgeleri incelenerek oluşturulmuştur.

Yahudilerin hiç çekinmeden Kırım mahkemelerine başvurduğunu ve şer'i kurallara ve bu kuralların uygulayıcı olan mahkemelere güvendiğini görmekteyiz.⁷⁹

İncelenen defterde zımmiler ile ilgili de birçok dava bulunmaktadır. Zımmi kelime anlamı olarak İslam egemenliğini tanıyıp cizye⁸⁰ ödemek karşılığında İslam

⁷⁴ Ahmet Türk, "XVII. Yüzyıl Kırım Hanlığı Kadı Sicillerinde Museviler Üzerine Notlar", *Uluslararası Karay Çalışmaları Sempozyumu*, ed. Mehmet Alparğu – Yücel Öztürk – M. Bilal Çelik (Bilecik: Bilecik Üniversitesi Yayınları, 2011), 377.

⁷⁵ Nuri Kavak, "Kırım Hanlığı Şer'iyye Sicillerindeki Karaim İzleri", *Uluslararası Karay Çalışmaları Sempozyumu*, ed. Mehmet Alparğu – Yücel Öztürk – M. Bilal Çelik (Bilecik: Bilecik Üniversitesi Yayınları, 2011), 337.

⁷⁶ KŞS, s.1.

⁷⁷ KŞS, s.21

⁷⁸ KŞS, s.51.

⁷⁹ Nuri Kavak, "XVII. ve XVIII. Yüzyıllarda Kırım Hanlığı'nda Gayrimüslimleri Yeri (Şer'iyye Sicillerine Göre)", *21. Yüzyılda Eğitim ve Toplum* 4/12 (2015): 21.

devletinde reaya olarak yaşama hakkını kazanmış olan gayrimüslimlere verilen addır.⁸¹ Defterde zımmi olarak anılan kişilerin hangi dinden oldukları belli değildir. Örneğin; el-Hâc Abdülhalim bir fiçı balını yetmiş akçe ücret ile Nehr-i Kaçı'dan Bahçesaray'a götürmesi için Kobasar isimli zımmi ile anlaşmış ancak yolda malı zayi olmuştur. Mahkemeye başvurup Kobasar'dan zararını karşılmasını istemektedir.⁸²

Tablo 7

Defterde Adı Geçen Zımmiler

Frankol	Tesali	Pareçova	Varet	Barla
Canıbek	Begeç	Yori	Baron	Oris
Kasfa	Kobasar	Hovacik	Kenstor	Vasel
Hasbek	Elya	Ovanis	Nahaş	Baba
Taven	Nigorez	Marderos	Semaden	Şoy

Kaynak: Bu çalışma 10. cildin 1 – 70 sayfa aralığındaki belgeleri incelenerek oluşturulmuştur.

3.2.3 Kölelik

Türkçe'de köleden başka kul, bende, esir ve kadın köle anlamında cariyeye, odalık gibi kelimeler kullanılmıştır. Farça'da gulam, Arapça'da memlûk, abd gibi kelimeler kölenin karşılığıdır.⁸³ Osmanlı'da hür olmayan herkes için köle ya da esir kelimesi kullanılmaktaydı. Erken dönemlerde Osmanlı'da kölelik yokken I. Murat'la birlikte devletin de ihtiyacı nispetinde kölelik ve cariyelik başlamıştır. Kırım hanları 'da XVII. yüzyılın sonlarına kadar Osmanlı'ya özellikle Çerkes köleler göndermiştir.⁸⁴ Köleler gündelik işlerde kullanılan ve bu hizmetleri karşılığında sahipleri tarafından

⁸⁰ Halil İnalıcık, "Cizye", *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi* (İstanbul: TDV Yayınları, 1993) 8: 45.

⁸¹ Ahmet Yaman, "Zımmi", *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi* (İstanbul: TDV Yayınları, 2013), 44: 434.

⁸² KŞS, s.39.

⁸³ Mehmet Akif Aydın - Muhammed Hamidullah, "Köle", *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi* (Ankara: TDV Yayınları, 2002), 26: 237.

⁸⁴ Nihat Engin, "Köle", *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi* (Ankara: TDV Yayınları, 2002), 26: 247.

yaşamsal ihtiyaçları karşılanan mal olarak görülmektedir.⁸⁵ Bazı bölgelerde köle ticareti geçim kaynağı haline gelmiştir. Çok eski zamanlardan beri Kırım coğrafyası köle ticaretinin merkezlerinden biri olmuştur. Bu durum Karadeniz’de Osmanlı Devleti’nin ve Kırım Hanlığı’nın ortaya çıkmasından sonra da devam etmiştir. Kırım’ın liman şehirlerinde Çerkes, Abaza, Gürcü, Tatar gibi milletlerden birçok esir, köle olarak Anadolu’ya ve Avrupa’ya satılmıştır.⁸⁶ Zaman içinde köle ticareti Tatarların eline geçmiştir. Tatarlar köle ticaretinde satmak için sık sık Boğdan ve civarına seferler düzenleyerek oralarda yaşayan insanları esir ettikleri görülmektedir.⁸⁷ Kırım’da esir ticareti belirli kurallara göre yapılırdı. Esirciler emini adı verilen kişiler esir pazarlarını yapılan işlemleri kontrol ederdi.⁸⁸ İncelenen defterde kölelerle ilgili birçok dava bulunmaktadır. Defterde kölelerden, genellikle abd-ı memlûk ya da cariye olarak bahsedilmektedir. Köleler, alım – satım, azat edilme ve cariye ile nikâhlanma gibi farklı davalara konu olmuştur. Birçok kölenin nereden getirildiği beli olduğu için isimlerinin önüne bir lakap gibi geldikleri yerlerin isimleri eklenmiştir. Bazı köleler ise çok belirgin fiziksel farklılıkları varsa davalarda bu farklılıkları belirtilerek anlatılmışlardır. Bu davaların örnekleri konusu geldiğinde verilecektir.

Tablo 8

Defterde Adı Geçen Köleler

Kaytas	Fedur	El-Hâc Yusuf	Meydaş Estepan
İvan	İsyan	Abdi	Ramazan

Kaynak: Bu çalışma 10. cildin 1 – 70 sayfa aralığındaki belgeleri incelenerek oluşturulmuştur.

⁸⁵ Mustafa Zeki Terzi - Erdoğan Merçil - Abdülkadir Özcan, “Gulam”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi* (İstanbul: TDV Yayınları, 1996) 14: 178.

⁸⁶ Alan Fisher, *Kırım Tatarları*, trc. Eşref B. Özbilen (İstanbul: Selenge Yayınları, 2009), 46.

⁸⁷ Ahmet Nezih Turan, “Bahçesaray Köleleri (17. – 18. Yüzyıllar)”, *Bilig* 48 (Kış/2009): 241.

⁸⁸ Fırat Yaşa, “Kırım Hanlığında Köleliğin Sosyal ve Mali Boyutları”, *Gaziantep University Journal of Social Sciences*, 13/3, (2014): 661.

Tablo 9

Defterde Adı Geçen Cariyeler

Kasfa	Gökçe	Gülbahar	Canbike
Servi	Kitayet	Suyut	Parsek
Balgara	Hümayun	Birar	Tatvar
Server	Badısaba	Kutel	Fatıma
Marişke	Sabka	Barseke	Nursaba

Kaynak: Bu çalışma 10. cildin 1 – 70 sayfa aralığındaki belgeleri incelenerek oluşturulmuştur.

3.2.3.1 Köle Alım – Satımı

Kölenin sahibine ait bir eşya olarak görüldüğünü ve bütün haklarının sahibinin tasarrufunda olduğunu görmekteyiz. İncelenen defterde kölelerin alınıp satıldığına, miras bırakıldığına dair pek çok kayıt bulunmaktadır. Bu kayıtlar genellikle bu alım – satımın ya da miras bırakmanın belgelenmesi ya da onaylanması tarzındadır. Satıcı ile alıcı arasında sonradan herhangi bir sorun çıkmaması için yapılan bir işlem olarak görülmektedir. Bazı durumlarda ise kölenin sahibiyle yaptığı anlaşmayla ilgili bir sıkıntı yaşanması durumunda kölenin mahkemeye başvurduğunu görmekteyiz. Örneğin; Yahudi köle tüccarı İsak, Ahmet’e Rus asıllı Gülzaman isminde bir cariyeyi yüz otuz kuruşa sattığını görüyoruz. Fakat cariyenin hasta olduğunu ve saçlarının döküldüğünü gören Ahmet mahkemeye başvurup “Gülzaman isimli cariyeyi hiçbir kusuru olmadığı beyanına istinaden onu almıştım ama kusurlu çıktı” diyerek parasını geri istemektedir. İsak ise “satış esnasında cariyeye kusurlu çıkarsa geri alacağına dair bir garanti vermedim” demektedir. Mahkeme İsak’ın yemin etmesini ister ve İsak alışverişin söylediği şekilde gerçekleştiğine dair yemin edince, mahkeme satışın geçerli olduğuna ve Ahmet’in haksız olduğuna karar vermektedir.⁸⁹ Başka bir dava da ise köle Kaytas’ın İsak isimli Yahudi ile on dört yıllık kölelik sözleşmesi yaptığını fakat on dört yıl dolmuş olmasına rağmen İsak bunu kabul etmediği için Kaytas’ın mahkemeye başvurduğunu görmekteyiz. Mahkeme Kaytas’ın iddiasını destekleyecek şahitler getirmesini istemiştir ve Kaytas sadece bir şahit getirebildiği için

⁸⁹ KŞS, s.40.

mahkemenin ikinci şahit bulunana kadar ertelendiğini görmekteyiz.⁹⁰ Görüldüğü üzere köle alım satımı ve kölelik sözleşmeleri bu şekilde gerçekleşmektedir. Köle olmasına rağmen haksızlık yaşıyorsa mahkemeye başvurma hakkı bulunmaktadır.

Tablo 10

Defterde Adı Geçen Köle ve Cariyelerin Fiyatları

Ramazan	51 Hasene	Kitayet	450 Kuruş
Hümayun	50 Hasene	Tatvar	375 Kuruş
Badısaba	50 Hasene	Gülzaman	130 Kuruş
Canbike	40 Hasene	Suyut	90 Kuruş
Sabka	30 Hasene	Fatıma	60 Kuruş
Gülbahar	20 Hasene	Kutel	60 Kuruş
Barseke	8 Hasene	Nursaba	45 Kuruş
Parsek	524 Kuruş	Birar	45 Kuruş

Kaynak: Bu çalışma 10. cildin 1 – 70 sayfa aralığındaki belgeleri incelenerek oluşturulmuştur.

3.2.3.2 Kölenin Azat Edilmesi

Kölelerle ilgili davalar arasında en fazla dava kölelerin azat edilmesi ile ilgili davalar olarak görülmektedir. Bu davalarda farklı sebeplerden dolayı kölelerin azat edildiklerini görmekteyiz. Bazen herhangi bir sebebe bağlı olmadan ki muhtemelen sevap olduğu için, bazen de belli bir koşula bağlı olarak kölelerin azat edildiğine dair davalar bulunmaktadır. Bu koşullar genelde köle sahibinin ölümü ya da cariyeyle evlenmek istemesidir. Kölenin azat olduğunu kanıtlayan belgeye itknâme denmektedir. Örnek olarak; Vasal isimli zımî, Alacabaş isimli köle tüccarından Kasfa isimli zımî köleyi yetmiş altına satın alıp azat etmiş ve onunla evlenmiştir. Hasbek ve Taven isimli zımîlerde bu olaya şahit olmuşlar ve mahkemede Vasal'ın Kasfa ile evlendiğine şahitlik yapmışlardır.⁹¹ Görüldüğü üzere bu davada azat edilme sebebi evlenmedir. Diğer bir davada; Kırım hanının Kutlu Şah el-Katib'i vekil,

⁹⁰ KŞS, s.4

⁹¹ KŞS, s.10.

Mehmet ve Abdülgani’yi şahit ederek Servi ve Balgara isimli cariyelerini hiçbir sebep göstermeksizin azat ettiğinin ve itknâmelerinin verilmesini buyurduğunu görmekteyiz.⁹² Verdikleri hizmet dolayısıyla ya da yaşları geçtiği için Kırım hanı tarafından azat edilen iki cariyeyi görmekteyiz. Son olarak birde ölmeden önce azat edilen kölelerden bir örnek verelim; Abdi isimli kölenin sahibi olan Hasan Çelebi’nin kendisini ölmeden evvel azat ettiğini ve olaya Şahbaz Mirza ve Molaş’ın şahit olduğunu bu sebeple itknâmesinin verilmesi için mahkemeye başvurduğunu görmekteyiz. Mahkeme şahitlerin şehâdetinin ardından Abdi’ye itknâmesinin verilmesine karar vermektedir.⁹³

3.2.4 Suç ve Suçlular

İncelenen defterde suç olarak sadece cinayet, darp ve hırsızlık ile ilgili az sayıda dava bulunmaktadır. Toplumun huzurunu bozacak her türlü davranış suçtur ve bu davranışı gerçekleştirenlerde suçlu ya da suçlulardır. Örnek olarak; Taşlıçay kazasının Vakitçe köyünden Mustafa, “Bayezit Bolat oğlum Süleyman’ın üstüne yürüyünce sinirlenip Bayezit Bolat’ı bıçak ile yaralayıp öldürdüm” diyerek suçunu itiraf etmektedir.⁹⁴ Yine Tarhan kazasına bağlı Köstel’de yaşayan İbrahim kılıç ile kulağında yaralanıp ölü bulunmuştur. Validesi Duyun Sultan Hatun oğlu İbrahim’i kardeşi Halil öldürmüştür ve Köstel ahalisinden kimseden şikayetim yoktur diyerek cinayeti itiraf etmektedir.⁹⁵

Hırsızlık ile ilgili davada ise Elya isimli zımmi, Recep isimli kişiyi dava edip Balıklı’da evime girip odamdaki sandığın kilidini kırıp içinden paramı çalmıştır diye suç duyurusunda bulunuyor ve Recep ise Elya’nın söylediklerini kabul edip sadece on iki buçuk kuruşunu çaldığını itiraf ediyor.⁹⁶ Bu davalardan da anlaşıldığı gibi defterin ait olduğu yıllarda bu tarz olaylar fazla yaşanmamakla birlikte yaşanan olaylarında aydınlatılması noktasında bir zorluk çekilmediği görülüyor.

⁹² KŞS, s.16.

⁹³ KŞS, s.22.

⁹⁴ KŞS, s.4

⁹⁵ KŞS, s.22.

⁹⁶ KŞS, s.45.

BÖLÜM 4: KIRIM'DA EKONOMİK YAPI

Tarih boyunca Asya içlerinden gelen kavimlerin uğrak yeri olan Kırım, Taurlar, İskitler, Kimmerler ve ardından Yunan kolonilerinin bölgeye gelmesiyle birlikte farklı unsurların bir arada yaşadığı ve ekonomik faaliyetler gerçekleştirdiği bir coğrafya olmaya başladı. Önceleri Roma İmparatorluğu hâkimiyetinde olan koloniler Hun akınlarının ardından Roma'nın ikiye bölünmesiyle Bizans hâkimiyetine geçti. VIII. yüzyılla birlikte bölgede Hazarlar ön plana çıktı ve Hazarlar ticarete önemli bir yere sahip oldular. 1000'li yılların başlarında bazı İskandinav korsanlar kısa sürede olsa birkaç limanı ele geçirdiler ama limanların çoğu Kıpçak Türklerinin elindeydi.⁹⁷ Bağları, bahçeleri, bozkırları ve limanlarıyla ünlü olan Kırım'ın ekonomisini tarım, hayvancılık ve ticaret yönlendirmekteydi. Geleneksel Türk yaşantısının bir parçası olan bozkır hayatı Türklerin burada da büyükbaş ve küçükbaş hayvancılık yapmaları için uygun ortamı sağlıyordu. Kırım'ın içlerinde bunlar olurken limanlarında ise her türlü milletten, dinden, kültürden insanlar ticaretle meşgul oluyorlardı.⁹⁸ Sonrasında önce Altın Orda Devleti bölgeye hâkim olmuş, yıkılmasının ardından yaşanan iç karışıklık neticesinde Kırım Hanlığı ortaya çıkmıştır. Kırım kendi içinde bunları yaşarken limanlarını Bizans ile Ceneviz paylaşmıştır. Kefe, Balıklava, Suğdak Cenevizlilerin kontrolündeydi. Fatih Sultan Mehmet Han döneminde, 1475'te Gedik Ahmet Paşa'nın Kırım Hanı Mengli Giray ile anlaşarak Kırım'ı fethetmesi ve oradaki Ceneviz hâkimiyetine son vermesine kadar bu durum devam etti. Bu fetihle birlikte Kırım sahilleri ve limanları tekrar Osmanlı Devleti kontrolü altında Türklerin eline geçmiştir.⁹⁹

Kırım hanları, Kırım ekonomisinin tamamına hâkim değillerdi. Kırım'ın hayvancılıktan, tarımdan ve ticaretten doğan gelirleri içerisinde Osmanlı'nın kendilerine tahsis ettiği kadarıyla yetinmek durumundalardı. Halktan toplanan vergiler ve tuz üretiminin tamamı bütünüyle Kırım hanına aitken diğer daha önemli kalemler Osmanlı Devleti'nin kasasına gitmekteydi.¹⁰⁰

⁹⁷ "Kırım", 25: 448.

⁹⁸ Yaşa, *67 A 90 Numaralı (Dördüncü Cilt), 1061 – 1062 Tarihli Kadıasker Defteri'ne Göre Kırım'da Sosyal ve Ekonomik Hayat*, 36.

⁹⁹ "Kırım", 25: 449.

¹⁰⁰ Bıyık, *Kırım'ın İdari ve Sosyo – Ekonomik Tarihi (1600 - 1774)*, s.183.

Kefe mukataası gelirlerin toplandığı bir merkezdi. Osmanlı padişahının izni ve emriyle Kefe mukataası nazırı, devlet adına çalışan bütün memurların ücretlerini öderdi. Kefe mukataası gelirlerinden Kırım hanına ayrılan miktarı Kefe mukataası nazırı öderdi.¹⁰¹

4.1 Para Birimleri

Kırım Hanlığı'nda hutbeler Osmanlı sultanları adına okunuyor olsa da para her zaman Giraylar adına bastırılmıştır. Kırım hanları 1644 yılına kadar paralarını Kırkyer, Kırım ve Gözleve'de bastırmışlardır. Daha sonra darphâne Bahçesaray'a taşınmış ve para burada basılmıştır.¹⁰² Kırım Hanlığı para basma konusunda Boğdan, Eflak gibi diğer özerk yönetimlere göre biraz daha özgür bırakılmıştır. Hanlar, Osmanlı sultanları gibi her tahta çıktıklarında kendi adlarına para bastırmışlardır.¹⁰³ Kırım hanlığı Kefe gibi büyük bir limana ve Karasu gibi büyük bir pazara sahip olan bir hanlık olarak çok çeşitli para birimlerinin kullanıldığı bir ekonomik yapıya sahiptir. Bu bağlamda sicillere yansıyan para birimleri Akçe, Altın, Gümüş, Flori, Kuruş, Rub, Cedid Akçe, Esedi, Hasene, Sim ve Riyaldır.¹⁰⁴ Birde Kırım'a özgü olan ve Kefevi Akçe denilen bir para çeşidi vardır. Kefevi Akçe, Osmanlı akçesine göre ağırlık ve değer bakımından daha düşüktür.¹⁰⁵ İncelenen defterde bu para çeşitlerinden bazılarına rastlamak mümkündür.

Tablo 11

Defterde Adı Geçen Para Birimleri

Altın	Rub	Hasene
Gümüş	Flori	Sim
Akçe	Guruş	Cedid

Kaynak: Bu çalışma 10. cildin 1 – 70 sayfa aralığındaki belgeleri incelenerek oluşturulmuştur.

¹⁰¹ Yücel Öztürk, *Osmanlı Hâkimiyetinde Kefe (1475 - 1600)*, 341.

¹⁰² Nurettin Ağat, "Kırım Şehirleri Bahçesaray", *Emel* 47 (Ocak – Şubat / 1965): 22.

¹⁰³ Şevket Pamuk, *Osmanlı İmparatorluğu'nda Paranın Tarihi*, (İstanbul: Tarih Vakfı Yurt Yayınları, 2013), 115.

¹⁰⁴ Aktaş Sarı, *67 A 90 Numaralı (Üçüncü Cilt), 1648 – 1679 Tarihli Kadıasker Defteri'ne Göre Kırım'da Sosyal ve Ekonomik Hayat*, 48.

¹⁰⁵ Öztürk, *Osmanlı Hâkimiyetinde Kefe (1475 - 1600)*, 329.

Bazı para birimlerinin bazı durumlarda özellikle kullanıldığını görmekteyiz. Muhallefât kayıtlarında ve terekelerde mal, mülk, eşya değerlerinin hasene adı verilen altın para üzerinden değerlendirildiğini görmekteyiz. Örneğin; Abdülkerim efendiye ait bir muhallefâta buğday bir hasene, öküz 3 hasene, kürk 1 hasene... şeklinde değerli eşyaları kayıt altına alınmaktadır.¹⁰⁶

4.2 Ölçü ve Tartı Birimleri

Osmanlı coğrafyasında birçok farklı ölçü birimi kullanılmaktadır. Bu birimler bölgelere değişmektedir. Kırım'da da farklı ölçü birimleri kullanılmaktadır.¹⁰⁷ İncelenen defterde rastlanan ölçü birimleri şunlardır:

Tablo 12

Defterde Adı Geçen Ölçü Birimleri

Araba	Fıçı	Top
Bakla	Kantar	Vakiyye
Batman	Kese	Zira`
Çeren	Kulaç	Macar
Çuval	Dirhem	Kile

Kaynak: Bu çalışma 10. cildin 1 – 70 sayfa aralığındaki belgeleri incelenerek oluşturulmuştur.

Araba: Bu dönemde iki tekerlekli ve dört tekerlekli olmak üzere iki çeşit araba bulunmaktadır. Kırım bölgesinde Tatar arabası olarak bilinen iki tekerlekli arabalar yaygındır.¹⁰⁸ İncelenen defterde ise araba ya da at araba olarak iki tür araba görülmektedir. At arabasının dört tekerlekli ve büyük olduğu arabanın ise iki tekerlekli ve küçük olduğu anlaşılmaktadır.

Bakla: Kırım Hanlığı'nda buğday, arpa gibi bakliyatların tartılmasında kullanılmıştır. İncelenen defterde bir defa geçmektedir.

¹⁰⁶ KŞS, s.24.

¹⁰⁷ Bıyık, *Kırım'ın İdari ve Sosyo – Ekonomik Tarihi (1600 - 1774)*, 241.

¹⁰⁸ Bıyık, *Kırım'ın İdari ve Sosyo – Ekonomik Tarihi (1600 – 1774)*, 242.

Batman: Tuz, kireç gibi madenler ve hububat ürünlerinin ölçümünde kullanılmıştır. Bir batman altı okka gelmektedir. İncelenen defterde “onar batman” ya da “iki batman” şeklinde kullanılmaktadır.

Çeren: Arpa ve beçen ölçümünde kullanılmıştır. Bir çeren yedi veya sekiz araba anlamına gelmekteydi. İncelenen defterde “küçük çeren” ya da “büyük çeren” şeklinde kullanılmaktadır.

Çuval: Her türlü hububat için kullanılan ölçüdür. Bir çuval yüz elli okka gelmektedir. İncelenen defterde “iki çuval” ya da “beş çuval” şeklinde kullanılmaktadır.

Dirhem: Sicillerde çoğunlukla ekmek ağırlığını tartmakta kullanılan dirhem kalay gibi madenlerin tartılmasında da kullanılmıştır. Bir dirhem üç kilo iki yüz yedi gram gelmektedir. İncelenen defterde “altı dirhem” ya da “dirhemi onar akçe” gibi örneklerle kullanılmaktadır.

Fıçı: Sicillerde şarap, sirke, bal ve yağ ölçümü için kullanılmıştır. Bir fıçı yüz okka gelmektedir. İncelenen defterde “fıçı başına altmışar akçe” ya da “on fıçı” şeklinde kullanılmaktadır.

Kantar: Bir Kırım kantarı kırk dört okka gelmektedir. İncelenen defterde bir defa geçmektedir.

Kese: Para kesesi olarak kullanılmaktadır. Bir kesede yakaşık iki yüz altmış yedi kuruş olabiliyordu. İncelenen defterde “bir kese” ya da “tütün kesesi” şeklinde kullanılmaktadır.

Kulaç: Genelde saman ölçümünde kullanılan kulaç zaman zaman arazi ölçümünde de kullanılmıştır. Başka bir ölçü birimiyle karşılaştırma yapılamamaktadır. İncelenen defterde “üç kulaç” ya da “iki kulaç saman üç kuruş” şeklinde kullanılmaktadır.

Macar: Dört tekerlekli arabaya macar denilmektedir. Özellikle arpa ve beçen miktarını ölçmede kullanılır. İncelenen defterde “buğday macar” ya da “çavdar macar” şeklinde kullanılmaktadır.

Kile: Osmanlı imparatorluğunun birçok yerinde kullanılan kile Kırım’da daha farklı kullanılmaktaydı. Hububat ölçümünde kullanılan kile doksan okka gelmekteydi.

İncelenen defterde “dokuz kile buğday” ya da “üç kile arpa” şeklinde kullanılmaktadır.

Top: Çeşitli kumaşların katlanarak ya da sarılarak elde edilen ölçüdür. Bir top bez yirmi arşındır. İncelenen defterde “bir top ip” şeklinde kullanılmaktadır.

Vakiye: Kıyye olarak bilinen bu ölçü birimi bir okka gelmektedir. İncelenen defterde “bir vakiye duhan” ya da “kav vakiye” şeklinde kullanılmaktadır.

Zira`: Çeşitli kumaşlar için kullanılan bu ölçü birimi bazen arazi ölçerken de kullanılmıştır.¹⁰⁹

4.3 Eşyalar ve Fiyatları

Yaşanılan dönemlerin ekonomik hayatına ışık tutan ve insanların hayat standartlarını belirleyen en önemli unsur gündelik hayatta kullanılan eşyalar ve o eşyaların değeridir. İncelediğimiz defterdeki muhalefât kayıtlarında birçok eşyaya rastlamak mümkündür. Bu eşyaları kategorize ederek tablolar halinde sunacağız.

Tablo 13

Defterde Adı Geçen Giyim Kuşam Eşyaları

Ürün	Adet	Değer
Köhne Gömlek	1	40 sim
Kareli Gömlek	1	1 hasene
Gömlek	1	1 hasene
İşlenmiş Gömlek	1	2 hasene
Kaftan	1	120 meblağ
Yeşil Kaftan	1	5 hasene
Atlas Kaftan	1	5 guruş
Atlas Kızıl Kaftan	1	13 guruş

¹⁰⁹ Bıyık, *Kırım'ın İdari ve Sosyo – Ekonojik Tarihi (1600 – 1774)*, 242 – 246.

Nakışlı Yüz Bezi	1	50 sim
Tat Yüz Bezi	1	30 sim
Gümüş Kuşak	2	2 hasene
Kuşak	1	60 sim
Kuşak	1	10 guruş
Alaca Kuşak	2	2 hasene
Babunç	1	1 sim
Babunç	8	20 sim
Macar Babunç	1	1 hasene
Paha Babunç	1	110 meblağ
Dülbent	1	25 sim
Kırmızı İhram	1	1 guruş
Beyaz İhram	1	6 hasene
Çamaşır	1	30 guruş
Yağmurluk	1	2 guruş
Kürk	1	1 hasene
Sarı Şal	1	20 sim
Kökne Şalvar	1	5 sim
İpek Makreme	1	50 sim
Dülbent Makreme	1	5 sim
Nakışlı makreme	1	35 sim
Kalpak	1	60 sim

Kaynak: Bu çalışma 10. cildin 1 – 70 sayfa aralığındaki belgeleri incelenerek oluşturulmuştur.

Deftere yansıyan giyim eşyaları bunlardır. Bir ürünün ipek olması, nakışlı olması, beyaz ya da yeşil renkli olması değerini arttırırken, düz olması, kırmızı renkli olması ya da köhne olması değerini düşürmektedir.

Tablo 14

Defterde Adı Geçen Yatak Odası ve Oturma Odası Eşyaları

Ürün	Adet	Değer
Kavrama Bohça	1	200 sim
El Bohçası	1	15 sim
Küçük Bohça	1	50 sim
Büyük Köhne Bohça	1	40 sim
Köhne Bohça	1	30 sim
Çatma Döşek	1	7 guruş
Basma Döşek	1	1 guruş
Minder Döşek	1	1 hasene
Köhne Sandık	1	60 sim
Tahta Sandık	5	60 sim
Sabit sandık	1	200 sim
Sandık	1	20 sim
Büyük Yorgan	1	10 sim
Köhne Yorgan	1	2 guruş
Yorgan	1	2 hasene
Basma Yorgan	1	60 sim
Çarşafı Ufak Yorgan	1	2 guruş
Köhne Çalı Yastık	1	1 hasene

Yastık	2	20 sim
Köhne Yastık	1	20 sim
Alaca Yastık	1	60 sim
Basma Yastık	3	20 sim
Çatma Yastık	2	6 guruş
Kırmızı Yastık	1	1 guruş
Beyaz Yastık	1	4 guruş
Rahme Yastık	2	Sim 40
Dolma Yastık	1	5 guruş
Minder Yastık	1	6 sim
Büyük Halı	1	10 sim
Halı	1	5 sim
Küçük Halı	1	13 guruş
Seccade Halı	1	24 guruş
Divan Hasır	1	2530 sim
Köhne Hasır	3	30 sim
Hasır	1	8 sim
Dolap	1	10 sim
Taş Çekmece	1	15 sim
Şamdan	1	60 sim

Kaynak: Bu çalışma 10. cildin 1 – 70 sayfa aralığındaki belgeleri incelenerek oluşturulmuştur.

Defterdeki oturma odası ve yatak odası eşyaları bunlardır. Görüldüğü üzere en temel ihtiyaçlar olan eşyalar bulunmaktadır. Beyaz olanlar kırmızı olanlardan daha pahalıdır.

Tablo 15

Defterde Adı Geçen Mutfak Eşyaları

Ürün	Adet	Değer
Tencere	1	80 meblağ
Kapaklı Tencere	1	50 sim
Küçük Tencere	1	14 guruş
Büyük Tencere	1	5 guruş
Tava	1	30 sim
El Tavası	1	40 sim
Börek Tavası	1	1 guruş
Bağ Tavası	1	9 guruş
Büyük El Tavası	1	80 sim
Büyük Pekmez Tavası	1	8 guruş
Kebap Tavası	1	14 guruş
Köhne Kazan	1	40 sim
Küçük Bakır Kazan	1	11 guruş
Kazan	1	100 guruş
Derin Kazan	1	1 guruş
Büyük Bakır Kazan	1	330 sim
Asma Kazan	1	2 guruş
Üç Kapaklı Hoşaf Testi	1	11 hasene
Yıldızlı Bakır Hoşaf Testi	1	1 hasene
Tepsi	2	5 hasene

Bakır Tepsi	1	30 sim
Kapaklı Sahan	1	1 hasene
Bakır Sahan	4	3 guruş
Ayaklı Sahan	1	70 sim
Sahan	6	74 guruş
Eski Sahan	1	8 guruş
Üç Ayaklı Sahan	1	60 sim
Bakır Leğen	1	1 guruş
Köhne Leğen	1	60 sim
Bakır Sini	1	2 guruş
Bakır Maşrapa	1	40 sim
Tekne	1	8 sim
Büyük Tekne	1	8 sim
Köhne Tekne	1	10 sim
Uzun Tekne	1	5 sim
Ocak	1	15 sim
Rum Demir Ocak	1	20 sim
Küçük Ocak	1	10 sim
Köhne İbrik	1	40 sim
Büyük İbrik	1	14 guruş
Küçük İbrik	1	20 sim
Küçük Tabak	5	25 sim
Rum Büyük Tabak	3	32 sim

Yeni Tabak	1	4 sim
Ağaç Tabak	1	5 sim
Kalay Tabak	8	6 guruş
Fağfuri Tabak	1	3 guruş
Köhne Güğüm	1	60 sim
Güğüm	2	30 sim

Kaynak: Bu çalışma 10. cildin 1 – 70 sayfa aralığındaki belgeleri incelenerek oluşturulmuştur.

Defterdeki mutfak eşyalarının da o döneme göre gayet yeterli eşyalardan oluştuğunu görmekteyiz. Genelde küçük eşyaların büyüklerine göre daha pahalı olduğunu görüyoruz. Bunu sebebi küçük eşyaların büyük olanlara göre daha kullanışlı olmalarından kaynaklanıyor olduğunu düşünmekteyiz.

Tablo 16

Defterde Adı Geçen Besin Ürünleri

Ürün	Miktar	Değer
Ziraatte Ekilmiş Buğday	-	4 hasene
İthal Alınmış Buğday	-	2 guruş
Buğday	-	2 hasene
Buğday	Macar	12 guruş
Buğday	Kile	5 guruş
Arpa	-	50 sim
Şeberli Bulgur	-	60 sim
Ekilmiş Çavdar	-	2 hasene
Çavdar	Macar	5 guruş
Yağ	-	100 meblağ

Kaynak: Bu çalışma 10. cildin 1 – 70 sayfa aralığındaki belgeleri incelenerek oluşturulmuştur.

Defterde besin ürünü olarak sadece bu ürünler vardır. Birçok ürünün miktarı hakkında bilgi bulunmamaktadır.

Tablo 17

Defterde Adı Geçen Araç – Gereçler

Ürün	Adet	Değer
Balta	1	30 sim
Kazma Balta	1	30 sim
El Balta	1	15 sim
Kazma	1	15 sim
Eğer	1	20 sim
At Araba	1	60 sim
Nacak	1	15 sim
Hançer	1	3 guruş
Çalgı	1	95 sim
Rum Çalgı	1	60 sim
Yeni Kürek	1	5 sim
Köhne Kürek	1	240 sim
Yeşil Kürek	1	25 guruş
Tavşan Kürek	1	1 hasene
Askı	1	10 sim
Hamal Askı	1	10 sim
Torba	1	5 sim
Ütü	1	40 sim

Saban	1	20 sim
Burgu	1	15 sim
Büyük Burgu	1	50 sim
Küçük Burgu	1	10 sim
Kılıç	1	80 sim
Kalem Kılıç	1	4 guruş
Tüfenk	1	2 sim

Kaynak: Bu çalışma 10. cildin 1 – 70 sayfa aralığındaki belgeleri incelenerek oluşturulmuştur.

Defterde söz edilen araç – gereçler bunlardan oluşmaktadır. Neredeyse her aletin farklı boyutları bulunmaktadır. Böylece incelediğimiz deftere yansıyan bütün eşya ve araç – gereçleri hem listelemiş hem de değerleri hakkında bilgi edinmiş olduk. Eşyaları birbirinden değerli ya da değersiz kılan özelliklerini görmüş olduk.

4.4 Hayvancılık

Kırım toplumunun ekonomik faaliyetleri arasında hayvancılık çok önemli bir yer tutmaktadır. Göçebe kültürün vazgeçilmez unsuru olan hayvancılık bu coğrafya için vazgeçilmez bir uğraştır. Sicillerde çok sayıda at ile ilgili davalara rastladığımız gibi büyükbaş ve küçükbaş hayvanların alım satımı ile ilgili davalara da rastlamaktayız.¹¹⁰ Kırım at ve kesimlik hayvan yetiştiriciliği bakımından çok zengin bir memleketidir. XV. yüzyılda yetmiş bini Han'a ait olmak üzere iki yüz bin at ve çok miktarda küçükbaş – büyükbaş hayvan bu coğrafyada bulunmaktaydı. Bu hayvanlar sayesinde et, süt, peynir gibi ürünler üretiliyor ve satılıyor aynı zamanda dericilik faaliyetleri de yapılıyordu.¹¹¹ İncelediğimiz defterde çok sayıda at ve büyükbaş, küçükbaş hayvana dair kayıtlar mevcuttur. Hepsinin cinslerini ve değerlerini tablolar ile göstereceğiz.

¹¹⁰ Bıyık, Kırım'ın İdari ve Sosyo – Ekonomik Tarihi (1600 - 1774), 211.

¹¹¹ Ürekli, *Kırım Hanlığı'nın Kuruluşu ve Osmanlı Himayesinde Yükselişi (1441 - 1569)*, 90.

Tablo 18

Defterde Adı Geçen Atların Cinsleri ve Değerleri

Cins	Adet	Değer
Boz At	1	10 guruş
Cal At	1	5 hasene
Kula At	1	8 hasene
At	1	6 sim
Ala At	1	10 hasene
Kara At	1	80 hasene
Kök At	1	44 guruş
Kaşka At	1	75 guruş
Doru At	1	4 guruş

Kaynak: Bu çalışma 10. cildin 1 – 70 sayfa aralığındaki belgeleri incelenerek oluşturulmuştur.

Tablo 19

Defterde Adı Geçen Büyükbaş ve Küçükbaş Hayvanların Cinsleri ve Değerleri

Cins	Adet	Değer
Kara Öküz	1	3 guruş
Ala Öküz	1	3 guruş
Kök Öküz	1	3 sim
Öküz	1	3 sim
Büyük Öküz	1	3 hasene
Küçük Kara Öküz	1	21 hasene
Cabbar Öküz	1	21 hasene

Sarılı Öküz	1	3 hasene
Kaşka Öküz	1	4 hasene
Çanlı Öküz	1	3 hasene
Kaba Öküz	1	4 hasene
Kızıl Öküz	1	4 guruş
Göğer Öküz	1	5 guruş
Cabbar Sığır	1	2 hasene
Sarılı Sığır Buzağı	1	3 hasene
Kara Ala Sığır Buzağı	1	3 hasene
Kara Sığır	1	22 hasene
Kaşka Sığır	1	3 hasene
Kaba Sığır	1	3 hasene
Kızıl Sığır	1	3 hasene
Kök Sığır	1	2 hasene
Kök Buzağı Sığır	1	3 hasene
Gri Sığır	1	4 guruş
Cal Sığır	1	4 guruş
Sarı Sığır	1	4 guruş
Kara Boğa	1	2 guruş
Besili Boğa	1	3 guruş
Sarı Boğa	1	3 guruş
Cabbar Tosun	1	4 guruş
Sarı Tosun	1	4 guruş

Kızıl Tosun	1	3 guruş
Kuzulu Koyun	1	63 hasene
Küçük Koyun	1	80 meblağ
Koyun	50	50 guruş
Köhne Keçi	1	50 sim
Keçi	1	70 sim

Kaynak: Bu çalışma 10. cildin 1 – 70 sayfa aralığındaki belgeleri incelenerek oluşturulmuştur.

Büyükbaş ve küçükbaş hayvanların listesi bu şekildedir. Görüldüğü üzere hayvanlar renklerine ve vücut tiplerine göre ayrı ayrı değerlendirilmektedir. Buna göre de değerleri artmakta ya da azalmaktadır. Hayvanlar ekonomik faaliyetler dışında tarla sürmek içinde kullanılmışlardır.

4.5 Borçlar

İncelenen defterde oldukça fazla sayıda borç davası bulunmaktadır. Bazı borçların karşılıklı para alış verişi ile gerçekleştiği, bazı borçların yapılan bir ticaretin ardından ödemenin yapılmaması ya da gecikmesiyle alakalı olduğu anlaşılmaktadır. Örneğin; Aliş Kethüda isimli kişinin vekili olan Hüseyin mahkemede Murtaza'yı dava etmektedir. Müvekkilim Aliş, Murtaza'ya on iki altına bir at satmış ve iki altınını alıp gerisini alamamıştır. Murtaza dört ay boyunca ata binip borcunu ödemeyince Aliş atını Murtaza'dan geri almıştır. Ancak Aliş, Murtaza'dan atı dört ay kullanmasının karşılığını istemektedir diyerek şikâyetini dile getirmiştir. Mahkeme ise Murtaza'nın dört ay ata binmesinin bir karşılığa sebep olmadığına ve Aliş Kethüda'nın aldığı iki altını Murtaza'ya geri vermesine hükmetmiştir.¹¹² Bu davada kaşı taraftan şikâyetçi olan Aliş Kethüda'nın vekili Hüseyin, Murtaza'dan borcunu talep ederken müvekkili Aliş Kethüda'yı borçlu çıkarmıştır. Başka bir dava da ise daha önceden borç verildiği anlaşılan el-Hâc Ali'den yirmi bir aslanlı kuruşun alındığını ve hala yetmiş dokuz aslanlı kuş alacakları kaldığını kayıt altına aldılmaktadır.¹¹³ Bir sonraki dava da ise daha önceden alınmış olan bir borç için Ahmet Ağa'nın eşine ait olan mücevher

¹¹² KŞS, s.14.

¹¹³ KŞS, s.20.

düğmenin geri verildiğini görmekteyiz.¹¹⁴ Bu durumda borcun ödendiği anlaşılmaktadır. Başka bir örnekte ise; Mehmet Bey mahkemeye başvurup annesi merhûm Ayişe hatunun Geyikçiöglu Elya'dan bin yüz akçe borç aldığını ve ödeyemedi vefat ettiğini bildirerek annesinden kalan borcu kayıt altına aldığını görüyoruz.¹¹⁵ Görüldüğü üzere toplumun her kesiminden, her dinden ve kültürden insanlar Kırım toplumsal hayatı içerisinde borç alıp verebilmekte ya da yaptıkları bir ticaretten doğan anlaşmazlık sonucunda kendini haklı görüyorsa mahkemeye başvurup hakkını arayabilmektedir.

¹¹⁴ KŞS, s.20.

¹¹⁵ KŞS, s.21.

SONUÇ

67 A 90 numaralı 1666 – 1670 tarihli değerlendirmesini gerçekleştirdiğimiz Kırım Kadıasker Defteri, Kırım coğrafyasının ve Kırım Hanlığı'nda yaşayan halkın sosyal, kültürel ve ekonomik tarihini aydınlatılmasına katkıda bulunmuştur.

Kırım Hanlığı'nın nasıl ortaya çıktığından başlayarak önce Osmanlı hâkimiyetine girmesi ve ardından nasıl bir idari teşkilat ile yönetildiği üzerinde durulmuştur. Kırım Hanlığı'nın hangi kazalara, kasabalara, köylere, mahalle ve sokaklara ayrıldığı deftere yansıyan kayıtlarda görülmüştür. Buna bağlı olarak hanlığın kaç kadı tarafından idare edildiği de anlaşılmıştır. Bunların dışında bu idari teşkilatlar içinde hangilerinin Müslüman hangilerinin gayrimüslim ahaliye sahip oldukları da belirlenmiştir. Hem idari teşkilat isimleri hem de davalara konu olan bağ, bahçe, bostan, orman, akarsu, vadi, nehir gibi coğrafi mekân isimleri de ortaya çıkarılmıştır.

Bahçesaray, Kırım Hanlığı'nın merkezi olması nedeniyle ve aynı zamanda Kırım coğrafyasının en kalabalık köy ve nüfusuna sahip olması nedeniyle incelediğimiz defterde adı en çok geçen şehir olmuştur. Kefe şehri ise bir liman kenti olması nedeniyle Bahçesaray'dan sonra gelen ve ticari hayatın çok hızlı yaşandığı kozmopolit bir şehir görünümündedir. Karasubazar ve Gözleve şehirleri ise Bahçesaray ve Kefe şehirlerinin ardından gelmektedir. Karasubazar şehri özellikle adından da anlaşılacağı üzere ticaretin yoğun olduğu bir şehir olarak karşımıza çıkmaktadır.

Ekonomik hayatın tarım, hayvancılık ve ticaret üzerinden gerçekleştiği anlaşılmaktadır. Tarım ve hayvancılık daha çok iç kesimlerde gerçekleşirken ticaret kıyı kesimlerde yoğunlaşmaktadır. Kırım yarımadasını kılcal damarlar gibi saran akarsular sayesinde tarım ve hayvancılığın en önemli geçim kaynağı olduğu anlaşılmaktadır. Özellikle Türkler arasında bozkır yaşantısının en önemli faaliyeti olan hayvancılığın tercih edildiği görülmektedir. Kayıtlarda havanların cinslerinden fiyatlarına kadar her türlü bilgiyi bulabilmekte ve değerlendirmeler yapabilmekteyiz. Büyükbaş ve küçükbaş hayvanlarla birlikte en çok adı geçen bir diğer hayvanın at olduğu görülmektedir. Atlar hem taşımacılık hem savaş aracı olarak kullanılıyorken, büyükbaş ve küçükbaş hayvanlar et ve süt ürünleri imalatında ve dericilikte kullanılmaktadır. Tarla sürmek içinde yararlanıldığı görülmektedir. Gayrimüslim

halkın ise genelde ticaretle ve parayla ve kölelikle uğraştığı deftere yansıyan davalarda görülmektedir.

Köle ticareti ve kölelik Kırım Hanlığı'nda 17. Yüzyılın en önemli kurumlarından biridir. Doğu'da Kafkasya, Batıda Lehistan, Kuzeyde Rusya topraklarına yapılan seferler sonucunda elde edilen esirler köle olarak özellikle Osmanlı Devleti başta olmak üzere birçok yere satılıyordu. Kölelerin satıldığı pazarların belirli kuralları ve bu pazarları denetleyen özel memurlar bulunuyordu. Kölelerin hem tarım ve hayvancılıkta hem de ev işlerinde kullanıldığını görmekteyiz. Defterde bazen kölelerin alım – satımından azat edilmesine kadar her türlü bilgiye rastlanmaktadır.

Kırım toplumsal yaşamında aile hayatına dair birçok dava incelediğimiz defterde bulunmaktadır. Evlenme, boşanma, mehir, nafaka, miras, vekâlet, vasilik, darp, cinayet gibi günlük hayata dair bilgilere ulaşmaktayız. Aile içinde ya da iki ailenin birbiriyle olan davalarına şahit olmaktayız. Arsa alım - satımı, gayrimenkul davalarına da rastlamaktayız. Kadınların genelde davalara gelmediğini ve vekillerini davalara gönderdiğini tespit etmiş bulunuyoruz. Mahkemelerde genelde her iki tarafında hazır bulunduğunu ve dinlendiğini ardından en az iki şahidin şehâdetine başvurulduğunu ve ondan sonra hüküm verildiğini görmekteyiz

İncelediğimiz defterde tereke kayıtlarına ve azda olsa miras davalarına rastlamaktayız. Ailelerin maddi durumlarını net bir şekilde ortaya koyan terekeler bizlere hem o ailenin gelir düzeyini gösterirken hem de o gün kullanılan yatak, döşek, yorgan, masa, tencere, tava gibi ev eşyalarının değerlerini görme imkânı sağlamaktadır. Özellikle işlemeli ve beyaz eşyalar değerliken, işlemez, düz ve kırmızı eşyalar daha az değerlidir.

Kırım toplumunda etnik ve dini yapılar hakkında da davalar bulunmaktadır. Nogay, Çerkes, Atalık ve Giraylar hakkında birçok davaya rastlamak mümkündür. Bu davalar sosyal yaşamda bu grupların ne kadar aktif olduğuna ve nasıl işlerle ilgilendiklerine dair bilgiler sunmaktadır. Yahudilerden ve diğer gayrimüslimler olarak zimmilerden de davalarda fazlaca bahsedilmektedir. Genelde ticaret ve para ile uğraşan bu gruplar ile Müslüman ahalinin birlikte sorunsuz bir şekilde yaşadığı tespit edilmiştir. Yahudiler içinde Karailer ve Kırımçaklar olarak bilinen iki grup köken itibariyle Türk olmalarına rağmen Museviliği benimsemiş ve Musevi

olmalarına rağmen Türk kültürünü sosyal yaşantılarında devam ettirmiş oldukları görülmektedir. Zimmiler ise içlerinde Yahudi, Ermeni, Rum, Kıpti gibi birçok farklı etnik ve dini grubu bulunduran genel bir ifadedir.

Sonuç itibariyle 67 A 90 numaralı 1666 – 1670 tarihli Kırım Kadıasker defterinin incelenmesi ile defterde var olan davalar üzerinden Kırım Hanlığı'nın idari, sosyal, ekonomik, kültürel, etnik, dini ve folklorik yapısı hakkında kapsamlı bir çalışma oraya konulmuştur.

KAYNAKÇA

67 A 90 Numaralı (Onuncu Cilt), 1077 – 1080 (1666 - 1670) Tarihli Kırım Kadıasker Defteri

Acar, Halil İbrahim. “Tâlak”. *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*. 39: 496 – 500. İstanbul: TDV Yayınları, 2010.

Aktaş Sarı, Sema. *67 A 90 Numaralı (Üçüncü Cilt) 1648 – 1679 Tarihli Kadıasker Defterine Göre Kırım’da Sosyal ve Ekonomik Hayat*. Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi, 2016.

Alpargu, Mehmet, “Tarihi Süreç İçinde Nogay Türklerinde Aile ve Akrabalık Müesseseleri”. *Emel* 216 (1996): 12 – 28.

Alpargu, Mehmet. “Nogaylar”. *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*. 33: 202 – 204. İstanbul: TDV Yayınları, 2007.

Altinkaynak, Erdoğan, “Kırımçakların Menşei ve Bu Konudaki Çalışmaların Değerlendirilmesi”. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi* 2/7 (2009): 11 – 28.

Arık, Durmuş, “Türk Yahudiler: Kırım Karailer”. *Dini Araştırmalar Dergisi* 7/21 (2005): 27 – 49.

Atar, Fahrettin. “Nikah”. *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*. 33: 112 – 117. İstanbul: TDV Yayınları, 2007.

Aydın, Mehmet Akif. “Mehir”. *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*. 28: 389 – 391. Ankara: TDV Yayınları, 2003.

Aydın, Mehmet Akif – Hamidullah, Muhammet. “Köle”. 26: 237 – 246. Ankara: TDV Yayınları, 2002.

Bala, Mirza. “Kırım”. *MEB İslam Ansiklopedisi*. 6: 740 – 748. Ankara: MEB Yayınları, 1977.

Baykara, Tuncer. “Kaza”. *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*. 25: 119 – 120. Ankara: TDV Yayınları, 2002.

Baykara, Tuncer. “Kasaba”. *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*. 24: 525 – 256. İstanbul: TDV Yayınları, 2001.

Bıyık, Ömer. *Kırım'ın İdari ve Sosyo – Ekonomik Tarihi (1600 – 1774)*. İstanbul: Ötüken Yayınları, 2014.

Bilge, Sadık Müfit. “Çerkesler”. *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*. Ek-1: 289 – 292. İstanbul: TDV Yayınları, 2016.

Cihan, Ahmet – Yılmaz Fehmi, “Kırım Kadı Sicilleri”. *İslam Araştırmaları Dergisi* 11 (2004): 131 – 176.

Çavuş, Mehmet Caner, “67 A 90 Numaralı H. 1077 – 1080 (M. 1666 - 1670) Tarihli Kırım Kadıasker Defterine (Şer'iyye Siciline) Göre Yahudilerin Sosyo – Kültürel Hayatı”. *Vakanüvis* 4/1 (2019): 117 – 141.

Çelebi, Evliya. *Seyahatnâme* 7. Trc. Y. Dağlı – S. A. Karaman – Robert Dankoff. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları, 2003.

Çelik, Dilek. *67 A 90 Nolu ve 1017 – 1022 Tarihli Kırım Hanlığı Kadıasker Defteri (Tahlil ve Transkripsiyon)*. Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi, 2011.

DİA. “Kırım”. *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*. 25: 447 – 450. İstanbul: TDV Yayınları, 2002.

Engin, Nihat. “Köle”. *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*. 26: 246 – 248. Ankara: TDV Yayınları, 2002.

Erbay, Celal. “Nafaka”. *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*. 32: 282 – 285. İstanbul: TDV Yayınları, 2006.

Ergenç, Özer, “Osmanlı Şehrindeki Mahallenin İşlev ve Nitelikleri Üzerine”. *Osmanlı Araştırmaları* 4 (1984): 69 – 78.

Fisher, Alen. *Kırım Tatarları*. Trc. Eşref B. Özbilen. İstanbul: Selenge Yayınları, 2009.

Gümüştü, Osman – Küçükbaşçı, Mustafa Sabri. “Köy”. *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*. Ek-2: 85 – 87. İstanbul: TDV Yayınları, 2016.

İnalcık, Halil, “Kırım Hanlığı Kadı Sicilleri Bulundu”. *Belleten* 600/227 (Nisan 1996): 165 – 190.

İnalcık, Halil, “Yeni Vesikalara Göre Kırım Hanlığı’nın Osmanlı Tabiliğine Girmesi ve Ahidnâme Meselesi”. *Belleten* 8/30 (Nisan 1944): 187 – 229.

İnalcık, Halil. “Kırım Hanlığı”. *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*. 25: 450 – 458. İstanbul: TDV Yayınları, 2002.

İnalcık, Halil. “Giray”. *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*. 14: 76 – 78. İstanbul: TDV Yayınları, 1996.

İnalcık, Halil. “Cizye”. *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*. 8: 45 – 48. İstanbul: TDV Yayınları, 1993.

Karatay, Zafer. “Bahçesaray”. *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*. 4: 482 – 483. İstanbul: TDV Yayınları, 1991.

Kavak, Nuri, “Kırım Hanlığı Şer’iyye Sicilleri ve Muhtevası Üzerine”. *Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* 7 (2008): 13 – 27.

Kavak, Nuri, “Kırım Tatarlarında Mahalle Kültürü”. *Bilgi* 55 (Güz 2010): 93 – 100.

Kavak, Nuri, “17. ve 18. Yüzyıllarda Kırım Hanlığı’nda Gayrimüslimleri Yeri (Şer’iyye Sicillerine Göre)”. *21. Yüzyıl Eğitim ve Toplum* 4/12 (2015): 20 – 30.

Kavak, Nuri, “Kırım Hanlığı Şer’iyye Sicillerindeki Karaim İzleri”. *Uluslararası Karay Çalışmaları Sempozyumu*, Ed. Mehmet Alpargu – Yücel Öztürk – M. Bilal Çelik. 337 – 350. Ankara: Bilecik Üniversitesi Yayınları, 2011.

Kavak, Nuri. *Kırım’ın Karasu Kazası 1683 – 1744 (Şer’iyye Sicillerine Göre)*. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, 2008.

Kırımlı, Hakan. “Karasubazar”. *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*. 24: 472 – 473. İstanbul: TDV Yayınları, 2001.

Ortaylı, İlber. *Osmanlı Toplumunda Aile*. İstanbul: Timaş Yayınları, 2006.

Özdem, Zeynep. *Kırım Karasubazar’da Sosyo – Ekonomik Hayat*. Ankara: TTK Yayınları, 2010.

Öztürk, Yücel. *Osmanlı Hakimiyetinde Kefe (1475 - 1600)*. İstanbul: Bilge Kültür Sanat Yayınları, 2014.

Öztürk, Yücel, “Karadeniz Ticaret Ağları ve Kefe (14. – 16. Yüzyıllar). *Archivum Ottomanicum* 34 (2017): 89 – 109.

Pamuk, Şevket. *Osmanlı İmparatorluğu’nda Paranın Tarihi*. İstanbul: Tarih Vakfı Yurt Yayınları, 2013.

Terzi, Mustafa Zeki – Merçil, Erdoğan – Özcan, Abdülkadir. “Gulam”. *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*. 14: 178 – 184. İstanbul: TDV Yayınları, 1996.

Turan, Ahmet Nezih, “Bahçesaray Köleleri (17. ve 18. Yüzyıllar)” *Bilig* (Kış 2009): 240 – 252.

Turan, Ahmet Nezih, “Kırım Hanlığı Kadı Sicilleri Hakkında Notlar”. *Türk Kültürü İncelemeleri Dergisi* 9 (2003): 1 – 16.

Türk, Ahmet, “17. Yüzyıl Kırım Hanlığı Kadı Sicillerinde Museviler Üzerine Notlar”. *Uluslararası Karay Çalışmaları Sempozyumu*, Ed. Mehmet Alparğu – Yücel Öztürk – M. Bilal Çelik. 377 – 394. Ankara: Bilecik Üniversitesi Yayınları, 2011.

Uğur, Yunus. “Şer’iyye Sicilleri”. *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*. 39: 8 – 11. İstanbul: TDV Yayınları, 2010.

Ürekli, Muzaffer. *Kırım Hanlığı’nın Kuruluşu ve Osmanlı Himayesinde Yükselişi (1441 - 1569)*. Ankara: Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü Yayınları, 1989.

Vatansever, Erim. *67 A 90 Numaralı (On Dokuzuncu Cilt) 1083 – 1087 Tarihli Kadıasker Defterine Göre Kırım’da Sosyal ve Ekonomik Hayat*. Yüksek Lisans Tezi, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, 2018.

Yaman, Ahmet. “Zımmi”. *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*. 44: 434 – 438. İstanbul: TDV Yayınları, 2013.

Yaşa, Fırat, “Kırım Hanlığı’nda Köleliğin Sosyal ve Mali Boyutları”. *Gaziantep University Journal of Social Sciences* 13/3 (2014): 657 – 669.

Yaş, Fırat. *67 A 90 Numaralı (Dördüncü Cilt) 1061 – 1062 Tarihli Kadıasker Defterine Göre Kırım'da Sosyal ve Ekonomik Hayat*. Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi, 2014.

EKLER

EK 1: Belgelerin Transkripsiyonu

Sayfa No: 1

Numara: 1

Suret-i emr-i şerif-i âlişandır ki nakl olunur

Sebebi tahrir-i küttab budur ki

Derun-i emr-i şerifde ism-i mestûr olub dergah-ı âli müteferrikalarından iken Kefe muhafazasına memur olan yevmi yirmi akçeye mutasarrıf olan Rüstem Emekdar hazreti han mahfeli kazâda ikrâr ve tâkrir-i kelâm idüb bin yetmiş Mart'ın ibtidasında bin yetmiş bir Şubat'ı gayesine gelinceye vazife-i merkûmeden müctemi olan yedi bin iki yüz akçeyi tamamen bil fiil Kefe iskelesi mukatâaları nazırı olan fahrü'l emasil ve'l akrân Yusuf Ağa ibn Abdulmennan yedinden ahz eyledim suret-i emr-i şerifin zahrına tahrîr olunsun dedikde vâki hâl bil ibtiğa ketb olundu.

Şuhûdü'l Hâl.

Numara: 2

Bir kimesneden iki yüz altmış yedi muamele guruş ve birinden dahi iki yüz otuz üç vermekle beş yüzden on sekiz akçe sükkâr vardır.

Numara: 3

Oldur ki Mehmed bin Mahmud el-reis için Recep Beşe ve Ahmed nâm kimesnelerden fiçı başına altmış altışar akçe ecr hüküm olundığı bi't-taleb kayd şudee.

Şuhûdü'l Hâl: Emir Çelebi, Hüseyin Bölükbaş, Molla Abdülfettah.

Numara: 4

Bâde mezbûr Mehmed el-reis seffinesinde fiçılarında her birisinden altmışar akçe almak üzere mezat olundığı kayd şude şuhûdü'l el-mezbûrun

Numara: 5

Oldur ki Receb bin Hüseyin nâm kimesne Halil bin Şaban el-kâtib mahzarında takrîr-i dava idüb Mehmed reisin seffinesinde dört fiçı aselden üç yüz vakiyye miktar malım zayi' olmuş Mor Halil sebep olmuşdur hasebü'ş-şer' sual olunub ihkak-ı hak olunması muradımdır dedikde gıbbe's-sual ve ukübü'l-inkâr müddei mezbûrun davasın mütalaasına taleb olundu ve badel ... müdde-i merkûme yemin idüb tevcih idüb ve Cihan ... mezbûr talebiyle asel-i mezbûresi sebep olmadığı tahlif olunub telhis olunduğı bi't-taleb kayd şudee.

Eş-Şuhûdü'l mezbûrun.

Numara: 6

... kazâsında karye-i Küçük Karasu'da Beygeldi nâm kimesne yedinde olan Hüdaberdi nâmlı beğine neyk ... aslına sebir bağçeleride ve Devin Muhammed bin Dost ve Timur gazi bin Geyik Beşe nâmlıbekalardır gaflet olunmaya avletine Abdülfettah ... muaccel 68 ibn ...

Numara: 7

Saadetli Mehmed Giray han hazretleriyle bele giden Hüseyin karındaşı ral karındaşı mezbûre revan oldu fi gürre-i Rebi'ü'l evvel sene 1077

9+31+10+8+7+6+8 sim 80, sim 80+60=140, 832+6756

Numara: 8

Hacı Fethullah Derviş Hasan'dan dört guruş taleb eyledikde vermediğı ecilden bi't-taleb habse kayd şudee.

Şuhûdü'l Hâl: Mevla efendi, Abdulmennan efendi ve gayrihüm.

Numara: 9

Oldur ki Gözleve kazâsı muzafatından sabitü's sübut Tûtî nâm hatun bundan akdem ruh-i mutlak olan Şahin bin Hüseyin nâm kimesneye mahzarında takrîr-i merâm idüb mezbûr zevcim zimmetinde üç altun ve dahi otuz altuşar cem'an otuz üç hakkım var idi Gözleve kadısı Ebubekir efendiye murâfaa olduğumuz otuz üç altun bana hüküm

eyledi sual olunub aliverilmesi muradıdır dedikte gıbbes-sûal ve akîbü'l-karar-ı mucibi şer'ıyyesiyle amel olındı kayd şudee sene 1577.

Şuhûdü'l Hâl: Fahrul akran Ahmed ağa ibn Aliş ağa, Mustafa efendi bin Hamid efendi, Abdurrahim efendi bin Yahya efendi, Hüseyin Bölükbaşı ve gayrihüm.

Sayfa No: 2

Numara: 10

Halis Mehmed bin el-Hâc ... el-sakin Teberti'den davâyı recûl-i arancı el-fersek bana yâdıma Hüseyin bi'la-inkâr vel-yemin bâde ... Mehmed el-mezkûr.

Şuhûdü'l Hâl: Abdülfettah Efendi Mustafa efendi Hevace, el-Hâc Abdülbaki Hızır ve gayrihüm minhüzzâr.

Sim: 70+60=130 / Guruş: 7-8-15-16

... tohtar Ali'nin avretinin sanduğundan çıkan eşyayı derûnuna sanduka vaz olunub mühürlendi.

Yüz bezi 3.	Yeni don 1.	Yeni gömlek 2.	Don yağlık 1.
Bir başı işlenmiş yağlık 1.	Pare ak kaftan	O sa'ar nas 2.	Def'a sarı yağlık 1.
Pare dülbent 1.	Def'a gömlek cedid 1.	Kumaş tarakları.	Bir yaşlı yağlık 1.
Def'a dülbent makreme.	... bogasi ...	Hasır 1.	Kaneviçe 85.
İki büyük ham gümüş	Def' yüz bezi 1.	Sağ bağı altundan makas hasene 7.	Aka Ca'r 1.
Basma döşek 1.	Yasdık 1.	İki yüz yasdık 1.	Vesmal ayna 1.
Gümüş tılsım 1.	Def' yağlık 2.	Said Çelebi hânesinde hasene 92.	Murteza ... hasene 4.

Bolad Celil ... hasene 20			

Numara: 11

Çongar ağzından Abbas bağlağı nâm karyeden Teleş Dede bin Mehmed nâm yahudi Evrahim veled-i Aslan nâm yahudi Kastamonulu Mustafa beşenin kırk dört altun iki altunluğu alub kalan nukûd Mustafa'ya teslim etti bu hususu şahideyn şehâdet iderek adem ara kader benim lisanımdan şahid olsun deyû udül den Abdurrahman efendi ve Hacı efendi ve Hüsrev şehâdet ettik deyû kavli kayd şude.

Numara: 12

... Abdülbaki efendi an zevcete Rukiye binti el-merhûm Abdullatif Çelebi
el-merhûm el-mezkûr şehâdet sûali ... Gazi bin Timur ve el-Hâc Mehmed ez-Bekir mertebet vekâle Kırım Gazi Efendi ibn el-Hâc Adem Gazi an zevci el-merhûm ... feyyim el-iz'am şehâdet Halil bin ... el-Hâc Gazi bin Nasuh.

Şuhûdü'l Hâl: Timur bin abd, vanib-i sefer gıdem Abdü'talim ağa, Sefer Gazi bin Abdülhalim Ağa, Mustafa ağa el-Hâc Mevlüd ve gayrihüm.

Numara: 13

Oldur ki merhûm Abdullatif Çelebi rahatında (?) Hâl-i hayatında üzerine elli guruş ve büyük bağçeden yüz altun deyû vasiyet itdüğü basîruhum husûmca hiddet huzurunda kayur bin Şaban ve şah-ı gazi bin nasuh şehâdetleri ile sabit olduğu kayd şudee.

Şuhûdü'l Hâl: Fahrül ayan Ahmed Aliş ağa, gazi efendi ibn el-Hâc, gazi kırım Osman aralık ve gayrihüm.

Numara: 14

Oldur ki merhûm Abdullatif Çelebi ve zevcesi Cihan Bikçe'nin Kitayet nâm cariyesine dört yüz elli guruşa bey' idüb üzerine deyn olduğu şuhûdu udül den Timur bin Mevleş ve Ruşen bin Ali analı nâm kimesneler şehâdetleriyle meclis-i şerde sübut bulduğu bi't-taleb kayd şudee el-şuhûd ve el-salifun husûmca hiddet mahzarında ve yine merhûm Abdullatif Çelebi zimmetinde yüz yetmiş guruş altun

zevcesi Cihan bikeç deyn olduğu şahidin salifin ve Ahmed ağa ibn Aliş ağa şehâdetleri meclis-i şerde husûmca hiddet mahzurlarından subut bulduğu kayd şudee Şuhûdü'l Hâl el salifun ve yine zevci zimmetine şahidin merkûmeyn şehâdetiyle minval-i meşrûh üzere iki yüz altun deyn sabit olduğu bi't-taleb kayd şudee el-şehâdet el- salifun.

Merhûm Hatice bikeç ibnete Musli Begin el-Hâc Hüseyin bin Ömer Mustafa oğlu olduğuna şahidleriz Ahmed ağa ibn Yakub ağa ve Murteza efendi Şükrullah ve Mehmed bin Hüseyin nâm kimesneler.

Seyyid Mehmed'e virilen akçe beyan olunur sim 50.	dava sim 20.	Mustafa'ya virildi sim 275.	receb virildi suat verilecek akçe sim 12 sim 26.
dava ser Mehmed'e sim 91.			

Sayfa No: 3

Numara: 15

Abdülfettah efendi ve Mehmed Şah Çelebi ve Mustafa Çelebi ve benâtü'l-selase Rukiyye ve Ümmü Gülsüm ve Huricihan vâlide ... menhera fehîm.

Ramazan nâm çura hasene 51 , Halil nâm çura 30, Hûmayûn nâm cariye hasene 50.

İki kulblu kazgan ümmü selime tahminen vakiyye 40 guruş 40.	Köhne kemer tane sim vakiyye 15 guruş 10.	Şiş iki tane selime resim guruş 10.	Siyah sanduk guruş 3.
Badısaba nâm cariye hasene 50.	Kül abdan dirhem 60 hasene 6.	İki tepsi hasene 5.	Üç kapaklı hoşab testisi hasene 11.
Yaldızlı bakır hoşab testi resim hasene 1.	Mehmediye hasene 4 vakiyye.	Kapaklı sahan vakiyye sim hasene 1 .	Köhne çalı yasdık hasene 1.

Hamam tası sim 20.	Zevci zimmetinde deyn-i müsbit hasene 175.	Ve diğer deyn-i müsbit zevci zimmetinde hasene 300.	Zan yerleri aded 87 hasene 87.
Ve diğer deyn-i müsbit zevci zimmetinde hasene 200.	Deyn-i mihir müsbit zevci zimmetinde mirliva mezbûr Abdülatif Çelebi dört yüz olub hasene 400.	Oğlu Mehmed Şah Çelebi zimmetinde hasene 200 ... alunmayub bağlanmıştır.	Cem'an 1722 resim hasene 38 sim 36.

Numara: 16

Merhûmenin bir Ahmed ve ... münbit olan ve savti ve otuz sekiz altun resim kıymet ihrâc olunduktan sonra kıymet için bâc ve bunun nısfı hasene 1584.

Yedi yüz doksan iki altun merhûmenin zevcine rûb hissesinden dört olan sagire kızımı ve sagir oğlumu ... döküb nısf-ı ahir kılan ve rutte beninde kısmet bâc kalmışdırlar zevcedenin nısfın resmi on dokuz altun doksan altı akçe ihrâc olunduktan sonra bâc zevcin metrukatına halet olundu baki hasene 720 sim 24.

Abdülatif Çelebi'nin müteraddikatinden yirmi altı altun büzüş akçe eksik alınur amilin olunca.

37+19=57 sim 99.

Numara: 17

Oldur ki Salacık sakinatından Fatma Binti tarafından vadi Balbek'de vakî' bağında elfida ... ile davaya sulbiyet oğlu Osman Çelebi'ye vekil itdiğine Ahmed bin Ramazan şehâdet eylediği kayd şudee.

Şuhûdü'l Hâl: Abdullah Efendi bin Abdülrezzak, Bolad bin Rahmetullah

Numara: 18

Oldur ki Rasime Han Bike Devlet-i Âli kethüda tarafından hususu telezkere Receb bin Devlet Mehmed ve Abbas bin İsa nâm kimesneler şehâdetleri ile sabitül vekâle Tohtamış nâm kimesne meclis-i şer’de Cihan Bike tarafından ale’l nechül-şer sabitü’l vekâle Mehmed mahzarında mezbûre resim hanyek mumâileyh Cihan Bike üzerinde ... yetmiş guruş hakkı vardır ... ile ... seksen ... deyû ...Receb ve Abbas şehâdetleriyle sabit kayd şudee.

Şuhûdü’l Hâl: Musli Abdülhalim Ağa ... , Murteza ... ve gayrihüm

Numara: 19

Mahmiye-i Bağçesaray sakinlerinden Ali nâm kimesne mahfeli kazâda diğeri Ali nâm mahzarında dava idüb mezbûr Ali el-Hâc Mehmed taracgardan mukaddem on altı guruşa bir bargir ve dokuz guruşa bir bargir sualdik te’ali meş’ar-ı vesm beş guruş zimmetinde kaldı sual olundu ihkâk olunduk dedikde gibbes sual med’ar mezbûrdan bi’t-taleb olunub Şaban bin Mehmed ve Behram Gazi Rüstem nâm kimesne ... o emri şehâdetle arar vekilin şehâdetiyle memur el-halef ... kayd şudee sene 1080.

Şuhûdü’l Hâl: Fahr’ül Kuzzat Said Efendi el-kahi gözlü sabık Nahhâm-ı Aliş el-nihâm-ı Ramazan ve gayrihüm.

Sayfa No: 4**Numara: 20**

Oldur ki bundan akdem müteveffa hutûma olan Fazıl Çelebi’nin validesi (?) nâm hatun kızkarındaşları (?) nâm hatunlar kıbelinden vekâleti sabite olan Yusuf beyi ibn Hasan nâm kimesne mahfeli kazâdan tevahhud mezbûrun zevcini (?) nâm hatun kıbelinden vekâleti sabite olan Salih Efendi mahzarında ikrâr ve itiraf idüb nafakası ... zevcesi üzerinde olan merhûmenin malından iki yüz elli guruş alub iki vasıta Hâl eyledik mavakka tescil olunduk dedikde gibbes sual el-şer’i mavakka bit taleb kayd olundu.

Şuhûdü’l Hâl: Fahrul Ayan Davud Mirza , Abdülkerim Efendi bin Arslan efendi, Mustafa efendi, Davet Mehmed ve gayrihüm.

Numara: 21

Oldur ki Taşlıçay kazâsında karye-i vakitçe sakinlerinden Mustafa bin el-Hâc Mehmed nâm kimesne mahfeli kazâda Beyazıd Bolad bin Ahmed nâm kimesne mahzarında üzerine takriri dava idüb bundan akdem oğlum Süleyman bin Mehmed'in üzerine hak eyleyüb merkûm Beyazıd Boladlı meclisi şer mezbûrda ... bıçak ile urub ben katl iddim deyû ikrârı kayd şude.

Şuhûdü'l Hâl: Abdullah ... , Mustafa Seyyid bin Ahmed, Timur ... bin Osman ve gayrihüm.

Numara: 22

Oldur ki Yahudiyandan İsak nâm Yahudi'nin abd-ı memlûk Kaytas mahfeli kazâda mezbûr İsak mahzarında üzerine dava idüb hariç kitabdan on dört sene mukaddem işbu İsak'ın babası beni on dört sene hizmet üzerine kitabda kesüb mezbûr Yahudi'nin babası fevt olub mezbûr İsak ... ve Hürrem'den mezbûr hizmet ile benim mukateb eyleyüb on dört sene beni istihdam eylemiştir sual olunub ikametinde bunun taleb ederik dedikde gibbes sual mezbûr İsak teslim minval-i meşrûh üzerine kitaptan mukır olub müddet-i mezkûre önder tamamen inkârında sonra müddei mezbûrun davasına muvafık beyyine taleb olundukda rical-i müsliminden devin ali ibn Kara zülcelali-eclişşehâde hazır olub ali vefkalde edâyı şehâdet-i şer-i eyledikde şehâdetli hayrı kabulde ve vakı olub şahid ahire tevkif olunduğı kayd şude.

Şuhûdü'l Hâl: Fahrül Ayan Abdülhannan Efendi bin Eş-şeyh Mehmed Efendi, Halil Efendi ... , Şahbar Efendi ... , Polat bin Rahmanlı, ... Abdülhalim Ağa, Abdülhalim Ağa bin Mustafa Ağa ve gayrihüm minel hüzzar.

Numara: 23

Oldur ki Arslan Ağa ve defterdar Abdürrahman Ağa mahfeli kazâda tahrir-i güftar idüb ... iş bu Yahudi ile bir muazzad karyeme gelüb don kalesi nehir ile mifrad ve ... geçüb fesadları olmasına binaen Efendi han hazretleri mezbûr Yahudilerden kırk bin ... ve üç yüz florisin ... aldurub miriye zabt etmiş ve tescili kayd olundu.

Şuhûdü'l Hâl.

Sayfa No: 5

Numara: 24

Muhallefât-ı Arslan Beşe an karye-i Karabike sene 1079.

Kara öküz guruş 3.	Ala öküz guruş 3.	Çaba ... guruş 1.	Boz at guruş 10.
Kabeli guruş 1.	... samur kazâk guruş 22.	İki yasdık sim 20.	... at dorvası sim 15.
Köhne kazân sim 40.	Mir sekiz babunç sim 20.	Aba dolama sim 40.	Köhne saçı sim 10.
Balta sim 5.	İki ... sim 10.	... saman guruş 41.	... çebli kıraltı guruş 41.
Meblağ guruş 54.			

Numara: 25

Muhallefât-ı Sefer Gazi Beşe an karye-i Tula

Çatihâne boruyla guruş 45.	İki ... guruş 3.	Küçük bakır kazân guruş 11.	Dört bakır sahan guruş 3.
Bakır leğen guruş 1.	Bakır sini guruş 2.	İki tepsi sim 20.	... kazân sim 20.
Donuklu izmili guruş 7.	Kabeli guruş 1.	... sim 20.	Babunç sim 20.
Sekiz babunç sim 20.	Gedirgen sim 30.	Kazân sim 100.	Köhne keçi sim 50.
Heybe ... sim 15.	Eğerlü izmili sim 20.	Altı kabçık sim 100.	Küçük sabit sanduk sim 20.
... guruş 1.	At araba sim 40.	Kula eğe guruş 9.	Nacak sim 15.

Balta sim 12.	Kökgiri sefer buzağlı guruş 41.	... nâmlı buğra guruş 3.	Hamur kalpak guruş 1.
Hançer bacak guruş 3.	Bakır maşrapa sim 40.	Sene 1079.	

Numara: 26

Muhallefât-ı Hüseyin Beşe ... ibneteyn Hasan ve zevcete Karaman.

Küçük mihek sim 15.	Yorgan sim 100.	Büyük mihek sim 15.	Köhne mihek sim 15.
Tekne sim 8.	Büyük tekne sim 8.	Tava sim 30.	Ocak sim 15
Çalgı sim 95.	Cevsek sim 6.	... sim 15.	Ağaç ... sim 5.
Büyük yorgan sim 10.	Turna sim 50.	Dülbent sim 25.	
Dolab sim 10.	Büyük halı sim 10.	Halı sim 5.	Balta sim 8.
Saman sim 2.	Kök öküz sim 3.	Babunç sim 1.	Öküz sim 3.
Yeni kürek sim 5.			

Numara: 27

Muhallefât-ı Abdülkerim tereke ibneteyn abd-ı bike ve binti Hadice ve zevcete barış.

Büyük taraflı ... 3.	Küçük olan ... sim 3 hasene 1.	Fetil öküz hasene 3.	Çatıhâne ... hasene 30.
Dört macar kura guruş 5.	Bir macar babunç hasene 1.	Macar levazımlık hasene 1.	İki araba odun sim 60.
Kabeli guruş 1.	Derin kazân guruş 1.	Saman hasene 1.	Kazma balta sim 30.

El balta sim 15.	Askı sim 10.	Torba sim 5.	... kürk hasene 1.
Eğer sim 20.	Arazun ham kazâk hasene 10.	Ziraatte ekilmiş buğday hasene 4.	İki burgu sim 15.
Saban tabla sim 20.	Saban tabla sim 20.	Ütü sim 12.	İki kabçık sim 12.
İki kazole sim 15.			

An karaman ve tereke Abbas muhid Hüseyin ve zevcesi ... valide eser-i mahzara

El- metrukat guruş 5.	Asr Hüseyin resif guruş 24.	... Murad Gazi resif guruş 21.

Hasene mütedelli el-Hâl zimmeti olan akçesinden dört yüz sekiz akçe teslim itdiği kayd şudee.

Şuhûdü'l Hâl: Mevlüd Ağa, El-Hâc Halil Abdullah, Fahrü'l Derman Ari Efendi, Abdullah Efendi, Arslan Ağa, İtha Efendi, Mehmed Efendi, Mustafa Efendi, Mustafa Çelebi Armağ, Mirza bin Cemil, Vaiz Mehmed bin

Numara: 28

Oldur ki mezbûr Halil beyin yüz seksen üç akçe Cevad Mehmed'e olan akçeden aldım deyû acari kayd şudee.

Şuhûdü'l Hâl: El-mezbûrun.

Sekiz yüz akçe

Numara: 29

Oldur ki merhûm seferü'l nesli kaim gazi dinde halâsı kayd şudee.

Şuhûdü'l Hâl: El-mezbûrun.

Sayfa: 6

Numara: 30

Muhallefât-ı Rahim Beşe ve Terekete ibneteyn ve ima ve zevca raza taleb ram sene 1079.

İvan nâm kazâk hasene 40.	Büyük halı hasene 10.	Köhne velbe sim 80.	Yorgan hasene 2.
Köhne yorgan guruş 2.	İki yasdık guruş 1.	Köhne yasdık sim 20.	Köhne yasdık sim 10.
Köhne çarşaf sim 30.	Köhne güğüm sim 60.	Köhne ibrik sim 40.	Köhne leğen sim 60.
Köhne sandık sim 60.	Yorganlık sarılı guruş 2.	Kavrama bokça sim 200.	Köhne tamam gömlek sim 40.
Peşkir sim 60.	Yüz yasdık sim 30.	Gene yüz yasdık sim 30.	El bokçası sim 15.
Küçük bokça sim 50.	Alaca inayeti yasdık sim 60.	Gene alaca inayeti yasdık sim 60.	Kareli gömlek hasene 1.
İki baş gümüş kuşak hasene 2.	Nakışlı yüz bezi sim 50.	Def'a nakışlı yüz bezi sim 50.	Tat yüz bezi sim 30.
Def'a tat yüz bezi sim 30.	Çevresi ipek makreme sim 50.	Def'a dülbend makreme sim 5.	Nakışlı makreme sim 40.
Def'a nakışlı makreme sim 40.	Toka makreme sim 40.	Toka yüz bezi sim 15.	Def'a toka yüz bezi sim 15.
Büyük köhne bokça sim 40.	İtay-ı Hacer zimmetinde mehr deyn hasene 80.		

Numara: 31

Muhallefât-ı Müslim Beşe ve Terekete rahim ve halim raha ayiş ve isabete sene 1079.

İstfan nâm kazâk hasene 40.	Sadeki nâm kazâk bahası hasene 50.	Küçük çeren kazân hasene 80.	Ayaklı sahan sim 70.

El tavası sim 40.	Peş tahta sim 60.	Nakışlı yüz bezi sim 25.	Def'a nakışlı yüz bezi sim 25.
Def'a nakışlı yüz bezi sim 30.	Def'a nakışlı yüz bezi sim 30.	Def'a nakışlı yüz bezi sim 30.	Def'a nakışlı yüz bezi sim 30.
Def'a nakışlı yüz bezi sim 40.	Def'a nakışlı yüz bezi sim 25.	Def'a nakışlı yüz bezi sim 40.	Def'a nakışlı yüz bezi sim 40.
Toka yüz bezi sim 20.	Def'a toka yüz bezi sim 20.	Def'a toka yüz bezi sim 20.	Def'a toka yüz bezi sim 20.
Def'a toka yüz bezi sim 20.	Def'a nakışlı yüz bezi sim 30.	Nakışlı makreme sim 20.	Def'a nakışlı makreme sim 30.
Def'a nakışlı makreme sim 25.	Def'a nakışlı makreme sim 35.	Def'a nakışlı makreme sim 20.	Def'a nakışlı makreme sim 30.
Def'a nakışlı makreme sim 15.	Def'a nakışlı makreme sim 35.	Def'a nakışlı makreme sim 40.	Def'a nakışlı makreme sim 30.
Def'a nakışlı makreme sim 15.	Def'a nakışlı makreme sim 15.	Toka makreme sim 20.	Köhne bokça sim 30.
Kara öküz guruş 2.	Keverk öküz guruş 2.		

Numara: 32

Muhallef'at-ı Ekaya Beşe ve Tereke ibneteyn ve aba ve lagayr.

Büyük kök öküz hasene 3.	Küçük kara öküz hasene 21.	Cebbar öküz hasene 21.	Cebbar sığır hasene 2.
Kök konca hasene 1.	Kara baytal hasene 3.	Küçük bakır kazân guruş 1.	El tüfengi sim 30.
Sadaklu orfila hasene 40.	Ocak sim 10.	Eğürlü izmili sim 60.	Yeprince ... guruş 1.

Dört kare köhne ... ferayiz hasene 1.	Dert sim 50.	Ağız vezne sim 5.	Yakı belakı sim 5.
Küçük göz ve ... sim 10.	Sene 1079.		

Sayfa: 7

Numara: 33

Zimmetinin mülk-ü müşterasıdır deyû ikrâr-ı mezbûr zümrenin dahl-i bayi' mezbûrun ... kelâmını ... kayd şudee sene 1079.

Şuhûdü'l Hâl: Mihrali ... , Abdülhalim Ağa bin Mustafa Ağa, Abdullah Efendi bin Mustafa Efendi, El-Hâc Ahmed ...

Numara: 34

Muhallefât-ı ... Bilal mefhür ... tereke selase ibneteyn

Cebr beyi mevkus hasene 5.	Cebiren taşı hasene 2.	Kara ala sığır buzagli hasene 3.	Sarı sığır buzağı hasene 3.
Dört macar ... hasene 4.	Mustafa mülküne muttasıl bir katve arz hasene 70.	Üzerine taşra bir katve arz hasene 2.	Edmu karaltı hasene 2.
Çeren kazân hasene 2.	Konca hasene 1.	Ocak hasene 20.	Balta hasene 20.
Çıba hasene 10.	İki bıçak hasene 60.	Bakla hasene 15.	Kaftan guruş 1.
Bir beşerli odun hasene 1.	Araba sim 60.	On vakiyye ... yağı sim 140.	Köhne keçi sim 20.
Bir vakiyye duhan sim 20.	Duyun-u kablân hasene 12.		

Numara: 35

Muhallefât-ı Abdüssamed mezkur ... ikiz ola tereke ibneteyn zevce la gayr sene 1079.

Devlet giray nâm kazâk hasene 30.	Ciran ata hasene 8.	Kara kağıt hasene 3.	Sarılı öküz hasene 3.
Sarı sığır buzağlı hasene 3.	Ala sığır buzağlı hasene 3.	... hasene 1.	Bir katve ... karaltı guruş 20.
Atıcı mülküne muttasıl bir katve arz hasene 10.	Bakır kazân muakkibat guruş 1.	El tavası sim 20.	Eğerlü izmili sim 30.
Sadak sim 60.	Araba sim 40.	Balta sim 20.	Askere temeccün sim 20.
Dört arabacı misab hasene 5.	Beş tahta sandık sim 60.	Usta receb zimmetinden sim 1.	Ahmed can zimmetinden sim 40.
Divan-ı ebka meblağ hasene 42 sim 35.			

Numara: 36

Muhallefât- ı Can Ahmed beşe an karye-i karabike tereke ibneteyn ve ima ve zavcete sene 1079.

Sarılı öküz hasene 3.	Kara sığır hasene 22.	Cebbar sığır hasene 3.	Kaşka sığır hasene 3.
Boz eliş hasene 8.	... zimmetiyle hasene 5.	Kabeli guruş 2.	Saban rumuzlu mukabili hasene 1.
Sekiz macar ... hasene 8.	Dört kulaç sahan hasene 4.	Eski kuş bir katve arz sim 60.	Gözlü bir katve arz sim 60.
Gene Ertuğrul bir	Araba levazımıyla	Zincir kazân	El tavası sim 35.

katve arz sim 60.	sim 100.	muakkibat sim 70.	
Ocak sim 25.	Balta sim 30.	Kaba guruş 2.	Çalgı sim 40.
İki orak sim 8.	Sabit sandık sim 200.	Divan-ı Can Ahmed hasene 10.	

Numara: 37

Muhallefât-ı Devlet Gazi Beşe an karye-i asker hac bike tereke ima ve asabe.

... hasene 10.	Cal at hasene 5.	Saçı sim 40.	Sandık sim 20.
Bir düşes sim 20.	At araba sim 60.	Çeren kazân guruş 1.	donuk levazımıyla hasene 3.
Eğer levazımıyla sim 60.	... sim 20.	Divan-ı Devlet Gazi hasene 1 sene 1079	

Numara: 38

Muhallefât-ı Ahmed ... Beşe an karye-i ikiz erbe tereke ibneteyn ve zevcete ve asabe sene 1079.

Kara öküz hasene 4.	Kaşka öküz hasene 4.	Kaba sığır hasene 3.	Kızıl sığır hasene 3.
Kök sığır hasene 2.	Kok ala ... hasene 1.	... hasene 1.	... hasene 10.
Bir katve arz mezra hasene 2.	Üç macar bici hasene 3.	Saman hasene 1.	Çeren kazân hasene 12.
Bakır kazân guruş 1.	Araba levazımıyla hasene 1.	... hasene 1.	Kaba guruş 2.
Çalgı sim 40.	Mustafa zimmetinden guruş	Ahmed can zimmetinden sim	Ahmed zimmetinden sim

	1.	25.	23.
Bektemir zimmetinden hasene 1.	Ziraatden eklemiş ... hasene 32.	Divan-ı Ahmed hasene 2 sim 90.	

Sayfa: 8

Numara: 39

Muhallefât-ı Emrah ... Beşe an karye-i marko tereke zevcete med'ût maraziyyete ve düşes net bike ... mülk ve ebna Süleyman ve tahammül mahsara

... li sene tis'a ve seb'in ve elf.

Çiyethâne ma'yur ve ma'bur hasene 12.	Harman yeri hasene 50.	Öküz 3 hasene 12.	Savma ... hasene 3.
Vasıta kula at hasene 8.	Secen ... 3 hasene 4.	... 1 meblağ 40.	... göz kaş meblağ 20.
Salih ma'rekeş meblağ 60.	Tencere ... meblağ 80.	... meblağ 80.	Seçen 2 meblağ 100.
Kese 1 sim 5.	Hashak 2 meblağ 30.	Üç beşeri buğday hasene 2.	Tenhit 70 meblağ 80.
Eğer hak hasene 12.	Nukûd zevcete hasene 4.	İnsiba meblağ 112.	hasene 44

Numara: 40

Oldur ki el-Hâc Abbas nâm kimsene mahfeli kazâda akar ... Resul oğlu Mehmed bey ve ... bey hafi vardır deyû ikrâr kayd şudee.

Şuhûdü'l Hâl: Abdurrahman Efendi bin Mustafa Efendi, ... Çelebi bin Mehmed Şah Çelebi, Abdülfettah Mustafa Efendi, Aliyar Ali, İbrahim Efendi bin Ali el-Şah ve gayrihüm.

Numara: 41

Oldur ki Rahim nâm (?) Abbas (?) davaya tarafından emir Ali tevkil rietiyle imsal ... Abdullah Sefer ibn Can Ali nâm kimesne şehâdetiyle sübüti kayd olundu.

Şuhûdü'l Hâl: Hamid Efendi, Ali Ağa bin Mustafa Ağa, Abdülmennan Efendi, Mustafa Abdülcelil Efendi, Mustafa Efendi bin Mehmed Efendi ve gayrihüm bin el-hak.

Numara: 42

Oldur ki arşhavin idüb seksen akçenin mezbûr Abdurrahmandan ... aldım on altı guruş hem de elli akçe hakkım şamildir ve bu akayitte sekiz şehâdetten sonra (?) on altı guruş aldım deyû eklübe Hamid akar idüb ... kayd olundu.

Şuhûdü'l Hâl: El-mezbûrun.

Numara: 43

Oldur ki bundan akdem harb olunub hasta olub ... halâs Zülfikar nâm kimesne mahfeli kazâda karye-i Bozca sakinlerinden Temir Ali sofî nâm kimesne mahfelinde üzerine nakar dava idüb mezbûr Temir Ali sofinin sübüti nakar ile harb idüb otuz günde biri hasta ... aldım oldur ki dem ve diyetim mezbûr Temir Ali sofî ... dava... nâm kimesneden dava ... e'am yokdur idüb ... mezbûrdan ... binti talep olunub bintiden aciz olub kayd olundu.

Şuhûdü'l Hâl: Abdurrahman Efendi bin Mustafa Efendi, Ahmed Çelebi bin Mustafa, Mustafa Efendi İkar ve gayrihüm bin el-hak.

Numara: 44

Oldur ki Ezyar Bey iki yüz otuz dokuz sehak guruşluk resminden benim ... akçe ... halâs kayd şudee.

Şuhûdü'l Hâl: Abdalbennak bin Halil Arslan Çelebi, Selman bin el-Hâc Mehmed, Aliyar Ali bin Abdullah ve gayrihüm.

Numara: 45

Oldur ki etbah nâm karani ... Ali nâm kimesne karye-i ... sakininden olub etbah idüb kayd şudee.

Şuhûdü'l Hâl: El-mezbûrun.

Numara: 46

Oldur ki ... kaçıdan haram köyi sakininden Hızır Çelebi ibn Mehmed Çelebi mahallesi netr'i müzellefide zimmiyandan Frankol veledi Mehmed mahzarından nagar kelâm idüb tövbeci günide vakıa kible-i yazı zembr mülküne ve şarkan ve yüz Frankol bağına ve şehala ... cariyeye ve garyan canıbek zimmiye muntehi olan arz-ı hali hasta kendi mülküm olub ve dört sene biçenini çalub ve tarih kitabını on sene mukaddem mezbûr Frankol arz ... elli dört altuna bade Ali Hâlık bila'kar ikbâz eyleşmeden medet mezbûra elli dokuz altun arz-ı mezbûra mezbûr.

Sayfa: 9**Numara: 47**

Muhallefât-ı el-rahum Toktar Ali Beşe an karye-i marko ve tereke zevcete Zeliha.

Düşes-i ibneteyn Ahmed Gazi ve Hazı Ali ve Murtaza ve ibneteyn talu ... ve nehl ... münharit ileyhim ve fi' seher bir ferazer evvel-i hümâyûn li sene seb'a ve tıs'in ve elf.

İki hâne ma'siyat ve oda vahid ve me'a çayır hasene 50.	İfsas kiraz nâm çayır hasene 10.	ahyasev nâm çayır hasene 60.	Mihal nâm kazâk hasene 30.
Sabka nâm cariyeye ... hasene 30.	Vukur öküz hasene 3.	Kara öküz hasene 3.	Çanlı öküz hasene 3.
Kaşka öküz hasene 3.	... öküz hasene 3.	Kara sophya hasene 3.	Paha koyun abbas 40 hasene 20.
An kara rucaat	Paha turvat hasene	Paha kali firengi	Tüfeng ... silah

hasene 6.	6.	meblağ 60.	meblağ 480.
... asker meblağ 80.	Hamal asker hak meblağ 40.	... meblağ 20.	İsha kazân meblağ 120.
Hamal ... meblağ 5.	Hamal geşen meblağ 4.	Hamal nevfet meblağ 5.	Paha büyük semazan meblağ 240.
Hamal eknar malta meblağ 120.	Hamal ... meblağ 10.	Hamal askı sim 10.	Hamal sahkı sim 5.
Hamal ... sim 15.	Mehr sami ayak sim 20.	Temtin sim 40.	Hamal kaş sim 5.
Paha babunç meblağ 110.	Mehr ken muhayyer meblağ 360.	Def'a ken ... meblağ 360.	Mehr araba duhan meblağ 380.
Toz ölçek meblağ 8.	Hayhak 2 meblağ 30.	Hamal yün meblağ 20.	Armut korusu meblağ 3.
Gezce meblağ 30.	Her devab sim 10.	At torva sim 6.	Göz kaş 2 sim 6.
Mehr ... meblağ 120.	Mehr değer ... meblağ 60.	Oskalı esleki paha kalb 5 meblağ 60.	O sitebr paha kalb 4 meblağ 48.
Dün ... mülk meblağ 60.	Kaftan resm meblağ 120.	Tütün kesesi meblağ 2.	Köhne hakşı meblağ 10.
Kelâm meblağ 80.	Köhne keçi derisi 2 meblağ 50.	Nebir paha tulum meblağ 120.	Köhne kürek sim 240.
Yağ kaba 5 meblağ 100.	Vasiyyet hasene 261 meblağ 110.		

Şuhûdü'l Hâl.

Numara: 48

Tahrir-i tis'in meblağ 337.
Demir müeccel bizum Arslan Beye almak ... ker meyş altun zevcenin ba' kudsi var olub yetmiş altun ve betenha kalmıştır ve mezbûra Arslan Beyinin ari merakından zevcesi altunu her hesab idüb ... savılmışdır hasene 104 sim 68.
... hasene 90.
Duyun-u müteharrit hak hasene 20 meblağ 19 dev'a hasene 7 resm.

Numara: 49

Muhallefât-ı el-rahum Seyid Gazi Beşe tereke zevcete med'ut cenen ve ata med'ut Seher bike ve tahammül (?) münhasıran ileyhim vaka iltihar refi leşher hammâdi ilaveh sene 1079.

Çatihâne cet hattıyla yurt çaberiyle ... hasene 25.	Ala at hasene 10.	Deyn-i mir müeccel hasene 25.	Duyun-u taharruk hasene 12 meblağ 40.

Numara: 50

Muhallefât-ı el-rahum Ramazan Beşe tereke zevceside avn Sefer Han ve ibneteyn med'ut ... ahavin li-ebeveyn Mihader Şah ve Temir Şah ... münhasıran ileyhim def'a tahrir fi Seher humma ala hüre sene 1079.

Targal sığır hasene 3.	Tosun hasene 1.	Köhne kazân hasene 2.	Yasdık meblağ 30.
Bunyaban sim 20.	Döşek guruş 1.	Gömlek hasene 1.	Yüz biri münakkaş meblağ 30.
Kenan zerrâ sim	İki pare kenan	Revfe yüz birine	Münakkaş uçkur

10.	meblağ 16.	meblağ 10.	sim 20.
Yorgan hasene 1.	Koyun derisi hasene 1.	Balta eknar hasene 1.	Harput meblağ 80.
Küçük koyun meblağ 80.	Sak meblağ 25.	Ağaç sığira sim 1.	Çar öküz hasene 4.
Halat hasene 10.	İki dökük hasene 1.	Tüfeng me'a silah hasene 5.	Kılıç sim 80.
Aba çekman sim 120.	Handan ve yurtdan mulisi kasene 26 meblağ 80.	Selamdan hisse hasene 40.	hasene 61 meblağ 5.
Mermi'i cilas hasene 49.	Duyun-u münferik hasene 8 meblağ 33.	El-feha minel din hasene 3 meblağ 72.	

Sayfa: 10

Numara: 51

İkrâr ettiklerinde ğibbe'l-istintâk mezbûr Sefer Gazi tasdik ve taleb ile kayd olundu. Tahrîren fî evâyil-i Muharrem el-harâm li-sene tis'a ve seb'in ve elf.

Şühûdü'l-Hâl: Ömer Müezzîn bin Abdi ve Seyfullah Çelebi bin el-Hâc Gülce, Hüseyin bin Muslu, Oluk Gazi ...Dede, Polat Halife bin Rahmetullah, Ali müezzîn bin el-Hâc İsa, Ahmed bin Hasan Laz, Mehmed bin el-Hâc Meded ve gayruhüm.

Numara: 52

Oldur ki Hâtır'ın (?) Dilaver bin Abdullah nâm mu'takı gulâm mahfel-i kazâda bâlâda mestûr olan yasakçılar ile mezbûr Sefer Gazi'nin dükkanın gece açup evvela yedi nefer ...ve kirbas alup esvâb-ı mezbûreyi itlâf ve ihlâk eyledik Hâlen mezbûr Sefer Gazi'ye esvâb-ı mezbûrenin bahası yirmi arslanlı gurusu alup haklaşdım zimmetimize hakkı kalmadı deyü cümlesi ikrâr edüp ğibbe'l-istintâk mezbûr Sefer Gazi esvâb-ı mezbûrem bahası yirmi bir arslanlı gurusu aldım zimmetlerinde esvâb-ı

mezbûreden hakkım kalmadı deyicek mâ vaka‘a bi‘t-taleb kayd olundu. Tahrîren fi evâhır-ı Muharrem el-harâm li-sene tis‘a ve seb‘în ve elf.

Şühûdü‘l-Hâl: Hâc Hüseyin bin Mustafa, Seyyid Gazi bin Şâhidin, Abdülgaftar bin el-Hâc Arslan, Ahmed Çelebi bin Usta Mahmud ve gayruhüm.

Numara: 53

Oldur ki Alacabaş Evrenos el-Emin mahfel-i kazâda Vasal nâm zimmî muvacehesinde işbu hâzıra fi‘l-meclis Uzun boylu ak yüzlü kara kaşlı ve kara gözlü Rusiyyetü‘l-asıl Kasfa nâm zimmiye benim câriye-i memlûkemdir mezbûre nikahlı ve tezvîc olunmuşdur mülkumdür deyüp mezbûr Vasal yetmiş altuna satun alup azad edüp nikah ve istifade etmişdir deyüp kelâmına muvâfık beyyine taleb olundukda zimmiyândan Hasbek veledi Asvader ve Taven veledi Tesali nâm adamlar li-ecli‘ş-şehâde hâzireyn olup mezbûre câriye-i mezbûre Vasal yetmiş altuna mezbûr Alacabaş‘dan satun alup azad edüp kendüye istifâde etti deyü şehâdeti ba‘de‘l-kabul mezbûre cariyeinin itkına hükm olundu. Tahrîren fi‘l-mezbûr.

Şühûdü‘l-Hâl: Şahin bin Abdullah, Bolad bin Rahmetullah, Hasan bin ..., Ivaz bin Abdullah ve gayruhüm. ... sim 570.

Numara: 54

Oldur ki İsmihan binti nâm hatundan şehr-i Saferu‘l-hayr gurresinde bed’ edüp ...sene-i kâmileye varınca on bir altun muamele-i şer‘iyye ile alup burada kendi hatmiyle ketb olunup kayd olundu i‘timâd oluna. On iki altun alınmıştır.

Şühûdü‘l-Hâl: Hasye Kadın, ...Hatib Efendi, Bolad bin Rahmetullah.

Numara: 55

Oldur ki el-Hâc Çavuş‘dan sekiz bin beş yüz kara akçe karz alup tamam edüp rûz-i hızır va‘desinde vereceğiz ve‘d-dua.

Numara: 56

Oldur ki Dürbedâr Mehmed Efendi Şâmî ikrâr edüp sulu kuyu Mecdi evkâfından on üç altun Emir Celal Efendi Mecdi evkâfında yedi altun ...Mecdi evkâfından el-Hâc ...yediyle beş altun ve Sefer nâm kimesne eytâmı akçesinden dört altun ve sarı Hafız Mecdi evkâfından iki altun ve Şah Murad nâm zimmîden iki altun ve zevcesi Fatıma

kadına yüz elli altun nikah deynimiz zimmetimizde vâcibü'l-edâ deyindir deyü kayd olundu.

Şühûdü'l-Hâl: Abdülfettah Efendi, Hasan el-Münvi, Yahya bin İslam kethüda, Mustafa çiftçi, Bolad bin Rahmetullah, el-Hâc Aliş el-ma'rûf ve gayruhüm mine'l-huzzâr.

Numara: 57

Mezbûr Dürbedâr Efendi mahfel-i kazâda ikrâr edüp ...ayak nâm cariyem ölmezden kırk gün mukaddem azad olsun deyü tedbîri kayd şude.

Şühûdü'l-Hâl: el-mezbûrûn.

Numara: 58

Oldur ki müteveli Hasan Ağa'ya altmış yedi muamele guruş on bir akçe deynimiz olup burada kayd olundu.

Şühûdü'l-Hâl: Abdülfettah Efendi, Bolad bin Rahmetullah.

Sayfa: 11

Numara: 59

Oldur ki Telmeş el-merhûmun evlâdının zimem-i nâsda olan akçeleri İslam el-bevvâb yedi ile getirilüp hesab olundukda kırk dokuz guruş yirmi sekiz olup beş guruş elli iki akçe kesr olup kayd şude. Tahrîren fî evâyil-i şehri-i Muharrem el-harâm li-sene tis'a ve seb'in ve elf.

Şühûdü'l-Hâl: Abdullah Şah Efendi bin Mustafa Efendi, Abdülhalim Ağa bin Mustafa Ağa, Devlet Ari bin Ma'kul, Hasan el-mütevellî, Muslu el-kâtib ve gayruhüm.

Numara: 60

Oldur ki bundan akdem vefât eden Sefer Gazi Ağa'nın sabi oğlu Tahmas Mirza kıbelinden vasiyy-i şer'isi el-Hâc Aliş bin el-Hâc Hüseyin Karasu'dan kahveci Emir Çelebi kıbelinden sâbitü'l-vekâle Süleyman Beşe bin Mehmed Çelebi muvacehesinde merhûm mezbûr ağadan mezbûr sabiye irsle intikâl eden kahvehâne ki mahmiye-i Karasu'da vâki'dir hudûdu inde'l-cîrân ma'lûmedir bir senesin altmış

guruşdan iki sene tamam mezbûr Emir Çelebi'ye istîcâr edüp yüz yirmi guruş ücretin vesâyetim hasebiyle emir-i mezbûrdan bi't-tamam aldım dedikde ğibbe'l-istintâk vekîl-i mezbûr tasdîk ve talebiyle kayd şude. Tahrîren fî evâyil-i Muharrem el-harâm li-sene tis'a ve seb'în ve elf.

Şühûdü'l-Hâl: el-Hâc Veli bin Ahmed Sûfî, Polat Halife, Mustafa Çelebi bin Abdülfettah Efendi.

Numara: 61

Oldur ki Salacık'tan el-Hâc Veli bin Ahmed Sûfî mahfel-i kazâda abd-i memlûkü orta boylu gök gözlü Gürciyyetü'l-asıl İvan nâm çoban muvacehesinde takrîr-i kelâm edüp mezbûre altmış keçi beş yüz ve bir kendi çoban sekiz yılda beş yüz ...verecek idi Hâlen vermek murad edüp sekiz sene tamam oldu deyüp lakin içinde ziyade ...var müslümanlar al dediğini alayım kalanını bu gelecek ...dahi yetmezse gelecek yevm-i hızırda alın el-hâsıl gelecek hızırda ifrâz olunsun deyüp mezbûr dahi kabul edüp yevm-i mezbûrda kalanın verecek olup inşallah yevm-i mezbûrda azade olur. Tahrîren fî evâyil-i Muharrem el-harâm li-sene tis'a ve seb'în ve elf min hicreti men lehû elf.

Şühûdü'l-Hâl: el-Hâc Abdurrahman Çelebi bin Haşim Efendi, Murtaza Çelebi bin Mehmed, Dede bin el-Hâc Himmet, Mustafa Efendi bin Murtaza, Bolad Halife bin Rahmetullah, Abdülfettah Çelebi bin Mustafa, ...bin Abdullah ve gayruhüm.

Numara: 62

Oldur ki bundan akdem vefât eden İslam Ağa'nın sabi oğullarından Halil Mirza ve Haşim Mirza kıbellerinden vasiyy-i mansûbu el-Hâc Aliş muvacehesinde adûlden ve Âsitâne-i sa'âdet hasekilerinden Sadık Ağa bin Abdullah ve Mustafa bin Abdullah nâm kimesneler li-ecli's-şehâde hâzırân olup merhûm İslam Ağa ile İstanbul'dan gelürken Bahtiyar nâm câriyesiyle idi kasaba-i Gelye geldükde mezbûre câriye sekiz aylık bir veled düşürüp mezbûr İslam Ağa mezbûre câriye benden hâmil idi Hâlen oğlan düşürdü deyü davet ettiğine şâhidiz şehâdet dahi ederiz deyü her biri edâ-i şehâdet-i şer'iyye edüp şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâki' olup mezbûre câriyenin ıtkına hükm birle mâ vaka'a kayd olundu. Tahrîren fî evâyil-i Muharrem el-harâm li-sene tis'a ve seb'în ve elf.

Şühûdü'l-Hâl: Bolad Halife bin Rahmetullah, Çubukcu Mustafa bin Mehmed, Süleyman bin Gazi Sûfi, Kablan bin Abdullah, Mustafa Çelebi bin Abdülfettah Efendi.

Numara: 63

Oldur ki Ali Beşe bin Abdullah ve Hızır Ali bin Mustafa ve Hasan bin Abdullah ve diğer Boğdan Hasan bin Hüseyin ve Ramazan bin Yusuf ve Abdi bin el-Hâs nâm Yasakçı mahfel-i kazâda Sefer Gazi bin Abdullah nâm muvacehesinde gece ile cümlemiz varup dükkanın açup on yedi boğası (?) ...ne kadar olduğun bilmeziz Şâtır'ın oğlanı Dilaver açup esbâb-ı mezbûreyi çıkarup biz taşradan aldık ba'dehû Dilaver çıkup esbâb-ı mezbûre alup köye alup götürüp bey' edüp cümlemiz akçesine ortak olacağız deyü bi't-tav' ve'r-rıza

Sayfa: 12

Oğlum mezbûr Murtaza beni bıçak ile Timur Gazi bin Mevlud urup ve Turi bin ...ve Abdürrezzak bin Es'ad Çelebi kazık ile urup eğer bundan ölürsem mezbûrûn öldürmüş olur karye-i mezbûre ahalisinden mûmâ-ileyhimden gayrı bir kimesneden dava ve nizâ'im yokdur olursa dahi ibrâ ve iskât eyledim davam mezbûrûn Timur Gazi ve Turi ve Abdürrezzak'dadır deyü davasın gayrıdan ibrâ etmiş ve husûs-i mezbûru mûmâ-ileyhimden davaya ve karye-i mezbûreden ibrâ ve iskâta beni tevkîl etmişdir deyü vekâleti ikrârı kayd olundu.

Şühûdü'l-Hâl: ...Efendi Ali Bozoğlu, Abid Çelebi bin Mustafa, Abdülhannan Efendi bin Şa'ban Efendi, Devlet Gazi bin Ma'kul, Bolad bin Rahmetullah, ... ve gayruhüm mine'l-huzzâr.

Numara: 64

Oldur ki orta boylu sarı bıyıklı gök gözlü yalpak kayığı burunlu Semen nâm abd-i âbık ahz olunup tarih-i kitabdan yevmî ikişer akçe nafaka takdîr olunup Halil bölükbaşı yedine teslim olunduğu kayd şude. Tahrîren fi'l-yevmi's-sâbi' ve'l-işrîn min şehr-i Zilhicce li-sene semân ve seb'în ve elf.

Şühûdü'l-Hâl: Şahin Bey kethüda-i defterdar han, Hacış an karye-i Şako, Bolad el-muhzır ve gayruhüm mimmen hazara.

Numara: 65

Oldur ki Devın Sultan ve Ak Tütay ve Âşire binti Hasan Badır (?) nâm hatunlar tarafından Kurman bin Dönik ve Ömer Gazi bin Murad Gazi nâm kimesneler şehâdetleri ile sâbitü'l-vekâle Ömeriş bin Tanrıberdi Sûfî meclis-i şer' de Han Bike binti Azamet nâm hatun mahzarında takrîr-i dava edüp müvekkile-i mezbûremin babası Hasan'dan karye-i Çoreş arzında bir pay arz ki on zandır kalup deyni mezbûr hatunun kocası Begetmez nâm ibn-i sulbîsine ve müvekkilûn-i mezbûrûn bint-i sulbiyelerine ale'l-iştirâk mevrûse olup merhûm Begetmez'in vefâtından sonra arz-ı mezbûrdan beş zanını mezbûr hatun zabt edüp ve beşini dahi mezbûr Begetmez Hâl-i hayatında bey' edüp akçesini masârifına sarf eyledi hisselerini bi'ş-şer'î'ş-şerîf vekâleten talep ederim dedikde ğibbe's-sual mezbûre Han Bike cevaba tasaddî edüp zikr olunan arz mukaddemen Hasan Batır'ın mülkü olup vefâtından sonra deyni zuhûr edüp ve gayrı malı dahi olmayup deynine vefâ etmemekle mezbûr Begetmez kâdî huzurunda arz-ı mezbûreyi deyni edâ edecek olup mezbûrûn kızların rızaları ile alup deyni bi't-tamam edâ eyleyüp ba'dehû arz-ı mezbûreyi yirmi sene tasarruf eylediğini zikr olunan kızlar görüp bir kere dava etmedi ve mezbûr Begetmez'in vefâtından sonra mehrim için beş zan arz kibel-i şer' den bana verilüp ben dahi yedi sekiz sene tasarruf eyledim bana verildikde ve tasarrufumda yine sükût eylediler deyü def' ile mukabele edicek ğibbe'l-inkâr merkûme Han Bike'nin sıdk-ı makâline beyyine talep olundukda udûl-i müslimînden Kavak Mehmed Dede bin Şa'ban ve Osman bin Tanrıberdi li-ecli'ş-şehâde hâzırân olup müdde'ıye-i mezbûrenin dava-yı mezkûresine lafzen ve manen mutâbık edâ-i şehâdet-i şer'ıyye eylediklerinde şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâkı'a olup sâlifüne'z-zikr Devın Sultan ve Ak Tütay ve Âşire davasının adem-i istimâ'ıyle hükm olunup kayd şude. Tahrîren fi'l-mezbûr.

Şühûdü'l-Hâl: Musa Efendî an kazâ-i Ortakereş, Hacış an karye-i Şako, ...Çelebi damad-ı Tatar hoca, Şahin Kethüda ve gayruhüm.

Numara: 66

Oldur ki Habibe ve Fatıma ve Nurcihan ve Fercihan ve Zeliha benât-ı el-Hâc Can Abdullah nâm hatunlar tarafından murâd ile davaya ve husûmete Şa'ban bin Haşım nâm kimesne tevkîl ettik Abdurrahman bin Mehmed ve ...Gazi bin (?) nâm kimesneler şehâdetleriyle vekâleti sübûtu kayd olundu.

Şühûdü'l-Hâl: ..., Devlet Gazi bin Ma'kul, Mevlud Ali Efendi damad-ı ..., fahru'l-kuzât Abdullah Efendi ve gayruhüm.

Sayfa: 13

Numara: 67

Sâkin olup Bursalı Arslan nâm kimesne dört beş ay sâkin olduğu odayı kilitleyip ücreti dahi verilmemek ile sene semân ve seb'în ve elf tarihinin şehr-i Zilhiccesi gurrasinden mezbûr kimesnenin odası beyne'l-müslimîn açılıp bâlâda mezkûr eşyaya beyne'l-müslimîn cem'an bin yüz on üç akçe kıymet takdîr olunup bi'l-fi'il hancı Ahmed Bey bin Hasan nâm kimesneye hıfz için emaneten verilüp ve telef olacak şeyi bey'a dahi izin verilüp Süleyman Beşe bin Mehmed nâm kimesne nâzir nasb olunup kayd şude. Tahrîren fi'l-mezbûr.

Şühûdü'l-Hâl: el-Hâc Mehmed serâpân Hacı, el-Hâc Mustafa bin, el-Hâc Mehmed bin el-Hâc Osman, el-Hâc Ahmed bin Rasul, Mehran bin Süleyman, el-Hâc Mustafa bin Tosyevî.

Numara: 68

Oldur ki Suğdak kazâsına tâbi' ...nâm karye sâkinlerinden Hüseyin nâm kimesne mahfel-i kazâda Mustafa nâm kimesne mahzarında her biri ikrâr edüp karye-i mezbûrede vâki' lede'l-cîrân ma'lûmü'l-hudûd değirmen ikimiz beynlerinde babamız metrûkâtından olup müşterekdir dedikleri ikrârı kayd şude.

Şühûdü'l-Hâl: Muslu Efendi bin Halim Ağa, Abdülfettah Efendi bin Mustafa, Bekir Efendi bin Hasan Ali Efendi, Mehmed Çelebi bin el-Hâc Zülfikar, Cumali Efendi.

Numara: 69

Oldur ki mezbûr Mustafa Hüseyin'de bir esir dava edüp yeminiyle halâsı kayd şude.

Şühûdü'l-Hâl: el-mezbûrûn.

Numara: 70

Oldur ki karye-i ...olan Fezak'a yevmî ikişer akçe mâh-ı Zilhicce'nin on dördüncü günü yevmî ...nafaka takdîr olunup kayd olundu.

Şühûdü'l-Hâl: el-mezbûrûn.

Numara: 71

Oldur ki karye-i Çanak'da taze ...devlet ...Fezak'a tarih-i mezbûrdan yevmî ikişer akçe nafaka takdîr olunup kayd şude.

Şühûdü'l-Hâl: el-mezbûrûn.

Numara: 72

Oldur ki Çanak'da (?) nâm ...mezbûre Fezak'ın isbât edüp aldığı kayd şude.

Numara: 73

Oldur ki mahrûse-i Gözlü sükkânından Nasiha binti Mahmud nâm hatun zevci Ali bin el-Hâc Mustafa'yı kibelinden Yüz Yaşar Ağa ile davaya vekil ettiği Mustafa bin Abdullah ve Mehmed bin Kasım nâm kimesneler şehâdetleriyle sâbit olduğu kayd şude.

Şühûdü'l-Hâl: Abdülfettah Efendi bin Mustafa Dede, Ahmed Efendi bin Mısrî Mehmed Efendi, Abdullah Efendi bin Abdi Efendi, Bekir Efendi en-nâ'ib, Mustafa Monla ..., Abdi Çelebi ve gayruhüm.

Numara: 74

Oldur ki Yağmurcu Sûfî nâm kimesne mahfel-i kazâda Muzaffer Ağa'ya Mehmed Giray Han'ın kuludur deyü şehâdet edüp ba'de't-tezkiye kabulü kayd şude.

Şühûdü'l-Hâl: ...Efendi bin Abdülhalim Efendi, Âbid Çelebi bin Mustafa, Abdülfettah Efendi, Hasan Bey bin Mehmed Bey ve gayruhüm mine'l-huzzâr.

Numara: 75

Oldur ki Bağçesaray kazâsına tâbî' karye-i Mankuş sâkinlerinden Dimitri veledi Belban nâm zimmî mahfel-i kazâ lâzımı't-tevkîrde orta boylu cebhesinin sağ cânibinde at depmesiyle yarası olup gök gözlü ve sarı benizli ve sarı bıyıklı Fedur nâm abd-i memlûkü mahzarında takrîr-i güftâr edüp mezbûr Fedur'u malımdan azad ettim üzerinde hukûkda hakk-ı velâdan gayrı hakkım yokdur dedikde ğibbe't-tasdîki'ş-şer'î sıhhat-i itka mukirre olup bu vesîka bi't-taleb ketb olundu. Fî evâsıt-ı şehri Zilhicce li-sene semân ve seb'în ve elf.

Şühûdü'l-Hâl: Fahru'l-akrân ...Ağa, fahru'l-ulemâ Abdullah Efendi bin Abdi Efendi, fahru'l-...Muslu Efendi, fahru'l-akrân Mehmed Han Çelebi el-kâtib, Cumali Efendi, Abdülhannân Efendi bin Şa'ban, Devlet Gazi bin Ma'kul ve gayruhüm mine'l-huzzâr.

Numara: 76

Oldur ki Bağçesaray kazâsına tâbi' ...Mehmed Ali Bey sâkinlerinden olup iki kaşının arasında bıçak cirâhatiyle mecrûh olup âkil ve bâliğ ve hür olan Murtaza nâm kimesne ve babası Halil nâm kimesneler ...ve davaya vekâleti Süleyman Efendi bin el-Hâc Mehmed ve Musa Ali Efendi bin Cevdet Sûfi nâm kimesneler şehâdetleriyle vekâleti sâbite olan mezbûr Halil mahfel-i kazâda karye-i mezbûre ahalisinden Es'ad Çelebi ve Abdülkadir el-Hâc ve Ali Monla ve Abdülkadir el-Hâc nâm kimesne mahzarlarında vekâleten

Sayfa: 14

Numara: 77

Oldur ki Aliş Kethüda bin tarafından emr-i âti'l-beyâna sâbitü'l-vekâle Hüseyin bin Hasan meclis-i şer' de Murtaza bin Yusuf mahzarında üzerine dava edüp müvekkilim mezbûr Aliş merkûm Murtaza'ya on iki altuna bir at bey' edüp ve iki altun alup bâkîsini vermemesi ile tekrar zikr olunan atı dört ay bindikten sonra müvekkilim mezbûr tekrar atını mezbûr Murtaza'dan alup beynlerinde ikâle olmuşüdi Hâlen meblağ-ı merkûm iki altunu talep ideyir dört ay bindiğinin ücreti aliverilmesi matlûbumdur dedikde ğibbe't-tasdîk mikdar-ı mezkûr bindiğinin ücreti olmamak üzerine ve meblağ-ı merkûm iki altunu mezbûr Murtaza'ya edâ ile hükm olunduğu kayd şude.

Şühûdü'l-Hâl: Şakir Efendi bin el-Hâc Ahmed Efendi, Arslan Efendi bin el-Hâc Hızır, Abdülfettah Efendi bin Mustafa.

Numara: 78

Oldur ki inayet-i Giray Sultan hazretleri tarafından emr-i âti'l-beyâna ...Ali bin Kul Akay ve Göğü bin Can Ahmed nâm kimesneler şehâdetleri ile sâbitü'l-vekâle Gazanfer Ağa bin Abdullah meclis-i şer' de Ali Akay bin Maliş mahzarında takrir-i dava edüp müvekkilim mezbûr Sultan hazretlerinin iki tay ve iki konan ve üç ...sini

bi-lâ izin karyemden Akkirman'a sürüp zâyî' eylemişdir sual olunması matlubumdur dedikde ğibbe's-sual mûmâ-ileyh Ali Akay zikr olunan yalkıları minvâl-i muharrer üzere sürüp tazyî'ine bi't-tav'î's-sâf ikrârı kayd şude.

Şühûdü'l-Hâl: Devlet Gazi bin Ma'kul, Mehmed Efendi Dürbedâr, Eş Ali Efendi bin Tanrıberdi Halife.

Numara: 79

Oldur ki İfda Yahudi yine Yahudiyândan Elya ve İshak'a bey' ettiğim otuz nefer esir akçesini bi't-tamam aldım haklaşdım mezbûrân zimmetinde bir akçem kalmamışdır dediğine udûl-i ricâlden Abdûlbaki Efendi el-imam şehâdet-i Şer'iyye eylediği kayd şude.

Şühûdü'l-Hâl: Abdülfettah Efendi bin Mustafa, Abdullah Efendi bin Abdi Efendi el-merhûm, Devlet Gazi bin Ma'kul, Ahmed Efendi bin ...ve gayruhüm.

Numara: 80

Oldur ki mezbûr İfda Yahudi mûmâ-ileyhimâ Elya ve İsak'a bey' ettiğim otuz nefer esir akçesini bi't-tamam ahz ve istîfâ eyledim deyü ikrârına tüccardan Receb Beşe bin Ahmed nâm kimesne şehâdet eyleyüp şehâdeti hayyiz-i kabulde vâkı'a olup sâlifü'z-zikr efendi şehâdetleri ile nisâb-ı şehâdet olmağın mezbûrân Elya ve İsak'ın halâsı ile hükm olunup kayd şude.

Şühûdü'l-Hâl: el-mezbûrûn.

Numara: 81

Oldur ki nehr-i Kaçıda karye-i Aktaçı sâkinâtından Vahide binti Fahreddin tarafından el-Hâc Gazi Hacı bin Rüstem el-Hâc ve Elkas bin Can Gazi Sûfî şehâdetleri ile Hüseyin ve Ahmed ve Mahmud ve Mehmed ve Muhsine ve Fatıma evlâd-ı el-Hâc Mustafa kıbelinden olan davalarına ve husûmete ve ahz ve kabza Hasan bin el-Hâc Mustafa vekâleti sübûtu kayd şude. Fî evâyil-i şehri Zilhicce sene 1078.

Şühûdü'l-Hâl: Devlet Gazi Efendi bin el-Hâc Şa'ban, Âbid Efendi bin el-Hâc Şa'ban, Devlet Gazi bin Ma'kul ve gayruhüm.

Numara: 82

Kantar sim 80.	Mikraz sim 10.	Sağırılı kınılı bıçak sim 15.	Bakır tepsi sim 30.
Torbasi ile keneş üzüm vakiyye 12 sim 10.	İki köhne heyve sim 20.	Köhne gömlek sim 10.	İki varil sim 30.
At kılı vakiyye 13 direm 300 sim 560.	Kav vakiyye 36 sim 180.	Köhne şalvar sim 5.	Köhne kilim sim 30.
Nukûd sim 1.	Diğer alaca kilim sim 50.	Odun 5.	Yeşil çuka
Köhne bıçak sim 2.	Mısır çulu ma'a tütün çulu sim 30.	Kilit sim 15.	Diğer anahtarsız ve telsiz kilit sim.

Numara: 83

Oldur ki bundan akdem merhûm Sefer Gazi Ağa bina ettiği kârban

Sayfa: 15**Numara: 84**

Oldur ki Kırım Gazi Sûfî bin Celal nâm kimesne mahfel- kazâda Abdülfettah bin Mehmed mahzarında üzerine dava edüp tarih-i kitabdan iki ay mukaddem mezbûr Arslandan işbu hâzır fi'l-meclis Gülbahar nâm câriyeyi yirmi altı altun bir guruşa iştirâ etmiş idim birkaç gün mürûrundan sonra aybına muttali oldum koyulduk imiş ve hem kibelî dübürü ile bir olmuş reddi matlûbumdur dedikde ğibbe's-sual mezbûr Abdülfettah zikr olunan aybı Hâlen mevcûd olduğuna mukirr olup ve ayb-ı mezkûrun dahi olduğu zâhir olup kable'l-bey' kendinden iken ayb-ı mezkûre inkâr ile cevap vericek müdde'î mezbûrdan beyyine talep olundukda beyyineden âciz olup müdde'â aleyh el-mezbûre kable'l-bey' ayb-ı mezkûrun ademine yemin teklif olunup ba'de'n-nükûl ayb-ı mezkûr ile reddi ile hükm olunup kayd şude.

Şühûdü'l-Hâl: Bolad bin Rahmetullah, Devlet Gazi bin Ma'kul ve gayruhüm mine'l-huzzâr.

Numara: 85

Ve mezbûr Abdülfettah'a cariye-i merkûmeyi bey' eden Arslan bin Murad dahi yeminden nükûlü kayd şude.

Şühûdü'l-Hâl: el-mezbûrûn.

Numara: 86

Oldur ki Elya veledi Davit ve İsak veledi Davit nâm Yahudiler meclis-i şer'de İfda veledi İsak mahzarında işbu İfda'dan otuz nefer esirini mukaddem bin iki yüz guruşa baha kesüp iştirâ eylemişizdir dediği kayd şude.

Şühûdü'l-Hâl: Abdülfettah Efendi bin Mustafa, Devlet Gazi bin Ma'kul.

Numara: 87

Oldur ki İfda veledi İsak meclis-i şer'de İsak ve Elya el-mezbûrân üzerine bey' ettiği bir donluk çuka ve dört ...kürk ve iki ağaç saye çuka davası olup bazını alup bazısı zimmetinde kalmışdır deyüp hesab olunup ve kıymetinde dahi ihtilâfindan sonra mezbûrâna ba'de't-tahlîf mezbûrân merkûm ifda'ya on üç gurus dört akçe edâsıyla hükm olunup kayd şude.

Şühûdü'l-Hâl: Devlet Gazi bin Ma'kul, Abdülfettah Efendi bin Mustafa, Meski Çelebi el-ma'rûf ve gayruhüm mine'l-huzzâr.

Numara: 88

Oldur ki İsak el-mezbûr mezbûr İfda mahzarında dava edüp mezbûr İfda'ya yarım ağaçından ...telli kadife iki gurus kıymetinde verdim idi Hâlen taleb ederim dedikten ğibbe's-sual mikdar-ı mezkûr kadifeye mukirr olup kıymet-i mezbûreye inkârından sonra müdde'î dahi beyyineden âciz olmak ile yemin teklif olunup mezbûr İfda dahi yeminden nükûl etmek ile edâsıyla hükm olundu kayd şude.

Şühûdü'l-Hâl: el-mezbûrûn.

Numara: 89

Oldur ki İfda el-mezbûr İsak el-merkûmdan üç guruş kıymetinde üç fağfuri fincan dava eyleyüp ve mezbûr İsak dahi mezbûrdan üç fağfuri fincan aldığına mukir olup kıymetine inkâr ile cevap verüp kırkar akçeden ziyade etmezdi deyü hilf billâhi'l-azîm ettikten sonra mezbûr İfda'ya dahi mukaddem alup haklaşmadığına tahlîf olunup kayd şude.

Şühûdü'l-Hâl: el-mezbûrûn.

Numara: 90

Oldur ki mezbûr İfda meclis-i şer' de mûmâ-ileyh

Numara: 91

Oldur ki Melek Sima binti Şa'ban nâm hatun tarafından emr-i âti'l-beyâna Muslu bin Hüseyin ve Muharrem Çelebi bin Hasan şehâdetleri ile sâbitü'l-vekâle Abdülfettah Efendi meclis-i şer' de mezbûre Melek Sima'nın zevci el-Hâc Osman Dede bin Mehmed mahzarında vekâleten ikrâr ve itiraf edüp müvekkilem mezbûre mûmâ-ileyh el-Hâc Osman'a iki yüz altun mehr-i mü'eccelini hibe eylemişdir ve mezbûre müvekkilemin el-Hâc Osman üzerinde mehirden bir şey kalmamışdır kayd-ı sicil olunması matlûbumdur dedikde ğibbe't-tasdîki'ş-şer'î sıhhat-i hibeye mukarrer olup kayd şude. Tahrîren fî evâhır-ı şehr-i Zilka'de li-sene semâne ve seb'în ve elf.

Şühûdü'l-Hâl: Arslan Efendi bin el-Hâc Receb, Mahmud Efendi el-Güzlevî, Hasan Efendi, Devlet Gazi bin Ma'kul, Hasan el-mütevellî, Bolad el-muhzır ve gayruhüm.

Sayfa: 16**Numara: 92**

Köhne tekne sim 10.	Dikli tekne sim 10.	Dikli çebçak sim 15.	... sim 40.
Üç küçük dürlü sim 6.	Büyük kazân sim 20.	Bezerli arpa sim 50.	Mehr macar ala ... sim 160.
Kuralık sim 20.	Büyük huni sim 15.	Büyük tabla sim 10.	İki orak sim 120.

Numara: 93

Oldur ki merhûm zebur İslam Gazi isyan nâm abd-ı memlûkden hal-i hayratından mutemedine kırk gün mukaddem azad olsundur deyû ki Murtaza bin Mustafa ve Çerkes Ai bin Abdullah şehâdetiyle sübut kayd şudee.

Şuhûdü'l Hâl: Ahbab Savaş, Cantimur bin Bayram Ali, Mikail bin Mehmed ve gayrihüm.

Numara: 94

Oldur ki merhûm mezbûr Gülbahar nâm cariyesini hal-i hayratından mutemedine kırk gün mukaddem azad olsun deyû (?) Mustafa ve Çerkes Ali bin Abdullah şehâdetiyle sübut kayd şudee.

Şuhûdü'l Hâl: El-mezbûrun.

Numara: 95

Oldur ki Bağçesaray kazâsına tâbi' karye-i Mehmed Şah Ağa sâkinlerinden olup Şahbaz bin İslam Ağa nâm kimesne kibelinden ikrâr-ı âti'l-beyânı ikrâra Gazi Halife bin Can Gazi Dede ve Hasan bin Rıdvan nâm kimesneler şehâdetleriyle vekâleti sâbite olan Mehmed bin el-Hâc Sefer nâm kimesne mahfel-i kazâ-i lazımu't-tevkîrde Akmescid kazâsına tâbi' karye-i Sarı Hafız sâkinlerinden Abdülkerim bin Mustafa nâm kimesne mahzarında vekâleten ikrâr ve itiraf edüp müvekkilim mûmâ-ileyh Şahbaz Mirza karye-i Sarı Hafız'da vâki' kubleten mûmâ-ileyh Abdülkerim ve şimâlen Ömer Mirza ve şarkan Salgara ve garben yine Ömer Mirza el-mezbûr mülküne muntehiye olan yirmi bölük arzını mûmâ-ileyh Abdülkerim'e kırk muamele guruşa bâten bey' edüp kabz-ı semen ve bi-mâ yelîku bi'l-akâr teslim-i mebî' eylemişdir ba'de'l-yevm arz-ı mezbûra mûmâ-ileyh Abdülkerim'in mülk-i müşterâsı olmuşdur müvekkilim mezbûrun alakası yokdur ve beni tescile tevkîl etmişdir mâ vaka'a tescil olunsun dedikde ğibbe't-tasdîki'ş-şer'î mâ vaka'a kayd şude. Fi't-tarihi'l-mezbûr.

Şuhûdü'l-Hâl: Fahru'l-kuzât Abdurrahman Efendi el-Kâdî bi-medînet-i Karasu, Fahru'l-ulemâ Muslu Efendi, Kıdvetü'l-a'yan el-Hâc Kadri Ağa, Abdullah Efendi ..., Fahru'l-ulemâ Abdurrahman Efendi damad-ı Şeyh Mustafa Efendi, el-Hâc Mustafa bin Abdullah, el-Hâc Bayram bin Hüseyin, Mustafa bin ..., Hasan bin

Seyyid Gazi, Hüseyin bin Mustafa, Şahbaz bin Hüseyin, Murtaza ... Hasan Seyyid ve cemm-i gafır mine'l-huzzâr, Şah ... bin Mehmed.

Numara: 96

Oldur ki sa'adetli ve şevketli Han-ı A'zam hazretlerinin taraf-ı şerîflerinden itk-ı âti'l-beyânı ikrâra Mehmed bin Abdullah ve Abdülganî bin Akbora nâm kimesneler şehâdetleriyle vekâleti sâbite olan Kutlu Şah el-kâtib nâm kimesne mahfel-i kazâ-i lazimü't-tevkîrde vekâleten ikrâr ve itiraf edüp müvekkilim müşârun-ileyh Han hazretleri câriye-i memlûkesi Servi nâm çerkes ve Balgara nâm Rusiyyetü'l-asıl câriyelerini azad etti itk-nâmeleri verilsün dedikde ğibbe't-tasdîki'ş-şer'î mâ vaka'a kayd şude.

Şühûdü'l-Hâl: ... Efendi bin Halim Ağa, Abdülfettah Efendi bin Mustafa, Mevlüd Ali Efendi bin Hüseyin, Şahbaz bin Nasuh, Said Efendi bin Abdülgaffar, el-Hâc ... ve gayruhüm mine'l-huzzâr.

Sayfa: 17

Numara: 97

Çal at hasene 6.	Kök öküz hasene 4.	Kaba öküz hasene 4.	Kök buzağlı sığır hasene 3.
Kara buzağlı sığır hasene 4.	Diğer kara buzağlı sığır hasene 4.	... tünen hasene 3.	Kara tıne hasene 1.
Kara at hasene 80.	Basma yorgan sim 60.	Büyük türen hasene 1.	Küçük türen sim 60.
Sekir sim 20.	Saban kalebe sim 40.	Kazma balta sim 25.	Kazma sim 15.

Numara: 98

Oldur ki Huri Han Şah binti İslam Gazi Emir Efendi Emir Gazi ibn Hacı Nuytefe'nin vekâletinin Çerkes Ali bin Abdullah (?) şehâdetiyle sübut kayd şudee.

Şühûdü'l Hâl: revelderki, Receb bin Sivayuş, Kenan bin Abdullah ve gayrihüm.

Numara: 99

Oldur ki Huri Han binti İslam Gazi tarafından zevalin karısı vekâletinin şahısdan mezbûranın şehâdetle sübut kayd şudee.

Şuhûdü'l Hâl: El-mezbûrun.

Numara:100

Oldur ki müvekkil binti İslam Gazi tarafından metrukat davasına Hüseyin efendi ibn Hüseyinin vekâletinin şahısdan mezbûran şedetli ile sübut kayd şudee.

Şuhûdü'l Hâl: El-mezbûrun.

Numara: 101

Küçük buzağı sim 6.	... buzağı sim 8.	Büyük buzağı sim 15.	Çotaşkı kuzu sim 20.
Demir şiş sim 12.	Köhne çeren kazân sim 160.	Büyük bakır kazân sim 330.	Kapaklı tencere sim 150.
Küçük bakır kazân sim 150.	Rum demir ocak sim 20.	Rum çalgı sim 30.	Köhne sepet sanduka sim 150.
İki toskan sim 9.	Beş küçük tabak sim 25.	Rum üç büyük tabak sim 32.	Diğer köhne tabak sim 2.
Buzak ... sim 40.	Rum yedi çuval sim 105.	Bakı sim 60.	Nakışlı çerkes ve kuranyla sim 140.
Nefti gine sim 140.	Köhne ala yer minderi sim 50.	İki yeni ala yer minderi sim 120.	Üç basma yasdık sim 120.
Küçük köhne yasdık sim 15.	Büyük köhne yasdık sim 20.	... demir reşk sim 180.	Divan hasırı sim 2530.
Üç köhne hasır sim 30.	İki demir çebçak sim 20.	Kartan sim 10.	Kırmızı kavisli ... sim 25.

Sekü sim 10.	Küçük köhne çeren kazân sim 60.	İki küçük darel sim 15.	Diğer küçük darel sim 15.
Köhne büyük çebçak sim 10.	Büyük çebçak sim 20.	... iki köhne varil sim 10.	

Sayfa: 18

Numara: 102

Oldur ki kazâ-i Akmescid muzâfâtından karye-i Kayata sâkinlerinden Mehmed Mirza bin Sefer Gazi Ağa mahfel-i kazâ-i lazımu't-tevkîrde Cantimur bin Hüseyin mahzarında üzerine dava edüp karye-i mezbûrede vâkı'a yurtyeri ve bağçe yeri ki hudûdu beyan olunur kubleten küçük oba ve mescid ve şarkan kendi mülküm ve şimâlen vakıf değirmenin eski arzı ve garben yine kendi mülkümüne muntehiye olup işbu hudûd-i erba'a ile mahdûde olan yurt yeri ve bağçe yeri mukaddemen Hacı Dâye'nin mülkü olup vefâtından sonra asabesi Arslan Bey bin ...nâm kimesneye irs ile intikâl bundan akdem merhûm olan pederimiz Sefer Gazi Ağa mezbûr Arslan Bey'den arz-ı mahdûde-i merkûmeyi ve bundan mâ adâ inde'l-ahali ma'lûmetü'l-hudûd arzını kırk altın kıymetinde bir câriye ve seksen altın kıymetinde bir hil'at verüp arazi-i merkûmeyi iştirâ eylemiş idi arz-ı mahdûde-i mezbûre merhûm mezbûr pederimizin mülk-i müşterâsı olup vefâtından sonra bana irs ile intikâl etmiştir Hâlen işbu Cantimur tasarrufuma mâni' olur sual olunup ihkâk-ı hakk olunması matlûbumdur dedikde ğibbe's-sual mezbûr Cantimur cevaba tasaddî eyleyüp arz-ı mahdûde-i mezbûre mukaddemen ceddîm İnad bin Abdullah'ın mülkü olup altmış sene arz-ı mezkûreye havlu çevirüp ve bağçe döküp dâhilini müddet-i mezbûre tasarruf edüp vefâtından sonra Baba Hüseyin'e mevrûse olup ol dahi kırk sene minvâl-i meşrûh üzere tasarruf eyleyüp vefâtından sonra bana ve hacı Bey nâm karındaşıma mevrûse olmuşdur ben dahi arz-ı mahdûdede yirmi beş sene tasarruf edüp müddet-i mezbûre mülk-i mütesarrafımdır deyü mukabele edicek mûmâ-ileyh Cantimur'un dava-i mezkûresini müsbite beyyine talep olundukda udûl-i ricâlden Arslan Gazi Atalık bin Abdülhalim ve Ömer Dede bin Bâlî el-Hâc nâm kimesneli-ecli'ş-şehâde hâzırân olup alâ vefki'd-dava edâ-i şehâdet-i şer'iyeye eylediklerinde şehâdetleri hayyiz-i kabulde vâkı'a olduktan sonra müdde'î mezbûr def ile

mukabele edüp mezbûr Cantimur öte yakaya (?) gittiden sonra mûmâ-ileyhimâ Hacı Bey ile merhûm ve mağfûrun leh İslam Giray Han'a varılup arz-ı mezbûreyi dava ettiğimizde şer'î şerîfe havale edüp ve istimâ'ına dahi emr-i şerîfleri vârid olup kâdîaskerleri olan Mehmed Efendi bin Abdurrahman Efendi huzuruna varılup dava ettiğimizde arz-ı mezkûre bana hükm olunmuşdur ve şâhidlerim dahi vardır deyü ihzâr-ı beyyine sadedinde iken müdde'â aleyh el-mezbûrun ceddinin ve babasının ve kendinin mâlikâne tasarrufları dava-i mezkûre vaktine değin hesap olunup tamam mezbûr (?)tasarrufları altmış yedi sene olup ve müddet-i mezbûre mürûruna mûmâ-ileyh Mehmed Mirza dahi mukirr ve muterif olup müddet-i mezbûrede dahi terk-i davalarına mukirr olup müddet-i mezbûre mürûrundan sonra şer'an istimâ'-ı dava memnû' olmak beyyine-i mezbûre ikâmetine hâcet olmağın arz-ı mahdûde-i mezbûre mûmâ-ileyhimâ Cantimur ve Hacı Beye'nin mülk-i mevrûseleri olmak üzerine ve mezbûr Mehmed Mirza'nın husûs-ı mezbûrda davasının adem-i istimâ'ı ile hükm olunup kayd şude. Tahrîren fî evâyil-i Zilka'de sene 1078.

Şühûdü'l-Hâl: Devlet Gazi Efendi bin el-Hâc Şa'ban, Gökce Arslan Gazi Atalık, İbrahim bin Aliş Bey, Derviş bin Mustafa, Bay Ali el-bevvâb, Ahmed bin Ömer, Kurmas bin Ömer, Nurullah Bey bin Mehmed Bey, Niyet bin Avcı..., Nur Gazi bin Sefer Gazi ve gayruhüm.

Numara: 103

Muhallefât-ı İslam Gazi ve terake ibneyn Aşir Gazi ve Ramazan ve selâse benât Cihan Şah ve Huri Han ve Sevgül ve zevceten Raziye ve'l-verâsetü munhasiratün ileyhim şuri'a li-ketbi metrûkâtihî fî evâyil-i şehri Zilka'de li-sene semâne ve seb'in ve elf.

Numara: 104

Muhallefât

Çatma hâne iki çit iran koyun kalmasıyla ve kuş havlusuyla ve yurt yeri ile hasene 25.

Bağçe hasene 10.	Ev kurbunda vâki'	Diğer kalabat yeri	Dağ kenarında

	tarla hasene 6.	demekle ma'rif tarla yeri hasene 7.	vâkı'a kuş yeri hasene 7.
Eyvan nâm kazâk hasene 30.	Muzaffer nâm çoban hasene 35.	Ekilmiş çavdar hasene 2.	Ekilmiş buğday hasene 4.
Kuzulu koyun hasene 63	Tevakkul guruş 42 hasene 14.	Hasene 36 sim 90.	

Sayfa: 19

Numara: 105

Oldur ki karye-i Baksi sâkinlerinden Derviş Bey bin Cantimur ve Mehmed Bey bin Şirvan nâm kimesnelerin fahru'l-akrân Zekeriya Ağa bin el-Hâc Mehmed ile Gözlü nâm karye-i harâbe kurbunda vâkı'a birkaç kıt'a arazi mezra'ada niza'ları olup şevketli ve saadetli hân-ı a'zam hazretlerinin emr-i şerîfleri ile arazi-i mezkûre üzerine kâdî gönderilüp dava ve niza'ları munkatı' olmamağın mezbûrünün dava ve niza'larını istimâ' ve fasl için emr-i şerîfleri vârid olup imtisâlen li'l-emri'l-âlî arazi-i mezbûre üzerine varılup akd-i meclis olundukda karye-i Baksi ahalisinden Derviş Bey bin Cantimur ve Mehmed bin Şirvan tarafından emr-i âti'l-beyâna Mehmed Efendi bin Arslan el-Hâc ve Temir Bolat bin Cankulu nâm kimesneler şehâdetleri ile sâbitü'l-vekâle ibn-i sulbîsi Karaçura nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîfde mûmâ-ileyh Zekeriya Ağa mahzarında üzerine dava edüp karye-i mezbûre kurbunda vâkı' bir kıt'a arz-ı mezra'a ki bir tarafı kasaba gider tarîk ve bir tarafı Kökemli koyu ve taraf-ı âharı Devlet Baki mlkü ve taraf-ı âharı Daşlı Kura ile mahdûdedir ve dahi bir kıt'a arz-ı mezra'a ki bir cânibi tarîk-i Kereş ve bir cânibi daşlı tepe ve bir cânibi büyük tepe ve bir cânibi hurallara gider tarîk ile mahdûdedir ve dahi bir kıt'a arz-ı mezra'a ki bir cânibi hurallardan Gözlü'ye gider tarîk ve bir cânibi Buraş'dan Kereş'e gider tarîk ve bir cânibi Bayçık'den Gözlü'de gider tarîk ve cânib-i âharı mezbûr Zekeriya Ağa mülküne müntehiyedir işbu zikr olunan arazi-i mezra'a bundan akdem karye-i mezbûre Gözlü'de fevt olan el-Hâc Abdurrahman'ın emlâki olup

tarih-i kitabdan otuz sene mukaddem bizlere hibe eyleyüp arazi-i merkûme emlâk-i mevhûbemiz olmuş iken Hâlen işbu Zekeriya Ağa tasarrufumuza mâni' olur bi-hasebi'ş-şer' sual olunup ihkâk-ı hakk olunması matlûbumuzdur dediklerinde ğibbe's-sual mûmâ-ileyh Zekeriya Ağa cevaba tasaddî eyleyüp husûs-i mezbûre için mezbûrân Derviş ve ile sâlifü'z-zikr kâdî efendi huzurunda murâfa'a olunup arazi-i mahdûde-i mezkûre babam el-Hâc Mehmed'in mülkü olup on iki sene ziraat eyleyüp vefâtından sonra arazi-i merkûme bana mevrûse olup benim dahi yirmi iki sene ziraatimi şuhûd-i udûl ile isbât eyleyüp bi-lâ özr-i şer'î müddet-i mezbûrede terk-i davalarıyla davalarının adem-i istimâ'ı ile hükm olunup hüccet dahi vermişlerdir deyü hüccetini ibrâz eylediğinde hüccetine nazar olunup minvâl-i meşrûh üzere mazmûnu Sefer Ali bin Eşmehmed ve Mar'aş bin Allahkulu ve Hacı Monla bin Buta nâm kimesneler şehâdetleri ile sübûtundan sonra mezbûr Derviş ve vekîl-i mezbûr Karaçura mukabele edüp mezbûr Zekeriya Ağa'nın ve merkûm el-Hâc Mehmed'in müddet-i mezbûre tasarruflarında defa'at ile dava eylemişizdir deyü mükâleme ederlerken yine meclis-i şer'de mukirr ve muterif vâhibimiz olan el-Hâc Abdurrahman'ın hal-i hayatında dava eylemişizdir vefatından sonra dava etmişizdir demeleri ile merhûm mezbûr el-Hâc Abdurrahman'ın mevti tarihi sual olundukda yine müdde'iyân-ı mezbûrân mukirr ve muterif olup merhûm mezbûr el-Hâc Mehmed'in fevtinden beş sene sonra fevt olmuşdur her biri ikrâr ve itiraf edicek bi-lâ özr-i şer'î on beş sene terk-i davaları mukarrer olup hüccet-i mezbûrenin sıhhati ile ve mezbûrânın davalarının adem-i istimâ'ı ile hükm olunup kayd şude.

Şühûdü'l-Hâl: fahru'l-ulemâ Mehmed Efendi bin Arslan el-Hâc, Halil Efendi bin Mahmud, Abdülvehhab Efendi bin Hacı Paşa, Zekeriya Efendi bin Abdülhannân eş-Şeyh, Abdülbaki Çelebi bin Hacı Bolat, Abdullah bin Mevlüd Sûfî ve gayruhüm mine'l-huzzâr.

Numara: 106

Oldur ki Mehmed bin Şirvan tarafından Zekeriya Ağa ile Gözlü kurbunda inde'l-ahali ma'lûmetü'l-hudûd arazi-i mezra'a davasına ibn-i sulbîsi Karaçura'yı vekil eylediği Mehmed Efendi bin Arslan el-Hâc ve Temirbolat bin Cankulu nâm kimesneler şehâdetleri ile sübûtu kayd şude. Tahrîren fi'l-mezbûr.

Şühûdü'l-Hâl: el-mezbûrân.

Numara: 107

Oldur ki mahmiye-i Bağcesaray'da Câmî'-i Kebir mahallesi sâkinlerinden olan Abdi bin Arab Süleyman tarih-i kitabdan üç sene mukaddem Şahin Girman'a kul yazılıp menkûhası olan Sâhibe binti Ali nâm zevcesini ve Ümmü Seleme nâm sağîresin zâd ü zahîresiz burağup nafaka ve kisveye ziyâde ihtiyaçları olmak ile meclis-i şer' de mezbûretân nafaka ve kisve takdîrini talep eylediklerinde mezbûre Sâhibe için yevmî üç akçe ve mezbûre Ümmü Seleme için dahi yevmî üç akçe takdîr olunup ve istidâneye dahi izin verilüp kayd şude. Tahrîren fî gurre-i şehri Zilka'de li-sene semâne ve seb'în ve elf.

Şühûdü'l-Hâl: fahru'l-ulemâ Devlet Gazi Efendi el-müderriş, Arslan Efendi bin el-Hâc Receb, Muslu bin Abdülhalim Ağa, Aliş Ağa el-ma'ruf ve gayruhüm mine'l-huzzâr.

Numara: 108

Oldur ki Aharon nâm Yahudi mahfel-i kazâda ikrâr edüp işbu hâzır bi'l-meclis olan el-Hâc Hanife'nin zimmetinde vâcibü'l-edâ (?) muamele-i (?) vardır deyüp ğibbe't-tasdîki'ş-şer'î mâ vaka'a kayd şude.

Şühûdü'l-Hâl: Arslan Efendi damad-ı Şeyh Mustafa Efendi, Abdülfettah Efendi bin Mustafa, Muslu Efendi bin Halim Ağa, Ali Efendi damad-ı Devlet, Mustafa bin ... ve gayruhüm mine'l-huzzâr.

Sayfa: 20**Numara: 109**

Oldur ki fahru'l-muhadderât Neslihan Begeç binti Kablan Ağa nâm hatun kibelinden ikrâr-ı âti'l-beyâne Dede Hüseyin bin Mehmed ve Mehmed el-Meski Çelebi bin el-Hâc Ali nâm kimesneler şehâdetleriyle vekâleti sâbite olan el-Hâc Aliş Ağa bin Hüseyin Subaşı nâm kimesne mahfel-i kazâ-i lâzîmü't-tevkîrde Tarfanda nâm zimmi mahzarında vekâleten ikrâr ve itiraf edüp müvekkilem mûmâ-ileyhâ Begeç merkûm zimmiye eski gümüşlü ... üç yüz elli guruşa bâten bey' edüp kabz-ı semen ve bi-mâ telîku bi'l-akâr teslîm-i mebî' edüp beynlerinde tekâbuz-i şer'î bulunmuşdur mâ vaka'a teslîc olunsun dedikde ğibbe't-tasdîki'ş-şer'î mâ vaka'a bi't-taleb kayd şude. Fî şehri Şevval li-sene semâne ve seb'în ve elf.

Şühûdü'l-Hâl: kıdvetü'l-müderrişîn Hızır Efendi, kıdvetü'l-akrân Abdülhalim Ağa, fahru'l-ulemâ Muslu Efendi, Abdurrahman Efendi bin el-Hâc Receb, Mirzahân bin Ahmed Mirza, Devlet Gazi bin Ma'kul, Hasan el-mütevellî, Sefer Gazi bin Timur Subaşı, Bolad bin Rahmetullah ve gayruhüm mine'l-huzzâr.

Numara: 110

Oldur ki Telmeşin iki kazâğı (?) doksan guruşa ehl-i hibre marifetleriyle kıymet olunup sa'âdetli Han hazretleri üzerine aldığı kayd olundu fi't-tarihi'l-mezbûr.

Şühûdü'l-Hâl: el-mezbûrûn.

Numara: 111

Han hazretleri aldığı kırk guruş kıymetinde kazâğı giyer olunup Gazi Bey'e taraf-ı şer' den kırk guruşa bey' olunup bâkî Han hazretleri zimmetinde elli guruşu kalup Gazi Bey'de kırk guruşu kaldığı kayd olundu fi't-tarihi'l-mezbûr.

Şühûdü'l-Hâl: el-mezbûrûn fi's-sâbık.

Numara: 112

Oldur ki el-Hâc Hanife bin el-Hâc Yalı nâm kimesne mahfel-i kazâ-i lâzımü't-tevkîrde takrîr-i güftâr edüp zevcem Zahide binti Murtaza nâm hatunu talâk-ı bâyin ile tatlîk eyledim dedikde mâ vaka'a kayd şude.

Şühûdü'l-Hâl: Abdülhalim Ağa, Muslu Efendi, Abdurrahman Efendi bin el-Hâc Receb, Abdülfettah Efendi bin Mustafa, Hasan el-mütevellî, Mehmed Çelebi bin Mahmud Ağa, Verrâkî bin Ali Mirza, Receb bin ...

Numara: 113

Üç ayda üç altun nafaka takdîr olunup kayd şude.

Şühûdü'l-Hâl: el-mezbûrûn.

Numara: 114

Oldur ki on altı cild sicil mütevellî sandığına koyulup câmi'a verilüp gönderildi.

Şühûdü'l-Hâl: el-mezbûrûn.

Numara: 115

Oldur ki bundan akdem müteveffâ olan Mevlüd Ali nâm kimesnenin sağır oğlu Âşir Ali nâm kimesneye validesi Ayişe nâm hatun talebiyle yevmî birer akçe nafaka takdîr olunup istidâneye izin verildi vakt-i zaferde rücû‘ ede. Fî yevmi’r-râbi‘ min şehr-i Şevval li-sene semâne ve seb‘în ve elf.

Şühûdü’l-Hâl: el-mezbûrûn.

Numara: 116

El-Hâc Ali’den yirmi bir arslanî guruş alınup bâkî zimmetinde yetmiş dokuz arslanî guruşumuz kalmışdır gaflet olunmaya.

Şühûdü’l-Hâl: Muslu Efendi bin Halim Ağa, Varrâkî, fahru’l-ulema en-Naib Efendi ..., Abdurrahman Efendi bin el-Hâc Receb, Rurez oğlu.

Numara: 117

Oldur ki rehne verilen mücevher düğme Ahmed Ağa’nın dayesine (?) teslim olunup ben aldım deyü ikrârı kayd olundu.

Şühûdü’l-Hâl: fahru’l-ulemâ Abdullah Efendi bin Abdi Efendi, Abdurrahman Efendi damad-ı Şeyh Mustafa, Hadice binti Kaşıkçı, Fatıma binti Havvabuldu, Bolad bin Rahmetullah.

Sayfa: 21**Numara: 118**

Oldur ki el-Hâc Hüseyin bin Süleyman kal‘a sâkinlerinden İsak veledi Yofda mahzarında devr ve muhayyer bin akçeye bey‘ etmişim deyü dava eyledikde İsak mezbûr akçe ile şirâyâ inkâr edüp ikişer buçuk esedîden onar akçe eksüğe şirâ etmişim ziyadeye değildir deyü bi’t-taleb hilf billâhillezî enzele’t-tevrâte alâ Musa eylediği kayd şude. Fî evâhır-ı şehr-i Ramazan sene semâne ve seb‘în ve elf.

Şühûdü’l-Hâl: Mustafa Çelebi bin Abdülfettah Efendi, Monla Abdülfettah bin Mustafa ve gayruhümâ.

Numara: 119

Oldur ki bundan akdem Şeyh Eli kazâsına tâbi‘ karye-i Kadiş arzında müteveffâ olup bulunan Kulay nâm kimesnenin sulbî babası Bayram Gazi Kurban nâm kimesne mahfel-i kazâ-i lâzımü’t-tevkîrde karye-i Kadiş sâkinlerinden Eşmonla ve Abdürrezzak ve Hacı Gazi nâm kimesneler mahzarlarında bi’t-tav‘i’s-sâf ikrâr ve itiraf edüp oğlum müteveffâ Kulay Kadiş arzında meyyit bulunup kimsede dava ve niza‘ım yokdur kendiliğinden ölmüşdür âsâr-ı cerhden ve darbdan üzerinde bir şey yoğ idi karye-i mezbûre ahalisinden müteveffâ-i merkûmun dem ve diyetine müte‘allik dava ve niza‘ım yokdur deyüp udûl-i ricâl-i müslimînden Karkay Çelebi bin Abdülkerim ve Sarı Sûfî bin Semak nâm kimesneler karye-i âhardan olup li-ecli‘ş-şehâde hâzırân olup karye-i Kadiş ahalisi bizleri çağırıp meyyit-i merkûm Kulay’ı gösterüp üzerine sevindirüp nazar eyledik âsâr-ı darbdan ve dağddan ve cerhden bir şey olmayup heman kendiliğinden ölmüş idi bizler bu hususa bu vech üzere şâhidiz şehâdet dahi ederiz deyü edâ-i şehâdet-i şer‘iyye eylediklerinde şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâkı‘a olup karye-i mezbûre Kadiş ahalisinin merkûm Kulay’ın dem ve diyet ve kasâmesinden halâsıyla hükm olunup kayd olundu.

Şühûdü’l-Hâl: Cafer bin Mirza Ali, Cantimur bin Sûfî, Abdullah bin Esengeldi, Receb bin Nurgeldi, ...bin Şa‘ban ve gayruhüm mine’l-huzzâr.

Numara: 120

Oldur ki Mehmed Bey bin Ali nâm kimesne mahfel-i kazâda Keyikci oğlu Elya nâm Yahudi mahzarında bin yüz akçesi validemiz merhûme Ayişe kadın zimmetinde vardır deyü ikrârı kayd şude.

Şühûdü’l-Hâl: Abdülhalim Ağa bin Mustafa, Abdullah Çelebi bin ve gayruhüm mine’l-huzzâr.

Numara: 121

Oldur ki Kulgara nâm kimesne mahfel-i kazâda Nur Ali nâm kimesne mahzarında üzerine takrir-i dava edüp mezbûr Nur Ali’ye ...seferinden bir ...düşürüp beş altun kırk akçe satmış idüm dâr-ı harbde bey‘ ettim mezbûr Nur Ali dahi orada kaybetti îcâbı mal-ı ganâyimin kable’l-kısmet dâr-ı harbde bey‘-i şirâsı caiz olmamasına binâ’en adem-i zamânıyla hükm olunup kayd olundu.

Şühûdü'l-Hâl: Abdullah Efendi ..., Abdülhalim Efendi bin Mustafa Ağa, Murtaza Çelebi bin Sinan Mehmed ve gayruhüm mine'l-huzzâr.

Numara: 122

Oldur ki Şeyh Eli kazâsına tâbi' karye-i Karacura sâkinlerinden Esenkul bin Abdülkerim nâm kimesne mahfel-i kazâ-i lâzîmü't-tevkîrde yine karye-i mezbûre sâkinlerinden Bey Bolad nâm kimesne mahzarında üzerine takrir-i dava edüp mezbûr Bey Bolad'ın işbu hâzır bi'l-meclis olan İyan nâm kazâğı benim bir kazâğımın başını şakk edüp mezbûrun yarasından öldü şer'an taleb ederin dedikde ğibbe'l-istintâk mezbûr Bey Bolad ben ...görmedim ve şakk-ı mezbûrdan öldüğün bilmem deyü inkâr ile cevap verüp mezbûr Esenkul'dan sıdk-ı makâline beyyine taleb olunup beyyineden âciz olup mezbûr Bey Bolad'a adem-i ilme yemin teklif olunup ol dahi alâ vefki'l-mes'ûl hilf billâhi'l-azîm edicek mücebiyle hükm olunup kayd olundu.

Şühûdü'l-Hâl: Abdülkerim Çelebi bin Abdullah Çelebi, Abdullah Efendi bin el-Hâc Murad an karye-i ..., Hacı Bayram bin (?), Mehmed bin Ali ve gayrihüm.

225+15+77+25= sim 342

Sayfa: 22

Numara: 123

Hasan Çelebi'nin abd-i memlûkü olup hal-i hayatında beni azad eylemişdir ıtkımın sübûtu matlubumdur dedikde ğibbe's-sual ve'l-inkâr ve'l-istişhâd ahrâr-ı ricâlden Şahbaz Mirza bin Ahmed Mirza ve Molaş bin Kurmaş nâm kimesneler li-ecli's-şehâde hâzırân olup merhûm mezbûr Hasan Çelebi hal-i hayatında işbu Abdi nâm kazâğımı azad eylemişimdir demişdir bizler bu husûsa şahidleriz şehâdet dahi ederiz dediklerinde şehâdetleri hayyiz-i kabulde vâkı'a olup mezbûr kazâğın ıtkı ile hükm olunup kayd şude. Tahrîren fi'l-mezbûr mine't-tarihi'l-mezbûr.

Şühûdü'l-Hâl: fahru'l-ulema Abdülhamdi Efendi, Bolat bin Rahmetullah, Ebubekir bin Feridun ve gayruhüm.

Numara: 124

Oldur ki Tarhan kazâsına tâbi' Köstel sâkinlerinden olup bundan akdem kendi dârı içinde kulağından kılıç ile sancılıp mecrûhan katil bulunan İbrahim nâm kimesnenin

validesi Düyün Sultan Hatun bin Hüdaverdi (?) ve zevce-i metrûkesi Düyün Devlet binti ...nâm hatunlar mahfel-i kazâda karye-i mezbûre sâkinlerinden Monlası Efendi ve Mehmed Efendi bin İbrahim kimesne ve gayrıları mahzarlarında bi't-tav'î's-sâf ikrâr ve itiraf edüp oğlum ve zevcim maktûl-i mezbûr İbrahim'i kendi karındaşı Halil nâm kimesne kılıç ile sancup katl eylemiştir karye-i mezbûre ahalisinden bir kimsede dava ve niza'ımız yoktur deyü davalarını ibrâ ve iskât eyledikleri bi't-taleb kayd olundu.

Şühûdü'l-Hâl: fahru'l-ulema Ali Efendi, fahru'l-akrân Maksud Mirza, Abdülfettah Efendi, Aliş İslam kethüda, Mehmed Çelebi bin Mustafa Çelebi, Hasan Şahbaz.

Numara: 125

Oldur ki Mustafa Çelebi yedinde ...kurbunda Kadıköy camii evkâfında deyni olup altmış guruş deyn mukabilinde beş aded sim tas iki yüz seksen beş direm çekilüp mezbûr vefât etti deyü istimâ' olunmağile mezbûr Mustafa Çelebi'ye bey'a izin verilüp cem'an dirhemi onar akçe kıymet kesilüp cem'an iki bin sekiz yüz elli akçe edüp kayd olundu.

Şühûdü'l-Hâl: el-Hâc Hüseyin bin Süleyman, Mevlası Efendi bin Musa, Mehmed Efendi, ...Ali bin Rahmet Ali, Mirza Ali bin Rahmet Ali, Mehmed Can bin Rahmet Ali, Ahmed bin Abdullah, Bolad bin Rahmetullah, Şahbaz bin Şevval, Gazanfer bin Abdullah.

Numara: 126

Oldur ki Timur Gazi bin Can Gazi, Mirza Bey bin Gazi, Habbaz ..., Hıdır bin Mustafa. Danya bin ...Derviş, Cankuvvet bin Öteş

Şühûdü'l-Hâl: Hasan Efendi bin el-Hâc Receb, ...Ali bin Rahmet Ali, Mirza Ali bin Rahmet Ali, Mirza Bey bin Rahmet Ali, Şahbaz bin Şevval.

Numara: 127

Oldur ki Erbat kazâsına tâbi' Hızır Şeyh sükkânından Cankuvvet bin Öteş meclis-i şer'î şerîf ve mahfel-i dîn-i münîfe Danya bin Derviş nâm âdemi ihzâr ve mahzarında takrir-i kelâm ve ta'bîr-i merâm edüp der ki işbu Danya el-mezbûr benim bir devemi kovup helak eyledi taleb ederim bi-hasebi'ş-şer' sual olunup ihkâk-ı hakk

olunsun dedikde ğibbe's-sual ve'l-inkâr ve'l-istişhâd ve'l-acz ve't-tahlîf Danya el-mesfûrun halâsı kayd şude.

Şühûdü'l-Hâl: Hasan Efendi bin el-Hâc Receb, ...Ali bin Rahmet Ali, Mirza Ali bin Rahmet Ali, Mehmed Han bin Rahmet Ali.

Sayfa: 23

Numara: 128

Oldur ki Ömer bin Ali nâm kimesne mahfel-i kazâda Abdülhalim Ağa mahzarında bi't-tav'î's-sâf ikrâr ve itiraf edüp mûmâ-ileyh Abdülhalim Ağa'dan yüz arslanî guruşu altı ay vade ile karz aldım ve üzerime devri şer'î ile devr edüp altı ay devrinden sonra yüz on arslanî guruşu vericek deynim zimmetimde vardır ve mukabilinde lede'l-cîrân malumü'l-hudûd olan bir bab dükkan fevkinde sirac odasını ba'de't-tahliye rehn ve ikbâz eyledim deyü ikrârı bi't-taleb kayd şude.

Şühûdü'l-Hâl: fahru'l-müderrişîn Şakir Efendi, Abdülfettah Efendi bin Mustafa Sûfî, Usta Abdülkerim el-hallâk, Hasan Efendi bin el-Hâc Receb, Şahbaz bin Şevval ve gayruhüm mine'l-huzzâr.

Numara: 129

Oldur ki İçilinde Elşata nâm karye sâkinlerinden Hasan bin Mehmed mahfel-i kazâda li-eb ve ümm karındaşları İbrahim ve Salih ve Hüseyin mahzarlarında üzerlerine dava edüp Elvad seferinden kendi kılıcım ile getirdiğim Ramazan nâm çuramı babamız vefâtından sonra tarih-i kitabdan on dokuz sene mukaddem babamız metrûkâtından deyü fuzûlen mezbûrdan ahz edüp bana hissendir deyü dokuz buçuk guruş verüp ilâ hâze'l-ân gayrı bir şey vermeyüp merkûm çura bunların yedinde kalmışdır sual olunup ihkâk-ı hakk olunması muradımızdır dedikde ğibbe's-sual mûmâ-ileyhim cevaba tasaddî eyleyüp mezbûr Ramazan nâm Çura babamız malı olup bize irs ile intikâl eyleyüp her birimizin hisselerimiz var iken mezbûr Hasan hisse-i şer'iyyesini mezbûr İbrahim dokuz buçuk guruşa bey' eylemiştir ve mezbûr Çura'yı merkûm Hasan hîn-i bey'inde babamız metrûkâtından ve cemî'i müştereklerdir deyü ikrârına şahidlerimiz dahi vardır dedikde ğibbe'l-inkâr mezbûrûnun sıdk-ı makâline beyyine taleb olunup Şa'ban bin Tanrıverdi ve Mustafa bin Hüseyin nâm kimesneler li-ecli's-şehâde meclis-i şer'a hâzırân mezbûr Hasan

merkûm Çura'dan hisse-i şer'iyeye mesfûr İbrahim'e bey' eylediğinde merkûm Ramazan babamız malı olup bizlere irs ile intkâl eyleyüp cem'î müşterekleriz deyü ikrâr eyleyüp hisse-i şer'iyesini mezbûra dokuz guruşa bey' eylemiştir bizler bu hususa şâhidleriz şehâdet dahi ederiz deyüp her birleri edâ-i şehâdet-i şer'iyeye eylediklerinde şehâdetleri hayyiz-i kabulde vâkı'a olup mûcebiyle hükm olunup kayd şude. Tahrîren fî evâyil-i Şa'ban el-mu'azzam li-sene semâne ve seb'în ve elf.

Şühûdü'l-Hâl: Abdülhalim Ağa bin Mustafa Ağa, Muslu bin Abdülhalim Ağa, Şahbaz bin Şevval ve gayruhüm.

Numara: 130

Oldur ki İslam Telmac mahfel-i kazâda zevce-i mutallakası Nesli mahzarında üzerine dava edüp mezbûre taht-ı nikâhında iken otuz arşun ketenimi ve otuz yedi arşun ...tazyî' eylemiştir sual olunsun dedikde ğibbe's-sual mezbûre cevaba tasaddî eyleyüp zikr olunan keteni ve ...kendi esirlerine harc eyleyüp bir zira'ına hıyanet sâdır olmamıştır dedikde ba'de't-tahlîf mûcebiyle hükm olunup kayd şude. Tahrîren fî evâyil-i şehr-i Ramazan el-mu'azzam li-sene semâne ve seb'în ve elf.

Şühûdü'l-Hâl: fahru'l-ulema Abdülcemil Efendi el-müftî, Ebubekir bin Feridun ve gayruhüm.

Numara: 131

Oldur ki orta boylu gök gözlü sarı sakallı Boğdanü'l-asıl Anderi nâm kazâk mahfel-i kazâda Sayime binti el-Hâc Hasan tarafından emr-i âti'l-beyana ale'n-nehci's-şer'î sâbitü'l-vekâle Ahmed bin Mehmed ve Hasan Çelebi el-merhûmun eytâmı Veliş ve Ümm-i Can ve Habibe için vasi ...nasb olunan Şahbaz mahzarlarında üzerlerine dava edüp bundan akdem

Sayfa: 24

Dörd kazâk otuz altun hasene 120.	Bir cariyeye hasene 27.	Def'a bir cariyeye

Numara: 132

Yedi nefer esire yevmî dörder akçe nafaka takdîr olunup cümlesine yevmî yirmi sekizer akçe nafaka takdîr olunup kayd ollundu. Tahrîren fî selh-i şehri Receb fî yevmi'l-Cuma li-sene semâne ve seb'în ve elf.

Şühûdü'l-Hâl: Hasan el-mütevellî, Hacı Bayram, Abdülhalim Ağa bin Mustafa, Şahbaz bin Şevval, İbrahim Çelebi bin Mehmed, Hasan bin Receb ve gayruhüm mine'l-huzzâr.

Numara: 133

Oldur ki merhûm Murtaza Efendi'nin ...vasiyy-i muhtâr olan Abdülhalim Ağa mahfel-i kazâda bi't-tav'î's-sâf ikrâr ve itiraf edüp cümle evtarda olan koyun ve davar ve yalkı bey' olunup ortada tevzî' olunmayup kalan üç yüz ...ve esedî guruş yetmiş üç ve altmış bir ...ki üçü bir külli guruş eder ve iki kara guruş ve altı yüz yetmiş iki rubu' ve on iki kara guruş rub'u ve yirmi iki guruş kıymetinde bir ...at ve beş guruş kıymetinde bir çift semur benim yedimdedir ve bunlardan mâ adâ yüz otuz Osmanî akçe dahi var dediği bi't-taleb kayd şude.

Şühûdü'l-Hâl: Şakir Efendi el-müderris, Monla Abdülfettah bin Mustafa, Hacı İsa bin Hüseyin ve gayruhüm mine'l-huzzâr.

Numara: 134

Oldur ki Hacı Mehmed bin Kocay Hacı nâm kimesne mahfel-i kazâda Abdürreşid bin Musa Efendi nâm kimesne mahzarında üzerine tahrir-i dava edüp mezbûr Abdürreşid benim bir atımı bosna seferinde gasben binüp ta bura varup kurşun döküp helak etmişdir şer'an taleb ederin dedikde ğibbe'l-istintâk merkûmun atı binüp ta bura varup kurşun ile helak olduğu mukarrerdir ve lakin mezbûrun izniyle binmişdir deyü dava ile mukabele edüp merkûm Abdürreşid'den sıdk-ı makâline beyyine taleb olundukda adûl-i müslimînden Abdülveli Çelebi bin Mahmud Efendi ve Ali bin el-Hâc Muslu nâm kimesneler li-ecli'ş-şehâde hâzıreyn olup mûmâ-ileyh Abdürreşid mezbûr Hacı Mehmed'in atını izniyle binüp ta bura varup helak olmuşdur bizler bu hususa bu vech üzere şahidiz şehâdet dahi ederiz deyü edâ-i şehâdet-i şer'iyye eylediklerinde ba'de'l-kabul mücebiyle hükm birle kayd şude.

Şühûdü'l-Hâl: fahru'l-ulemâ Muslu Efendi bin Abdülhalim Ağa, Ali Çelebi bin el-Hâc Mahmud, Hasan el-mütevellî, Fettah Efendi bin Mustafa, Şahbaz bin Şevval, Bolad bin Rahmetullah ve gayruhüm mine'l-huzzâr, Aliş bin ..., Emir Ali bin ...Ali ..., Mustafa bin ...

Numara: 135

Oldur ki İçi ilinde Elşata sâkinlerinden Hasan bin Mehmed mahfel-i kazâda İbrahim ve Hüseyin ve Salih ebnâ-i Mehmed nâm kimesneler mahzarlarında üzerlerine dava edüp Elvad seferinden kendi kılıcım ile getürdiğim Ramazan nâm çuramı mezbûrûn babamız metrûkâtındandır cemî'i müşterekleriz deyüp.

Sayfa: 25

Numara: 136

Köhne cal ... guruş 2.	Sarı tanne büyük guruş 14.	Kara boğa guruş 2.	Gri sığır guruş 4.
Gerek kök at guruş 44.	Gerek sığır guruş 44.	Kara sığır guruş 4.	Kızıl sığır guruş 4.
Cal sığır guruş 4.	Kızıl sığır guruş (?)	Gerek sığır guruş 4.	Cal sığır guruş 4.
Besili boğa guruş 3.	Sarı sığır guruş 4.	Gerek sığır guruş 4.	Çamaşır nâm küçük ... guruş 30.
Küçük ... guruş 220.	Kara ... guruş 5.	Hamu karaltı ... marazı deri guruş 90.	Cebbar tosun guruş 4.
Sarı tosun guruş 4.	Sarı boğa guruş 3.	Kızıl tosun guruş 3.	Kızıl sarı boğa guruş 44.
Kızıl Konçebi guruş 2.	Sarı konçebi guruş 2.	Kaba konçebi guruş 2.	Kara kaba konçebi guruş 2.
... kaba konçebi	Def'a kızıl konçebi	Arık konçebi guruş	Kızıl konçebi guruş

guruş 2.	guruş 2.	2.	2.
Kaşka konçebi guruş 2.	... konca guruş 2.	Kızıl kaşka guruş 2.	Kızıl konçebi guruş 2.
Beşer tanne guruş 5.	İki yüz ağıl guruş 14.	Üç yüz ağıl guruş 14.	Konur ezmal guruş 44.
Fezail guruş 2.	... guruş 30.		

Numara: 137

Muhallefât-ı el-makdül fi cürcan vaki iltihar yer hamla sabit.

Rükn ibrik hazirun erbasında hasene 3.	Ahmak el sim 79.	Kol nusr sim 20.	Bu kargı sim 80.
Yeleb sim 30.	Tavuk sim 10.	Babuç merlin sim 2.	Kebi sim 50.
Teçhiz kargağının sim 85.	Küçük Ali ve Bektemire yolluk verilmiştir.		

Sayfa: 26

Kara sığır guruş 44.	Körpe kaşka at guruş 75.	Buz ... guruş 2.	Cal el-şarka guruş 44.
Külçe tam erkek guruş 3.	Cal konak guruş 3.	Cebren baytal guruş 44.	Canagel kök beye guruş 9.
Burul beye guruş 12.	Canagel cal beye guruş 8.	Burul beye guruş 7.	Caltar baytal guruş 3.
Kaşka cal beye guruş 74.	Boratil guruş 3.	Köle kaşka kona Hüseyin Mustafa guruş 3.	Körpe ala beye guruş 2.

Kaşka tala guruş 2.	Oğul tala guruş 3.	Didişmek guruş 2.	Murat nâm bilgi Mehmed guruş 674.
Gözme Mehmed guruş 74.	Cariye termiman guruş 74.	Otuz zan arz Mehmed guruş 49.	... maşukda olan karaltı ve bahar Mehmed guruş 45.
Köle at guruş 9.	Ayu guruş 20.	Gerek sığır guruş 2.	Kona nece kök guruş 2.
Konur kona nece guruş 2.	Sarı kona çenber guruş 14.	Konur tar guruş 1.	Gerek tar guruş 1.
Gerek tar guruş 1.	Konur tar guruş 1.	Cal tar guruş 1.	Targil tar guruş 1.
Cebbar tar guruş 10.	Caltar guruş 1.	Kaba öküzü guruş 5.	Kızıl öküz guruş 4.
Kaba öküz guruş 4.	Femmi kabaca öküz guruş 4.	Targil öküz guruş 4.	Kızıl öküz guruş 4.
Kona öküz guruş 5.	Kızıl kona ...guruş 14.	Kaba (?) rus 14.	Kızıl ark sığır guruş 14.
Kızıl	Konur havran guruş 4.	Konur tar guruş 1.	Cal tar guruş 1.
Cebbar tar guruş 1.			

Sayfa: 27

Sarı altun guruş 95.	Üç yüz sekiz ana baş koyun guruş 240.	İki yüz sekiz kuzu guruş 30.	Karkassak erkek guruş 30.
Sergi altı guruş 6.	Koçkar on iki bakı guruş 12.	Üç yüz yedi ana baş keçi guruş 230.	Yüz otuz oğlak guruş 47.

Kavan kırk tokuz sepet guruş 49.	İki konca öküz guruş 11.	Bir kızıl öküz guruş 5.	Bir göğer öküz guruş 5.
Bir süver öküz guruş 5.	İki sığır çepar guruş 8.	İki tane bir buzağı guruş 2.	Bir örtü gebesi guruş 21.
On dört güve taylağıyla guruş 313.	Konur öküz kara sığır ve arancı Bekmirza aranmaya guruş 44.	Kara kaşka öküz guruş 44.	Kızıl öküz guruş 44.
Kara öküz guruş 44.	Kara öküz guruş 5.	Kara öküz guruş 5.	Konur öküz guruş 44.
Kızıl öküz guruş 5.	Kara kaşka öküz guruş 5.	Kara cebbar öküz guruş 3.	Kaba öküz guruş 44.
Kızıl öküz guruş 5.	Kara kaşka guruş 44.	... eliş guruş 44.	Kırk altı kona çenber guruş 2.
Ark kızıl sığır guruş 2.	Kırk altı tanne guruş 10.	Kara sığır guruş 3.	Kızıl sığır guruş 30.
Kızıl konur sığır guruş 3.	Kara kaşka kona çenber guruş 24.	Cebbar sığır guruş 3.	Konur sığır guruş 3.
Gerek sığır guruş 4.	Kara sığır guruş 4.	Erkek tanne boğa guruş 1.	Kaba sığır gerek guruş 1.
Konur kaşka sığır guruş 4.	Kara sığır guruş 3.	Konca tanne guruş 1.	Kara kona nece guruş 2.
Kızıl al sığır guruş 44.	Kara boğa guruş 44.	Kızıl kona cebbar ala boyun guruş 2.	Ak tanne guruş 1.
Kona sığır guruş 5.	Kara sığır guruş 5.	Gerek al sığır guruş 3.	Gerek sığır guruş 2.

... nâm cariyeye gurusu 2.	Kaçıda olur odasıyla ve üst yanında bir tarla yeriyle ve yanında bir parça bağıyla ve kaya dibinde bağçesiyle ve bir parça bağıyla hasene 1 gurusu 1200.		
Kovanlık çayır gurusu 75.	Temir gazinin alt yanında çayır gurusu 136.	Hasandan alt çayır gurusu 30.	Kovanlığın alt yanında olan çayır gurusu 12.
Efendinin oğlundan alınan çayır gurusu 7.	Sağırdan alınan dağ yeri gurusu 24.	Efendinden alınan tarla gurusu 3.	Güger handan alınan tarla
Bekmirza ağanın on ili alt yanında tarla yeri gurusu 3.	Ablakandan alınan yer gurusu 2.	Devlet gaziden alınan tarla yeri gurusu 6.	Gene Devlet gaziden alınan tarla yeri gurusu 6.
Abdülfehtahtan alınan tarla yeri gurusu 6.	Kırınçekde bir kıt'a cariyeye gurusu 215.	Kuş yeri olur karşısında gurusu 4.	Albatro bir kıt'a cariyeye gurusu 100.
Sariç karından alınan tarla gurusu 24.	(?) halısı bir Çıfit gurusu 12.	Öc düşmesi gurusu 10.	Beyaz peşkir gurusu 4.
Bir köhne peşkir gurusu 1.	Küçük kahve ibriği gurusu 1.	Büyük kahve ibriği köhne gurusu 1.	Düren portatif fincan gurusu 2.
Üç cam fincan gurusu 1.	Kahve tabağı sim 20.	Baklava sinisi gurusu 11.	Kılara muteallık zahire anbarcı tereke ve kab cem'a gurusu 100.
El-mekan Mustafa gurusu 4.	Küçük el leğen ibrik gurusu 2.	Ceham ibriği gurusu 14.	İki bakır ... gurusu 4.
Bir ibrik gurusu 1.	İki yüz altı nukûd	Üzerine iki yüz gurusu ve saty sabah olub	

		harab olunmuştur.

Sayfa: 29

Suyut nâm cariyeye fehs guruş 90.	Kut el-karnem cariyeye fehs guruş 60.	Nur saba nâm cariyeye fehs guruş 45.	Asl mehle fehm guruş 524.
Tamranâm dögecek fehs guruş 50.	Birar nâm cariyeye fehs guruş 45.	Kutel nâmlı nâm cariyeye fehs guruş 60.	Zar fehs guruş 2.
Otuz sahan iki boş kabak alındı	Sekiz mereh tebsi on dört kabak baş küçük sahan havn bitaş fehs guruş 82.	... guruş 8200.	Otuz sekiz ayaklı sahan fehm hasene 45 guruş 34.
Kenarlık rakka 440.	Biri kızal altı kıbai bir sayı ayak rakka hasene 394 guruş 29.	İki nef'i kara rakka 90 guruş 5.	Bir tencere kızan kabak rakka 10 guruş 74.
İki güğüm sim 30.	Ceven ferah guruş 1.	Kahve elek sim 60.	Üç saban gelberi guruş 1.
Büyük şah ve on iki hakas guruş 14.	Güğümcü guruş 2.	Biroz nâm kazâk fehs guruş 45.	Biroz nâm kazâk fehs guruş 45.
Met'u nâm kazâk fehs guruş 45.	Vasıl nâm kazâk fehs guruş 45.	Balgeldi nâm kazâk fehs guruş 50.	Radul nâm kazâk fehs guruş 30.
Çoban kazâk fehs guruş 524.	Göreği kazâk hanım fehs guruş 50.	Sefer Ali nâm kazâk guruş 524.	Can nur nâm gulam fehs guruş 75.
Tamer ferman nâm	Nogay nâm terveş	Mahmur nâm	Kurret hevaca nâm

terveş fehm guruş 60.	fehm guruş 60.	terveş fehm guruş 60.	gulam guruş 75.
(?) ayak fehm guruş 30.	On dokuz akçe fehm guruş 374.		

Sayfa: 30

Halı fehs guruş 15.	Def'a küçük halı fehs guruş 13.	Seccade halı fehs guruş 3.	Allı çolva nâm guruş 5.
Perde guruş 3.	Bayırgül çarşafı kırmızılı beyazlı guruş 3.	Def'a beyaz kırmızılı guruş 2.	Def'a kırmızılı beyazlı ... guruş 3.
Def'a beyazlı yorgan guruş 6.	Def'a çarşafı ufak yorgan fehs guruş 2.	Kırmızılı beyazlı ufak yorgan guruş 4.	Def'a iki yorgan kırmızılı beyazlı guruş 4.
Def'a yorgan çarşafı guruş 3.	Def'a ... bare nefesli yorgan guruş 14.	Küçük sehade fehs guruş 4.	Üç baş yasdık guruş 14.
Def'a üç başı yasdık fehs guruş 14.	Def'a yasdık sim 20.	İki çatma yasdık fehs guruş 6.	Hakikat kırmızılı yasdık fehs guruş 8.
Beledi tevsik fehs guruş 2.	Merhem tevsik fehs guruş 2.	Def'a merhem tevsik fehs guruş 14.	Def'a tevsik fehs guruş 14.
Def'a iki çarşaf fehs guruş 2.	Merhem tevsik guruş 14.	Beledi tevsik guruş 20.	İki yasdık fehs guruş 1.
Gerek dilci fehs guruş 5.	Köhne ... iki guruş 1.	Teğtekli seccade fehs guruş 14.	Müstevhin ve gayri fehs guruş 1.
Sami cevga asyih	Üç yasdık yüz fehs	Bihak fehs guruş	Sandık köhne fehs

fehş guruş 5.	guruş 1.	14.	guruş 2.
Yeşil dokatlı kürek fehş guruş 25.	Tevsik daşlı iki mehmi bahası fehş guruş 3.	Antil beyaz sim 60.	Havr çenesi fehş guruş 2.
Köhne beyaz mukaddem fehş guruş 2.	Bir gece sim 20.	Yevmur börek fehş guruş 2.	(?) börek fehş sim 20.
Bert paresi sim 20.	Torve temiri sim 20.	Eski sanduk fehş guruş 2.	... kürek fehş guruş 60.
Kırk kayın guruş 18.	Kırmızılı gördür fehş guruş 18.	Altunlu kanca kıymet guruş 15.	Katır sanduk fehş guruş 6.
(?) köhne fehş guruş 2.	Sarı şal sim 20.	Teleşker sim 20.	Yoğun fehş guruş 1.
Dürölce guruş 2.			

Sayfa: 31

Numara: 138

Oldur ki Gazanfer nâm cura merhûm Kabil Çelebi zevcesi Ferište Beye'ye hibe ve teslim edüp ol dahi kabz ve kabul eylediği Mevlüd bin Karaođlan ve Yusuf bin Abdullah nâm kimesneler şehâdetleriyle sâbit olup kayd olundu.

Şühüdü'l-Hâl: el-mezbûrûn.

Numara: 139

Oldur ki mehr-i müeccel için kable'l-akd merhûm Kabil Çelebi Canbahar ve Afıtab nâm câriye verüp ba'dehû mezbûre Afıtab'ı bey' edüp mukabilinde Gülbahar nâm câriye verüp teslim ettiğine husûm mahzarında Mevlüd bin Karaoğlan ve Yusuf bin Abdullah ve Hasan bin Mevlüd Ali ve Can Ahmed bin ... Ali nâm kimesneler şehâdetleriyle sübûtu kayd olundu.

Şühûdü'l-Hâl: el-mezbûrûn.

Numara: 140

Oldur ki Rıdvan nâm kazâğı merhûm Kabil Çelebi zevcesinin bir kıt'a çayırını otuz altuna bey' edüp merhûm Rıdvan'ı otuz altun mukabilinde zevcesine bey' edüp merhûme Ferište dahi kabul ettiler ...Çelebi bin Mehmed Çelebi ve Mevlüd Ali bin Karaoğlan nâm kimesneler şehâdetleriyle sübûtu kayd olundu.

Şühûdü'l-Hâl: el-mezbûrûn.

Numara: 141

Oldur ki merhûm Alemşah metrûkâtı hesab olunup burada kayd olunup Abdullah Çelebi hissesi validesi Alemşah Beye metrûkâtından ...olunup kayd olundu.

Doru at bahasından hasene 10.	Kabil Çelebi zimmetinde hasene 15.	...vâki' zan çukur (?) hasene 9.	İki sahan kenarlı hasene 2.
Elek sim 60.	Kevgir sim 40.	Ütü sim 40.	Üç tabak bir curnat bir habeni guruş 1.
Resm Abdullah Çelebi sim 186.	Tecebbür alaca Abdullah Çelebi an teke mümtaza guruş 65.	Tecebbür alalı Abdullah Çelebi an teke el-am almıştır hasene 17.	

Numara: 142

Oldur ki merhûmeyn deyn-i ahire televvûtâtından ihraç olundu (?) yedine teslim olundu eşya beyah olundu.

Kırvalı en başı geçer hasene 23.	Hacıya tacı hasene 4.	Feral hasene 1 sim 10.	Soran arkalı hasene 4.
İki (?) hasene 1	Pancar guruş 1.	Ava beşer hasene	Hüre urca sim 30.

		3.	
Bir kulaç saman guruş 1.	Ayaklı sahan guruş 1.	Börek nüvesi guruş 1.	

Numara: 143

Selman Ağa tereke ibneteyn Bekmirza ve Candar (?) mumâileyhim an ve şer'i lakin mütereid ... (?) ve ... mumâileyh hanla olur ve el-şirak.

Sayfa: 32

(?) yazlık buğday guruş 14.	İthal alınmış buğday guruş 2.	Dört kulaç saman guruş 4.	Bir macar ken guruş 4.
Bey'adenmiş iki at guruş 45.	Kalebe guruş 6.	Sadahak odun guruş 6.	Eğer guruş 14.
Babunç guruş 1.	Doru at guruş 4.	Bekem eğercik sim 25.	Kazân sim 130.
Yasdık sim 15.	Kuzgunlu karında vak'a bir kuğu cariyeye guruş 9.	Yine kuzgunu karında vak'a bir kuğu cariyeye guruş 12.	Yine kuzgunluda vak'a cariyeye guruş 114.
Duyun-u konuda vak'a bir cariyeye hana ... deyû ... guruş 35.	Elimde vaki birincil on malum elimde var babunç guruş 60.	Üç zat-ı arz elimde vaki guruş 3.	Elimde vaki ... guruş 14.
Ağada vaki kalan guruş 3.	Şeberli bulgur sim 60.		

Numara: 144

Oldur kimerhûmeyn duyun-u sabite dinçli sabiteyi beyan olunur.

Ak Mehmed sabit sim 90.	Şahbaz nâm kemen sabit sim 200.	Bolat sabit sin 30.	Kızıl el çelebi sabit sim 180.
Mümessil hacı el-zihafında sabit sim 120.	Salih nâm sabit hasene 5.	Abdullah sabit sim 132.	Halil sabit hasene 2.
Mirza efendi hasene 2.	Bekir Gazi sabit sim 117.	Ruhi sabit sim 50.	Mehmed Efendinin sabit sim 50.
Hasan Halim sabit hasene 3.	Ansitu sare guruş 60.	... çevre guruş 60.	Hemze guruş 3.
Duhuta guruş 12.	Bir imal guruş 12.	Yine kuzgunluda vaki arz hasene 20.	Tebeş evli zemindir sabit hasene 6.
Bağçesi enide devmi zemin akçesi guruş 18.	Cortinin dili sabit hasene 2.	(?) vatan guruş 9424.	Duyun sim 4889.
Nesadeti sabit sim 80.			

Numara: 145

Oldur ki karşıma ... efendi zevci terevvütünde her samanlı davaya Vahide Han Mirza bin Kemal Mirza'yı tevlil iderek beş ibn Mehmed Han Kutlu Ali bin Abdullah nâm kimesnenn deyû vetati sabit olub kayd olundu.

Şuhûdü'l Hâl: Abdullah Efendi Zülfikar, Derviş Mehmed (?) ve gayri hüm.

Sayfa: 33

Numara: 146

Muhallefât-ı Yasin Çelebi ibn Mir Ahmed Çelebi an karye-i divan tereke zevcete ferişte (?) ve ibneteyn Sacid Han ve ebna Abdullah Han Çelebi valide eşi merhûm şer'i leşher hemadi olan (?) .

Resul Han (?) kazâk hasene 28.	Rayvan nâm kazâk hasene 20.	Celil nâm dük hasene 50.	Barseke nâm cariye hasene 8.
Canbike nâm cariye hasene 40.	Gülbahar nâm cariye hasene 20.	Üç çevre.	Börek.
Def'a bir çevre.	İki mer bir nacak.	Yüz altı sekiz ... keçi hasene 79.	Olan keçi teke hasene 224.
Dört kara öküz hasene 12.	Cebbar öküz hasene 3.	Kızıl öküz hasene 3.	İla cebbar hakr Abdullah hasene 6.
Bir cebbar kona ceyl hasene 2.	Konur kona ceyl hasene 2.	Cebbar tanne hasene Abdullah.	Ela tanne hasene 1.
Öküz ... sim 40.	Doru konan hasene 2.	Cuyun kıran guruş 24.	Köhne cuyun kıran guruş 14.
Büyük ibrik guruş 14.	Küçük ibrik sim 20.	Gügüm guruş 12.	Beş sahan guruş 5.
Börek tavası guruş 1.	Zimem ayaklı sahan guruş 1.	Zimem iki sahan kenarlı guruş 3.	Tava el sim 50.
Şamdan sim 60.	Kevgir sim 40.	Bağ tavası guruş 9.	Küçük tencere guruş 14.
Sabah dehri sim 40.	Ütü sim 40.	Üç tabak bir cürenhat bir cital guruş 1.	On iki vakiyye tebsi guruş 1.
On vakiyye tench	Def'a altı vukyye	Keçi sim 70.	Kaftan guruş 3.

guruş 24.	tench guruş 14.		
Ürce on altı (?) guruş 6.	Betmal buğralı guruş 6.	Avası adem guruş 1.	Betmal tarı guruş 3.
Üç şallı arış guruş 14.			

Sayfa: 34

Numara: 147

Oldur ki Keleş nâm hatun el-Hâc Osman tarafından vekil ettiği Mevlüd bin Zülfikar ve Mevlüd Ali bin el-Hâc Bay nâm kimesneler şehâdetleriyle ...kayd olundu.

Şühûdü'l-Hâl: Devlet Gazi el-ma'kul, Abdurrahman bin Hasan ve gayruhüm mine'l-huzzâr.

Numara: 148

Oldur ki Eşkol bin Sevinç Ali nâm kimesne Osman bin Hasan Atalık tarafından vekil ettiği Kablan bin Sefer bin Ali ve Bay Ali bin ...Ali nâm kimesneler şehâdetleriyle vekâleti sâbit olduğu kayd olundu.

Şühûdü'l-Hâl: Ali Efendi bin Süleyman Efendi, Ali Efendi bin Can Mehmed, Kâdî Efendi bin Seyyid Gazi, Abdülkadir Efendi, Mehmed Monla bin ..., Sun'u Çelebi bin Allahkulu, Mustafa bin Ahmed Efendi, Şahin bin Hacı ..., ...Abdülgaffar Efendi.

Numara: 149

Oldur ki Nurzade nâm hatun ve Ümmügülsüm nâm hatun tarafından Sun'ullah nâm hatunlar taraflarından vekil ettiği Ali bin Ayaz ve Göğüm bin Mısır Ali Bay nâm kimesneler şehâdetleriyle vekâleti bi't-taleb kayd olundu.

Şühûdü'l-Hâl: el-mezbûrûn.

Numara: 150

Oldur ki Şahin binti Arslan Atalık nâm hatun tarafından Aydabol ile dava ve husûmete Karaca bin Halil nâm kimesneyi vekil ettiler Göğüm bin Hızır Ali Bay ve Bekir bin Mehmed Halife nâm kimesneler şehâdetleriyle sübûtu kayd olundu.

Şühûdü'l-Hâl: el-mezbûrûn.

Numara: 151

Oldur ki Osman bin Hasan Atalık nâm kimesne kibelinden vekâleti sâbit olan Eşkol bin Sevinç Ali nâm kimesne mahfel-i kazâda Aydabol bin Hasan Atalık nâm kimesne mahzarında vekâleten ikrâr ve itiraf edüp müvekkilem mezbûr Osman benim babam metrûkâtı deyü aldığım mal cümle Aydabol nâm kimesnenin mülküdür benim alakam yokdur deyü ikrâr etmiştir deyü vekâleten ikrâm bi't-taleb kayd olundu.

Şühûdü'l-Hâl: el-mezbûrûn.

Numara: 152

Mevlûd Hâc bin Nursi Hâc bin Aslan, Bay Ali bin Mevlûd Ali bin bir sûff.

Kutlu İvan nâm dük hasene 20.	Kürk yorgan hasene 23 sim 100.	Sade otuz koyun hasene 15.	Nukûd hasene 23.
Yirmi kuzulu koyun hasene 20.	Konil kara bey hasene 6.	Cal tay hasene 2.	Kara küçük baytal hasene 2.
Doru konan hasene 3.	Konur konan öküz hasene 3.	Kara konan öküz hasene 3.	Cem'an hasene 100.

Numara: 153

Oldur ki Eşkol bin Sevinç Ali ve Hızır Ali bin el-Hâc ...nâm kimesneler şehâdetleriyle Melek Beye binti Hasan Atalık nâm hatun kıbelinden sulh ve ibraya vekâleti sâbite olan Süleyman Efendi bin el-Hâc Mehmed nâm kimesne mahfel-i kazâda Aydabol bin Hasan Atalık nâm kimesne mahzarında vekâleten ikrâr ve itiraf edüp müvekkilem mezbûre Melek bâlâda mestûr olan yüz altun kıymetinde olan emvâl olup kabz edüp bâkî Hasan Atalık metrûkâtında olan cemî'-i da'âvâdan ve yine Hasan Atalık zimmetinde olan doru at ve kırk beş altun nakid ve sâyir da'âvâda ibrâ ve iskât etti ba'de'l-yevm dava ve nizâ'ı yokdur deyü ibrâ ve iskât bi't-taleb kayd şude.

Şühûdü'l-Hâl: ...Monla ..., Şahin Efendi bin ..., Mustafa Efendi bin Ahmed Efendi, Mehmed Efendi bin ...

Sayfa: 35**Numara: 154**

Köhne sanduk sim 5.	Küçük bakraç sim 30.	İb sim 15.	Kazâk guruş 14.
Kütük guruş 14.	Havval mu'avatsim 60.	Zeyan peri mu'aşi sim 10.	İki çuval sim 25.
Fincan mu'atib sim 10.	İki fecir sim 15.	Diğer mal tahıl sim 40.	Zeytin ... sim 5.
Köhne tekne sim 5.	Def'a uzun tekne sim 5.	Köhne fecir sim 10.	Def'a fecir sim 15.
Tebevüt hakka sim 5.	Mertek tahta sim 40.	Kırmızı kama guruş 11.	Büyük burgu sim 50.
Taş çekmece sim 15.	Nukûd (?) guruş 10.	Kotil pençe guruş 2.	Hamse 278 guruş 3 sim 280.
Sim 36+30=66	... guruş 2.	Küçük seccade sim 30.	Bir keser guruş 4.

Kalp sim 60.	Kötek sim 30.	Kama gurusu 3.	Yaşmak sim 20.
Guruş 290 sim 26.			

Numara: 155

Oldur ki merhûm Şah Hüseyin hal-i hayatında ve kemâl-i sıhhatinde ikrâr ve itiraf edüp işbu havlu nısfı ve eski çatma hâne Ahmed Bey babasında mevrûs olan Ahmed Bey mülküdür deyü ikrâr eylediğine Mustafa bin Yusuf ve Mustafa bin Hüsrev nâm kimesneler şehâdetleriyle sübûtu kayd olundu.

Şühûdü'l-Hâl: Fahru'l-ulemâ ve'l-müdekkikîn izzetli ...Efendi hazretleri, kıdvetü'l-müderrişin Hızır Efendi, el-Hâc Gazi Hamamî, el-Hâc ...Efendi.

Numara: 156

Oldur ki Konak Moşe veledi Semi nâm Yahudi mahfel-i kazâda el-Hâc Abdülbaki bin Hızır Çelebi nâm mahzarında takrir-i güftar edüp Ba'lbek damağında vâki' şimâlen tarîk ve mer'a olan arz kubleten tarîk-i âmm şarkan Abdurrahman Çelebi ve garben Menhim nâm Yahudi ve Mehmed nâm kimesneler mülküne muttasıl olan bir kıt'a bağçe cemî'an eşcâr-ı müsmire ve gayr-ı müsmiresiyle ve tevâbi'-i levâhikiyle ve alacak ve sâyir tevâbi'yle mûmâ-ileyh el-Hâc Baki'ye seksen guruşa bâtten bey' edüp kabz-ı semen ve bi-mâ yelîku bi'l-akâr teslim-i mebî' eyledim ba'de'l-yevm mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ yeşâ ve yahtâr tasarruf eder dedikde ğibbe't-tasdîki's-şer'î mâ vaka'a kayd şude.

Şühûdü'l-Hâl: Musır Efendi bin Hızır Çelebi, Devlet Gazi bin Ma'kul, Ahmed Yazıcı bin Gazi Mehmed, el-Hâc Osman bin Mehmed, Mehmed bin el-Hâc ..., ve gayruhüm mine'l-huzzâr, Abdurrahman bin Hasan.

Sayfa: 36

Numara: 157

Gözlük sim 12.	Zagvan sekir sim 40.	Nacak sim 15.	Cekic sim 5.
Tasir sim 10.	Metal tarak sim 5.	Gözlük mu'kab sim	Tırnak bıçağı sim

		15.	20.
Cilbend sim 15.	Sim yoğun guruş 1.	Tuti sim 10.	Kalebe kızıl guruş 3.
... sim 10.	Eski sim 20.	Fetl sim 30.	Musir ... guruş 24.
... mehir kılıcı ... sim 40.	Azman sim 15.	İki kalıbdab sim 10.	Şişe sim 5.
Alca şerbet sim 20.	Yeni tabak sim 4.	... sim 14.	... sim 20.
Def'a köhne cilbend sim 5.	Üç nacak sim 40.	İki yastık sim 20.	İki ... sim 60.
... sim 5.	Kahve kemer sim 10.	Def'a köhne töşek sim 60.	(?) keçi sim 30.
Bir leğen sim 2.	İki ... guruş 2.	Şel sahan bir sade gırış 6.	Üç meze nebr sim 40.
Kıran tencere vakiyye ... guruş 3.	Gügüm ... köhne def'a guruş 2.	Küçük ... vakiyye guruş 14.	Def'a küçük tencere ... vakiyye guruş 1.
Arık guruş 1.	Küçük (?) kıran guruş 14.	Semudan sim 20.	İki çeren bir nacak sim 30.
Ocak ... sim 30.	Sekir sim 30.	Balta ... sim 390.	Def'a eğer sim 15.
İki mer bir tabak iki tabak sim 25.	Ağac Salı iki sim 40.	Ağac zavm sim 10.	Ağaç tehdi sim 10.
Ağaç tabak sim 5.	Bekmen sal sim 40.	İki nacak sim 10.	Artan sim 10.
Büyük el tavası sim 80.	Küçük tava sim 30.	Küçük şikak ocak sim 10.	Küçük kahve ... sim 5.
Keçi def'a sim 40.	... sim 60.	... sim 5.	Hazır divan sim

			10.

Sayfa: 37

Numara: 158

Oldur ki merhûm Azamet Süleyman Efendi'yi ...kesmeye vekil eylediği Mehmed Çelebi ...ve Ahmed Şah bin el-Hâc Koçkar nâm kimesne şehâdetleri ile sübûtu kayd şude. Tahrîren fi't-tarihi'l-mezbûr.

Şühûdü'l-Hâl: Abdurrahman Efendi el-kâdî bi-Karasu, Gözgül Atalık, Şahbaz Efendi, Usta Ömer en-nakkâş ve gayruhüm.

Numara: 159

Oldur ki Akbeye nâm hatunun zevci ...Mehmed nâm kimsne evime zâd ü zahîreden bir habbe komamışdır nafaka ve kisveye ziyade ihtiyâcım vardır nafaka takdîrin taleb ederin deyü taleb eylemeğin ehl-i hibre marifetleri ile yevmî dörder akçe nafaka takdir olunup mezbûre Akbeye'ye istidâneye izin verildi. Cerâ zâlike ve hurrire fi yevmi's-sâbi' min şehri-i Cümâdel'ûlâ li-sene semâne ve seb'în ve elf.

Şühûdü'l-Hâl: el-Hâc Abdûlbaki bin Hızır Çelebi, Abdurrahman Efendi bin Murtaza Efendi, Mehmed Efendi bin Şa'ban, el-Hâc Ali bin Yılkırkan.

Numara: 160

Oldur ki İbrahim nâm kimesne mahfel-i kazâda Receb nâm kimesne mahzarında ben işbu ...mezbûr Receb'den bağ bozumu va'de ile beş altuna iştirâ etmiş idim akçemi veriyor deyü bey'-i fesâdına mukirr olıcak bey' reddiyle hükm olunup kayd olundu. Fi't-tarihi'l-mezbûr.

Şühûdü'l-Hâl: Fahru'l-ulemâ Hızır Efendi el-müderris, Hasan Efendi bin ...el-müderris, Arslan Efendi el-imam.

Numara: 161

...Hüseyin bin Tanrıverdi ve terk zevce Gülşen ve ...Ahmed ve el-verâse munhasıra ileyhim.

Şühûdü'l-Hâl: el-Hâc Timur bin İlyas, el-Hâc Mustafa bin Mehmed, el-Hâc ...bin Eş'al Efendi, Hasan bin Muslu, Mehmed bin el-Hâc Bâkî, Tükî bin Zülfikâr ve gayruhüm mine'l-huzzâr.

Numara: 162

Lede'l-cîrân malumü'l-hudûd havlû ve bir bab fevkânî ev guruş 90.	Kutlu Ayak nâm câriye guruş 54.	Cital icel çal cevga kürek guruş 9.	Mal Londra cevga guruş 74.
Cital ikinci (?) guruş 24.	Seccade halı guruş 24.	Kelime kalemi guruş 14.	Yorgan çarşaf guruş 14.
Def'a yorgan çarşaf guruş 14.	Kırmızılı ihram guruş 1.	İbram kürek guruş 1.	Demir tevsik guruş 11.
Kök hevası tevsik guruş 14.	Şamil cevga guruş 14.	... sim 60.	Kırmızılı yasdık ve def'a köhne guruş 1.
Beyaz yasdık küçük yasdık guruş 4.	Köhne yorgan guruş 4.	Köhne tekne guruş 4.	Köhne cadır guruş 2 sim 20.
Yağmurluk guruş 2 sim 20.	Tepsili börek sim 20.	Eğer levazım guruş 24.	Odun köhne kelime sim 50.
Def'a niğar tekne guruş 11.	Yasdık ... sim 30.	... Mehmed sim 20.	İddia sim 20.
... divan guruş 24.	Kubur divan sim 5.	Divan guruş 2.	Kelâm ... yeri guruş 5.
Eski bir nâmlı sim 20.	Her divan kağıd sim 10.		

Sayfa: 38

Numara: 163

Şehâdet-i şer‘iyye eyleyüp ve yine mezbûr Abdurrahman Çelebi Azamet el-müteveffa ve Aliş Hoca meblağ-ı merkûm on iki altunu tarih-i kitabdan yedi ay mukaddem devr-i şer‘î eylemişdir deyü ikrârına şehâdetleri kayd şude.

Şühûdü’l-Hâl: el-mezbûrûn.

Numara: 164

Oldur ki Seyfî Efendi meclis-i şer‘de Süleyman Efendi mahzarında takrir-i dava edüp işbu Süleyman Efendi mezbûre Halime’yi Azamet el-müteveffâya tezvîc murad eylediklerinde mezbûr Süleyman Efendi gelüp malın kesildiği zamanda bir esir verecek olup mehr-i mu‘accelden olmuşdur sual olunup ihkâk-ı hakk muradıdır dedikde ğibbe’s-sual mezbûr Süleyman Efendi kendinin vekâletine ve esir-i mezkûru şartayne inkârından sonra müdde‘î mezbûrun davasını mübeyyine beyyine talep olundukda ahrâr-i müslimînden Bayram Ali el-Hâc bin Sefer Sûfî li-ecli’ş-şehâde hâzır olup alâ vefki’l-mes’ûl edâ-i şehâdet-i şer‘iyye eylediği kayd şude. Fi’t-tarihi’l-mezbûr.

Şühûdü’l-Hâl: el-mezbûrûn.

Numara: 165

Oldur ki İslam Dede el-müteveffânın bint-i sağîresi Rukiye’ye karye-i Boğasla sâkinlerinden İsa bin Siyavuş kıbel-i şer‘den vasî nasb olunup sağîre-i mezbûrenin emvâlinde beş bin dokuz yüz sim-i hanî vasiyy-i mezbûrun yedine teslim olunup ribhinden yevmî ikişer akçe nafaka ve kisvesi için takdir olunup kayd şude. Tahrîren fî evâyl-i şehr-i Cümâdel’ûlâ li-sene 1078.

Şühûdü’l-Hâl: fahru’l-ulema Abdurrahman Efendi el-kâdî bi-Karasu, el-Hâc Abdûlbaki en-nakkaş, Meski Çelebi el-ma‘ruf, Abdülhalim Ağa bin Mustafa Ağa ve gayruhüm.

Numara: 166

Oldur ki Cihanşah binti Ahmed Ağa tarafından nehr-i Ba‘lbek’de Taş Köprü kurbunda vâki‘ inde’l-ahali malumûl-hudûd Mortahay Yahudi’nin bağını iştirâ ve

kabza zevci Mustafa Efendi bin Mevlüd Efendi'yi vekil eylediği Abdurrahman Çelebi bin Receb ve Hüsrev bin Abdullah nâm kimesneler şehâdetleri ile sübûtu kayd şude. Fi't-tarihi'l-mezbûr.

Şühûdü'l-Hâl: el-mezbûrûn.

Numara: 167

Oldur ki Yahudiyandan Mortahay veledi İsak mahfel-i kazâda Mustafa Efendi bin Mevlüd Efendi mahzarında takri-i kelâm ve ta'bir ani'l-merâm edüp nehr-i Ba'lbek'de Taş Köprü kurbunda vâki' bağ-ı memlûkümü ki hudûdu beyan oluna kubleten Zekeriya mülküne ve şarkan Çabarşulam mülküne ve şimâlen mezbûr Mustafa Efendi mülküne ve garben (?) mülküne müntehiyedir işbu hudûd-i erba'a ile mahdûd bağımı eşcâr-ı müsmire ve cemî'-i hukûk-i merâfıkıyla nısfını mezbûr Mustafa Efendi'ye ve nısf-ı âharını mezbûr efendinin müvekkilesi Cihanşah Beye'ye elli guruşa bey' ve alâ mâ yelîku bi'l-akâr teslim eyledim ve semen-i merkûmu bi't-tamam ahz ve istîfâ eyledim ve mezbûr efendi dahi kendi nefsinden asâleten ve mezbûre Cihanşah Beye'den vekâleten kabz ve tesellüm eyledi ba'de'l-yevm mülk-i mahdûd-i mezbûr efendinin ve mezbûre müvekkilenin mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ yeşâ tasarruf eder dedikde ğibbe's-sual mezbûr Mustafa Efendi mukirr-i merkûmu ikrâr-ı meşrûhunda min evvellihî ilâ âhîrihî tasdîk edicek sıhhat-i bey' ve şîrâ' mukarrere olup mâ vaka'a alâ vukû'ihî ketb olundu. Tahrîren fi'l-mezbûr.

Şühûdü'l-Hâl: fahru'l-ulemâ Hızır Efendi el-müderriş, Abdurrahman Efendi el-kâdî bi-Karasu, el-Hâc Abdülbaki en-nakkaş, Abdülhalim Ağa bin Mustafa Ağa ve gayruhüm mine'l-huzzâr.

Numara: 168

Oldur ki Azamet el-merhûmun eytâmı Selamet ve Adil ve Asiye için ammileri el-Hâc Koçkar kıbel-i şer' den vasî nasb olunup valideleri Sevimis nâm hatundan mal-ı mevrûsları merhûm Azamet zimmetinde mezbûr Selamet ve Adil'in yüz üçer guruş ihrâc olunup ve Asiye'nin merhûm mezbûr zimmetinde kırk guruş deyni ihrâc olunup ve bâkî emvalden mezbûr Selamet ve Adil'in hisse-i şer' iyyeleri ikişer yüz ellişer guruş ve mezbûre Asiye'nin yüz yirmi beş guruş olup ve Devlet nâm câriye Mevlüd nâm oğlu ve Bayram Beye nâm kızı ile eytâm-ı mezbûrenin validesinden

mevrûslar olup ve mezbûr esirlerden hisseleri Asiye ve Selamet ve Adil'e ale's-seviyye hisse olunup vasiyy-i mezbûr yedine teslim olunduğu kayd şude.

Şühûdü'l-Hâl: Abdurrahman Efendi el-kâdî bi-Karasu, Şahbaz Efendi el-müderris, Gökgöz ...el-ma'ruf, Seyfi Efendi el-ma'ruf ve gayruhüm mine'l-huzzâr.

Sayfa: 39

Numara: 169

Kutu sim 5.	Yasdık sim 3.	Ağaç sini sim 15.	Keçi yünü sim 30.
Sanduk sim 15.	Tulum sim 2.	İki vasıta sim 2.	El sanduğı sim 3.
Yarım batın buğday hasene 2.	Yarım batın varil sim 80.	... sim 6.	Üç varil sim 60.
Beş çuval sim 50.	Saşa bikeden ülserli buğday sim 120.	... minder sim 60.	Hasır sim 8.
Ahmed Ağa kazâğı zimmetinde sim 70.	Çoban Hasan zimmetinde sim 140.	Tire tar hanında sim 140.	Çoraş ... sim 320.
Çomak ov Ali handa sim 90.	Abdülveli çelebide sim 9.	Koyaşda sim 120.	Çevre sofide sim 80.
Çevre oğlu Şabanda sim 120.	Köki oğlu canıda sim 9.	Divan günide elmasda sim 140.	Sarı sim 180.
Derv şeyda sim 140.	Derin Alide sim 140.	Dik derin Alide sim 140.	Doğumda sim 140.
Geçiktede sim 140.	Kara dünün hasene 6.	Hacı ... sim 1200.	Üzerine ... olunur nukûd gurusu 30.
Arancıda harab hatim han gurusu 2.			

Numara: 170

Oldur ki efendi hazretlerinin aidesi ve ... eşya beyah olunur.

Menla Mustafa sim 115.	Yine menla Mustafa gurus 3.	Mesken Halil gurus 3.	Efendi hazretlerinin gönderileri sim 1000.
Kök gözatlığa iryal-i ihvan sim 850.	Yine Mustafa gurus 8.	Veli ile dir sim 30.	

Numara: 171

Oldur ki Sakine binti Bay Mehmed tarafından Azamet el-merhûmun metrûkâtından davaya Abdurrahman Çelebi bin Ahmed Efendi ve Ahmed Molla bin Mehmed nâm kimesneler şehâdetleri ile Rahmet Efendi'yi tevkîlinin sübûtu kayd şud. Tahrîren fi evâhır-ı şehr-i Rebî'ul'âhir li-sene semân ve seb'în ve elf.

Şühûdü'l-Hâl: Süleyman Efendi el-hatib, Abdüllatif Çelebi bin el-Hâc Remmâş, el-Hâc Sefer Efendi el-maruf ve gayruhüm mine'l-huzzâr.

Numara: 172

Oldur ki Kobasar nâm zimmi meclis-i şer' de el-Hâc Abdülhalim mahzarında üzerine dava edüp işbu Abdülhalim ...yetmiş akçe ücret ile bir fiçı hamrı Nehr-i Kaçı'dan Bağçesaray'a geçürmeye kendisi veya oğlu geçürmek şartı ile icâreye dutmuş idim mezbûr el-Hâc mesfûr fiçiyı kazâğının eline verüp yolda hamrımı zâyî' eyledi ihkâk-ı hakk muradımdır dedikde ğibbe's-sual mezbûr Abdülhalim el-Hâc şart-ı mezkûra inkârından sonra müdde'î mezbûrun davasını müsbite beyyine taleb olundukda beyyineden âciz olup ba'de't-tahlîf mûcebiyle hükm olunduğu kayd şud. Fi't-tarihi'l-mezbûr.

Şühûdü'l-Hâl: el-mezbûrûn.

Numara: 173

Oldur ki Zeyneb binti Dosay tarafından Azamet el-müteveffânın metrûkâtından davaya sulbî oğlu İbrahim Çelebi'yi vekil eylediği Mehmed Gazi bin ...ve Abdullah Halife bin Ebubekir nâm kimesneler şehâdetleri ile sübûtu kayd şud. Fi't-tarihi'l-mezbûr.

Şühûdü'l-Hâl: el-mezbûrûn.

Numara: 174

Oldur ki vekil-i mezbûr İbrahim Çelebi meclis-i şer' de vasiyy-i mezbûr Süleyman Efendi ve Seyfi Efendi mahzarlarında takrir-i dava edüp Azamet el-müteveffâyâ tarih-i kitabdan yedi ay mukaddem müvekkile-i mezbûrem on iki altun devr-i şer'î ile verüp üzerinde vâcibü'l-edâ deynidir ihkâk-ı hakk muradımdır dedikte ğibbe's-sual mezbûrân meblağ-ı merkûm on iki altun deyni olduğuna ve devrine inkârından sonra müdde'î mezbûrun davasını müsbite beyyine taleb olunduktan ricâl-i müslimînden Abdurrahman Çelebi ve Mehmed bin Arslan nâm kimesneler li-ecli's-şehâde hâzırân olup müteveffâ-yı merkûm zimmetinde mezbûrenin on iki altun vardır deyü edâ-i

Sayfa: 40**Numara: 175**

Oldur ki Bektaş Avcıbaşı İbrahim nâm kimesne mahzarında üzerine dava edüp işbu İbrahim ve kâyim-i makam Mustafa Ağa zamanında cürm isnâd olunup on altı guruş almış idi ba'dehû kâdî huzuruna beni getirüp meblağ-ı merkûmu benden tazmîn eylemiştir sual olunsun dedikte ğibbe's-sual İbrahim el-mezbûr dedi ki zikr olunan on altı guruşu benden mezbûr Avcıbaşı alup ondan dava eylediğimde benden meblağ-ı merkûm guruşu ahzine inkâr eyleyüp ba'de'l-isbât zamânı ile hükm eylemiştir mukabele edicek mezbûr Avcıbaşı minvâl-i meşrûh üzere inkârına ve ba'de'l-isbât zamânı ile hükm olduğuna mukir olıcak mezbûr İbrahim'in halâsı ile hükm olduğuna kayd şud. Tahfîren fî evâhır-ı Rebî'ul'âhir li-sene 1078.

Şühûdü'l-Hâl: Fahru'l-ulemâ Es'ad Efendi, el-Hâc Ali eş-şehîr bi-Yılankırkan, ve İsmail Efendi el-ma'ruf ve gayruhüm mine'l-huzzâr.

Numara: 176

Oldur ki Ahmed bin Abdullah mahfel-i kazâda İsak veledi David mahzarında üzerine dava edüp işbu hâzır fi'l-meclis Rusiyyü'l-asıl Gülzaman nâm câriyeyi mezbûr İsak Yahudi'den yüz otuz guruşa iştirâ etmiş idim ve başının tepesinde tüysüz yeri olup hîn-i akidde kelden değildir karhadan olmuşdur deyü kel olmamak şartı ile iştirâ eylemiş idim Hâlen keli zâhir olup emânete vaz' eyledim sual olunup reddi matlubumdur dedikde ğibbe's-sual mezbûr İsak hîn-i akidde kel olmamak şartı ile bey'ine münkir olup min külli ayb bey' etmişimdir deyü mukabele edicek müdde'î mezbûrun şart-ı mezkûr ile iştirâsını müsbite beyyine talep olundukda beyyineden âciz olup mezbûr Yahudi'ye tahlîf olunup bey' ve şirânın sıhhati ile hükm olunup kayd şud. Tahrîren fi evâhır-ı seher-i Rebî'ul'âhir li-sene semâne ve seb'în ve elf.

Şühûdü'l-Hâl: Fahru'l-ulemâ Abdülcemil Efendi el-müftî, Hasan el-müteveffâ, el-Hâc İtminan Ağa ve gayruhüm mine'l-huzzâr.

Numara: 177

Yeşil ... kaftanı hasene 5 sim 20.	Kuşak sim 60.	Beyaz zıbın sim 4.	Tavşan kürek hasene 1.
Nefti cevga hasene 5 sim 40.	İki gömlek sim 100.	Herkez ... sim 10.	Nefti kızan sim 60.
Demidü şinik hasene 1.	Bıçak sim 20.	İki köhne yasdık sim 60.	İnce minder sim 22.
İki keçi sim 60.	Yangelci hasene 5.	Tırkeş sim 40 hasene 1.	Eğer hasene 1.
İki köhne eğer vasıta sim 40.	Bağ tavası hasene 5 sim 20.	Kir tekne hasene 3 sim 40.	Kavkabım hasene 1 sim 30.
Büyük çeren kazân hasene 3.	Diğer çeren kazân sim 80.	Köhne çeren tekne sim 32.	Köhne bakır kazân sim 60.
El tavası sim 30.	Bakır ... sim 60.	İbrik sim 60.	Sahan sim 80.
Kabaklı sahan	Küçük sahan sim	Havan hasene 1.	İki sekir sim 60.

hasene 1.	30.		
Büyük sac ayak sim 30.	Örtü sac ayak sim 20.	Küçük sac ayak sim 15.	Üç meze tebsi sim 30.
Yan taşı sim 12.	Köhne leğen sim 30.	Torna kalıbıyla sim 80.	İki balta sim 25.
Büyük burgu sim 15.	Küçük burgu sim 10.	Satır sim 10.	Üç çalgı sim 60.
Bu kav sim 20.	Dört revak sim 8.	Burgu sim 8.	(?) sim 80.
Közü sim 10.	İki küçük burgu sim 2.	İki (?) sim 10.	Niş sim 10.
Masa sim 6.	Küvez sim 30.	Kazılı balta sim 20.	... içinde ... sim 10.

Sayfa: 41

Sekiz kulaç sahan guruş 12.	Altı kulaç kura guruş 4.	On macaar varil guruş 3.	Buğday macar guruş 12.
Çavdar macar guruş 5.	Bir macar arba alatı ile guruş 60.	Kula at guruş 30.	Kare ... guruş 71.
Kulatlı demirli beye guruş 24 sim 1.	Kulatlı sarı alem beye guruş 6 sim 1.	Kulatlı kök beye guruş 6 sim 1.	Elli ayak kare baytal guruş 74 sim 1.
Ciren tay guruş 21 sim 1.	Kök tay guruş 2 sim 1.	Doru tay guruş.	Sarı elli dünün guruş 74.
Kara öküz guruş 6.	Ala öküz guruş 6.	Sarı öküz kaşka guruş 21.	Kızıl boğa guruş 3.
Kart kara öküz	Kırç öküz sim 300.	Buzağı sim 60.	Almaş nâm kazâk

guruş 3.			guruş 60.
Parsek nâm cariye guruş 524.	Buldu nâm gulam guruş 224.	Bayram bike nâm don guruş 30.	Büyük kara öküz guruş 74.
İki kara öküz guruş 74.	Cebbar boğa guruş 3 sim 60.	Kızıl cebbar öküz guruş 5 sim 20.	Kızıl kotancaça öküz guruş 2 sim 20.
Kara kotanca hasene 14.	Kara cebbar kotanca hasene 14.	Kızıl kaşka tanne hasene 1.	Elli koncı hasene 14.
Kara tanne hasene 1.	Kızıl tanne hasene 1.	Kara kaka tanne hasene 1.	İki kara alaca tanne hasene 2.
Kızıl elli ... tanne hasene 1.	İki kara elli sığır hasene 7.	Konur cebbar sığır hasene 34.	Kara elli bevin sığır hasene 3.
Konur sığır hasene 21.	Kızıl sığır hasene 34.	Kaba kaşka sığır hasene 34.	Gerek sığır hasene 34.
Konur sığır hasene 2.	Çal dünün hasene 5.	Sarı kotan hasene 4 sim 1.	Karin iktacıda vakı'a razı ver'adan hisse hasene 36.

Numara: 178

Oldur ki Halim binti Seyfî Efendi tarafından zevci merhûm mezbûr ... davaya ve hisse şer'iyesini ... Ahmed Şah ibni el-Hâc koçtar ve çevre sofi ve müstecab nâm kimesneler şehâdetleri ile mezbûr Seyfî Efendi tevkilinin sübütü kayd şude seher bir evahir-i rebî'ü'l ahir ... ve elf.

Şuhûdü'l Hâl: Süleyman Efendi ... , Ali Efendi bin Mustafa, ... Ali, Şahin Efendi el-müderri ve gayrihüm.

Numara: 179

Oldur ki merhûm mezbûrun ibneteyn mir selamet ve Adil ve Asiye için Süleyman Efendi ... ve sayfi el-meclis nasb olunub kayd olundu ... el-mezbûr.

Şuhûdü'l Hâl: Ali Efendi el-sam, Bolat bin (?), Şahbaz Efendi el-müderriş ve gayrihüm.

Numara: 180

Karye-i kapaça kara vakı'a bir pare razı burgu hasene 10.	Karye-i çar gözde vakı'a arz-ı miri hisse hasene 30.	Vedâş üç yüz elli üç iran cümle karaltı ile ... hasene 18.	Batman üç ... buğday hasene 7.
Onar batman hasene 24.	İki batman sesli davul hasene 4 sim 45.	Elli kulaç saman hasene 3.	Üç kulaç saman hasene 3.
Beş kulaç kura hasene 24.	İki buçuk kulaç tezek hasene 1.	Macar alalı ile hasene 1.	... sim 60.
Çeren kazân sac ayağı ile hasene 2.	... kılıç ... hasene 1.	Çalgı sim 30.	Toliç sim 4.
Çot sim 8.	Burgu sim 8.	Çabçek sim 20.	... sim 10.
Keli sim 10.	İki kale sim 15.	İki çalık sim 15.	Üç tekne sim 6.
... sim 10.	Elek ma'a çeltik sim 5.	On beş kaz sim 100.	On beş tavuk sim 56.
Gürel tavuk sim 70.	Buyunsa sim 10.	Agiş nâm ... hasene 10.	Dört gürel (?) hasene 20.

Sayfa: 42

Numara: 181

Oldur ki Mustafa bin Ramazan Mehter mahfel-i kazâda Abbas bin mahzarında üzerine dava edüp işbu Abbas çingene benim kaftanımı yırttı şer'an hakkımı talep ederim dedikde ğibbe's-sual Abbas el-mezbûr inkâr ile cevap verüp davasına muvâfık beyyine talep olundukda beyyineden âciz olup ba'de't-tahlîf halâsı kayd şud. Tahrîren fî evâsıt-ı Rebî'ul'âhir li-sene 1078.

Şühûdü'l-Hâl: Ivaz Kethüda, Mehmed Ağa, Avcıbaşı, kâim-i makam Ağa Hazret Han ve gayruhüm mine'l-huzzâr.

Numara: 182

Oldur ki tüccardan İbrahim Beşe mahfel-i kazâda Mehmed bin Mehmed Efendi mahzarında üzerine dava edüp mezbûr Mehmed'e Rusiyyü'l-asıl bir câriyemi işbu hâzır fi'l-meclis çukadan altmış endâze çukaya bey' eylemiş ve lakin mesfûr çuka ...deyü vermişdir pazarımız ...olmak üzerinedir Hâlen çuka ...olmadığı malumum oldu istirdâd muradımdır dedikde ğibbe's-sual Mehmed el-mezbûr minvâl-i meşrûh üzere bey'ine mukirr olup mesfûr çukanın ...olmasını şartlarına inkâr edicek müdde'î mezbûrdan şart-ı mezkûrunu müsbite beyyine talep olundukda beyyineden âciz olup ba'de't-tahlîf bey' ve şîrânın sıhhati ile hükm olunup kayd olundu. Tahrîren fî evâsıt-ı Rebî'ul'âhir li-sene 1078.

Şühûdü'l-Hâl: Helvacı Abdullah, Rıdvan Sûfî bin Abdullah ve gayruhüm mine'l-huzzâr.

Numara: 183

Oldur ki Hüseyin bin Seyyid Hüseyin mahzarında takrir-i kelâm edüp mezbûr Seyyid Hüseyin'in zimmetinde olan yüz akçe deynini on beş günde vereyim deyü vadi kayd şud. Tahrîren fî'l-yevmi'l-hâmîs aşera min şehr-i Rebî'ul'âhir li-sene 1078.

Şühûdü'l-Hâl: kâ'im-i makam ağa, Abdülhalim Ağa bin Mustafa Ağa.

Numara: 184

Oldur ki Seyyid Gazi bin Kasım Sûfî mahfel-i kazâda Ahmed bin Bayram mahzarında takrir-i dava edüp işbu Ahmed beni günde üçer akçe vermek üzerine

icâreye dutup otuz dört gün hizmet eyleyüp ücretimi vermiyor sual olunup ihkâk-ı hakk olunması matlûbundur dedikde ğibbe's-sual minvâl-i meşrûh üzerine mezbûr Seyyid Gazi icârete dutup yirmi sekiz gün istihdâmına mukir olup cem'an seksen dört akçe olup meblağ-ı merkûmu edâsıyla hükm olunup kayd olundu.

Şühûdü'l-Hâl: Usta Ali, Mehmed Ağa, Abdülhalim Ağa bin Mustafa Ağa ve gayruhüm mine'l-huzzâr.

Numara: 185

Azamet ve Terk ibneyni Selamet ve Âdil binti Âsiye ve zevce Halime ...ve'l-verâsetü munhasıra ileyhim.

Muhallefât-ı şuri'a li-ketbi metrûkâtihî fi evâhır-ı şehri Rebî'ul'âhir li-sene 1078.

İki çift çatma hâne ve bir aranı (?) ile ve çatma hanbar ma'a havlu yurt yeri ile ve bir ...hâne ...ile guruş 90.	Hâne-i merkûmenin cânib-i garbisinde vâkı'a harman yeri guruş 7.	Ve hâne-i merkûmenin taraf-ı şimâlinde vâkı' bağ ve bağçe guruş 600.	Sığır kışlası ve daş havlusu ...guruş 20.
Değirmen kurbunda vâkı'a malumetü'l-hudûd çayır guruş 300.	Ve Cantak'da vâkı'a arzı kırk beş ...arazi-i mezra'a Âdil guruş 13.	Hediyesi kelâm-ı şerif guruş 5 Selamet.	Nehirkaçı ...vâkı'a ma'lûmetü'l-hudûd arazi-i mezra'a binti guruş 13.
Altunayar kurbunda vâkı'a bostanlık bir kıt'a arz guruş 1.	Karadağ'da ...üç humusu guruş 4.	Kutlu Devlet nâm câriye ma'a veledihâ guruş 65.	Muzaffer nâm gulâm guruş 45.
Büyük pekmez tavası guruş 8.	Küçük tava guruş 6.		

Sayfa: 43

Numara: 186

Mikdarı terk-i dava eylediklerine mukirr olıcak dava-i mezkûrun adem-i semâ'ı ile hükm olunduğu kayd şud. Tahrîren fî mâh-ı Rebî'ul'âhir sene 1078.

Şühûdü'l-Hâl: İslam el-bevvâb, İbni Ali el-muhzır ve gayruhüm mine'l-huzzâr.

Numara: 187

Oldur ki Zahide binti Mehmed'in mükâtebesi Maroşka nâm câriyesi mâh-ı Rebî'ul'âhir'in on birinci günü iki altun kitâbet akçesini edâsı kayd şud. Tahrîren fî mâh-ı Rebî'ul'âhir li-sene 1078.

Şühûdü'l-Hâl: el-mezbûrûn.

Numara: 188

Oldur ki mezbûre Zahide mükâtebesi Maroşka mahzarında ikrâr ve itiraf edüp işbu Maroşka'yı yüz doksan altun vermek üzerine kitâbete gitmiş idim elli altı altunu ahz eyleyüp bâkîsi zimmetinde bâkî kalmıştır dedikde ğibbe't-tasdîki'ş-şer'î kayd şud. Tahrîren fî'l-yevmi'l-hâdî aşera min mâh-ı Rebî'ul'âhir li-sene 1078.

Şühûdü'l-Hâl: Gazi Efendi el-müderriş, Usta Ömer en-nakkâş, İbni Ali bin ..., Usta ...ve gayruhüm mine'l-huzzâr.

Numara: 189

Oldur ki mukâtebe-i mezbûrenin meblağ-ı merkûm iki altunu edâ eylediği günden sonra sekiz gün mürûrunda bir altun dahi verecek olmuştur.

Şühûdü'l-Hâl: el-mezbûrûn.

Numara: 190

Oldur ki bundan akdem merhûm olan Yusuf Ağa'nın varisi ve mu'takı olan Ali bin el-Hâc Veli nâm kimesne mahfel-i kazâ-i lâzımü't-tevkÎrde izzetli ve sa'âdetli Han hazretlerinin vekili olan Ali bin Ayaz nâm kimesne mahzarında ikrâr ve itiraf edüp müşârun-ileyh Han hazretlerine merkûm el-Hâc Yusuf malından üç yüz on altı guruş geçüp mezbûr üç yüz on altı guruşu bi't-tamam edâ edüp işbu (?) Ali Beşe yedinden ahz ve istîfâ ettim ba'de'l-yevm mezbûr Han hazretlerinde bir habbe hakkım

kalmayup bâkî el-Hâc Yusuf metrûkâtına müte'allik cemî' da'avâdan müşârun-ileyh Han hazretlerinin zimmetini ibrâ ve iskât eyledim deyü ikrâr ve ibrâ talebi ile ibrâsı bi't-taleb kayd olundu. Fî şehri Rebî'ul'âhir li-sene 1078.

Şühûdü'l-Hâl: fahru'l-ulemâ (?) Efendi bin Abdülhalim Ağa, el-Hâc Neccar bin Kara (?), Ali Beşe bin Mehmed, el-Hâc Mustafa bin Abdullah dellâl, Es'ad el-Hâfiz el-imam, Şah Mehmed bin Halim ve gayruhüm mine'l-huzzâr.

Numara: 191

Bâ'is-i tahrîr-i kitab-ı şer'î budur ki Osmancık kazâsı sâkinlerinden Şeyh Mehmed Efendi bin Ömer bin Şa'ban ve Serdar Veli Beşe bin Hasan bin Yusuf nâm kimesneler nakl ve tahvil için mahall-i cerh ve ta'dîle li-ecli's-şehâde meclis-i şer'a hâzîrân olup kasaba-i mezbûreden olup tarih-i kitabdan on dört sene mukaddem ticaret tarîki ile Gözli nâm kasabaya varup onda sâkin iken bi-emrillâhi ta'âlâ fevt olan Rusiyyü'l-asıl el-Hâc Yusuf bin Abdullah nâm gulâm işbu hâmilü'n-nakli's-şer'î yine kasaba-i mezbûre kal'ası mustahfizlarından el-Hâc Veli bin Dizdar el-Hâc Ali'nin abd-i memlûkü olup verâseti sulbî oğlu Ali'ye munhasıradır gayrı varisi olduğu malumumuz değildir bu hususa bu minvâl üzere şahidleriz şehâdet dahi ederiz deyü her birleri şehâdet-i şer'iyye eylediklerinde isra riayet-i şerâyiti'l-kabul şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâkı'a olduktan sonra hakikatü'l-Hâl ve masdûkatü'l-makâl ğibbe't-taleb ve's-sual âlim-i rabbânî ve fâzıl-ı hamedânî bi'l-fiil kasaba-i mezbûrede hâkim-i şer'at-ı garrâ olan fazîletli efendi hazretlerinin nâdî fezâyil karîn izzet rehînlerine ve sâyir bu sahîfe mazmûn-i sahîha mecâlis-i şerîfelerine vusûl bulan usûl ve nüvvâb ve hâkim-i âlî cenâb hazerâtının mehâfil-i refî'alarına inhâ olundu lede'l-vusûl eltâf-ı aliyyelerinden me'mûl ve mes'ûldür ki telakkî bi'l-kabul ve amel bi'l-medlûl buyurulup indallâhi'l-meliki'l-celîl nâ'il-i ecr-i cezîl olalar ve alâ zâlik vaka'a'l-istişhâd ve't-tahrîr fi'l-yevmi's-sânî ve'l-ısrîn min şehri Muharrem el-harâm li-sene semâne ve seb'în ve elf.

Şühûdü't-tarîk: Fazlı Bey bin Ömer Bey, Mustafa bin el-Hâc Hasan, menhiyyü hâze'l-kitâb ile'l-meclisi'l-müstetâb Kasım el-kâdî bi-Osmancık.

Şühûdü'l-Hâl: Muslu bin Abdülhalim Ağa, el-Hâc Mehmed bin Karagöz, Ali Beşe bin Mehmed, el-Hâc Muzaffer ed-dellâl, Es'ad el-Hâfiz el-İmam, Şah Mehmed bin Hakim ve gayruhüm mine'l-huzzâr.

Sayfa: 44

Numara: 192

Oldur ki Mehmed Giray Han hazretlerinin ortacı ...Elmas Bim tarafından Abdülbaki Ağa bin Mustafa Ağa'nın Nehru'l-mâ'da vâki' bağıını iştirâ ve kabza Hasan bin Hüseyin ve Kadir bin Ecder Han nâm kimesneler şehâdetleri ile Ramazan Ağa'yı tevkîlinin sübûtu kayd şud.

Şühûdü'l-Hâl: Halil Efendi bin Kurd, Abdurrahman Çelebi, Abdülhalim Ağa bin Mustafa Ağa, el-Hâc Ali bin Murtaza, el-Hâc Handan bin Abdullah.

Numara: 193

Oldur ki Abdülbaki Ağa bin Mustafa Ağa mahfel-i kazâda Elmas Bim tarafından emr-i âti'l-beyâna mezbûreyi marifet-i şer'iyile ârifân olan Hasan bin Hüseyin ve Kadir bin Ecder Han nâm kimesneler şehâdetleri ile vekâleti sâbite olan Ramazan Ağa mahzarında takrîr-i kelâm edüp Nehru'l-mâ'da vâki' bağıını ki hudûdu beyan oluna kubleten tarîk-i âmm ve büyük bayır ve şarkan düş bağçesine ve şimâlen mâ-i câri ve garben Veli Şah Bey bağına müntehiyedir işbu mahdûd bağıını eşcâr-ı müsmire ve gayr-i müsmiresiyle ve kuyusu ile ve havlusu cümle tevâbi' ve levâhikle altı yüz muamele guruşa vekil-i mezbûra bey' ve alâ mâ yelîku bi'l-akâr teslim ve ikbâz eyledim ve semen-i merkûmu bi't-tamam ahz ve istîfâ eyledim ba'de'l-yevm bağ-ı mahdûde mezbûre Bim'in mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ yeşâ' tasarruf eder dedikde ğibbe't-tasdîki's-şer'î sıhhat-i bey' ve şirâ mukarrere olup kayd olundu. Tahrîren fî mâh-ı Rebî'ul'âhir sene 1078.

Şühûdü'l-Hâl: Halil Efendi bin Kurd, Abdülfettah Efendi bin Mustafa, el-Hâc ...Bey defterdar han, el-Hâc Ali bin Murtaza, Devlet Gazi bin Ma'kul Sûfi, Hüseyin bin Ahmed ve gayruhüm mine'l-huzzâr.

Numara: 194

Oldur ki zimmiyândan Elya veledi (?) mahfel-i kazâda Arslan veledi Vasel mahzarında takrîr-i kelâm edüp işbu Arslan'a beş fiçî hamrı yirmi beş guruş re'sü'l-mal çıkup ziyadesini beynimizde nısfeyn olmak üzere verdim idi sual olunsun dedikde ğibbe's-sual mezbûr Arslan zikr olunan hamrı minvâl-i meşrûh üzerine ahzine ikrârı kayd şud. Tahrîren fî mâh-ı Rebî'ul'âhir li-sene semâne ve seb'în ve elf.

Şühûdü'l-Hâl: İshak Dede min kasaba-i Akmescid, Ali el-bevvâb ve gayruhüm.

Numara: 195

Oldur ki mezbûr Elya zimmînin merkûm Arslan'a verdiği beş fiçı hamrın ikisi zâyî' olup ve akidleri fâsid olmak ile üç fiçı hamrı bey'i için kendilerinin marifetleri ile ecr-i misli on guruş takdir olunup meblağ-ı merkûm on guruşu mezbûr Arslan'a verilüp bâkî doksan iki guruş bir rubu' mezbûr Elya alup mâ beynlerinde kat'-ı alaka olunduğu kayd şud. Tahrîren fî mâh-ı Rebî'ul'âhir li-sene 1078.

Şühûdü'l-Hâl: el-mezbûrûn.

Numara: 196

Oldur ki mezbûr Arslan mahfel-i kazâda merkûm Elya mahzarında zikr olunan beş fiçı hamr akçesi meblağ-ı mezbûr mikdar tutup ziyade olmadığına ve adem-i hıyanetlerine tahlîf olunduğu kayd şud.

Şühûdü'l-Hâl: el-mezbûrûn.

Numara: 197

Oldur ki Kara Mehmed meclis-i şer' de el-Hâc Ali mahzarında takrir-i kelâm edüp işbu el-Hâc Ali'nin zimmetimde olan deyninden on guruşunu tarih-i kitabdan on gün sonra vereyim deyü taahhüd edüp ol dahi kabul eylediği kayd şud. Tahrîren fî'l-yevmi'l-hâdî aşera min tarihi'l-mezbûr.

Şühûdü'l-Hâl: Devlet Gazi bin el-müderriş, İbni Ali el-muhzır ve gayruhüm mine'l-huzzâr.

Numara: 198

Oldur ki Zeyn Ali bin Hüseyin mahfel-i kazâda Papo veledi Efendike ve Tebeş bin Orail nâm zimmîler mahzarlarında üzerlerine dava edüp Vadi Ba'lbek'de Güngörmez nâm mevzi'de inde'l-ahali ma'lûmetü'l-hudûd bağ benim dedemin mülkü olup mezbûr Papo'nun validesine altı altun deyni için rehin vermişdir Hâlen deyn-i merkûmu verüp bağ-ı mesfûru ahz murad ederiz dedikde ğibbe's-sual mezbûrân bağ-ı mezkûrun rehniyetine inkâr eyleyüp valide kırk elli seneden ilâ hâze'l-ân mülk-i mutasarrıfidır bu kadar seneden beri kimesne dava etmemişdir deyü

mukabele edicek mezbûr Zeyn Ali dahi mezbûreynin validesinin mikdar-ı mezkûr tasarrufuna ve dedesi ve babası otuz sene

Sayfa: 45

Numara: 199

Oldur ki Ömer Ali bin Bolat nâm kimesne kayın validesi olan Kerime binti el-Hâc Mahmud nâm avratın bedel-i hac için vasiyet eylediği bağçeyi re'y-i kâdî ile iki yüz muamele guruşa iştirâ ve kabz edüp beş guruşu resm için verüp bâkî doksan beş guruşunun doksan ikisi için Kıtas nâm dürzi kazâk ve Dilaver bin Çura'yı karye-i Ulaklı ahalisinden Ahmed bin Hüseyin nâm kimesneye bey'an teslim ol dahi kabul ve kabz eyledikten sonra bâkî kalan üç guruşu dahi teslim ve mezbûr Ahmed dahi kabz edüp cem'an doksan beş guruşu bi't-tamam kabz edüp mezkûre Kerime'den bedelen hacc-ı şerîfe azîmeti kayd şud. Cerâ zâlik ve hurrîre fi evvel-i şehri Rebî'ul'âhir sene semâne ve seb'în ve elf.

Şühûdü'l-Hâl: Hızır Efendi el-müderriş bin el-Hâc Ali, Hasan Efendi bin Ali Efendi ..., Salih Efendi bin Piriş Ağa ..., Abdülcemil Monla bin Seyyid Gazi Efendi ve gayruhüm mine'l-huzzâr.

Numara: 200

Oldur ki Abdüsselam Hoca mahfel-i kazâda Meydaş bin Mevlüd Berdi nâm kimesne mahzarında üzerine dava edüp mezbûr Meydaş Estepan nâm abd-i memlûkümü balta ile ... ve göğsüne urup mecrûh eyledi sual olunup ihkâk-ı hakk olunması matlubumdur dedikde ğibbe's-sual Meydaş el-mezbûr abd-i merkûmu darbına inkârından sonra müdde'î mezbûrun davasını müsbite beyyine taleb olundukda beyyineden âciz olup ba'de't-tahlif Meydaş el-mezbûrun halâsı kayd şud. Tahrîren fi mâh-ı Rebî'ul'âhir li-sene semâne ve seb'în ve elf.

Şühûdü'l-Hâl: ...Ağa defterdar han, Ali bin Hasan, fahru'l-ulemâ Abdülcemil Efendi el-Muğnî.

Numara: 201

Oldur ki Nigorez zimmi mahfel-i kazâda yine zimmiyândan Pareçova veledi Yori mahzarında üzerine dava edüp işbu Nigorez'e tarih-i kitabdan otuz bir gün

mukaddem bir boz atımı sekiz altuna bey‘ eyleyüp akçesinden üç altundan altı akçe eksik alup bâkî Hâlen zimmetindedir vermeyüp cefa ideyir alıverilmesi matlubumdur dedikde ğibbe’s-sual mezbûr Pareçova vech-i meşrûh üzerine zimmetinde mikdar-ı mezkûrun bekâsına mukirr olup edâsıyla hükm olunup mukaddem edâ eylediği üç yüz elli dört akçe üzerine hesap olunup sekiz altunu bi’t-tamam edâ eylediği kayd şud. Tahrîren fî mâh-ı Rebî‘ul’âhir li-sene semâne ve seb‘în ve elf.

Şühûdü’l-Hâl: Mustafa Efendi bin Mevlüd Efendi el-merhûm, Mustafa Çelebi bin Abdülfettah Efendi ve gayruhüm mine’l-huzzâr.

Numara: 202

Oldur ki Pareçova zimmi mahfel-i kazâda Nigorez zimmi mahzarında üzerine dava edüp işbu Nigorez beni gidi lafzı ile şetm eyledi ihkâk-ı hakk olunması matlubumdur dedikde ğibbe’s-sual ve’l-inkâr ve’t-tahlif mezbûr Nigorez zimminin halâsı ile hükm olunduğu kayd şud. Fi’t-tarihi’l-mezbûr.

Şühûdü’l-Hâl: el-mezbûrûn.

Numara: 203

Oldur ki mezbûr Nigorez zimmi meclis-i şer‘de Pareçova zimmi mahzarında üzerine dava edüp tarih-i kitabdan on ay mukaddem dördü bir ...ölçe ile bir ölçek tuz almış idi ve ol vakitte kıymeti yirmi akçe ederdi sual olunup alıverilmesi muradıdır dedikde ğibbe’s-sual mezbûr Pareçova zimmi merkûm zimmiden bir ölçek tuz aldığına mukirr olup ve kıymeti meblağ-ı mezbûr yirmi akçe olduğuna inkâr eyleyüp ancak yedi akçe değerdi ziyade değmezdi deyü cevap vericek müdde‘î mezbûrdan kıymet-i mezkûre müsbite beyyine talep olundukda beyyineden âciz olup mezbûre Pareçova zimmiye zikr olunan bir ölçek tuzun kıymeti yedi akçeden ziyade olmadığına tahlif olunup mücebiyle hükm olundu. Tahrîren fî mâh-ı Rebî‘ul’âhir li-sene 1078.

Şühûdü’l-Hâl: el-mezbûrûn.

Numara: 204

Oldur ki kasaba-i Tirebolu sükkânından Elya nâm zimmi mahfel-i kazâda Receb bin Abdullah mahzarında üzerine dava eyleyüp mezbûr Receb, Balıklı’da odamın içine

çifte girüp sandığının kilidini bozup makrama ile altmış gurusunu sirka eyledi sual olunsun dedikde ğibbe's-sual mezbûr Elya zimmi minvâl-i meşrûh üzere odasının içine girüp sandığının kilidini bozup mezbûr Elya'nın makraması içinden on iki buçuk gurusunu aldım ziyade almadım deyü mikdar-ı mezkûre mukirr olup ba'de't-tahlif mûcebiyle hükm olundu. Tahrîren fî mâh-ı Rebî'ul'âhir li-sene 1078.

Şühûdü'l-Hâl: ...Subaşı, Receb bin Abdullah, Ramazan bin Yusuf ve gayruhüm mine'l-huzzâr.

Sayfa: 46

Numara: 205

Oldur ki kazâ-i Ferahkirman tevâbi'inden karye-i Oydar Gazi sâkinelerinden Karakız binti Haydar mahfel-i kazâda vekil-i mezbûr Abdülkahhar Çelebi mahzarında takrir-i dava edüp işbu koy gözlü kaykı burunlu han kulu nâm çurayı Bayiş nâm ...üç buzağılı sığır ile bir ...iştira eylemiştir Hâlen mezbûre Tutay Bim yedinde buldum sual olunup aliverilmesi matlûbumdur dedikde ğibbe's-sual vekil-i mezbûr Abdülkahhar Çelebi cevaba tasaddî eyleyüp işbu evsâf-ı mezkûre ile mevsûf gulâm müvekkile-i mezbûrem Tutay Bim'in Server nâm câriye-i memlûkesinden doğmuştur Hâlen mülküdür deyü mukabele eyleyicek müdde'iyeye-i mezbûrenin davasına muvâfik beyyine taleb olundukda ahrâr-ı müslimînden Mehmed Sûfi bin Murtaza Monla ve Devlet Mehmed bin Cüneybet li-ecli'ş-şehâde hâzırân alâ vefki'd-dava edâ-i şehâdet-i şer'iyeye eylediklerinden sonra yine udûl-i ricâlden el-Hâc Koçkar bin ve Ahmed bin el-Hâc Dosay li-ecli'ş-şehâde hâzırân olup işbu evsâf-ı mezkûre ile mevsûf gulâm mezbûre Tutay Bim'in Server nâm câriye-i memlûkesinden doğmuştur ve Hâlen mezbûrenin malıdır bizler bu husûsa bu vech üzere şahidlerimiz şehâdet dahi ederiz deyü her birisi edâ-i şehâdet-i şer'iyeye eylediklerinde beyyine-i nitâc evlâ olmak üzerine gulâm-ı mezbûr mezbûre Tutay Bim'in mülkü olmak üzerine hükm olunduğu kayd şud. Tahrîren fî mâh-ı Rebî'ul'evvel li-sene 1078.

Şühûdü'l-Hâl: el-mezbûrûn.

Numara: 206

Oldur ki Hovacik Ovanis nâm zimmi bundan akdem mürd olan Marderos nâm zimmiye kırk sekiz vakiyye mum Bim kethüdalarına ve bir akçesi benim üzerine

olsun deyü iltizâm edüp ol dahi minvâl-i meşrûh üzere kırk sekiz vakiyye mum Bim kethüdalarına verüp benim zimmetimde kırk sekiz guruş deyn vardır deyü ikrâr kayd şud.

Şühûdü'l-Hâl: Emir Ali Efendi an Akmescid, Minas veledi Bedros ve gayruhüm mine'l-huzzâr.

Numara: 207

Oldur ki Rahime binti Tatar Hoca nâm hatun tarafından sâbitü'l-vekâle zevci el-Hâc Akay nâm kimesne mahfel-i kazâ-i lazîmü't-tevkîrde Ütmüş Sûfî nâm kimesne mahzarında üzerine vekâleten takrir-i güftar edüp mezbûre Rahime'ye merhûm Tatar Hoca sabâveti halinde yirmi altun kıymetinde bir ... deve hibe edüp mezbûr deveyi zevcemden bi-lâ izin yine işbu Ütmüş Sûfî'ye bey' etmiştir dedikde ğibbe'l-istintâk mezbûr Ütmüş Sûfî ben mûmâ-ileyh hocadan bir ...deve ve bir baş ...iştirâ etmişimdir hibesini bilmem deyü cevap verüp merkûmdan sıdk-ı makâline beyyine taleb olundukda udûl-i müslimînden Eş'al Efendi bin Ahmed ve Arslan bin nâm kimesneler li-ecli's-şehâde hâzırân olup mûmâ-ileyh Tatar Hoca bir ...devesini mezbûre Rahime'nin sabâveti halinde hibe ettim deyü ikrâr etmiştir ikrâr ettiği halinde mûmâ-ileyhâ Rahime sabiye idi bizler bu husûsa şâhidiz ve şehâdet ederiz deyü edâ-i şehâdet-i şer'iyye edüp Arslan Hoca ol deve mezbûr Ütmüş'e bey' eylediğin bilmem deyü kusur üzere şehâdet edüp mûmâ-ileyh Eş'al Efendi bi-tamamihâ şehâdet edüp ba'de'l-kabul kayd şud.

Şühûdü'l-Hâl: Abdülhalim Ağa bin Mustafa Ağa, Abdülbaki Ağa bin Mustafa Ağa, Abdülfettah Efendi bin Mustafa, Hasan bin Murad ve gayruhüm mine'l-huzzâr.

Numara: 208

Oldur ki Fettah nâm kimesne Hâc Bike nâm avratı ihzâr edüp dedi ki ben işbu Hâc Bike'den bir kıt'a câyir altun iştirâ edüp dediğinde mezbûre inkâr ile cevap verüp ben bir altun aldım birin vermedim dedikde mezbûr Fettah Bike akvâline muvâfık beyyine taleb olundukda beyyineden âciz olup yemin teklif olunup mezbûre avrat yemini kayd olundu.

Şühûdü'l-Hâl: Bekir bin Murtaza, Halil bin Mustafa, Halil bin Mustafa ve gayruhüm mine'l-hâzırân.

Sayfa: 47

Numara: 209

Oldur ki mecrûh-i mezbûrun üstadiye ve nafakası beyne'l-müslimîn üç guruş külli akçe takdir olunduğu kayd şud. Fi'l-yevmi's-sânî ve'l-ışrîn fi't-tarihi'l-mezbûr.

Şühûdü'l-Hâl: el-mezbûrûn.

Numara: 210

Oldur ki Temir Ali bin (?) Telinci bin Bey Berdi Ağa ve Eyvan nâm kimesne üzerinde dava ve niza'ım yokdur dediği kayd şud.

Şühûdü'l-Hâl: Abdürrahim Efendi bin Hantaze Efendi, Abdurrahman Efendi bin el-Hâc Receb ve gayruhüm.

Numara: 211

Oldur ki tüccardan İbrahim bin Hüseyin nâm kimesne mahfel-i kazâda Mehmed bin Süleyman mahzarında takrir-i kelâm edüp işbu Mehmed'e bin dört yüz doksan sekiz akçeye yetmiş beş vakiyye duhani akçesini satup vermek üzerine bey' eylemiş idim Hâlen yolcu olup ve hakkımı vermez alıverilmesi muradımdır dedikde ğibbe's-sual Mehmed el-mezbûr minvâl-i meşrûh üzere iştirâya mukirr olup vakt-i edâ mechul olmak ile bey'leri fâsid olup fesâdı ile hükm olunduğu kayd şud. Tahrîren fî evâhır-ı Rebî'ul'evvel li-sene 1078.

Şühûdü'l-Hâl: Mustafa Efendi bin Mevlüd, Arslan Efendi bin el-Hâc Receb, Osman bin Abdürrezzak ve gayruhüm mimmen hazara.

Numara: 212

Oldur ki kazâ-i Şirin'den Cevbat Sûfî bin ...nâm kimesne Hasan Halife mahzarında takrir-i dava edüp işbu Hasan Halife oğluna sulbiye kızım Fatıma merhûmeyi tezvîc ettiğinde bir buzağlı sığır merhûmeye hibe ve teslim eyleyüp vefatından sonra emvâl-i metrûkesi taksim olundukda mezbûr sığır benim hisseme tayin olunup mezbûr Hasan Halife yedinde helak oldu kıymetini talep ederim dedikde ğibbe's-sual mezbûr

Hasan Halife hibe ve teslimine ve ba'de vefâtihâ mezbûrun hissesine tayin olunduğuna mukir olup ve lakin mezbûr sığırı eline verdim almayup bana emanet koyup gitti idi buzağısı ters gelüp helak oldu deyicek ba'de't-tahlîf mûcebiyle hükm olunduğu kayd şud. Tahrîren fî mâh-ı Rebî'ul'evvel.

Şühûdü'l-Hâl: el-Hâc Ahmed bin Osman, Mustafa Çelebi bin Abdülfettah Efendi ve gayruhüm.

Numara: 213

Oldur ki mezbûr Hasan Halife mahfel-i kazâda merkûm Cevbat Sûfi mahzarında takrir-i kelâm edüp Edna nâm câriyemi kızım merhûme Fatıma'ya ... vermişindir deyüp câriye-i merkûmeyi emvâl-i metrûkesine halt edüp kâdiya kısmet ettirdiler sual olunup ihkâk-ı hakk olunması matlûbumuzdur dedikde ğibbe's-sual mezbûr Cevbat Sûfi'nin merkûme câriyeyi ...merhûmeye ...vermedim deyü ikrâr eylemiştir ve şahidim dahi vardır ve lakin merhûmeye teslimini ve kabzını bilmem deyü cevap vericek hibeye ikrâr kabza ikrâr olmamak üzere câriye-i merkûme mezbûr Hasan Sûfi'nin malı olmak üzerine hükm olunduğu bi't-taleb kayd olundu. Tahrîren fî mâh-ı Rebî'ul'evvel li-sene 1078.

Şühûdü'l-Hâl: Şakir Efendi el-müderriş, Hasan Efendi bin Ali Efendi, Mustafa Efendi bin Mevlüd Efendi ve gayruhüm mimmen hazara.

Numara: 214

Oldur ki Sefer bin ...mahfel-i kazâda Seyyid Mehmed bin Seydici mahzarında üzerine dava edüp işbu Emir Çelebi'ye dokuz guruş karz vermişimdir Hâlen zimmetindedir aliverilmesi matlubumdur dedikde ğibbe's-sual mezbûr Seyyid Mehmed'in inkârından sonra müdde'î mezbûrun davasına muvâfık beyyine talep olunup ricâl-i müslimînden Abdi Beşe bin İbrahim ve Ramazan bin Mehterbaşı li-ecli'ş-şehâde hâzırân olup alâ vefki'd-dava edâ-i şehâdet-i şer'iyeye eylediklerinde şehâdetleri hayyiz-i kabulde vâkı'a olup mûcebiyle hükm olunduğu kayd şud. Tahrîren fî mâh-ı Rebî'ul'evvel li-sene semâne ve seb'în ve elf.

Şühûdü'l-Hâl: Arslan Efendi bin el-Hâc Receb, Hasan Efendi bin Ali Efendi ve gayruhüm mimmen hazara.

Numara: 215

Oldur ki Hasan Halife İsa Geldi mahfel-i kazâda Cevbat Sûfî mahzarında mezbûr Cevbat Sûfî'nin benim üzerimde yirmi altun lazımu'l-edâ deyni vardır deyü bi't-tav' ikrârı kayd şud. Fi't-tarihi'l-mezbûr.

Şühûdü'l-Hâl: el-mezbûrûn.

Numara: 216

Oldur ki iffetli Tutay Bim tarafından husûs-i âti'l-beyan mezbûreyi marifet-i şer'iyeye ile ârifân olan el-Hâc Koçkar bin Ceban Mehmed el-Hâc ve Ahmed bin el-Hâc ...şehâdetleri ile Abdülkahhar bin el-Hâc Remaş Efendi'yi davaya ve gayrı her umûruna vekil-i mutlak eylediğinin sübûtu kayd şud. Tahrîren fî mâh-ı Rebî'ul'evvel li-sene 1078.

Şühûdü'l-Hâl: Hasan Efendi bin Ali Efendi, İslam el-bevvâb, Abdüssu'ûd, Kılıç Ali bin Koç Ali.

Sayfa: 48**Numara: 217**

Oldur ki mahrûse-i Karasu sâkinelerinden Esvadar veledi ...Varet Baron nâm zimmi mahfel-i kazâ-i lazımu't-tevkîrde yine mahmiye-i Karasu sâkinlerinden Kenstor veledi Nahaş nâm zimmi mahzarında ikrâr ve itiraf edüp mezbûr Kenstor zimmetinde karındaşım Semaden nâm zimminin dört yüz muamele guruşu hakkı olup aklına hâlel gelmeğın kâdî izniyle mezbûr Kenstor'dan dört yüz guruş hakkını velâyetim hasebiyle alup mezbûrun zimmetinde bir habbe hakkım kalmamışdır tekrar aklı başına geldikde cümle akçesini yine kendine vermişimdir deyü hüccet-i şer'iyeye ibrâz edüp kayd olundu.

Şühûdü'l-Hâl: el-Hâc Mehmed Efendi el-Hâc Gazi, Receb Ağa bin Abdullah, Murtaza Gazzaz bin ...Mehmed, Abdurrahman bin Hasan Dede, Fazlı bin Ömer, Ali bin el-Hâc Veli, Hüsrev el-muhzır ve gayruhüm mine'l-huzâr.

Numara: 218

Oldur ki Abdülbaki Ağa bin Mustafa Ağa el-Hâc Mustafa Ağa bin Abdülhay Ağa tarafından alâ nehci'ş-şer'î sâbitü'l-vekâle Abdullah Efendi bin Abdurrahman Efendi

mahzarında vekil-i merkûmun müvekkili el-Hâc Mustafa Ağa zimmetinde olan dört yüz esedî guruş hakkımdan yüz seksen sim haniden bâkîsini ahz ve kabz eylemişim deyü tâyi'an ikrârı kayd şud. Fî evâhır-ı şehr-i Safer li-sene semâne ve seb'în ve elf.

Şühûdü'l-Hâl: Hızır Efendi el-müderris, Abdülhalim Ağa bin Mustafa Ağa, Abdülfettah bin Mustafa Sûfî, Monla Mustafa el-muhzır, Devlet Gazi bin Ma'kul ve gayruhüm mimmen hazara.

Numara: 219

Oldur ki el-Hâc Süleyman bin Abdullah mahfel-i kazâda el-Hâc Ali mahzarında üzerine dava edüp el-Hâc Hüseyin zimmetinde Câmi'-i Kebîr kurbunda kahvehâne kirasından on sekiz guruş deyn var idi mezbûr el-Hâc Ali meblağ-ı merkûm kirayı üzerine alup ben dahi kabul etmiş idim Hâlen vermeyüp cefa ideyir alıverilmesi matlubumdur dedikde ğibbe's-sual mezbûr el-Hâc havale-i mezbûreye inkâr ile cevap vericek mütevellî mezbûrun davasına mübeyyin beyyine taleb olundukda udûlden Mahmud bin Gazanfer ve Receb bin Ahmed nâm kimesneler li-ecli's-şehâde hâzırân olup mezbûr el-Hâc Hüseyin'in zimmetinde olan kahve kirası on sekiz guruş deynini benden al deyüp mütevellî mezbûr dahi kabul eylemiştir bizler bu husûsa şâhidleriz şehâdet dahi ederiz dediklerinde şehâdetleri hayyiz-i kabulde vâkı'a olup mûcebiyle hükm olunduğu kayd şud. Tahrîren fî mâh-ı Rebî'ul'evvel sene semâne ve seb'în ve elf.

Şühûdü'l-Hâl: Abdurrahman Efendi el-Hâc Receb, Mustafa Efendi bin Mevlüd Efendi, el-Hâc Baki en-nakkaş ve gayruhüm.

Numara: 220

Oldur ki Huri Han binti Hankulu Bahad Bek veledi Borla nâm zimminin nehr-i Kaçıda Teri Anbar nâm karyede vâki' ma'lûmü'l-hudûd bağı bağçesi ile ve dağı ile iştirâyâ Şah Gazi odabaşı bin Hüseyin ve Hasan bin Yusuf Baş şehâdetleri ile Sefer bin Abdullah'ı vekil eylediği kayd şud. Tahrîren fî evâhır-ı Rebî'ul'evvel sene semâne ve seb'în ve elf.

Şühûdü'l-Hâl: Receb bin Abdullah ve gayruhüm.

Numara: 221

Oldur ki kazâ-i Akmescid'den karye-i Ayış sâkinlerinden Periş bin Eş Gazi el-Hâc mecrûh olup beyne'l-müslimîn nazar olunup başının sol cânibde ...megrûh olup ve beni Nurmit bin Dadı nâm kimesne megrûh eylemişdir gayrıda dava ve niza'ım yokdur dediği kayd şud. Fi't-tarihi'l-mezbûr.

Şühûdü'l-Hâl: Abdürrahim Efendi bin Cantaze Efendi, Usta Receb bin Edna, Eşkul bin Receb, Veli Şah bin Hüseyin, Osman bin Muslu ve gayruhüm.

Sayfa: 49**Numara: 222**

Oldur ki Konbak kazâsına tâbi' karye-i Aktacı sâkinlerinden İsa Halife nâm kimesne mahfel-i kazâda Ak Hacı'nın bint-i sulbiyesi Safiye nâm hatun kıbelinden vekâleten mahfel-i kazâda bundan akdem müteveffâ olan Mehmed Efendi'nin sulbî oğlu İlyas Çelebi nâm kimesne mahzarında takrir-i dava edüp merhûm Mehmed Efendi zimmetinde merhûm Ak Hacı'nın karz vermiş yirmi beş kırmızı fûlori ve kırk sekiz aded ...hakkı vardır şer'an vekâletim hasebiyle dava ederin dedikde ğibbe'l-istintâk (?) Ak Hacı'nın fevti yirmi seneden mütecâvizdir şer'an davası mesmû'a değildir ve meblağ-ı merkûmdan babam zimmetinde bir akçe hakkı yokdur deyü inkâr ve dava ile mukabele edüp vekil-i mezbûr İsa Halife maraz-ı mevtine ikrâr edüp merhûm Ak Hacı'nın bana karz verdiği yirmi beş kırmızı fûlori ve kırk sekiz ...hakkı zimmetimde vardır deyü ikrâr etmiş tarih-i tescilden altı sene mukaddem ikrârı var deyüp ityân-ı beyyine sadedinde muslihûn-i mütevessitûn olup üç bin akçe ile sulh edüp mezbûr İlyas Çelebi kendi hissesi için bin akçe vericek olup bâkî iki bin akçesini mezbûr İlyas Çelebi'nin karındaşlarından alacak olup minvâl-i muharrer üzere musâlaha kayd olundu.

Şühûdü'l-Hâl: el-mezbûr.

Numara: 223

Oldur ki Sayime binti Abdullah Sûfî tarafından husûs-i âtiye el-Hâc ...bin Eş'ali Efendi ve Ebdera Kethüda bin Abdullah şehâdetleriyle sâbitü'l-vekâle Ali Beşe bin Ayaz meclis-i şer'de el-Hâc Veli bin Ahmed Sûfî mahzarında takrir-i kelâm edüp mahrûse-i Salacık'da kubleten ve garben ve şimâlen tarîk-i âmma şarkan müşterî

mezbûr mülküne muttasıl ve müntehî bir kıt'a arz-ı Hâliyesin on muamele guruşa bâten bey' eyleyüp teslim-i mebî' ve kabz-ı semen eylemişdir dedikde mezbûr Hâc Veli on guruşa iştirâ edüp semen-i mezbûru verüp mebî'-i mezbûru lâyıkiyla kabz ettim deyüp bi't-taleb mâ vaka'a kayd olundu. Fi'l-mezbûr.

Şühûdü'l-Hâl: Ahmed Efendi bin Receb Dede, Mustafa Monla bin Abdullah, Seyyid Yahya Ağa bin ...Osman Efendi.

Numara: 224

Oldur ki Katı binti Demur kibelinden Yori veledi Oris nâm zimmi ile davasına zevci Ramazan bin Mustafa nâm âdemi vekil ettiği adûlden Hasan bin Ahmed ve Abbas bin Hüseyin nâm kimesneler şehâdetleriyle sâbit oldu. Tahrîren fi'l-mezbûr.

Şühûdü'l-Hâl: Abdurrahman Efendi bin Hüseyin Hoca, Gökgöz ..., Mustafa bin Hasan ve gayruhüm.

Numara: 225

Karye-i Odamanlı'dan Hanife binti Hocakulu nâm hatun mahfel-i kazâda karye-i mezbûreden Sefer Ali bin Aksak Hoca muvacehesinde takrir-i kelâm edüp mezbûr Sefer Ali beni sağ eliyle sol gözüme urup mecrûh etti bi'ş-şer' sübûtu matlubumdur dedikde ğibbe'l-istintâk mezbûr Sefer Ali inkârla cevap verüp mezbûre hatunun kelâmına muvâfık beyyine taleb olundukda udûlden Sefer Gazi Sûfi bin Osman ve Maluş bin Süleyman nâm kimesneler li-ecli'ş-şehâde hâzıreyn olup mezbûr Sefer Ali mezbûre Hanife'yi sağ eliyle urup mecrûh etti bu husûsa şahidiz şehâdet dahi ederiz deyü her biri edâ-i şehâdet-i şer'iyye edüp ba'de't-tezkiye şehâdetleri makbule olup mezbûr Sefer Ali mezbûre hatunun gözüne dârib olduğuna hükm birle bi't-taleb mâ vaka'a kayd olundu. Tahrîren fi'l-mezbûr.

Şühûdü'l-Hâl: es-Seyyid Yahya Ağa bin es-Seyyid Osman Efendi, Abdûlbaki Çelebi bin Arslan Çelebi, Abdurrahman Efendi el-ma'rûf, Ahmed bin Ali ve gayruhüm.

Numara: 226

Karye-i Odamanlı'dan Hanife binti Şa'ban Donkatar bin Abdullah muvacehesinde validemizden dört kız karındaş idik validemiz Sâcim nâm âdem ile li-ebeveyn karındaş olup validemizin arz hissesinden her birimize üçer zan değüp iki

karındaşımız mezbûr Donkatar'a altı zan arz bey' edüp anın içine bizim altı zanımızı ...zabt edeyor taleb ettükde tevassut-i muslihîn ile ...iki zan ve ...iki ve ...iki cem'an altı zan verüp sulh oldular kendi rızalarıyla. Tahrîren fi'l-mezbûr.

Şühûdü'l-Hâl: el-mezbûrûn.

Lakin üçünü Demircan nâm kimesne verecekdir vermezse buraya gelür.

Sayfa: 50

Numara: 227

Oldur ki Mehmed bin Ahmed nâm kimesne mahfel-i kazâda Yılan Kırkan (?) el-Hâc Ali muvacehesinde takrir-i dava edüp mezbûr Hacı Ali'ye on iki sene hizmet ettim bana iki yzü guruş verdi tekrar kendüye emanet vaz' ettim deyüp mezbûr Hacı Ali istintâk olundukda iki yüz guruş vereyim ...ettim yine veririm zimemden akçemi düşerin ba'dehû verin deyüp udûlden Matracı Süleyman Beşe bin Mehmed Çelebi nâm kimesne bizim huzûrumuzda mezbûr Mehmed'e iki yüz guruş verdim tekrar bana emanet vaz' etti bende emanettir deyüp bu husûsa şâhidin şehâdet edüp şâhid dahi ihzâr sadedinde iken muslihûn araya girüp yüz elli guruş ak esvâb verüp beynerin ıslâh edüp mezbûr Mehmed Hasan rızasıyla kıymet-i mezbûre yani yüz elli guruşluk esvâb alup kalanından ibrâ ve iskât edüp tarafeynden rızalarıyla sulh ve musalaha olduklarında mâ vaka'a bi't-taleb kayd olundu. Tahrîren fi'l-yevmi'l-mezbûr mine't-tarihi'l-mezbûr.

Şühûdü'l-Hâl: Şa'ban Efendi bin Hızır Efendi el-müderri, İslam kapucu bin Süleyman Bey, Gökgöz ...el-ma'rûf, Devlet Gazi bin Ma'kul Dede, Mustafa bin Hasan, Ali Beşe bin Ayaz, Süleyman Beşe bin Mehmed Çelebi ve gayruhüm.

Numara: 228

Oldur ki Ali Çavuş kıbelinden emr-i âtiye Devsan Ali bin Arslan ve Hakim Ahmed Ağa şehâdetleriyle sâbitü'l-vekâle Ali bin Abdullah mahfel-i kazâda Cankirmanlı İbrahim Odabaşı muvacehesinde takrir-i kelâm edüp mezbûr müvekkilim Ali Çavuş mezbûr İbrahim Odabaşıya otuz dokuz guruşa bir at bey' edüp bahasından zimmetinde iki bin yedi yüz akçe kalup mezbûr İbrahim'den meblağ-ı mezbûr iki bin yedi yüz akçeyi alup Bağçesarayda bir kaç adama deyni vardır onu edâya beni tevkîl etmiştir taleb ederim dedikde ğibbe'l-istintâk mezbûr İbrahim Odabaşı tasdîk edüp

fi'l-vâki' benim zimmetimde mezbûr çavuşa at bahasından iki bin yedi yüz akçe deyni vardır ikrâr edüp meblağ-ı mezbûru mezbûr vekile bi't-tamam verüp edâ edüp zimmeti meblağı beri ve halâsı bi't-taleb kayd olundu. Tahrîren fi 9 Safer el-hayr sene semâne ve seb'in ba'de'l-elf min hicreti men lehû'l-izzu ve's-şeref.

Şühûdü'l-Hâl: Abdürrahim Efendi bin Ahmed Efendi, Şeyh Mehmed Efendi an Gözlü, Muslu Efendi bin Abdülhalim Ağa, Mustafa bin Sefer Bey, Yılankırkan Hâc Ali, Serrac Ömer bin Ali ve gayruhüm.

Numara: 229

Oldur ki Sulu Karye mahallesinden Ayişe binti Mevlüd mahfel-i kazâda Bedir Abdullah Tarhan muvacehesinde mezbûr Bedir'e mahalle-i mezbûrede İslam kapucu evi kurbunda bir kıt'a yurt ve dâhilinde bir ...ev vardır dört tarafı onar kulaç yerdır mezbûr kapucu İslam mülküne muttasıldır mezbûr Bedir'e sekiz guruşa bey' ettim semenin alup mebî'-i mezbûru alâ mâ yelîku bi'l-akâr ikbâz ve teslim ettim el-an zabt ve tasarrufunda mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ yeşâ tasarruf etsün dedikde ğibbe'l-istintâk mezbûr Bedir usta mezbûre Aişe'yi kelâm-ı mezbûrûnda tasdik edüp mebî'-i mezbûru semen-i mezbûr sekiz guruşa iştirâ edüp semen-i mezbûru verüp mebî'-i mezbûru layıkıyla kabz ettim deyicek sıhhat-i bey' ve şirâ ve temlik ve temellük mukarrer oldu. Tahrîren fi'l-mezbûr mine't-tarihi'l-merkûm.

Şühûdü'l-Hâl: Ahmed Efendi bin Receb Dede, Mustafa Çelebi Efendi el-müftî Mevlüd Efendi, Halil Efendi bin Derviş Ali el-Hâc, Abdüllatif ...bin Mehmed Efendi ve gayruhüm.

Numara: 230

Oldur ki ...kazâsına tâbi' karye-i Baron sâkinlerinden Ahmed Çelebi bin Abdülganî Efendi nâm kimesne yine karye-i mezbûre sâkinlerinden Said Çelebi bin Mehmed Efendi nâm kimesne mahzarında üzerine takrir-i dava edüp mezbûr Said Çelebi on altun kıymetinde bir ...ve altı altun kıymetinde bir ...evimi ve kendi mülküm olan havlum ve dokuz altun bir guruş kıymetinde bir ...ve on altun kıymetinde bir halasımı ve iki altun kıymetinde bir mütevevssıtamı ve on beş altun kıymetinde bir ...gasben almışdır deyü dava edüp ğibbe'l-inkâr ba'de acz ani'l-beyyine yemin ile mezbûr Sa'id Çelebi'nin halâsı bi't-taleb kayd olundu.

Şühûdü'l-Hâl: fahru'l-ulema Abdülhamid Efendi hazretleri, kıdvetü'l-müderrişîn Hızır Efendi, fahru'l-kuzât İbrahim Efendi, Ahmed Efendi eş-şehîr ..., Fettah Efendi Mustafa Dede, Hasan Çelebi bin Cafer Efendi, Ebubekir Monla bin Han Ahmed Efendi ve gayruhüm mine'l-huzzâr.

Sayfa: 51

Numara: 231

Oldur ki Karasutmat kazâsına tâbi' karye-i Mik sâkinelerinden Ertoğan nâm hatun mahfel-i kazâ-i lazîmü't-tevkîrde yine karye-i mezbûre sâkinlerinden Hüseyin Halife bin Kasım Dede nâm kimesne mahzarında takrir-i güftar edüp bundan akdem zevcim Mustafa Monla fevt oldukda Mahmud Monla gelüp beni vasiyye nasb edüp ba'dehû yine kâdî Abdurrahman Efendi mezbûr Hüseyin Halife'ye ...bir kazâğın vasî nasb eyleyüp elli altuna bey'a cemî malını teslim eyledi şer'an hıyanetim olmamışdır sual olunsun dedikde ğibbe'l-istintâk mezbûr Hüseyin Halife kendi hıyaneti yokdur deyü ikrâr ettiğinden yine Ertoğan vesâyeti üzere ibkâ olunup kazâğın kıymeti ve sâyir emvâlini taleb eyledikde ben kazâğı yetim bâliğ oluncaya değîn bendedur deyü demiş idim yine kazâğı ben almam ve bazarımdan döndüm dedikde şer'an mezbûrun akdi fesh olunup mezbûre Ertoğan'a cümle metrûkâtı elli altuna bey' olunup ol dahi kabul ettikde mâ vaka'a kayd olundu. Fî gurre-i şehr-i Safer sene 1078.

Şühûdü'l-Hâl: Devlet Gazi bin Ma'kul, Abdurrahman Efendi el-Hâc Receb, Hacim Efendi ..., Duşen oğlu bin Ali ve gayruhüm mine'l-huzzâr.

Numara: 232

Oldur ki çeşmeler müremmâtına el-Hâc Himmet'in harc ettiği yoklanılıp cem'an bin iki yüz yirmi altı akçe edüp burada kayd şud.

Şühûdü'l-Hâl: el-Hâc Kadri Ağa bin Hasan Ali, Emir Yakub Çelebi, Seyyid Eyyüb Çelebi, Seyyid Hacid Çelebi, Devlet Gazi ma'kul, ...Hasan Mütevellî, Monla Hâc Mustafa Dede ve gayruhüm mine'l-huzzâr.

Numara: 233

Oldur ki el-Hâc Himmet mahfel-i kazâda el-Hâc Kadir Ağa mahzarında ikrâr edüp çeşmelere mevkûf on iki dükkan kirası iki sene ve sekiz ay kirasını aldım iki sene ve

sekiz aydan gayrı zabta girmemiştir dedikde ğibbe't-tasdîki'ş-şer'î mâ vaka'a kayd olundu. Fî şehr-i Safer el-hayr li-sene semâne ve seb'în ve elf.

Şühûdü'l-Hâl: el-mezbûrûn.

Numara: 234

Çeşmelere müremmât harcı ihrâc olundukdan sonra mezbûr el-Hâc Himmet zimmetinde doksan iki guruş elli dört akçe kalup kayd olundu.

Şühûdü'l-Hâl: el-mezbûrûn.

Numara: 235

Oldur Murtaza bin Mehmed nâm haffâf mahfel-i kazâda mütevellî Hasan mahzarında takrir-i güftar edüp çeşmlere mevkûfe olan dükkanları bir sene ben zabt edüp cümle harcı ihrâc olundukdan sonra bâkî on sekiz altun kira akçesini mütevellî mezbûr işbu Hasan'a teslim ederim dedikde ğibbe't-tasdîki'ş-şer'î mâ vaka'a kayd şud.

Şühûdü'l-Hâl: el-mezbûrûn.

Numara: 236

Oldur ki Murtaza bin Ali nâm kimesne şehâdet edüp mezbûr Mustafa'nın akçesiyle bir düveyi merkûm zımmihim Yahudi almışdır deyü şehâdeti kayd şud.

Şühûdü'l-Hâl: Abdülkerim Efendi bin Arslan Efendi, Devlet Gazi bin Ma'kul ve gayruhüm mine'l-huzzâr.

Numara: 237

Oldur ki bundan akdem vefât eden Telmeş'in sabi oğlu Veliş nâm sağîre bir câriye ve huresiyle üçüne marifet-i müslimîn ile kendi emvâlinden yevmî yedi cedit akçe ki seksen bir guruş eder kıbel-i şer'den takdir ve farz olunup vasisi İslam kapucuya vakt-i zarûrette istidâne edüp mezbûrların nafakalarına harc ve sarf edüp vakt-i zaferde mezbûrun emvâline müracaata izin verilüp bi't-taleb mâ hüve'l-vâki' alâ vukû'ihî ketb ve sebt olundu. Tahrîren fî 8 Safer el-hayr li-sene semâne ve seb'în ve elf.

Şühûdü'l-Hâl: fahru'l-müderrişin Hızır Efendi bin el-Hâc Ali, Gökğöz Atalık bin el-Ma'rûf, el-Hâc Ali bin Mustafa, Devlet Gazi bin Ma'kul Dede, Hüsrev bin Abdullah el-muhzır, Es'ad bin Süleyman ve gayruhüm.

Numara: 238

Oldur ki büyük Muskomya'dan muhzır oğlu Mehmed mahfel-i kazâda Şeyh Mehmed Efendi muvacehesinde mezbûr efendinin dört altunluk ...aldım deyü ikrâr edüp el-ân zimmetimdedir deyü ikrârı bi't-taleb kayd olundu. Tahrîren fi'l-mezbûr.

Şühûdü'l-Hâl: Hızır Efendi el-müderriş, el-Hâc Ali Yılkırkan, İbrahim Çelebi bin Sefer Bey, Abdürrahim Efendi bin Ahmed Efendi, Mustafa bin Sefer Bey.

Sayfa: 52

Numara: 239

Salacık'da Abdülgaffar Efendi câmi'-i şerifi kurbunda vâki' çeşme

Müftî Mehmed Efendi evi kurbunda olan çeşme

Piyale bey evi kurbunda olan çeşme

Çemşid Efendi mescidi kurbunda olan çeşme

Hacı Neteş evi kurbunda olan çeşme

Hacı Ömer kurbunda olan çeşme

Bağçasray el-mahrûse çeşmesi

Kuba mahallesinde Kürkçüler kurbunda olan çeşme

Kuba'da vâki' câmi'-i şerifi yanında vâki' çeşme

Yine Kuba'da Hacı Rüstem evi kurbunda olan çeşme

Zihni Efendi evinde olan çeşme

Yine Kuba'da Hacı Hasan mescidi yanında olan çeşme

Merhûm Mirza Bey Ağa sarayında olan çeşme

Bağçasaray'da nâmazgâh

Merhûm Mirza Bey Ağa sarayında vâki‘ nerdbanlı havuz

Hamam yanında musalla kurbunda olan çeşme

Câmi‘-i şerif musluğu ve çeşmesi

Merhûm Hoca Efendi dârında çeşme

Ana Bim hazretleri sarayında olan çeşme-i revan

El-Hâc Kadir Ağa havlusunda çeşme-i revan

İslam Ağa havlusunda çeşme 1

Yekûn aded 22

Numara: 240

Ve izzetlû iffetlû İsmi Bim dâmet iffetühâ hazretlerinin kıbel-i şerîflerinden husûs-i âti‘l-beyanı mahall-i şer‘de takrir ve tescîle nehc-i şer‘î üzere sâbitü‘l-vekâle Kadir Bey bin Hasan mahfel-i kazâda râfi‘u hâze‘l-kitâb Hüseyin Halife bin İsmail muvacehesinde bi-hasebi‘l-vekâle best-i merâm ve takrir-i kelâm edüp müvekkilem mezbûre İsmihan Bim hazretlerinin sâhibü‘l-hayrât pederi azizi me‘vâ mekân ca‘ale mekarrahû dâr-ı cinân bi-lütfi rabbihi‘l-mennânları Ahmed Ağa kuddise sirruhû bina eyledikleri sadaka-i câriyeleri bâlâda mestûre olan çeşmeler âmmeten haraba müşrif ve müremmâta muhtâce olup galesi sâlifü‘z-zikr çeşmelere sarf olunmak şartıyla vakf olunan dekâkîn gallâtından güzeşte bir şey bulunmayup belki onlar dahi haraba müşrif olup sâlifü‘z-zikr çeşmeler haraba karîb olmağın müvekkile-i mezbûre Bim hazretleri sâlifü‘z-zikr çeşmeleri etyeb-i malından ihya ve tamire ikdâm ve lazım olan harcını dahi üzerine iltizâm edüp evkâf-ı merkûme müşârun-ileyh Hüseyin Halife bin İsmail mütevellî nasb edüp ol dahi umûr-i tevliyeti kabul ve hizmet-i lazımesini taahhüd edüp müremmât-ı merkûme ne mikdar meblağ sarf olunmak lazım olunduyla mütevellî mezbûr Hüseyin Halife Bim hazretlerinin câniblerine arz edüp onlar dahi bî-kusur def‘ ve teslim edüp müşârun-ileyh Halife hizmet-i mezbûreyi minvâl-i meşrûh üzere edâ eyledikten sonra hizmet-i tevliyet de ber karar olmak üzere muvâfik olunmuşdur şer‘-i kadîm üzere sual olunup vâki‘ Hâl tahrir olunmak muradımdır dedikde ğibbe‘l-istintâk mezbûr Hüseyin Halife vekil-i merkûm Kadir Bey onun minvâl-i muharrer üzere cârî olan kelâmını vicâhen tasdik

ve şifâhen tahkîk eyledikde mezbûr Hüseyin vech-i meşrûh üzere tevliyeti mukarrere ve bu vesîka-i enîka bi't-taleb muharrere olunup yed-i tâlibe def' olundu. Cerâ zâlike fi şehri-i Cümâdel'ûlâ li-sene seb'a ve hamsîn ve elf.

Şühûdü'l-Hâl: Mehmed Efendi bin Abdülkadir Efendi, Mehmed Ali Efendi bin Mehmed Güleç, Abdurrahman Efendi bin Eybar Mehmed Efendi, ...Çelebi bin Abdülvehhab Çelebi, Ahmed bin Murad, Şah Mehmed el-muhzır, ...el-muhzır ve gayruhüm.

Numara: 241

Ve ba'de zâ iffetli İsmihan Bim hazretleri mezbûr Kadir Bey'in evi kurbunda müceddeden bina ihdâs eyledikleri çeşmenin dahi tevliyeti mezbûr Hüseyin Halife'ye tevcîh olunup ol dahi umûr-i tevliyeti taahhüd eylemiştir el-hâsıl umûmen hayrâta mütevellî mezbûr tayin olunup hizmet-i tevliyet mukabelesinde tayin olunan galle mecmû'-i hayrat mukabelesindedir sahha.

Şühûdü'l-Hâl: el-mezbûrûn.

Numara: 242

Oldur ki Yusuf nâm kimesnenin ...Musa'da üç yüz akçe deyni sabit olup kayd olundu.

Şühûdü'l-Hâl: Abdullah Efendi bin Abdurrahman Efendi, Mustafa Efendi bin Mevlüd Efendi, Hüseyin bin Receb ve gayruhüm mine'l-huzzâr.

Sayfa: 53

Numara: 243

Oldur ki kızıl değil talveside önlenilir sahan ve tafl altı dirhem çuval taşır kirişkonun ve bir Ahmed yetim olduğu kayd şude.

Şühûdü'l : ... Abdurrahman Sadr, Abdülşah Efendi Elnan ve gayrihüm

Numara: 244

MuHâllefât-ı telmeş el-maktül el-merhûm.

Mahmud	naib	Davud zimmetinde	Murtaza guruş 2.	Selim Efendi guruş

zimmesinde guruş 4.	guruş 2.		1.
Kadı guruş 1.	Askul guruş 2.	Doynak guruş 14.	Mustafa guruş 1.
Mehmed Gazi guruş 1.	Ali dede hasene 1.	Azman hasene 1.	Bulgu hasene 1.
İskeledi guruş 1.	Küçük guruş 1.	Ali guruş 2.	Gün Temir guruş 1.
Mehmed guruş 1.	Gazi guruş 1.	Murad guruş 3.	Korhan Ali guruş 1.
Ali validesi zimmesinde guruş 1.	Kabartay hasene 1.	Ebulkasım guruş 1.	Hüseyin Gazi guruş 1.
Yeri payda guruş 4.	Seyid Ali Merdan guruş 1.	(?) guruş 4.	Rüstem guruş 1.
Mehmed Gazi sim 55.	Cemik sim 15.	Hasan Çelebi sim 50.	Han Koçkar sim 60.
Mehmed İldeş sim 30.	Korhan kul sim 18.	Geldi Bay sim 60.	Abbas Çelebi sim 150.
Seyid Ali Çelebi sim 35.	Bakış Bay sim 15.	Mehmed İldeş sim 70.	Kamet sim 130.
Geldi Bay guruş 2.	Altı Bay sim 30.	Osman sim 18.	Cematek sim 5.
Korhan Kul ve Abbas sim 30.	Yedi Bay sim 110.	Mehmed İldeş sim 50.	Korhan Kul Sinan sim 20.
Ve yine altı bayda guruş 2.	Seyid Ali Çelebi Hasene 4 sim 100.	Mehmed ve Tayib hasene 34.	Bodinak hasene 4.
Kuluş hasene 34.	Cemaat kırk üzerinide sim 240.	Gülten nâm düğе hasene 60.	Tatar nâm çevre hasene 60.

Şah Numan nâm düğesine 40.	Esengeldi nâm çura hasene 5.	Takatar nâm çura hasene 30.	Boz at hasene 13.
Doru at hasene 5.	Dört küpçek sim 60.	Tüfenk sim 2.	Zincir ma'a balıkçı sim 30.
Çalpar ağızlık sim 10.	İki ocak sim 60.	Nukûd gurusu 180.	
Ekilmiş buğday ve arpa koşduran beş altuna bey' olunmuşdur.			

Numara: 245

Oldur ki Telmiş el-maktûlün metrûkât-ı mezkûresi bey' olunup bâlâda mezkûr olan kimesnelerin zimmetinde metrûkât-ı merkûme akçesi ve nakid ve kıymet-i üsârâ cümleten altı yüz otuz dört gurusu olup ve kıbel-i şer' den İslam el-bevvâb vasî nasb olunup zimem-i mezbûrede olan akçeleri ahz ve kabza memur olduğu kayd şud. Tahrîren fi 26 Muharrem li-sene 1078.

Şühûdü'l-Hâl: Abdülfettah Efendi bin Mustafa, Hâlil Efendi bin Kurt Paşa, Devlet Gazi bin Ma'kul Sûfi, Muslu bin Abdülhalim, Salih el-Haffâf ve gayruhüm mimmen hazara.

Baha-i raht sim 1440.	Baha-i sim ... 1384.	Def'a gurusu 1.

Numara: 246

Oldur ki kazâ-i Nehirtaşlı muzâfâtından karye-i Yenimik sâkinâtından Kutlusaat binti Âl-i Paşa meclis-i şer'-i hafırde zevci Timur Gazi bin Mevlüd mahzarında takrir-i kelâm edüp Marişke binti Abdullah nâm câriye-i memlûke zevcim işbu Timur Gazi'ye hibe-i sahîha ile hibe ve ikbâz eyleyüp ol dahi kabul ve kabz etmişdir deyü

bi't-tav' ve'r-rıza'i's-sâf ikrâr ve itiraf eyledikde ğibbe's-sual mezbûr Timur Gazi merkûme Kutlusaat'ın vech-i meşrûh üzere cemî'-i akvâlini vicâhen tasdik eyledikten sonra mezbûr Timurgazi takrir-i kelâm edüp merkûme Marişke nâm câriyemi hisbeten lillâh azad eyleyüp ba'dehû akd-i nikâh edüp tezvîc eylemiştir Hâlen zevce-i menkûhamdır işbu hâzır fi'l-meclis Telo Gazi nâm oğlancık merkûme Marişke nâm menkûhamdan tevellüd eden oğlumdur deyü ikrâr edüp sicill olunması muradıdır deyicek mâ vaka'a talebiyle kayd şud. Tahrîren fi evâhır-ı Muharrem el-harâm li-sene 1078.

Şühûdü'l-Hâl: el-Hâc Kadir Bey Ağa el-ma'lum, Göğü Efendi bin Murtaza Efendi, Hüseyin Efendi bin el-Hâc İbrahim min karye-i Kıрмаçı, İslam Ali ot ağası min karye-i Başla ve cemm-i gafîr.

Sayfa: 54

Burak gelen kuberen guruş 275.	Terekei keverk guruş 9.	Beyazlı şebkir guruş 3.	Nail şebkir guruş 2.

Numara: 247

Oldur ki Abşemside olan ... küçük oğlunun oğlu Ahmed nâm sofide merhûm Seyid Ağa hal-i hayratında hayratdakine el-Hâc Korhan bin Sefer müzin ve Çelebi Mehmed bin biber hafız nâm kimesneler şehâdetleri ile sübüti kayd olundu.

Şuhûdü'l Hâl: El-mezbûrun.

Sel ağaç beye cevga guruş 20.	Beyaz iki dünya guruş 20.	Nal mak'adı guruş 2.	Mehmed yek oldu.
Sığır halı köhne guruş 1.	Büyük taş tahtası guruş.		

Numara: 248

Oldur ki Mehmed Seyide bir geviş eğeri ve geviş rahtı merhûm Seyid Ağa ... itdiğine husum mahzarında zehr ile el-Hâc Hayreddin bin el-Hâc Çelebi nâm kimesneler şehâdetleri ile kayd olundu.

Şuhûdü'l Hâl: El-mezbûrun.

İki kutu nebat sekir sim 60.	Sekiz deste kaşuk sim 40.	Dört arslanlı guruş ... sabitdir.	Kebab tavası guruş 14.
Kul ... iki altun otuz ak.e ve bir ...	Kırmızılı cevga Gülüm Bike zimmetinde guruş 10.	Menevşe nâm tarhannın yetmiş akçe ve bir ...	... Bike elli bir akçesi sim 34.
Aşar zimmetinde guruş 15.			

Numara: 249

Oldur ki Saadet Sultan nâm hatun tarafından Kartal bin el-Hâc ... nâm kimesnenin ve Talat el-Hâc Abdullah bin Abdullah ve Talat Seyid bin Bolad Seyid nâm kimesnelerin şehâdetleri ile sübüti kayd şude.

Şuhûdü'l Hâl: El-mezbûrun.

Catma ... guruş 4.	Catma döşek guruş 7.	Aşer Seyid zimmetinde sim 50.	Buğday fehs 4 guruş 10.
Tarı bene abesde sim 20 hasene 10 fehs guruş 30.	Üc ... fehs guruş 14.	İki kile buğday nehr zimmetinde fehs guruş 5.	tokuz kile tarı mehr zimmetinde guruş 27.
Tokuz kile tarı Mehmed Seyid zimmetinde guruş 27.	İki çerik arba fehs guruş 1.	Yedi çerik buğday Fettah zimmetinde sim 30 guruş 3.	İki kile tarı Fettah fehs guruş 6.

Üç kile buğday guruş 74.	Üç kile tarı guruş 9.	İki meniş kile yarım tarı Mustafa Fettah guruş 75.	Cal tarı (?) guruş 5.
On iki kile buğday guruş 3.	Dörd kile arba guruş 8.	Yedi kile eriş guruş 14.	

Numara: 250

Oldur ki Gülüm Bikeden Mehledi Uren bin Ahir Altimur duyun-u el-Hâc ... keverk değil Mehledi teslim olunub bir (?) yüz biri ... küçüklük on bir ... kendi ... Aliş sultana teslim olunub ve iki konca mehledi teslim olunub mehledi bir altı altun düveklî için teslim olunubkayd olundu.

Şuhûdü'l Hâl: Abdüssamed Efendi, Zeyn Ali bin Mustafa, Boladlı Ahmed ve gayrihüm minhüzzâr.

Sayfa: 55

Numara: 251

Biçmeba'asında guruş 224.	Cebbar beye guruş 5.	Baytal börü guruş 6.	Sığıra sığırı sim 10.
Sahan sim 100.	Biçme ba'asında guruş 15.	Seyikde olan iki biçme ba'asında guruş 104.	Büyük bakır sini guruş 5.
... küçük kutu guruş 8.	Bicade guruş 2.	İki bakır kebe guruş 6.	Büyük tencere kazân guruş 5.
... guruş 5.	Mum safranı guruş 4.	Matara guruş 1.	Kök taşda olan biçme ba'asında guruş 12.
Mak'ad guruş 5.	Recm döşek yasduk ... döşek	(?) eski sahan guruş 9.	Elli kulaç iki sahan guruş 9.

	... guruş 74.		
Kahve tabağı sim 60.	Olena guruş 105.	Mehmediye guruş 6.	Ahmediye guruş 6.
On sahan guruş 15.	Kazâk taran guruş 9.	... iki vakiyye sim 28.	Sekir (?) sim 30.
Kızıl kadifetli keverk guruş 50.	Elması katife yayma guruş 15.	Zıbın guruş 3.	Yeşil hare zıbın guruş 3.
Eliş atlası guruş 15.	El hare guruş 15.	Tüysüz katife guruş 15.	Erguvan guruş 15.
El cevga cebazel guruş 20.	... guruş 10.	Sel ağaç ateş atlası guruş 3.	İncili terbüş guruş 15.
İki ... guruş 8.	Bir sorguç guruş 30.	Bir cıfit kübe guruş 2.	Biruze altun yüzük guruş 2.
Hasene guruş 303.			

Numara: 252

Oldur ki balada mestur olan eşya merhûm Seyid Ağa tarih kitabından elli sene mukaddem kızıl Asiye Sultana sanvire olduğu halde (?) Abdülfettah Efendi ve Korhan Ali Efendi ... nâm kimesneler şehâdetleri ile sübüti kayd olundu.

Şuhûdü'l Hâl: El-mezbûrun.

Asma kazân guruş 2.	Seyis şebah sim 10.	Ufak ... şebah sim 10.	... guruş 50.
Sel yüz aded mercan şebah guruş 9.	Zerbab guruş 30.	Çiçekli diba guruş 30.	... keverk Mehmed guruş 50.
El keverk Mehmed guruş 10.			

Sayfa: 56

Numara: 253

Kalay şişe guruş 1.	Selatin sim 20.	Rekbe sim 20.	Harar sim 20.
Şayekde heman olan kulaç guruş 15.	Şayekde olan bıçak guruş 74.	On iki kulaç eski saman şayekde guruş 47.	Küçük tencere kazân kabağıyla guruş 3.
Bakraç guruş 4.	Cüz ibrik guruş 2.	Gün sofrası sim 60.	Yorgan guruş 2.
İki küçük sac ocağıyla sim 20.	Büyük ... kazânı guruş 3.	Doru kaşka baytal guruş 45.	Bağçelerinde iki kazân guruş 24.
Külçe baytal guruş 3.	Döşek ma'a yasdık guruş 14.	Saban guruş 5.	Safran guruş 44.
Şayekde olan saman bahasında guruş 2.	Büyük tencere kazân guruş 5.	Büyük çeren kazân ... ocak guruş 6.	Dörd cüz tabak sim 32.
Dörd kalay tabak guruş 3.	Dörd kabaklı sahan guruş 9.	Burta beye ma'a kolon guruş 74.	Boz beye kolon guruş 74.
Karacalı kolarin guruş 44.	Köle beye ma'a kolon ve tarı guruş 14.	Ker doru kazân guruş 74.	Cidar beye ma'a kolon guruş 6.
Karaltı bahasında guruş 544.	Cökürde olan bıçak bahasında guruş 15.	Cökürde olan eski saman guruş 15.	Şayekde olan iki saman guruş 104.
Duma nâm kazâk guruş 105.	İki kara baytal guruş 12.	Altı sahan guruş 74.	Küçük çeren kazân guruş 1.
Yorgan guruş 60.	Köhne kelâm şerif guruş 30.	Harar sim 20.	Şayekde saman guruş 164.
İki saman olan üç	Cal kazân guruş 74.		

Sayfa: 57

Numara: 254

İşbu bina ettiği avluyla ve cümle ...ve finâsına ta'addî etmişdir bizler bu husûsa bu vech üzere şâhidiz şehâdet dahi ederiz deyü edâ-i şehâdet-i şer'iyye eylediklerinde finâ'-i mezbûrede davası ve şirketi olmayup mukaddemen kâdî-i mezbûr efendi istimâ' edüp zeyl-i hüccetinde esâmîsi mestûr olan kimesnelerden Abdullah Efendi ve Abdürrahim Efendi nâm kimesnelerden Abdullah Efendi ve Abdürrahim Efendi nâm kimesneler li-ecli'ş-şehâde hâzırân olup mukaddemen kâdî efendi huzûrunda şehâdet eden mezbûrân Ramazan Sûfî ve ...Hâlen şehâdet edüp işbu sınır vaz' ettiler arzdan şehâdet etmişlerdir mezbûr Mirza Bey ...avluları ve ...cümle hudûddan hâricdir bizler bu husûsa bu vech üzere şâhidiz şehâdet dhai ederiz deyü mazmûn-i hüccete ve şâhidân-ı mezbûrânın mukaddemen hudûd gösterüp şehâdetlerine şehâdet edüp şehâdetleri hayyiz-i kabulde vâkı'a olup Mirza Bey Mirza'nın cemî'an havlusunu ...kal'a ile emr olunup kayd olundu.

Şühûdü'l-Hâl: Mehmed Gazi Şeyh bin ...Sûfî, İbrahim Çelebi bin Mahmud Çelebi, Ebüssu'ud Çelebi bin ...Gazi Efendi, ...Bey bin Behram Ağa, Ramazan Sûfî bin Ahmed Halife, ...Bolad bin Rahmetullah ve gayruhüm mine'l-huzzâr.

Numara: 255

Mâte Seyyid Ömer Ağa ve tereke zevceten ...ve binten Ayişe Sultan ve ebnâ' ...Seyyid ve Mehdi Seyyid ve Abdülkahhar ve Mehmed ve Hamza ve'l-verâsetü munhasıra ileyhim ve şuri'a li-ketbi metrûkâtihî fi evâsıt-ı şehr-i Muharrem li-sene semâne ve seb'in ve elf.

Şühûdü'l Hâl: Fahru'l alem Abdülgaaffar Efendi, Mehmed Can bin Seyyid, Kablan Seyyid, Abdüşşah Efendi bin Ahmed Efendi, Kurban Ali bin Şa'ban ve cemm-i gafîr mine'l-huzzâr.

Numara: 256

Cemil kul derdiyan geldi nâm iki küçük heram guruş 524.	Sebil tahta guruş 3.	İki yan kabası guruş 3.	Dörd cüz tabak sim 32.
Kebab sebil ma'a ayak guruş 1.	Kök taş dibcik guruş 12.	Burnaşda eski saman guruş 6.	Doru baytal guruş 6.
Kara el baytal guruş 44.	Ciren baytal guruş 44.	Şayekde saman guruş 74.	(?) zimmetinde büyük ... guruş 10.
Yorgan guruş 2.	Rahme yasdık iki sim 40.	Basma döşek guruş 1.	Nukûd guruş 234.
Şayekde olan on kulac iki saman ve on kulac iki saman guruş 30.	Cökerde olan bıçak bahasında guruş 74.	Cökerde samanda guruş 15.	Cebbar argunan guruş 74.
Kara doru konan guruş 74.	Altı sahan guruş 74.	Kelâm şerif guruş 10.	On ... kirbas sim 40.
Nefti burgu sim 20.	Kebçe sim 60.	Örte sez guruş 2.	Küçük sez sim 100.
İki ... sahan kabağıyla guruş 44.	Yedi sahan ma'a kabak guruş 110.	Kalay tabak sekiz aded guruş 6.	Heman guruş 14.

Sayfa: 58

İki kara öküz guruş 105.	Bir kök öküz guruş 24.	Kızıl öküz guruş 6.	Ala öküz guruş 45.
Cebbar öküz guruş 45.	Def'a öküz guruş 6.	Cebbar sığır buzağlı guruş 60.	Güğer sığır buzağlı guruş 6.
Kaba sığır guruş	İki tanne guruş 3.	(?) ciren baytal	Def'a ciren beye

44.		guruş 9.	baytal guruş 9.
Buril baytal guruş 9.	Kara beye ... guruş 9.	Doru baytal guruş 9.	Def'a doru baytal guruş 74.
Def'a doru beye ... guruş 5.	Ciren kaşka baytal guruş 74.	Kola baytal guruş 6.	Def'a kola baytal guruş 70.
Kara baytal guruş 74.	Keverk konan guruş (?).	Doru tay guruş 3.	Botalı deve guruş 30.
Habure deve guruş 30.	On yedi zan arzdır guruş 30.	Karaltı şeflekde nasîf fehs guruş 5.	Sim yekün guruş 4.
Eğer sabit guruş 1.	İki bâb çatma hâne ve yurt yerinde ve köprü ...rubu' hisse kıymet guruş 15.		

Numara: 257

Oldur ki merhûm Abbas'ın zevce-i metrûkesi Mehri Han Bekce nâm hatun kıbelinden ...nâm kimesneyi vekil ettiğine Nuray bin Şah ve ...bin Şah nâm kimesneler şehâdet edüp kayd şud.

Şühûdü'l-Hâl: Tamas bin Şah, Mirza Bey bin Han Mirza, Ali Bali el-imam, Bolad bin Rahmetullah ve gayruhüm mine'l-huzzâr.

Cem'an guruş 565,5

Numara: 258

Oldur ki cemaat-i Küncü'den Abdülaziz Efendi ve Ahmed Çelebi ve Ivaz Çelebi nâm kimesneler mahfel-i kazâ-i lazımü't-tevkîrde yine cemaat-i mezbûre sâkinlerinden Mirza Bey Mirza bin Esen Ali Mirza nâm kimesne mahzarında üzerine takrir-i dava edüp işbu karyenin cânib-i garbîsinde vâki' Mirza Bey Mirza bina ettiği bir karyemiz finâsı olup cümleten müşterek yerlerimizdir mukaddemen kâdî Abdülfettah Efendi gelüp Abdülfettah Efendi'ye dahi davamız takrir edüp biz dahi şâhid sual etmeyüp ve şâhidlerimizi dinlemedi zi'l-yed Mirza Bey Mirza olup bizler

...davadan hâric idik şâhidimiz dinlenmedi ve hem yurt yerin mukaddemen mûmâ-ileyh efendi huzûrunda şâhidler tahrîr eylediği hudûddan mezbûr Mirza Bey Mirza ta'addî edüp asılda ve köylü fukarâsı bizim babalarımıza dedelerimiz sâkin olup zabt ve tasarruf edüp ba'dehû birağup karye-i mezbûre finâsı olup aldığı yerleri ta'addî etmişdir sual olunup cevap alınması muradımızdır dediklerinde mezbûr Mirza Bey Mirza ben şâhidân-ı mezbûrân ...Sûfî ve Çura ...tahdîd ettiler hudûddan ta'addîmiz yokdur deyü inkâr ile cevâb verüp mûmâ-ileyhimden sıdk-ı makâline beyyine talep olunup udûl-i müslimînden şâhidân-ı mezbûrân gelüp mukaddemen kâdî huzûrunda şehâdet ettiğim budur deyü hudûdun tayin edüp mezbûr Mirza Bey Mirza'nın

Sayfa: 59

bey' ettiği vakitte ben on dört yaşındayım ve âkil ve bâliğim deyü kâdîasker efendiye söyleyüp kendi ...dediği kararda var idi bizler bu hususa şâhidiz şehâdet dahi ederiz deyü edâ-i şehâdet-i şer'iyeye eylediklerinde şehâdetleri hayyiz-i kabulde vâkî'a olup mezbûr Mehmed'in bey'inin nüfûzu ile hükm olunup bu vesika bi't-taleb ketb olunup yed-i tâlibe def' olundu.

Şühûdü'l-Hâl: İskender Ağa dizdar, Ömer Ağa bin Ali, Abdülhalim Ağa bin Mustafa Ağa, el-Hâc Ali bin Mustafa, Abdurrahman Çelebi bin Mustafa Beşe, Mehmed Şah bin Hüseyin ve gayruhüm mine'l-huzzâr, müftî Abdülcemil Efendi hazretleri, ...bin Mehmed.

Numara: 259

Oldur ki karye-i Kadıköy sâkinlerinden Memiş bin Sinan Beşe nâm ihtiyar mahfel-i kazâ-i lazîmü't-tevkîrde yine karye-i mezbûre sâkinlerinden bint-i sulbiyesi Ümmügülüm nâm hatun kıbelinden Şah Murad bin İbrahim ve İskender Ağa bin Mustafa nâm kimesneler şehâdetleriyle vekâleti sâbite olan Mehmed Şah bin Hüseyin Çelebi nâm kimesne mahzarında ikrâr ve itiraf edüp sarı ...manda Kara Ağaç nâm mevzi'de vâkî' bir tarafı Detbi ve bir tarafı Enkarman'a gider tarîk-i âmm ve bir tarafı çardaklı ve bir tarafı Kara Ağaç işbu hudûd ile mahdûd olan kışlayı mezbûre kızımın zimmetinde yüz altmış altun vacibü'l-edâ deyni olup deyni mukabilinde verdim dedikde ğibbe't-tasdîki's-şer'î bu vesika bi't-taleb ketb olunup yed-i talibe.

Şühûdü'l-Hâl: İskender Ağa bin Mustafa, el-Hâc Ali Kethüda bin Mustafa, Devlet Gazi bin Ma'kul, Murad Gazi bin Seyyid Gazi, ...

Numara: 260

Oldur ki bundan akdem Bayram Gazi bin Seyyid Gazi Yazıcı nâm kimesnenin validesi Sayime nâm hatunun mülk-i mahsûsunda kafasından ve çene altından ve sağ elinden bir ...kılıç yarasıyla cerîhaten maktûle bulunan Rabia nâm hatun ...ve oğulları Hacı Ali ve Derviş ve Ebraş ve bint-i sadriyesi Ivaz nâm hatun bi-ecma'ihim mahfel-i kazâ-i lazîmü't-tevkîrde ...ve ifâkat bulmayup ve âşikâr ...olan Bayram Gazi Katib bin Seyyid Gazi Yazıcı kibelinden şer'an vasî nasb olunan Hasan bin Seyyid Gazi Yazıcı mahzarında her biri takrir-i dava edüp zevcem mezbûre Rabia ve anâmız merkûmeyi kılıç ile başına ve eline ve çene altına ve ...çalup mecnun-i merkûm Bayram Gazi katl etmiştir ...bir kimesnede dava ve niza'ımız yokdur davamız mezbûr Bayram Gazi'dendir sual olunsun dediklerinde ğibbe'l-istintâk vasiyy-i mezbûr inkâr ile cevap verüp merkûmûndan sıdk-ı makâline beyyine taleb olundukda udûl-i müslimînden Osman Dede bin Hüseyin ve Hüseyin bin Mustafa nâm kimesneler li-ecli's-şehâde hâzırân olup mezbûre Rabiayı başına ve eline ve ...ve çenesi altına kılıç ile urup merkûm Bayram Gazi katletmiştir bizler bu hususa şahidiz şehâdet dahi ederiz deyü edâ-i şehâdet-i şer'iyeye eylediklerinde şehâdetleri hayyiz-i kabulde vâkı'a olup katil-i merkûm mecnun olmağıyle diyete hükm olunup ve ehl-i mahalleden diyet ve kasâmenin sukûtu ile hükm olunup kayd olundu. Fî gurre-i Muharrem li-sene semâne ve seb'în ve elf.

Şühûdü'l-Hâl: fahru'l-akrân Abdullah Efendi, Muslu Efendi bin Abdülhalim Ağa, Abdülfettah Efendi bin Mustafa, Abdurrahman el-Hâc ...Efendi, Devlet Gazi bin Ma'kul, Mahmud Efendi el-imam li-câmi'-i Gözlü, Ömer Ağa an Uraz, Hacı Mustafa bin Hacı Bayram, Murtaza bin Hüseyin, Osman bin Hacı Ali ve gayruhüm mine'l-huzzâr.

Numara: 261

Abbas bin Şah ...ve zevce-i Ali Han ...ve ebnâ-i sit Ömer Gazi ve Osman ve Ali ve Ivaz ve Ahmed ve Mehmed Can ve bint Nazlı Han ve el-verâse munhasıra ileyhim ve şuri'a li-ketbi metrûkâtihî fî gurre-i şehr-i Muharrem li-sene semâne ve seb'în ve elf.

Şühûd:

Yavan nâm kazâk guruş 35.	...nâm kazâk guruş 25.	Tatvar nâm cariye guruş 375.	Canben nâm çura guruş 60.
...nâm çura guruş 60	Fatıma nâm cariye guruş 60		

Sayfa: 60

...gümüş varak guruş 2.	Keşan ...guruş 5.	Kutn sarı guruş 4.	Acem atlası kırmızı guruş 9.
Sarı acem atlası guruş 9.	Bıçak guruş 1.	Üç bağlık guruş 2.	Beştemal guruş 2.
İki bakırıt sim 60.	Şamata varak sim 7.	Otuz bir arslanî guruş 31.	İki oda bir mahzen guruş 105.
Oda yeri bir evde guruş 75.	Tabak hâne rubu' guruş 375.	Tabak hâne kurbunda vâki' bağçe guruş 100.	...maşraba ... sim 20.

Numara: 262

Oldur ki bundan akdem sekiz ay bir mâye deve lukata olup sekiz aydan beri ...sâkinlerinden el-Hâc Memaki Efendi yedinde ve zabtında ...ile besleyüp bundan

dahi ziyade durursa nafakası bahasını istiğrâk edüp sâhibine zarar târî olmadan ...ehl-i hibre marifetiyle bahası on beş guruş kesilüp el-Hâc Memaki Efendi'ye on yedi guruşa kibel-i şer' den bey' olunup ol dahi kabul edüp yedine teslim olundu.

Şühûdü'l-Hâl: Abdülhalim Ağa bin Mustafa Ağa, Mahmud Efendi el-imam bi-câmî'-i Gözlü, Ali Efendi eş-şehîr bi-..., Mustafa bin Ahmed, Abdurrahman bin Mustafa ve gayruhüm mine'l-huzzâr.

Numara: 263

Oldur ki Hâlen bin yetmiş yedi senesinin Zilhiccesi selhinde darbhânede akçe kesilmeğe sa'adetli Han hazretlerinin fermân-ı şerîleri cârî olup darbhâneye varılıp sikke-i cedîdesinin ayarı yetmiş altı ile seksen arasında noksan ayar ederler ise darbhâne emini ve kâtibi ellerini kat'a şart eyledikleri kayd olundu.

Şühûdü'l-Hâl: Fahru'l-akran İslam Ağa-i Hazret Han, Hızır Efendi el-müderriş, Şakir Efendi el-müderriş, Mustafa Çelebi bin el-merhûm Muslu Efendi, Abdülfettah Efendi bin Mustafa ve gayruhüm mine'l-huzzâr.

Numara: 264

Oldur ki Mehmed bin Şahin nâm kimesne mahfel-i kazâ-i lazîmü't-tevkîrde karye-i Kamışlı sâkinlerinden Yakub Bey bin Hasan Bey nâm kimesne mahzarında üzerine takrir-i dava edüp Kamışlı kurbunda Fındıklı nâm mevzi'de vâkki' şarkan Aksu ve şimâlen tarîk-i âmm ve garben merkûm Yakub'un ve kubleten dağ ile mahdûd olan arz-ı memlûke ve yine karye-i merkûmede vâki' Mustafa Beşe kışlası demekle maruf ve hudûdu inde'l-cîrân malum olan koyun kışlasında südüs hissemi müşârun-ileyh Yakub Çelebi'ye iki yüz guruşa bey' edüp kabz-ı semen ve bi-mâ yelîku bi'l-akâr teslim-i mebî' eyledim idi ve lakin bu bey' Hâlet-i sabâvetimde olup yine dönmek murad ederin dedikde ğibbe'l-istintâk mezbûr Yakub Çelebi bey' ettiğinde âkil ve bâliğ idi deyü dava ile mukabele edüp ğibbe'l-inkâr mûmâ-ileyh Yakub Bey'den sîdk-ı makâline beyyine taleb olundukda udûl-i müslimînden el-Hâc Abdülbaki bin Hızır Çelebi ve Şa'ban bin Abdullah nâm kimesneler li-ecli'ş-şehâde hâzireyn olup mûmâ-ileyh Mehmed mahdûd-i mezbûrun

Sayfa: 61

Numara: 265

Oldur ki bundan akdem sarabma nâm hatunı katl (?) olub ... hasb olunub kayd olundu.

Şuhûdü'l Hâl: Osman dereli.

Arcinan nâm çura guruş 80.	Kök ala at guruş 224.	Doru at guruş 224.	Boz at guruş 15.
İki sığır yal guruş 3.	İstanbul yal guruş 3.	Toyga guruş 5.	On ma'a sadak guruş 3.
Leğen ma'a ibrik guruş 5.	Kabaklı iki ... guruş 2.	Sel sahan guruş 24.	İki bakır tas guruş 14.
Bakır iki kahve ağaç tabak guruş 4.	... sığır guruş 1.	Teymiş sekiz guruş 1.	Gülten guruş 1.
Sim doru guruş 15.	... kılıç sim 10.	Cezm guruş 14.	İki hankak guruş 4.
... guruş 10.	İki (?) guruş 6.	Üç kebe yal guruş 3.	Hacı guruş 2.
Çerkes yancı guruş 1.	Teker keverk guruş 3.	Beden keverk guruş 1.	Mahşer ... guruş 4.
Yekbe guruş 4.	Yorgan guruş 2.	Seccade sim 20.	Sanduk çeşmi ... cevga guruş 15.
Gür kalpak guruş 5.	Atlas kaftan guruş 5.	Boğça ... guruş 4.	Kurak guruş 2.
Zıbın guruş 4.	Cevga guruş 4.	Kemik teker keverk guruş 15.	Babunç guruş 2.
Kalem kılıç guruş 4.	Sel yasduk guruş 4.	... sim 15.	Üç değirmi harstarı guruş 1.

Üç ağac ... cevga guruş 10.	Kuşak guruş 10.	... guruş 2.	Yorgan iki guruş 4.
İki şimal iki guruş 5.	Resene elcesi guruş 4.		

Sayfa: 62

Numara: 266

Oldur ki Hacı Mecdi mahallesi sâkinlerinden Pir Ali bin Perviz nâm kimesne mahfel-i kazâ-i lazîmü't-tevkîrde yine mahalle-i mezbûre sâkinlerinden Ali Beşe bin Fazlı nâm kimesne mahzarında takrir-i güftar edüp mûmâ-ileyh Ali Beşe'de sekiz yüz doksan akçe hakkım vardı sekiz yüzünü bi't-tamam ahz ve istîfâ ettim zimmetinde doksan akçe kalmıştır bâkî bir akçe deynim yokdur dedikde ğibbe't-tasdîki'ş-şer'î mâ vaka'a kayd şud. Fî selh-i şehr-i Zilhicce li-sene seb'a ve seb'în ve elf.

Şühûdü'l-Hâl: fahru'l-müderrişin Şakir Efendi, fahru'l-ulema Mustafa Efendi bin Mevlüd Efendi, Ömer bin Mavlis ve gayruhüm mine'l-huzzâr.

Numara: 267

Oldur ki bundan akdem müteveffât olan Çolban hatunun sadrî oğlu Ömer Ali bin Hüseyin nâm kimesne mahfel-i kazâda müteveffât-ı mezbûrenin cariyeye-i memlûke mahzarında takrir-i dava edüp cariyeye-i mezbûre validem mülküdür şer'an bey' murad ederin deyüp câr-ı mezbûre Gökce'nin hal-i hayatında merhûme Çolban azad etmiştir deyü dava ile mukabele edüp ba'de'l-inkâr sen kendini şer'a tanışdığın zamanda validem mezbûre Gökce'yi azad etmiştir ve lakin fâhişe olmağın ...satmak muradımdır demediğimi sual olundukda ikrâr edüp validem azad etti ben etmiyorum ...tanışdığım gerçektir dedikde cariyeye-i merkûmenin ıtkıyla hükm olunup kayd olundu.

Şühûdü'l-Hâl: Mahmud Efendi Gözlü el-imam, Ali Efendi bin Bolad, fahru'l-kuzât Osman Efendi, fahru'l-ulema Bolat Efendi, el-Hâc Gazanfer ve gayruhüm mine'l-huzzâr.

Numara: 268

Oldur ki Ivaz nâm hatun tarafından zevci Halil nâm kimesneyi tarafından vekil ettiği Bayram Gazi bin Rahmet Ali ve Derviş bin ...nâm kimesneler şehâdetleriyle mevte kayd olundu.

Şühûdü'l-Hâl: Mahmud Efendi el-imam bi-Gözlü, fahru'l-ulema ...Efendi, Abdülfettah Efendi bin Mustafa Efendi, Ömer Ağa, Ali Efendi bin Bolad, ve cemm-i gafir mine'l-huzzâr.

Numara: 269

Oldur ki bundan akdem elinde ...ve çenesi altında ve kafasında kılıç yarası ile Sayime nâm hatunun mülk-i mahsûsunda cerîhan katil bulunan Rabia binti Halil nâm hatunun zevci Müstecab bin Hacı Ferhad ve katil-i mezbûrun sadrî oğulları Hacı Ali ve Derviş ve ...nâm mecnuna oğlunuz vasîsi olan Hacı Ali ve sadriye kızı Ivaz nâm hatun kıbelinden vekâleti sâbite olan Halil nâm kimesneler mahfel-i kazâ-i lazîmü't-tevkîrde ...sağ ve sâlim olup Hâlen mecnun olan Bayram Gazi bin Seyyid Gazi Yazıcı nâm kimesne mahzarında takrir-i güftar edüp merhûme Rabia'yı kılıç ile eline ve çenesi altına ve kafasına urup katil eden işbu Bayram Gazi'dir davamız mezbûr Bayram Gazi'dnedir kimesnede dava ve niza'ımız yokdur dedikde mecnun-i mezbûr inkâr ve ikrâr bilmeyüp beyyine taleb olundukda udûl-i müslimînden Osman Dede bin Hüseyin ve Hüseyin bin Mustafa nâm kimesneler li-ecli's-şehâde hâzırân olup mûmâ-ileyh Bayram Gazi merhûme Rabia'yı kılıç ile başına ve çenesi altına ve sağ eline ve ...urup katil eylemişdir bizler bu hususa şahidiz şehâdet dhai ederiz deyü edâ-i şehâdet-i şer'iyeye eylediklerinde şehâdetleri hayyiz-i kabulde vâkı'a olup kayd olundu.

Şühûdü'l-Hâl: el-mezbûrûn.

Sayfa: 63**Numara: 270**

El-uht Esmâ Sultan Hani hazretleri an tereketi'l-uhti'l-merhûme Kutlu Sultan Hani Rahşan ...zimetinde cevherî kuşak bahasından gurus 40 ve dökme yasdık bahasından gurus 3

Numara: 271

El-eh Cihan Giray Sultan hazretleri an tereketi'l-uhti'l-merhûme Kutlu Sultan Hani Cihan Giray Sultan hazretleri zimmetinde Şahsuvar nâm gulâm bahasından guruş 871

Numara: 272

Oldur ki Habibe nâm hatun kibelinden zevci Abdullah bin Ramazan nâm kimesne davaya vekil eylediği işbu Ali bin Ahmed ve Arslan bin Mehmed nâm kimesneler şehâdetleriyle sübûtu kayd olundu. Fî şehri'l-mezbûr fi't-tarihi'l-mezkûr.

Şühûdü'l-Hâl: ...Efendi bin Tanrıverdi, Bolad bin Rahmetullah, Abdullah bin Ahmed.

Numara: 273

Oldur ki ...binti Abdullah nâm hatun kibelinden zevci Ali Kethüda'nın vekâleti Gökce bin Düyun Gazi ve Abdülaziz bin Hamza nâm kimesneler şehâdetleriyle sübûtu kayd şud.

Şühûdü'l-Hâl: el-mezbûrûn.

Numara: 274

Oldur ki mezbûre ...bundan akdem müteveffâ olan zevci Ahmed mehr-i mu'acceline yirmi baş ...ve yirmi guruş verüp keçi teslim olunmayup yirmi guruş verüp yirmi guruşa ...nâm cariyeyi alup bu husûsa Ömer bin ...ve Aliş bin Sefer nâm kimesneler şehâdetleriyle kayd şud.

Şühûdü'l-Hâl: Derviş bin Ali, Bolad bin Rahmetullah ve gayruhüm mine'l-huzzâr.

Numara: 275

Oldur ki mezbûr ...hal-i hayatında elli dokuz altun nikâhını tescîl ettikde Ömer bin Hamza ve Aliş bin Sefer nâm kimesneler şehâdetleriyle sübûtu kayd olundu.

Şühûdü'l-Hâl: el-mezbûrûn.

Numara: 276

Oldur ki Hacı Geldi bin Tükel nâm kimesne ...kibelinden davaya Kara bin Arslan Bay ve Murtaza bin Nasır Halife nâm kimesneler şehâdetleriyle vekâleti sâbite olup kayd olundu.

Şühûdü'l-Hâl: fahru'l-müderrişin Hızır Efendi, Abdülfettah Efendi bin Mustafa, Abdülbaki Ağa bin Abdülhalim Ağa, Sefer bin Canik ve gayruhüm mine'l-huzzâr.

Numara: 277

Oldur ki Kırım kazâsına tâbi' Burakgölü sâkinlerinden Osman Ağa bin Bekir Bey nâm kimesne mahfel-i kazâ-i lazımu't-tevkîrde yine karye-i mezbûre sâkinlerinden Can Ahmed bin Mehmed nâm kimesne mahzarında takrir-i güftar edüp karye-i mezbûrede vâki' kubleten otuz yeri ve şimâlen Sadır Çelebi ve şarkan ...otuza giden tarîk ve garben otuzdan dağa gider tarîk ile mahdûd bir kıt'a arz mukaddemen Sefer Ağa'nın mülkü olup Sefer Ağa ile benim ...li-ebeveyn karındaşlar olup arz-ı mahdûde asûbet ile benim ve verâseti bana munhasıra olmağın arz-ı mahdûde mezbûr Can Ahmed yedinde olup halen mezbûr Can Ahmed'den dört altun ki altı muamele gurus eder alup sulh eyledim ba'de'l-yevm arz-ı mahdûde dava niza'ım olmayup mezbûr Can Ahmed'in zimmetini cem' da'avâdan ibrâ' ve iskât eyledim dedikde ğibbe't-tasdîki'ş-şer'î mâ vaka'a bi't-taleb kayd olundu.

Şühûdü'l-Hâl: Abdülbaki Ağa bin Mustafa Ağa, Şais bin Himmet Ağa, Ahmed bin Hamza Bey, Devlet Gazi Ma'kul, ...Şah bin Said, Bayram Ali bin Ferhad, Orakçı bin Devlet Geldi, ..., ve gayruhüm mine'l-huzzâr, Kablan bin Mehmed, Şah ...bin Mehmed.

Sayfa: 64**Numara: 278**

Oldur ki beş senenin erkek koyunu ve keçisini bey' olup Hani vasiyyesine teslim olunup sâbit olup yağ ve yünün ve ...beş senede yirmi beş gurus tahmin olunup kayd olundu.

Şühûdü'l-Hâl: el-mezbûrûn.

Numara: 279

On bir senenin erkek ve keçisi ve ...ve soğum ve yağ ve yün mahsulü ve bağ mahsulü cümle hesap olunup kadri ma'lum olmamağla tahminen ve bazıları az ve bazısına çok bir karar olunup (guruş 300) tahminen üç yüz guruş dutulup senevî yirmi beş guruş olmak tahminle dutulmuştur.

Cem'an metrûkât tahminle 1919 guruş

Numara: 280

Merhûm Hani'n ehl-i hibre marifetleriyle validesi bin guruş harc ettim Hocasına ve hizmetkârına ve ...esirlerine dedikde ehl-i hibre marifetleriyle on altı senede senevî elli guruş on altı senesi sekiz yüz guruş dutulup kayd olundu.

Numara: 281

Oldur ki senevî elli guruş çokdur kırk beş guruş takdir olunursa tamam hak üzere olup deyü ehl-i hibre marifetleriyle senevî kırk beş guruş takdir olunup kayd olundu.

Şühûdü'l-Hâl: el-mezbûrûn.

Ba'de ihrâc-ı nafaka 1151. guruş	Ba'de ihrâc-ı vasiyye 1051. guruş	İki yasdık havlu guruş 18.	Şam'dan ma'a tabak bahasından guruş 90.
Şahsuvar nâm gulâm guruş 100.	Cevâhir kuşak guruş 40.	Mücevher küpe guruş 50.	Cevâhir bilezik guruş 130.
Vasal nâm kazâk guruş 30.	Elli koyun guruş 50.	...yan küpesi guruş 3.	

Numara: 282

Nasîbü'l-uht Ferah Sultan Hani an tereketi'l-uhti'l-merhûme Kutlu Sultan Hani

Sim şam'dan guruş 33 sim 60.	Mahbube Sultan Hani zimmetinde guruş 10.	Cemî'an guruş 43 sim 60.

Numara: 283

Nasîbü'l-uht Mahbube Sultan Hani an tereketi'l-uhti'l-merhûme Kutlu Sultan Hani

Sim tabak bahasından guruş 43 sim 60.

Numara: 284

Nasîbü'l-uht Saadet Giray Sultan ve Mübarek Giray Sultan an tereketi'l-uhti'l-merhûme ve mağfûrun-lehâ Kutlu Sultan Hani

Mücevher bilezik guruş 120.	Mücevher küpe guruş 50.	Dolma yasdık bahasından guruş 5.	Cemî'an guruş 175.

Numara: 285

Nasîbü'l-eh Hacı Giray Sultan hazretleri an tereketi'l-uht Kutlu Sultan Hani

Elli re's koyun guruş 50.	Nazır zimmetinde guruş 30.	Dolma yasdık bahasından guruş 75.	Cemî'an guruş 875.

Sayfa: 65

Terbuş guruş 5.	Sarı şal guruş 5.	Neftel ...guruş 25.	Beyaz çenber guruş 2.
Yedi ... gömlek guruş 165.	...		

Numara: 286

Oldur ki Mahbube (?) Sultan Hanî kibelinden ve Şemiye Sultan Hanî kibelinden Es'ad Çelebi'nin vekâleti Nazır kethüda ve Koçkar bin Abdullah nâm kimesnenin şehâdetleriyle sâbit olup kayd olundu.

Şühûdü'l-Hâl: Haşim Efendi bin Abdurrahman, İbrahim Çelebi bin Hasan, Mehmed Çelebi bin Hüseyin, Boran Gazi bin Mehmed, Lacil bin Abdullah, Bolad bin Rahmetullah.

Numara: 287

Oldur ki Ferah Sultan Hanî tarafından Mehmed Efendi'nin vekâleti Nazır kethüda bin Abdullah ve Fedâi bin Abdullah nâm kimesneler şehâdetleriyle sâbite olduktan sonra gâyib sultanlardan Hacı Giray Sultan ve Mübarek Giray Sultan ve Saadet Giray Sultan tarafından dahi şer'an vasî nasb olunup kayd olundu.

Şühûdü'l-Hâl: el-mezbûrûn.

Numara: 288

Ve Cihan Giray Sultan hazretlerinin mûmâ-ileyh Es'ad Çelebi hissesini ahza ve vasiyyesi nasb olunan validesi Mihriman Bekce îsâle vasiyy-i meclis nasb olunup kayd olundu.

Şühûdü'l-Hâl: el-mezbûrûn.

Numara: 289

Oldur ki merkûm hâneye vakıfıdan bey' olunup verilen akçenin sâbit olduğu ...bey' olunup metrûkâta halt olunup ketb olundu.

Nazır kethüda yediyle guruş 35.	Yine nazır kethüda yediyle guruş 40.	Yalkı bey' olunup guruş 60.	Su sığırı vakıfıdan bey' olunup guruş 27.
Otuz sirke vakıfıdan bey' olunup guruş 37.	...erkek koyun vakıfıdan guruş 16.		

Numara: 290

Oldur ki merhûme Kotil Sultan Han'ın metrûkâtında zâyi' ve harc olunup yaftası içinden olan zayıat burada kayd olunup yine metrûkâta bahasıyla halt ve tazmin olunup vasiyyesi ...üzerine tazmin olunup kayd olundu.

Şühüdü'l-Hâl: el-mezbûrûn

As atlas hasene 3 sim 80.	Yeşil ...kadife hasene 10.	Baş sarığı hasene 5.	Bir top ip hasene 30.
Alaca acem zerbanı hasene 6.	Yara ... hasene 8.	Alaca iki kuşaklık harır hasene 2.	İki acem ... hasene 4.
Beyaz ihram hasene 6.	Çatma yasdık hasene 2.	Minder döşek hasene 1 sim 4.	Semur paraları hasene 2.
Al guruş hasene 15.	Gömlük hâne guruş 15.	Üç boğaz hasene .15.	İşlenmiş gömlük hasene 2.

Numara: 291

Oldur ki merhûme Kotil Sultan Han babası metrûkâtında merhûm Çelebi Efendi yaftasına yazup vasiyyesi olan merhûme hanın validesi ...benim elime gelüp vâsıl olmadı deyü inkâr ettiği eşya burada kayd olundu.

Üç ... yüz biri hasene 1.	Yasdıklık basma hasene 1.	Sarmal sim 40.	Büyük sarmal hasene 2.
Sarmal eldere sim 80.	Zemzemil beyaz hasene 1.	Basma yorgan hasene 2.	Minder yasdık sim 6.
(?) hasene 15.	(?) hasene 1.		

Sayfa: 66

Kazân ma'a kabak vakiyye guruş 164.	Def'a kazân tencere vakiyye guruş 34.	Def'a büyük tencere guruş 195.	Kazân ma'a kabak vakiyye guruş 13.
Celik leğen vakiyye guruş 4.	Üç ayaklı cebni sahan sim 60.	İki cebni ... yalvan sim 50.	Fafuri tas guruş 3.
Fafuri tabak guruş 3.	Ark sanduk sim 40.	Nefti kebe guruş 5.	Beyaz kebe nefti guruş 5.
İki kebe nefti yan kebe guruş 30.	İki yasduk dolu guruş 18.	Örte nukûd guruş 35.	... tabak guruş 9.

Boz deremen cüzdan guruş 15.	İki sim kutu guruş 15.	Sehadan guruş 14.	El sanduk guruş 1.
Şehriyar nâm gulam guruş 100.	Cevar kuşak bahasında guruş 40.	Havrede kuş guruş 13.	Cevhi kübe guruş 50.
Cevhi ... guruş 120.	Vasil nâm kazâk guruş 30.	Üren guruş 40.	Yezid dilenci köhne guruş 14.
Hum yasduk köhne guruş 1.	İki köhne ca'a yasdik guruş 3.	Kara öküz guruş 74.	Şehdan guruş 14.
Altı kubuh guruş 50.	Köhne nukûd kebe guruş 170.	Altı küçük teber guruş 3.	... döşek guruş 1.
Seyid ... nâm sim 20.	Sekir kuşak sim 8.	... incil guruş 17.	Hoşah tarı guruş 1.
... guruş 2.	Yeşil ... care keverk guruş 25.	... atlas kızıl kaftan cariyeye guruş 13.	

Sayfa: 67

Numara: 292

Oldur ki Mehmed bin Abdullah mahfel-i kazâda İsak veledi Yovda zimmetinde otuz üç esedî olup gayrısını alup haklaşmışdır dedikde İsak el-mezbûrun tasdiki kayd şud. Hurreire zâlike fi şehr-i Zilhicce sene 1077.

Şühûdü'l-Hâl: el-mezbûrûn.

Numara: 293

Oldur ki bundan akdem maslûben katîl bulunan Karanın vâlidî Cantimur bin Ömer nâm kimesne mahfel-i kazâ-i lazîmü't-tevkîrde Aytemir bin Beytemir nâm kimesne mahzarında takrîr-i güftar edüp müteveffâ-yı mezbûr Kara Kendi merkûm Aytemir Bey ...salben edüp ölmüşdür karye-i mezbûr kara cura ahalisinden kim ve kimesnede ve mezbûr Aytemir'den oğlum mezbûr KaraBey dem ve diyetine müte'allik dava ve

nizâ'ım yokdur dedikde ğibbe't-tasdîki'ş-şer'î mâ vaka'a bi't-taleb kayd olundu li-sene seb'a ve seb'în ve elf.

Şühûdü'l-Hâl: Fahru'l-müderrisîn Hızır Efendi, fahru'l-ulemâ Şakir Efendi bin Ahmed Efendi, Abdullah Efendi bin Abdi Efendi, ...Ali Efendi, Feza' Efendi bin ...Cumali Efendi bin Eşgari, Âbid Çelebi bin Hüseyin Atalık, Hâcim Efendi ..., Abdülbâkî Ağa bin Mustafa Ağa ve cemm-i gafir mine'l-huzzâr.

Numara: 294

Mâtet Kutlu Sultan Han ...Kırım Giray Sultan ve teraket ...ve ihvet Cihangiray Sultan ve Sa'adet Giray Sultan ve Mübarek Giray Sultan ve Hacı Giray Sultan ve ehavât Mahbube Sultan Han ve ...Sultan Han ve Ferah Sultan Han ve Esmi Sultan Han ve'l-verâsetü munhasıra ileyhim ve şuri'a li-ketbi metrûkâtihî fî evâyil-i Zilhicce li-sene seb'a ve seb'în ve elf.

Şühûdü'l-Hâl: Haşim Efendi el-imam ..., Mehmed Efendi bin Ali, Nazır bin Abdullah, Kockar bin Abdullah, Mahran bin Abdullah, Bolad bin Rahmetullah ve gayruhüm mine'l-huzzâr.

Numara: 295

Büyük senez vakiyye guruş 4 sim 70.	Küçük senez ... guruş 3 sim 60.	Üc sahan ve habeni guruş 6.	Def'a iki sahan ve habeni vakiyye 2 dirhem 350 guruş 4 sim 15.
Def'a sahan ve habeni vakiyye 2 dirhem 125 guruş 3 sim 375.	Zebil sahan vakiyye 1 dirhem 300 guruş 24.	Yayvan sahan ve habeni vakiyye 1 dirhem 150 guruş 2 sim 5.	İki sahan zibil vakiyye 24 guruş 3 sim 60.
Def'a iki sahan zibil vakiyye 24 guruş 3 sim 60.	Def'a iki sahan zibil vakiyye 24 guruş 3 sim 60.	Üc hoşah tarı ikisi kabaklı vakiyye 24 guruş 3 sim 60.	Üc vakiyye ceker üç kahve altı guruş 44.
İbrik ... boz iki ... guruş 912.	Sürahi ayak ... guruş 2.	Leğen ibrik sayı ayak ... guruş 2.	Güğüm büyük vakiyye 4 dirhem

			75 guruş 6.
... vakiyye 12 guruş 18.	Def'a ... tavası vakiyye 94 guruş 135.	Güğüm küçükvakiyye 3 dirhem 350 guruş 5 sim 65.	

Sayfa: 68

Numara: 296

Oldur ki Düş bin el-Hâc Süleyman nâm kimesnenin David veledi Şemayil nâm Yahudi zimmetinde olan otuz guruş deyninden on beş guruşu Yahudi el-mezbûrdan ahz olunup Düş el-merkûma irsâl için Osman bin Hasan yedine teslim olunduğu kayd şud. Fi't-tarihi'l-mezbûr.

Şühûdü'l-Hâl: Muslu bin Abdülhalim Ağa, Çörekçi Ali el-Gözlevî, Abdülfettah Efendi en-nâyib.

Numara: 297

Oldur ki Abdülbaki Ağa bin Mustafa Ağa mahfel-i kazâda Muslu Efendi bin Abdülhalim Ağa mahzarında takrir-i kelâm edüp Nehrü'l-manik taraf-ı şimâlinde Açyot nâm memvzi'de vâkı'a bir kıt'a arz ki inde'l-cîrân malumü'l-hudûddur arz-ı mezkûreyi Ivaz bin Abdülhannân Ağa ve Hasan Şah Bekçi binti Abdülkerim el-Hâc nâm hatundan almış guruşa iştirâ etmiş idim arz-ı merkûmenin nisfi benim ve nisf-ı âharı Muslu Efendi'nindir semen-i merkûmun nisfını otuz guruşu Muslu el-mezbûr verüp vekâleten almışım ve nisf-ı âharını asâleten kendim almışım deyü bi't-tav' ikrâr ve itiraf eyledikde Muslu el-mezbûr mukirr-i merkûmu cemî' kelâmında tasdik eylediği kayd şud. Cerâ zâlik ve hurrire fi evâyil-i Zilhicce sene seb'a ve seb'în ve elf.

Şühûdü'l-Hâl: fahru'l-ulemâ Ali Efendi Kirmanî, el-Hâc İslam Ağa bin Hasan Ağa, Düş Ağa bin Urbek Ağa, Düş Ağa Maaliş Ağa, Ahmed Ağa Hamiş Ağa, el-Hâc Abdurrahman bin Haşim Efendi, Mustafa bin Hasan, Mehmed Çelebi bin el-Hâc Zülfikar, Mehmed Can Çelebi bin Arslan Çelebi, Zekeriya bin Bayram Ali, Monla Fettah bin Mustafa Sûfî, fahru'l-müderrişin Hızır Efendi, Kutlu Şah Çelebi bin Hasan Ağa, Emir Mehmed bin Ahmed, Abdülhalim Ağa bin Mustafa Ağa ve cemm-i gafîr mine'l-huzzâr.

Numara: 298

Oldur ki bundan akdem gaybet edüp Cennet Can binti Gazi nâm hatunun zevci Arslan nâm kimesne ...bir şey bırakmayup yevmî üçer akçe cânib-i şer‘de nafaka takdir olunup ve istidâneye dahi izin verilüp ehl-i hibre marifetleriyle nafaka takdir olundukdan sonra mezbûr Cennet Can kibelinden Mustafa bin Hasan ve Meydan bin Osman nâm kimesneler şehâdetleriyle vekâleti sâbite olan babası Gazi nâm kimesne mahfel-i kazâda Ömer nâm kimesne mahzarında vekâleten takrir-i güftar edüp mezbûr Ömer dükkanında bazı tezgar ve muşta ve ...vardır bey‘ olunup nafaka-i mukadderesin taleb ederin dedikde cemî‘ ...bey‘ ile emr olunup mezbûr Ömer dahi bey‘ edüp cem‘an dört guruş kırk üç akçe edüp vekil-i mezbûr Gazi yedine bi’t-tamam teslim olundu.

Şühûdü’l-Hâl: Es‘ad Efendi en-nâyib sâbıkan, Muslu Efendi bin Abdülhalim Ağa, el-Hâc Kadir Ağa bin Hasan Ali, ve şâhidü’l-vekâle.

Numara: 299

Oldur ki bundan akdem müteveffâ olan Rahmet Ali el-Hâc’ın İlyas ve Abdülganî nâm sağırlarının vasîsi olan Mevlüd Gazi bin Rahmet Ali el-Hâc mahfel-i kazâda takrir-i güftar edüp mezbûrân İlyas ve Abdülganî’ye cânib-i şer‘den nafaka takdir olunmasın murad ederin dedikde ehl-i hibre marifetleriyle yevmî ikişer buçuk akçe ikisinin beş akçe eder nafaka takdir olunup istidâneye izin verildi. Fî evâsıt-ı şehri Zilhicce sene 1077.

Şühûdü’l-Hâl: Emir Çelebi el-ma‘ruf, Abdülhalim Ağa bin Mustafa Ağa, Abdülbaki Ağa bin Mustafa Ağa, Abdurrahman Çelebi damad-ı el-Hâc Bâkî, Mustafa Efendi bin Mevlüd Efendi, Abdülfettah Efendi bin Mustafa, Bolad bin Rahmetullah ve gayruhüm mine’l-huzzâr.

Numara: 300

Oldur ki Es‘ad el-Hâfız meclisü’ş-şer‘de Ahmed bin Mehmed nâm kimesneyi hırsız lafzı ile şetm eylediği bi’t-taleb kayd şud.

Şühûdü’l-Hâl: Şakir Efendi el-müderris, Abdullah Efendi bin Abdi Efendi, Ali Efendi ve gayruhüm.

Numara: 301

Oldur ki Es'ad el-Hâfiz mahfel-i kazâda Ahmed bin Mehmed mahzarında takrir-i kelâm edüp işbu Ahmed el-mezbûr beni bî-günah darb eyledi ihkâk-ı hakk muradıdır dedikde ğibbe's-sual Ahmed el-mezbûr merkûm Es'ad'ı yumruk ile darbına bi't-tav' ikrâr eyleyüp mûcebiyle hükm olunduğu kayd şud.

Şühûdü'l-Hâl: el-mezbûrûn.

Sayfa:69**Numara: 302**

Ali Beşe bin Osman ve Mehmed Beşe bin Halil nâm kimesneler şehâdetleriyle ve İstanbul kâdîsı huzûrunda isbât edüp elimden şer'an almıştır şer'an akçemi taleb ederin dedikde ğibbe'l-istintâk mezbûr Kel Mehmed bin ...esir düşürüp mukaddem kazâğı kendim getürmüşümdür kimesnenin hakkı yokdur mezbûr Receb'e otuz beş altun buçuka ortağım ...ile ikimiz bey' etmişizdir ve lakin müstahak çıkup senin elinden alınan kazâk ben bey' ettiğim kazâk mıdır yoksa âhar mıdır bilmem deyü inkâr ile cevap verüp mezbûr Receb'den sıdk-ı makâline beyyine taleb olundukda udûl-i müslimînden Sefer bin Hasan ve Osman bin Mustafa nâm kimesneler li-ecli's-şehâde hâzireyn olup merkûm Receb'in İstanbul kâdîsı huzûrunda müstahakkı Receb nâm kimesne çıkup elinden şahid ile şer'an hükm olunup alınan kazâk merkûm Kel Mehmed'den otuz beş altun yarımâ iştirâ ettiği kazâkdır bizler bu husûsa bu vech üzere şahidiz şehâdet dahi ederiz deyü edâ-i şehâdet-i şer'iyeye eylediklerinde ba'de riayet-i şerâyiti'l-kabûl şehâdetleri hayyiz-i kabulde vâkı'a olup mûcebi ile hükm olunup yed-i tâlibe def' olundu.

Şühûdü'l-Hâl: Ahmed bin ...Beşe, Mehmed Kul Matracıbaşı, Mustafa bin Sultan Geldi, Abdi bin Tuşan Ali, Osman bin Hasan ve gayruhüm mine'l-huzzâr.

Numara: 303

Oldur ki Gazi nâm kimesne mahfel-i kazâda Tekci Ömer nâm kimesne mahzarında takrir-i güftar edüp bundan damadım Gazi kızı bırağup tarih-i kitabdan bir sene mukaddem gaybet edüp üzerimde bir habbe komamışdır mezbûr Ömer'de iki yüz ağıl sığırı ve tekci âleti vardır şer'an kızım nafakasın taleb ederin dedikde mezbûr

Ömer bende tekci âlâtından gayrı bir şey yokdur deyü inkâr edüp tekci âlâtı bey' olunup mezbûrlara nafaka verilmek üzere emr olunup kayd olundu.

Şühûdü'l-Hâl: Mehmed İstanbulî hakkâk, Mevla Abdurrahman, Ahmed bin ... ve gayruhüm mine'l-huzzâr.

Numara: 304

Bağçesaray kazâsına tâbi' Kal'a sâkinlerinden Elya veledi Mortahay nâm Yahudi mahfel-i kazâ-i lazîmü't-teşrifde yine kal'a-i mezbûre sâkinlerinden Baba veledi Şoy nâm zimmi mahzarında takrir-i güftar edüp Damgacıda Akyar kurbunda vâki' kubleten Akyar ve şimâle kendi mülküm ve şarkan Kart Yako mülkü ve garben mezbûr Baba mülkü ile mahdûd ve müte'ayyin olan bir kıt'a mülk bağımı cem'an tevâbi' ve levâhiki ile ve hukûk-i merâfiki ile ve eşcâr-ı müsmire ve gayr-ı müsmiresiyle bâ'isü'l-kitâb mûmâ-ileyh Baba'ya kırk iki guruşa bâten bey' muttasıl semen ve bi-mâ yelîku bi'l-akâr teslim-i mebî' eyledim ba'de'l-yevm bağ-ı mahdûd mûmâ-ileyh Baba'nın mülk-i müşterasıdır keyfe mâ yeşâ' ve yahtâr tasarruf eder dedikde müşârun-ileyh Baba merkûm Elya'yı vech-i meşrûh üzere cârı cem' ikrârında tasdîk ve akvâlini tahkîk edicek sıhhat-i bey' ve iştirâ mukarrere olup bu vesika bi't-taleb ketb olunup yed-i tâlibe def' olundu ki lede'l-hâce kâşif-i mâ cerâ ve müzekkir-i mâ mana ola. Hurrîre zâlike fî evâsıt-ı şehr-i Zilhicce sene seb'a ve seb'in ve elf.

Şühûdü'l-Hâl: Mehmed bin Ali, fâhru'l-müderrişîn Şakir Efendi bin Ahmed Efendi, Sefer bin Hasan, Osman bin Mustafa, Ahmed bin Ömer, Osman bin Ali, Abdurrahman bin Hasan, Mehmed bin Hüseyin, Mustafa bin Sultan Geldi, Osman bin Hasan, Devlet Ali bin Devlet Geldi, Abdullah Efendi bin Abdi Efendi.

Sayfa: 70

Numara: 305

Mezbûr Arslan Ali ile mezbûr İbrahim Çelebi'ye Mustafa Çelebi'den irsle intikâl eden ma'lumü'l-hudûd iki kıt'a dükkan

Mahzen 150	Kelâm-ı şerîf 12	Kılıç 3	Arslan Ali zimmetinde

			hurdevât 15
Arslan Ali zimmetinde at bahasından 10			

Numara: 306

Oldur ki Bağçesaray'da Câmi'-i Kebîr mahallesi sâkinlerinden İbrahim Çelebi bin Ahmed Çelebi nâm kimesne mahfel-i kazâ-i lazımu't-tevkîrde babası Ahmed Çelebi ve li-ebeveyn karındaşı Arslan Ali mahzarlarında bi't-tav'î's-sâf ikrâr ve itiraf edüp validem Ümmühan metrûkâtında ve ceddîm Abdülkerim atalık metrûkâtından cem'an hisseme altı yüz yirmi yedi guruş değüp cümlesin eğer akârâtta aldım ve validemin babam Ahmed Çelebi zimmetinde olan mehr-i mu'accelinden hissemi alup bâkî babam zimmetinde yüz on iki guruş kalmışdır mâ bâkî metrûkâtta altı yüz yirmi yedi guruşu bi't-tamam ahz ve istifâ eyledim ve karındaşım Arslan Ali ile dahi hissemizi ifrâz edüp mezbûr Arslan Ali zimmetinde bir akçe hakkım kalmadı ve dava ve niza'im yokdur dedikde ğibbe't-tasdîki's-şer'î mâ vaka'a kayd şud.

Şühûdü'l-Hâl: fahru'l-müderrişin Hızır Efendi, el-Hâc Abdülbaki Hızır Çelebi, Abdülfettah Efendi bin Mustafa, Devlet Gazi Ma'kul, Es'ad Efendi el-ma'rûf ve gayruhüm mine'l-huzzâr.

1000 / 440 / 560 / 70 / 160 / 790 / 100 / 890

Numara: 307

Oldur ki Ali bin Fazlı Bir Ali bin Abdullah mahzarında birbirinden hak dava edüp Bir Ali'nin mezbûr Ali zimmetinde sekiz yüz doksan akçesi zuhûr edüp kayd olundu.

Şühûdü'l-Hâl: Baki oğlu Mustafa, Abdülfettah bin Mustafa, Devlet Gazi Ma'kul.

Numara: 308

Oldur ki İban nâm kazâk Hazine Geldi nâm kimesnenin ...olduğu zâhir olup tüpçü nâm kimesne yedine def' olunduğu kayd olundu.

Şühûdü'l-Hâl: Ebussu'ud Efendi bin Mahmud Efendi, Şakir Efendi bin Ahmed Efendi, Bolad bin Rahmetullah ve cemm-i gaffir mine'l-huzzâr.

Numara: 309

Oldur ki Ferah Sultan Bikeç binti Ali Gazi Ağa nâm hatun tarafından Hacim Efendi bin ...nâm kimesne Bağçesaray'ında Kuba'da vâki' bağçeden ...yerinden hissesini bey'a vekil ettiği Şah Murad bin Oruç ve Mehmed bin Tohtamış nâm kimesneler şehâdetleriyle sübûtu kayd olundu.

Şühûdü'l-Hâl: Ebussu'ud Efendi bin Mehmed Efendi, el-mezbûrîn.

Numara: 310

Oldur ki Evrahim Yahudi mahfel-i kazâya Babaş nâm Yahudi'yi ihzâr ve mahzarında takrîr-i güftar eylediği bundan akdem belde-i Gözlü'de Babaş el-merkûma iki yorgan ve bir ...ve bir mahrama ve bir siyar deri ve dört bez ve bir ...emanet vaz' etmişidim Hâlen eşya-yı merkûmeyi taleb ederim dedikde ğibbe'l-istintâk Babaş el-merkûm dört bez ve bir ...ikrâr ve mâ adâya inkâr edicek Babaş el-merkûma yemin teklif olunup ol dahi hilf bi't-tevrât eyledikde ba'de'l-hilf Babaş el-merkûmun berâ'et-i zimmetine hükm olunup talebiyle mâ hüve'l-vâki' alâ vukû'ihî ketb olundu.

Şühûdü'l-Hâl: Ali Efendi, Şakir Efendi bin Ahmed Efendi, Şahbaz bin Nasuh, Devlet Gazi el-muhzır ve gayruhüm mine'l-hâzırîn.

Numara: 311

Oldur ki tayife-i tüccardan Receb bin Ali nâm kimesne mahfel-i kazâda Bağçesaray kazâsına tâbi' Mehmed Şah Bey Köyü sâkinlerinden Kel Mehmed bin ...Ali nâm kimesne mahzarında takrîr-i güftar edüp işbu Kel Mehmed'den otuz beş altun buçuka bir balban kazâk iştirâ etmiş idim İstanbul'da Yarhisarî Mustafa Efendi mahallesinde sâkin olan Receb Bey bin Halil nâm kimesne müstahak olup tarih-i kitabdan bir sene mukaddem mülkümde gâ'yib etmişdim Hâlen mezbûr yedinde buldum deyü benden dava edüp

ÖZGEÇMİŞ

02.01.1990 tarihinde İstanbul'un Şişli ilçesinde dünyaya gelen Mehmet Caner ÇAVUŞ, ilkokul ve ortaokul öğrenimini İstanbul'da, lise öğrenimini Kocaeli'de tamamladı. 2009 yılında Sakarya Üniversitesi'ni kazanan Mehmet Caner ÇAVUŞ 2014 yılında mezun olup, aynı yıl Sakarya Üniversitesi'nde lisansüstü eğitimine başladı. Yaşamını Kocaeli'de devam ettirmektedir.